

Speciální základní škola Litomyšl, 9. května 1181, Litomyšl

SPECIÁLNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLA LITOMYŠL,

9. května 1181, 570 01 LITOMYŠL

SPOLEČNĚ VE ŠKOLE

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Naše motto:

Škola pro život

V Litomyšli 1. 9. 2022

Mgr. Jan Janyпка
ředitel školy

Obsah

1. Identifikační údaje	1
2. Charakteristika školy	2
2.1. Úplnost a velikost školy	2
2.2. Umístění a vybavení školy (materiální, prostorové, technické, hygienické)).	2
2.3. Charakteristika pedagogického sboru (velikost sboru, kvalifikovanost).....	2
2.4. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce.....	2
2.5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	3
3. Charakteristika ŠVP	3
3.1 Zaměření školy	3
3.2 Výchové a vzdělávací strategie	4
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	6
3.4 Začlenění průřezových témat	7
4. Učební plán	11
5. Učební osnovy	13
6. Hodnocení žáků	243
6.1 Pravidla pro hodnocení žáků	243

1. Identifikační údaje

Předkladatel

Název školy	Speciální základní škola Litomyšl
Adresa školy	9. května 1181, 570 01 Litomyšl
Ředitel školy	Mgr. Jan Janyška
Kontakty	telefon 461 612 365
E-mail	szs@szslit.cz
Internet	www.specialnizslitomysl.cz
IČO	708 38 275
RED IZO	600 100 979
Koordinátor ŠVP	Mgr. Ludmila Sršňová

Zřizovatel

Název	Pardubický kraj
Adresa	Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice
Kontakty	Telefon 466 026 111
Internet	http://www.pardubickykraj.cz

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Škola je speciálně pedagogické zařízení. Směřuje k naplnění kompetencí stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní školu speciální.

Škola sdružuje:

- Základní školu zřízenou podle §16, odst. 9 (9. května 1181, Litomyšl) – kapacita 87 žáků
- Základní školu speciální (9. května 1181, Litomyšl) – kapacita 20 žáků Pozn.: Odloučené pracoviště – Rehabilitační třída ZŠS – (při Základní škole T.G.M., T. G. Masaryka 1145, Litomyšl)
- Školní družinu – kapacita 30 žáků

2.2 Umístění a vybavení školy

Škola je umístěna v komplexu škol, které umožňují také školní stravování. Nachází se v blízkosti centra města a autobusového nádraží. Nedaleko školy je i zastávka MHD.

Škola je úplná s 1. - 9. postupným ročníkem základní školy a 1.-10. postupným ročníkem základní školy speciální. Počet žáků ve třídách ZŠ a ZŠ speciální se pohybuje od 4 do 14.

V budově ZŠ na ulici 9. května je k dispozici 8 tříd pro výuku, školní družina, odborné pracoviště PC, cvičná kuchyně, knihovna, dílny, tělocvična, relaxační místnost, kabinety s pomůckami a skladiště pomůcek.

Hygienické a sociální zázemí – šatna žáků a učitelů, úklidové místnosti, WC, sprchy, které splňují hygienické normy.

K pohybovým aktivitám slouží kromě tělocvičny také městská hala, sportovní hala SZTŠ, zimní i atletický stadion a příměstská hřiště.

V době přestávek mají žáci možnost využívat PC s tanečními podložkami a X box s kinematem umístěných na chodbách, stolní fotbal i tělocvičnu a v letním období hřiště gymnázia.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

V ZŠ a ZŠ speciální pracuje zhruba 15 učitelů, jejich počet závisí na počtu žáků a vytvořených tříd.

V týmu pedagogických pracovníků pracují i asistenti pedagoga. Většina celého pedagogického sboru má vysokoškolské vzdělání především se speciálně pedagogickým zaměřením, někteří si svoje vzdělání průběžně doplňují. Členové pedagogického sboru si podle možností a potřeby rozšiřují své znalosti a praktické dovednosti formou kurzů, školení a seminářů.

Ve škole pracuje výchovný poradce a metodik prevence sociálně patologických jevů, ve škole probíhá individuální logopedická péče v rámci českého jazyka a řečové výchovy.

Se žáky s těžším a kombinovaným postižením pracují také osobní asistenti, kteří však nejsou přímými zaměstnanci školy.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Během školního roku probíhá ve škole řada akcí a projektů. Mezi ně patří například tradiční podzimní výlet, škola v přírodě, exkurze nejstarších žáků do odborného učiliště, Mikuláš, vánoční program, koledování Tří králů, masopustní průvod, karneval, čtenářská soutěž, účast na Týdnu knihoven. Jaro

otevívá již obvyklý Den Země. Škola se každoročně zaměřuje na různé sportovní soutěže. V rámci tělesné výchovy se žáci účastní plaveckého výcviku a podle zájmu i lyžařského výcviku. Na základě školních soutěžních kol se vybraní žáci účastní dalších soutěží a akcí se speciálními školami či běžnými základními školami. Důležitá je „Akademie“ – vystoupení pro rodiče a přátele školy, prezentační akce, spolupráce se sponzory.

Škola se zaměřuje i na environmentální výchovu, ať už v rámci předmětů nebo formou projektů. Ve spolupráci s již dříve jmenovaným SPMP, DDM a Gymnáziem Aloise Jiráska vznikají každý rok různé další společné projekty.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty (školskou radou, školskými poradenskými zařízeními, místními a regionálními institucemi aj.)

Orgánem školy, jenž umožňuje zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy je školská rada. Rodiče mají možnost kontaktu s pracovníky školy na pravidelných třídních schůzkách, při akcích školy, při neformálních setkáních nebo podle potřeby a domluvy.

Na odborné rovině škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (nejčastěji v Pardubickém kraji) a s dalšími odborníky.

Škola vyvíjí aktivity také ve spolupráci s některými litomyšlskými organizacemi a zařízeními - SPMP, Městský úřad Litomyšl, SVČ, Městská policie, Policie České republiky, Naděje, Muzeum, Technické služby, Městská knihovna, zdravotnická a školská zařízení.

Speciální škola spolupracuje nejen se školskými zařízeními na území Litomyšle, ale i speciálními školami v okolí i mimo kraj (Trutnov).

Při škole je zřízen zapsaný spolek Společně dětem, jehož účelem je získávání finančních prostředků na dotování různých aktivit žáků školy.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

- Škola je zaměřená na rozvíjení osobnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vyhl. 27/2016 Sb. v platném znění) s důrazem na poskytování vědomostí, dovedností a návyků, které uplatní žáci v praktickém životě.
- Zohledňujeme rozdílnost rozumových schopností žáků, druh zdravotního postižení a individuální míru podpůrných opatření, odlišnost prostředí, ze kterého k nám žáci přicházejí (přímo z rodiny, z mateřské školy, při neúspěchu v běžných základních školách, z jiných speciálních škol či zařízení).
- V prvním školním období se zaměřujeme na důkladné poznání osobnosti žáka, pomáháme mu při adaptaci, vytváříme kladný vztah ke školnímu prostředí a snažíme se o zachycení a rozvíjení každého drobného pokroku. Upevňujeme u žáků základní hygienické a sociální návyky, vedeme žáky ke schopnosti komunikovat s okolím a srozumitelně se vyjadřovat.
- Na druhém stupni se zaměřujeme na rozvoj žáků v oblasti poznávací, sociální, emocionální i volní. Rozvíjíme u žáků pracovní dovednosti, motorické a tvořivé schopnosti, vedeme je k pozitivnímu vztahu k práci. Učí je pracovat samostatně i v týmu. Jsou vedeni k profesní orientaci podle svých schopností a zájmů tak, aby se dobře integrovali ve společnosti. Pomocí prvků činnostního učení ukazujeme žákům, jak získané vědomosti uplatní v praktickém životě.

Jsme ...

- **škola speciální**

- v přístupu k žákům (speciální přístupy, metody, postupy ve výuce)

Cíl: Co nejvyšší možné dosažení úrovně základního vzdělávání s přihlédnutím k možnostem a schopnostem jednotlivých žáků.

- **škola rodinného typu**

- rodinná atmosféra (menší počet žáků ve třídách, znalost všech zaměstnanců v rámci jednotlivých pracovišť, větší znalost žáků a učitelů navzájem)

Je pro nás důležitý:

- vzájemný respekt – učitel – žák – rodič
- sounáležitost a spoluodpovědnost za svou školu
- estetické prostředí a celkové klima školy s pocitem bezpečí a pohody
- spolupráce s rodiči

- **škola otevřená směrem k**

- žákům (individuální zvláštnosti a přístup, zájmové kroužky a akce školy)
- zákonným zástupcům (informace, osobní kontakt, vzájemná důvěra, spolupráce)
- institucím

3.2 Výchovně vzdělávací strategie

Výchovně a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, představujících souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobnostní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti a vycházejících z RVP ZV. Strategie, vedoucí k jejich naplňování, jsou uplatňovány všemi pedagogy, přičemž reflektují specifické potřeby žáků s mentálním postižením, odlišné způsoby a metody práce s těmito žáky a rozdílnou úroveň rozumových schopností jednotlivých žáků v rámci školy i jednotlivých tříd.

Kompetence k učení

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

- Vedeme je k osvojování a rozvíjení správné techniky čtení a psaní, vytváření čtenářských dovedností a čtení s porozuměním.
- Vedeme žáky k orientaci v textech různého zaměření.
- Umožňujeme žákům získat sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu v běžných situacích.
- Umožňujeme jim získat základy komunikace v cizím jazyce (zvuková podoba).
- Vedeme žáky k využívání získaných dovedností v běžném životě.
- Učíme je vytvářet hodnotový systém a zdravý životní styl, formovat vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a orientaci v mezilidských vztazích.
- Nabízíme žákům spolehlivé informační zdroje a vedeme je k jejich využití ve svém studiu i životě.
- Provádíme se žáky experimenty, pozorujeme pokusy, objekty a dosažené výsledky využíváme ve výuce.
- Podněcujeme tvořivost žáků různými motivačními metodami.
- Zapojujeme žáky do různých soutěží – recitační, pěvecké, sportovní, výtvarné apod.
- Vytváříme takové situace, ve kterých žáků může zažít úspěch a pocítit radost z naučených věcí (ze získaných vědomostí).
- Učíme žáky vyrovnávat se s překážkami (přijmout i neúspěch). Naučit se poznávat své dosavadní pokroky a uvědomovat si překážky (problémy), které brání v dosažení dalších cílů úspěchů).

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

- Učíme žáky hledat aktivním přístupem různé možnosti řešení problémových situací.
- Pomáháme žákům naučit se srozumitelně vyjádřit a obhájit vlastní názor.
- Podněcujeme žáky, aby se naučili respektovat ostatní a přijmout i názory, které nesdílí.
- Tvůrčím přístupem ve výuce podporujeme u žáků kreativitu a rozvíjíme jejich toleranci k ostatním.
- Důslednost a daná pravidla pomáhají žákům zvládat neočekávané situace.
- Všechny žáky přijímáme naprosto stejně a individuálním přístupem se snažíme vyzdvihnout a podpořit jejich dobré vlastnosti.
- Nabízíme žákům možnost anonymně a svobodně vyjádřit stanovisko nebo sdělit problém (schránka důvěry, komunita).
- Připravujeme pro žáky projektové vyučování, aby uměli využít a předvést získané dovednosti a naučili se tak předcházet problémům v praktickém životě.
- Snažíme se u žáků rozvíjet a používat logické myšlení, aby uměli co nejlépe odhadnout a zvládat krizové situace.

Kompetence komunikativní

- vést žáky k všestranné účinné komunikaci.

- Obsahově i formálně co nejlepší rozvoj řeči.
- Vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme je odpovídat rozvinutou formou, mít názor, umět ho obhájit, učíme se naslouchat a respektovat druhé (jiná rasa, kultura, náboženství).
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídě a ve škole, pomoc potřebným.
- Pomocí projektového a kooperativního učení se učíme dorozumívat a spolupracovat.
- Recitační soutěže a Školní akademii chceme rozvíjet kulturu řeči.
- Učíme se komunikovat moderními prostředky (počítače).
- Podporujeme slušnou mluvu bez verbálního provokování spolužáků.

Kompetence sociální a personální

- postupně rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a učit je respektovat práci, vlastní názory i práci druhých.

- V průběhu vzdělávání vedeme žáky ke spolupráci v různých velkých skupinách, s přihlédnutím k jejich schopnostem je motivujeme k pomoci při učení druhých.
- Při rozmanitých činnostech vytváříme různé sociální kompetence. Klademe zvláštní zřetel na jejich vytváření při neformálních aktivitách v průběhu celého roku (prezentace projektů, škola v přírodě, výlety, exkurze, projektové dny apod.).
- Snažíme se žáky zapojovat do vytváření společných pravidel a to nejen chování. Vedeme je k jejich dodržování a respektování.
- Chceme posílit aktivity k vytváření dobrých vztahů mezi žáky i mezi žáky a učiteli.
- Chceme vytvořit systém portfolií vzpomínek na školu pro žáky devátých ročníků. Snažíme se prakticky seznamovat žáky s pravidly a výhodami týmové práce.
- Vedeme žáky k toleranci, ale i k odmítavému postoji k tomu, co narušuje vztahy v komunitě třídy i školy.

Kompetence občanské

- Při společných setkáních (komunitách) stanovujeme (ujasnujeme, připomínáme) pravidla chování.
- Učíme žáky respektovat pravidla daná školním řádem.

- Učíme žáky respektovat individuální rozdíly (rasa, mentální, tělesné či jiné postižení).
- Při společných akcích školy klademe důraz na prožitek (pobyt v přírodě, lyžařský výcvik, akce pro veřejnost).
- V rámci předmětů učíme žáky zvládat komunikaci na veřejnosti i s úřady.
- Klademe důraz na Environmentální výchovu (dle plánu akcí školy).
- Třídíme odpad do sběrných nádob.
- Řešíme krizové situace při besedách s policií.
- Vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu (besedy, komunity – kouření, drogy, škola v přírodě).

Kompetence pracovní

- pomáhat žákům vytvořit pozitivní vztah k manuální práci, rozvíjet jejich schopnosti, seznamovat s možnostmi a uplatněním na „trhu práce“.

- Žáky motivujeme a snažíme se u nich vytvořit pozitivní vztah k práci.
- Snažíme se najít a vyzdvihnout jejich silné stránky a následně je směřovat ve výběru povolání.
- Seznamujeme žáky různými formami s náplní a obsahem vybraných povolání.
- Prohlubujeme u žáků vytrvalost, pracovní výdrž a vhodné způsoby komunikace.

Kompetence digitální

- pomáhat žákům ovládat digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je v běžném životě tak, aby si usnadnil a zefektivnil práci a současně dokázal bezpečně komunikovat a sdílet informace a kriticky je posuzovat.

- Seznamujeme žáky s internetem a orientací v něm, učíme žáky třídit a filtrovat informace.
- Pomáháme žákům předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- Pomáháme žákům využívat digitální technologie tak, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zjednodušili pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- Pomáháme žákům samostatně se rozhodovat, které technologie pro jakou činnost nebo řešení problém použít
- Pomáháme žákům v rozvíjení morálních hodnot a k etickému chování při využívání digitálních technologií

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzhledem k zaměření vzdělávání školy jsou naši žáci zařazeni do vzdělávacích programů dle doporučení školského poradenského zařízení. Toto vzdělávání se uskutečňuje pomocí podpůrných opatření – využívání speciálně pedagogických metod, forem, postupů a prostředků vzdělávání, kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek.

Pro řadu žáků školy vytváříme individuální vzdělávací plán na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Speciální vzdělávání žáků je zajištěno formou individuální integrace a je organizováno dle podmínek naší školy a míry podpory, kterou konkrétní žáci potřebují. Charakteru školy odpovídá i materiálně technické vybavení školy, které je průběžně doplňováno dle finančních možností školy.

3.4. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV)	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9. ročník
1. Osobnostní rozvoj									
a) Rozvoj schopností poznávání	Čj,Pr,M	M	M,It	M,It	M,It,	Ov,P,M,Vv,Pv	P,M,Vv,Pv	P,Vv,M,Pv	P,Vv,M,Pv, Ch
b) Sebepoznávání a sebepojetí	Pr	Pr	Pr	Př		Vv, Ov	Vv	Ov,Vv,Pv	Vv,Pv
c) Seberegulace a sebeorganizace	Pr			Př		Čj, Aj	Čj, Aj	Vz, Čj, Aj	Vz, Čj, Aj
d) Psychohygienu				Hv	Hv	P	P	Vz,P	Vz,P
e) Kreativita	Pv,	Pv,	Pv,	Pv, It	Pv, Vv, It	Pv, Vv, Čj	Pv, Vv, Čj	Pv, Čj,Hv	Pv, Čj,Hv
2. Sociální rozvoj									
a) Poznávací schopnosti	M	M	M	M	M	M	M	M	M
b) Mezilidské vztahy	Pv	Pv	Pv	Pv	Pv	Tv,Pv,Ov	Tv,Pv,	Vz,Pv,Tv	Tv,Pv
c) Komunikace	Pr	Pr	Čj,Aj,Pr	Čj,Př	Př	Čj,Aj,Vv,P,Hv	Čj,Aj,Hv,Vv,P	Čj,Aj,P,Vv,Vz	Čj,Aj,Hv,Vv,P
d) Spolupráce a soutěživost	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv,Pv	Tv,Pv	Tv,Pv	Tv,Pv
3. Morální rozvoj									
a) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				It	It	P	P	P	Ch,P
b) Hodnoty, postoje, praktická etika			It	It	It	Vv	Ov,Vv	Vz	Vz

Výchova demokratického občana (VDO)	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
1. Občanská společnost a škola	Pr		Pr		VI	Čj,Ov,Pv	Čj,Pv	Čj,Pv	Čj,Pv
2. Občan, občanská společnost a stát					VI	Pv	Pv, Ov	Pv,	Pv
3. Formy participace občanů v politickém životě					VI		M	M	M
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VI	Čj,Vv	Čj, Ov	Čj,	Čj,

Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech (VMEGS)	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
1. Evropa a svět nás zajímá			Čj	Hv,VI	Aj,VI	Aj,Hv,Pv,	Hv,Vv, Aj,Pv,	Hv,Aj,Pv, Vv, Nj,Vz	Hv, Čj, Pv, Nj, , Ov
2. Objevujeme Evropu a svět			It	It	It	P	Z,P	Hv,P	Ch,Hv,P
3. Jsme Evropané					It	Čj	Vv,Čj	Vv,Čj	Čj,Ov

Multikulturní výchova (MKV)	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9. ročník
1. Kulturní rozdíly			Pr			Ov	Čj	Aj,	Aj
2. Lidské vztahy	Tv	Tv	Tv	Aj,Tv	Tv	Čj,Ov,	Čj,Ov,Vv,	Čj,P,Vv,	Čj,
3. Etnický původ					Př		Z	Hv	Hv
4. Multikulturalita						Vv		Hv,Vv	Hv,
5. Princip sociálního smíru a solidarity								Čj	Ov

Environmentální výchova (EV)	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9. ročník
1. Ekosystémy			Pr,Vv			P,Vv,Pv	P,Pv	P,Pv	Z,P,Pv,Vv
2. Základní podmínky života			Pr	Př		Čj	Čj,F	Čj, Vz	Čj,P,Ch,F
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Pr,Pv	Pr,Pv	Pr,Pv	Pv	Pv	Čj,Vv,P,Pv	Čj,It,P,Pv,Vv	Čj,M,It,F,P,Pv,Vv	Čj,It,Ch,P,Pv
4. Vztah člověka k prostředí			Pr	Tv,Př	Tv		Vv	F,Vz,Vv	Ch,P,Vv

Mediální výchova (MDV)	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9. ročník
1. Tematické okruhy receptivních činností									
a) kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					Čj	Čj	Čj	Čj	Čj,D
b) interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				Čj		It	It	It	It
c) stavba mediálních sdělení					Čj				
d) vnímání autora mediálních sdělení					Čj	Hv			
e) fungování a vliv médií ve společnosti				It	It,Čj,Tv	Čj	Čj	Čj,P,Vz	Čj,Vz,Ch,P
2. Tematické okruhy produktivních činností									
a) tvorba mediálních sdělení				It	It	Aj,Čj,Vv	Aj,Čj,Vv	Aj,Čj	Aj,Čj
b) práce v realizačním týmu	Pv	Pv	Pv	Pv	Pv	Tv,P	Tv,P	Tv,P	Tv,P,Vv

Poznámky a vysvětlivky:

1. stupeň		2. stupeň	
Čj	Český jazyk	Čj	Český jazyk
M	Matematika	M	Matematika
Pr	Prvouka	Aj	Anglický jazyk
VI	Vlastivěda	D	Dějepis
Př	Přírodověda	Z	Zeměpis
Aj	Anglický jazyk	F	Fyzika
Vv	Výtvarná výchova	Ov	Občanská výchova
Tv	Tělesná výchova	Vv	Výtvarná výchova
Hv	Hudební výchova	Vz	Výchova ke zdraví
Pv	Pracovní vyučování	Ch	Chemie
It	Informatika	Pv	Pracovní vyučování
		P	Přírodopis
		Hv	Hudební výchova
		Tv	Tělesná výchova
		It	Informatika

4. Učební plán

Rámcový učební plán 1. stupeň

RUP ZV I. st	povinné	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	disponibilní	celkem	poznámky
ČJ	33	8	8	8	6+1	4+3	+4	38	
Aj	9	_____	_____	3	3	3	_____	9	
M	20	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	+5	25	
It	2	_____	_____	_____	1	1	+1	2	
Pr	11	2	2	2			_____	6	
Př		0	0	0	1+1	1	+1	3	
VI		0	0	0	1	2		3	
Hv	12	1	1	1	1	1		5	
Vv		2	2	1	1	1		7	
Tv	10	2	2	2	2	2		10	
Pv	5	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	+5	10	
celkem	102	22	22	24	25	25	+16	118	

Na 1. stupni je celková povinná časová dotace 118 hodin, z toho je disponibilní časová dotace 16 hodin.

Rámcový učební plán 2. stupeň

RUP II. st	povinné	6.	7.	8.	9.	disponibilní	celkem	náhrada	poznámky
Čj	15	4+1	4+1	4+1	3+2	+5	20		
Aj	12	2*	2*	2*	2*	-	8		náhrada v PV 6. – 9. roč. po 1 hod.
Nj	6			0*	0*		0		náhrada v PV 8.+9.r. 3+3 hod.
M	15	4+1	4	4	3+1	+2	17		
It	4	1	1	1	1		4		
D	10	1	1	2	2	-	6		
Ov		1	1	1	1	-	4		
F	20	0	1	1	1	-	3		
Ch		-	-	-	1	-	1		
P		2	2	2	2	-	8		
Z		2	2	2	2	-	8		
Hv	9	1	1	1	1	-	4		
Vv		2	2	1	0	-	5		
Tv	10	3	3	2+1	2+1	+2	12		
Vz				+1	+1	+2	2		
Pv	3	1+1+3	1+1+3	1+1+3	0+1+3+1	+7	20		
	104	30	30	31	31	18	122		

*Anglický jazyk na 2. stupni – časová dotace snižená o 1 hod. O tyto hodiny je posíláno pracovní vyučování na 2. stupni.

*Německý jazyk – obsah celého vzdělávacího předmětu v celkové dotaci 6 hod. nahrazen v pracovním vyučování v 8. a 9. ročníku 3+3 hodiny.

Na 2. stupni je celková povinná časová dotace 122 hodin, z toho je disponibilní časová dotace 18 hodin.

Učební osnovy

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je v ŠVP rozdělen do 9 vzdělávacích oblastí, které tvoří:

- **Jazyk a jazyková komunikace**
- **Matematika a její aplikace**
- **Informatika**
- **Člověk a jeho svět**
- **Člověk a společnost**
- **Člověk a příroda**
- **Umění a kultura**
- **Člověk a zdraví**
- **Člověk a svět práce**

Jednotlivé vzdělávací oblasti se dále dělí na vzdělávací obory a jednotlivé předměty.

Struktura zpracování vzdělávacích předmětů je následující:

- název vyučovacího předmětu
- charakteristika předmětu
- průřezová témata
- výchovně vzdělávací strategie
- cílové zaměření
- očekávané výstupy a zpracování obsahu učiva do tabulky

5.1. PŘEDMĚTY 1. STUPNĚ

ČESKÝ JAZYK – 1. stupeň

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk integruje vzdělávací obsah oborů: komunikační a slohová výchova (zahrnující na 1. stupni komunikační a slohovou výchovu, čtení a psaní), jazyková výchova a literární výchova.

Časová dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Český jazyk	8	8	7	7	7

Průřezová témata

Do výuky předmětu Český jazyk na 1. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Sociální rozvoj

Komunikace (naslouchání, komunikace v různých situacích) - 3. ročník

Komunikace (řeč těla) - 4. ročník

- Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování) -1. ročník

Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času, plánování učení a studia) - 4. ročník

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- Evropa a svět nás zajímá - zvyky a tradice národů Evropy - 3.ročník

Mediální výchova (MDV)

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - přístup ke zpravodajství a reklamě, rozdíly, podstata sdělení - 5. ročník

- **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality** - různé typy sdělení - 4. ročník
- **Stavba mediálních sdělení** – 5. ročník, příspěvky do školního časopisu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** - vliv médií na každodenní život, společnost - 5. ročník

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáky vedeme k:

- řešení různých typů úkolů (modelové situace)
- předkládáme modelové situace, kdy je žák nucen sám situaci komunikativně řešit
- prostřednictvím problémových situací se učí formulovat problém, rozhodnout se přijmout řešení
- pozorováním jiných se učí posuzovat správnost komunikace a jednání
- práci s informacemi – jejich vyhledávání, třídění, využití (využití internetu)
- prezentaci názorů, vlastních nápadů (komunitní kruhy)
- účast na projektech školy

Pomůcky a strategie: problémové učení, scénky, omluvy, žádost o pomoc

Kompetence k řešení problémů

Žáky vedeme k:

- řešení problémových situací ve škole i mimo ni
- rozpoznávání problému a jeho pochopení, přemýšlení o jeho příčinách a nalezení způsobu řešení
- k praktickému ověření problému a dovednosti přijmout důsledky svých rozhodnutí
- aktivní účasti na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností
- práci s chybou jako příležitostí k hledání správného řešení

Kompetence komunikativní

Žáky vedeme k:

- zpracovávání informací ze školního života
- obhajování vlastních názorů vhodnou formou
- snažíme se, aby nacvičené používal v praxi a obhájit svá tvrzení
- naslouchání názorům druhých

- vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými
- Pomůcky a strategie: kooperativní vyučování, přátelská setkání, komunity, referáty

Kompetence sociální a personální

Žáky vedeme k:

- k schopnosti naučit se střídat role ve skupině
- vzájemnému respektování se
- třídní a celoškolní aktivity ho vedou k utváření vztahů a vybudování si pozice
- při seznámení s různými skupinami lidí se učí komunikativní pohotovosti a variabilitě vyjadřování
- je veden k dodržování mravních i komunikačních pravidel

Pomůcky a strategie: akce školy, práce ve skupině, školní řád, besedy

Kompetence občanské

Žáky vedeme k:

- Osvojuje si svá práva a povinnosti v různých sociálních skupinách
- Osvojováním pravidel se začleňuje do společnosti
- Modelové situace a nácvik základních společenských forem vedou jej k samostatnosti a možnosti komunikovat s různými institucemi a osobami
- respektování individuálních rozdílů
- seznamování se s kulturou jiných národů

Pomůcky a strategie: nácvik asertivity, každodenní situace - nácvik, pomoc slabším, besedy

Kompetence pracovní

Žáky vedeme k:

- objektivnímu sebehodnocení
- psaní v souladu s Pravidly českého pravopisu
- používání návodů, telefonních seznamů, jízdních řádů, vyplňování běžných tiskopisů
- vedení záznamů, výpisků
- podněcujeme jej k slovní obhajobě a prezentaci své práce
- učí se znát pojmy pomůcek a názvy jednotlivých prof. činností
- dáváme prostor pro slovní hodnocení výsledků práce vlastní i jiných
- učí se formulovat postup své činnosti.

Pomůcky a strategie: referáty, hodnocení, výstavy a prezentace

Český jazyk - 1. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJL-3-1-01 ČJL-3-1-02 ČJL-3-1-03 ČJL-3-1-04 ČJL-3-1-05 ČJL-3-1-08 ČJL-3-1-09	Čte s porozuměním přiměřený text Vybaví si mluvený pokyn Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru Volí správné tempo řeči Tvoří krátký mluvený projev Píše čitelně písmena i číslice Spojuje písmena ve slabiky či slova	Komunikační a slohová výchova Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, slovní zásoba a tvoření slov, slova a pojmy (rozvoj fantazie), význam slov, protiklady, tvarosloví, tvary slov podle významu věty, skladba - věta jednoduchá pravopis - velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen, psaní dě, tě, ně.	OSV 1a
ČJL-3-2-01 ČJL-3-2-02 ČJL-3-2-03 ČJL-3-2-05 ČJL-3-2-08	Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky Poznává významy slov (opačný význam) Poznává slova podle zobecněného významu (děj, věc, vlastnost) Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary slov Odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen	Jazyková výchova Čtení metodou Sfumato, obrázkové čtení, vyvozování hlásek a písmen, rozvoj zraku a sluch. vnímání technika čtení od písmen ke větám, melodie hlasu podle interpunkce čtení jako zdroj informací, naslouchání - praktické (kontakt s mluvčím), věcné (pozorné, soustředěné), základní techniky mluveného projevu (tvoření hlasu a výslovnost), komunikace závislá na situaci (pozdrav, oslovení, omluva, prosba), základní komunikační pravidla (oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilostní návyky.	
ČJL-3-3-01 ČJL-3-3-02 ČJL-3-3-03	Přednáší z paměti ve vhodném tempu literární texty přiměřené věku Výtvarně zobrazí obsah pohádky Rozliší veršování od ostatního textu, rozpozná pohádku	Literární výchova Poslech literárních textů - pohádky, vyprávění, říkanky, hádanky, básně, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod, základní literární pojmy - rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení (herec, loutky), rým.	
ČJL-3-2-01p	<i>Samostatně řeší problémové úlohy z oblasti zrakové a sluchové diferenciací, orientuje se na řádku i stránce Rozeznává vybraná písmena, rozlišuje délku samohlásek tvoří a čte otevřené slabiky a z nich utvořená</i>	<i>Metodou Sfumato – dvojspoje, písmena O, S, B, U, A, L, M Správné dýchání Grafomotorická cvičení, průprava na psaní</i>	

ČJL-3-1-01p ČJL-3-1-02p ČJL-3-1-04p-06p ČJL-3-1-08 ČJL-3-1-09p ČJL-3-3-01p ČJL-3-3-02p ČJL-3-2-01p	<i>dvojslabičná slova</i> <i>Čte jednoduchá dvojslabičná slova</i> <i>Rozumí pokynům přiměřené složitosti a správně na ně reaguje</i> <i>V mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i> <i>Tvoří jednoduché věty a využívá je ke komunikaci</i> <i>Má rozvinuté psychomotorické schopnosti a jemnou pohybovou koordinaci nutnou k výuce psaní</i> <i>Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i> <i>Ovládá psací podobu písmen probíraných ve čtení, případně využívá alternativní formu písma</i> <i>Soustředí se na poslech přiměřených textů, učí se je vyprávět a dramatizovat</i> <i>Přednáší z paměti krátké jednoduché básně</i> <i>Rozlišuje některá velká a malá písmena abecedy</i> <i>Tvoří slabiky</i>	<i>čtení obrázků zleva doprava, orientace na řádku, na stránce</i> <i>diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání</i>	
---	---	--	--

Český jazyk - 2. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJL-3-2-01 ČJL-3-2-02 ČJL-3-2-05 ČJL-3-2-07 ČJL-3-2-08	Automaticky vyvozuje hlásky a písmena Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary slov, vnímá nonverbální komunikaci Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a tvoří je pomocí daných slov Odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen Píše správně i – y po měkkých a tvrdých souhláskách	Jazyková výchova Analytické činnosti s textem, význam slov - protiklady, slova nadřazená a podřazená, vlastnosti, děje, věci, osoby, podstatná jména, slovesa, věta jednoduchá, jednoduchá souvětí se spojkou a, melodie hlasu podle obsahu věty, interpunkce, slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy (rozvoj fantazie), zvuková stránka jazyka, tempo řeči, intonace, tvarosloví, pravopis - velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen, psaní dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách, seznámení s obojetnými souhláskách.	
ČJL-3-1-01 ČJL-3-1-03 ČJL-3-1-07 ČJL-3-1-08 ČJL-3-1-09 ČJL-3-1-11	Čte s porozuměním přiměřený text, seznamuje se s technikami tichého čtení Používá základní komunikační pravidla v rozhovoru Tvoří jednoduché věty a spojuje je do souvětí, vypráví o svých zážitcích Píše slova, krátké věty, zvládá opis jednoduchých textů Píše správné tvary písmen, kontroluje vlastní písemný projev Vypráví s pomocí obrázkové osnovy	Komunikační a slohová výchova Technika čtení od slov k větám jednoduchým s více slovy, vyprávění na různá témata, zážitkové čtení a naslouchání, slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy (rozvoj fantazie), zvuková stránka jazyka, tempo řeči, intonace, tvarosloví, základní komunikační pravidla (zahájení dialogu v různých situacích, modelové situace a hry), písemný projev - základní hygienické návyky, plynulé psaní slov, vhodná úprava, opis a přepis, opis psacího písma a přepis jednoduchého tištěného textu, správně krátké a dlouhé samohlásky.	
ČJL-3-3-01 ČJL-3-3-03	Čte a přednáší z paměti ve vhodném tempu literární texty přiměřené věku Vyhledá ve verších rýmy, rozpozná pohádku od ostatního textu Výtvarně zobrazí obsah textů podle svých schopností	Literární výchova Poslech literárních textů - pohádky, vyprávění, říkanky, hádanky, básně, bajky, zážitkové čtení a naslouchání, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, tvořivé činnosti s literárním textem, rozlišení nálady textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod, základní literární pojmy - hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení (herec, loutky), rým.	
ČJL-3-2-01p ČJL-3-1-01p	<i>Zná všechna písmena abecedy (malá, velká, tiskací i psací) Čte dvojslabičná i víceslabičná slova složená z otevřených slabik Čte dvojslabičná slova se zavřených slabikami S porozuměním čte věty přiměřené skladbou i obsahem</i>	Jazyková výchova <i>Rozvoj fonemického sluchu, seznámení se všemi písmeny abecedy, automatizace čtení jednoslabičných slov a dvojslabičných slov,</i>	

ČJL-3-1-04p ČJL-3-1-05p ČJL-3-1-08	Odpovídá na otázky k obsahu čteného Dodržuje základní pravidla společenského kontaktu a rozhovoru Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích Píše čitelně a správně všechna malá písmena, z velkých jen ta, která se neodlišují tvarem	čtení víceslabičných slov se zavřenou slabikou na konci, čtení vět s kontrolou porozumění. Komunikační a slohová výchova Čtení textů vztahujících se k tematickým celkům, naslouchání – koncentrační cvičení, komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva, pozdravy, prosba, poděkování, blahopřání, dialog, mluvčí a posluchač, všechna písmena malé abecedy, velká jen ta, která se od malých neodlišují tvarem, psaní slabik, slov, krátkých vět, vhodná úprava, psaní číslic, opis, přepis, diktát. Literární výchova Rozvoj kreativity, volná reprodukce textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně, propojení s výtvarnou a hudební činností.	
ČJL 3-1-09p	Snaží se o vhodnou úpravu svého písemného projevu Opisuje a přepisuje slabiky, slova a krátké věty Píše slabiky a slova podle diktátu		
ČJL-3-1-10p	Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností		
ČJL-3-3-01p	Reprodukuje krátké texty podle jednoduché osnovy		
ČJL-3-3-02p	Vypráví jednoduchý příběh podle otázek, podle obrázku		

Český jazyk - 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJL-3-2-02 ČJL-3-2-04 ČJL-3-2-06 ČJL-3-2-07 ČJL-3-2-08	Porovnává významy slov, třídí podle zobecněného významu, vyhledává slova příbuzná Rozlišuje v textu slovní druhy (ohebné + předložky, spojky) Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spoj. výrazy Rozlišuje a tvoří různé druhy vět Odůvodňuje a píše správně bě, pě, vě, mě, velká písmena u vlastních jmen Píše i /y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech Čte s porozuměním přiměřený text, užívá tiché čtení	Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov, slova a pojmy (rozvoj fantazie), význam slov (jednoznačná, nadřazená, podřazená, mnohoznačná), tvarosloví - kořen slova, tvary slov podle pádové otázky, slovní druhy (ohebné + předložky a spojky), skladba - věta jednoduchá s určováním druhů slov, jednoduchá souvětí s různými spojkami, pravopis - velká písmena u vlastních jmen, místních pojmenování tvary bě, pě, vě, mě, psaní i/y po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách, vyjmenovaná slova. Komunikační a slohová výchova Orientace v jednodušším textu, souvislé čtení vět (praktické a věcné), analyticko-syntetické činnosti s textem, naslouchání, pravidla rozhovoru, kontrola výslovnosti a mluvního projevu, přízvuk, intonace, tempo, souvislé a srozumitelné vypravování, písemný projev - základní hygienické návyky, plynulé psaní vět, úprava textu tvoření vlastních literárních textů, nadpis k souvislému textu, přepis tištěného textu, poděkování, vzkaz, blahopřání.	OSV 2c VMEGS 1
ČJL-3-1-01 ČJL-3-1-06 ČJL-3-1-07 ČJL-3-1-09 ČJL-3-1-10	Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích Vypráví podle dějové posloupnosti, vyjadřuje své pocity z přečteného textu (slovně i výtvarně) Dodržuje čitelnost psaného projevu, pořadí písmen a úplnost slov	Literární výchova Tvořivé činnosti s literárním textem, zážitkové čtení a naslouchání, přednes vhodných literárních textů, poslech a reprodukce literárních textů - pohádky, vyprávění, hádanky, básně, bajky komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vypravování, tvořivá práce s textem, básně, dramatizace, výtvarný doprovod, základní literární pojmy - hádanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení (herec, loutky), rým, verš, přirovnání.	
ČJL-3-3-03	Převádí slova z mluvené podoby do psané, přepíše složitější text přiměřené délky	Literární výchova Tvořivé činnosti s literárním textem, zážitkové čtení a naslouchání, přednes vhodných literárních textů, poslech a reprodukce literárních textů - pohádky, vyprávění, hádanky, básně, bajky komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vypravování, tvořivá práce s textem, básně, dramatizace, výtvarný doprovod, základní literární pojmy - hádanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení (herec, loutky), rým, verš, přirovnání.	
ČJL-3-3-04	Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, vnímá různé literární styly Čte a přednáší z paměti ve vhodném tempu literární texty přiměřené věku	Literární výchova Tvořivé činnosti s literárním textem, zážitkové čtení a naslouchání, přednes vhodných literárních textů, poslech a reprodukce literárních textů - pohádky, vyprávění, hádanky, básně, bajky komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vypravování, tvořivá práce s textem, básně, dramatizace, výtvarný doprovod, základní literární pojmy - hádanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení (herec, loutky), rým, verš, přirovnání.	
ČJL-3-2-01p ČJL-3-2-01p ČJL-3-2-01p ČJL-3-2-01p ČJL-3-2-08p	<i>Rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky Rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky Rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy Tvoří slabiky Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</i>	Jazyková výchova Všechna písmena abecedy ve všech tvarech, čtení slabik dě- tě- ně- bě- pě- vě- mě- a slabik di- ti- ni-, dy- ty- ny, správné čtení předložky se slovem, nácvik neprobraných písmen velké abecedy.	
ČJL-3-1-01p ČJL-3-1-09p ČJL-3-1-09p	<i>Čte s porozuměním jednoduché texty Píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné</i>	Komunikační a slohová výchova Nácvik tichého čtení, orientace tichým čtením ve větě, spojování písmen ve slabiky, slova, psaní krátkých vět, opis, přepis, diktát, psaní velkých písmen na	

ČJL-3-1-09p ČJL-3-1-10p	tvary písmen Převádí slova z mluvené do psané podoby Spojuje písmena a slabiky Opisuje a přepisuje krátké věty	začátku věty, vlastní jména, sebekontrola napsaného textu.	
ČJL-3-3-01p ČJL-3-3-02p	Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a básničky Dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací Popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení Domluví se v běžných situacích Dramatizuje jednoduchý příběh Snaží se o správnou a zřetelnou výslovnost	Literární výchova Výrazný přednes říkanek a básní naučených nazpaměť, naslouchání – koncentrační cvičení, dramatizace jednoduchých textů, hry rolí vycházející z reálných situací a ze zkušenosti žáků, gymnastika mluvidel, dechová cvičení, hlasová cvičení.	

Český jazyk - 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJL-5-2-01 ČJL-5-2-02 ČJL-5-2-03 ČJL-5-2-04 ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06 ČJL-5-2-07 ČJL-5-2-08 ČJL-5-2-09	Porovnává významy slov (opačný význam, slova nadřazená, podřazená, souřadná, slova stejného nebo podobného významu) Rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku podle vzorů podstat. jmen Rozlišuje v textu slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech Vnímá slova spisovná a nespisovná, vhodně ji využívá podle komunikační situace Vyhledává základní skladební dvojici Odlišuje větu jednoduchou a souvětí Užívá vhodné spojovací výrazy, podle potřeby je obměňuje Píše i /y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech Seznamuje se se shodou přísudku s podmětem	Jazyková výchova Slova jednoznačná, slova nadřazená, podřazená, souřadná seznámení se slovy mnohoznačnými (různé slovní druhy), slovní zásoba a tvoření slov, kořen slova, část předponová, příponová a koncovka, určování pádů, tvoření tvarů slov podle pádové otázky, slovní druhy, psaní -ě/ -je v souvislosti s předponami, koncovky podstatných jmen podle vzorů, základní techniky mluveného projevu (tvoření hlasu a výslovnost), komunikace závislá na situaci (pozdrav, oslovení, omluva, telefonický rozhovor), základní skladební dvojice, shoda přísudku s podmětem, souvětí s určováním druhů slov – základní skladební dvojice (počet vět), souvětí s různými spojovacími výrazy, psaní i/y po obojetných souhláskách.	OSV 1c OSV 2c MDV 1b
ČJL-5-1-01 ČJL-5-1-03 ČJL-5-1-07 ČJL-5-1-04 ČJL-5-1-05 ČJL-5-1-09	Čte s porozuměním přiměřeně náročný text potichu i nahlas, posuzuje podstatné informace Tvoří přiměřeně náročný mluvený projev, řeč přiměřeně moduluje, reaguje na mimoslovní komunikaci Posuzuje a reprodukuje obsah sdělení přiměřené náročnosti Reaguje na mluvený pokyn, respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru s jednotlivcem či skupinou Píše čitelně souvislý, srozumitelný text, na který umí sestavit osnovu	Komunikační a slohová výchova Praktické čtení (technika čtení souvislého textu, plynulé a pozorné), orientace v jednodušším textu, věcné čtení (čtení jako zdroj informací, vyhledávací čtení), základní komunikační pravidla (oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta), naslouchání - praktické (kontakt s mluvčím) i věcné (pozorné, soustředěné), základní techniky mluveného projevu (tvoření hlasu a výslovnost), komunikace závislá na situaci (pozdrav, oslovení, omluva, telefonický rozhovor), psaní přiměřeného textu s respektováním úpravy (pozvánka, vzkaz, omluvenka, jednoduchý popis, vypravování, vyplnění jednoduchých tiskopisů).	
ČJL-5-3-01 ČJL-5-3-02 ČJL-5-3-03	Vyjadřuje své pocity z přečteného textu (slovně i výtvarně) Volně reprodukuje a tvoří jednoduché literární texty podle svých schopností Rozpozná různé literární žánry, při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Literární výchova Poslech literárních textů, vyprávění, náročnější básně, balady, povídky, zážitkové čtení a naslouchání, vyjádření svých pocitů, tvořivé činnosti s literárním textem - přednes, volná reprodukce, dramatizace, základní literární pojmy - bajka, povídka, balada, divadelní představení (činohra, muzikál), rým, verš, přirovnání.	
ČJL-5-2-03p ČJL-5-2-06p ČJL-5-2-08p	<i>Odůvodní a správně píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</i> <i>Určí samohlásky a souhlásky</i> <i>Rozliší tvrdé, měkké a obojetné souhlásky</i> <i>Odůvodňuje a píše správně: i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách</i>	Jazyková výchova <i>Věta jako jazykový celek, začátek a konec věty v řeči i písmu, věty oznamovací, tázací, rozkazovací, význam slova, slova stejného a opačného významu, třídění slov, pořádek slov ve větě,</i>	

ČJL-5-1-05p ČJL-5-1-07p ČJL-5-1-09p ČJL-5-3-01p ČJL-5-3-02p ČJL-5-3-04p	<i>Chápe pojem slabika, slovo, věta</i> <i>Pozná a určuje druhy vět a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky</i> <i>Snaží se pečlivě vyslovovat, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i> <i>Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary slov</i> <i>Popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</i> <i>Tvoří věty na daná slova, témata, spojuje věty do jednodušších souvětí</i> <i>Tvoří jednoduché otázky a odpovídá na ně</i> <i>Domluví se v běžných situacích</i> <i>Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací</i> <i>Čte přiměřené texty s porozuměním, správnou výslovností a intonací</i> <i>Učí se technice tichého čtení, orientuje se ve čteném textu</i> <i>Pochopí základní dějovou linii textu</i> <i>Rozliší pojem kniha, noviny, časopis, ilustrace, text</i> <i>Rozliší verš a prózu</i> <i>Vytvoří osnovu</i>	<i>samohlásky a souhlásky, délka samohlásek, souhlásky měkké, tvrdé a obojetné, pravopis měkkých a tvrdých slabik.</i> Komunikační a slohová výchova <i>Doplňování a obměna vět, reprodukce textu, popis jednoduchých předmětů a jevů, propojení slohových útvarů s jazykovým vyučováním, formy společenského styku – pozdrav, poděkování, omluva, oslovení, vzkaz, blahopřání, rozvoj souvislého a gramaticky i obsahově správného vyjadřování, hůlkové písmo, psaní na PC.</i> Literární výchova <i>Naslouchání – koncentrační cvičení, čtení pohádek a povídek s dětským hrdinou, poznávání hlavních postav, čtení a reprodukce říkadel a básní, vyprávění a tvorba osnovy, vyjádření vlastních pocitů a emocí.</i>	
---	--	---	--

Český jazyk - 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJL-5-2-01 ČJL-5-2-02 ČJL-5-2-03 ČJL-5-2-04 ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-06 ČJL-5-2-07 ČJL-5-2-08 ČJL-5-2-09	Určuje významy slov (opačný význam, slova nadřazená, podřazená, souřadná, slova stejného nebo podobného významu) Rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku podle vzorů podstat. jmen, př. jmen tvrdých a měkkých) Rozlišuje v textu slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech Vyhledává a tvoří základní skladební dvojici a v neúplné skladební dvojici označuje základ věty Změní větu jednoduchou v souvětí, užívá vhodné spojovací výrazy, podle potřeby je obměňuje Píše i /y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných Používá shodu přísudku s podmětem podle pravidel	Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov, slova nadřazená, podřazená, souřadná, kořen slova, část předponová, příponová a koncovka, slova mnohoznačná, koncovky podstatných jmen podle vzorů, koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých, slovní druhy, určování pádů, tvoření tvarů slov podle pádové otázky, shoda přísudku s podmětem, vícečetná souvětí s určováním druhů slov – základní skladební dvojice (počet vět), souvětí s různými spojovacími výrazy podle obsahu výpovědi, psaní -ě/-je v souvislosti s předponami, psaní i/y po obojetných souhláskách, koncovky podstatných jmen podle vzorů, koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých.	MDV 1a MDV 1e MDV 1c
ČJL-5-1-02 ČJL-5-1-04 ČJL-5-1-06 ČJL-5-1-07 ČJL-5-1-08 ČJL-5-1-09 ČJL-5-1-10	Čte s porozuměním, rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává Reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta Rozpoznává manipulativní techniky v reklamě Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru s jednotlivcem či skupinou, volí správné tempo řeči, modulaci podle svého komunikačního záměru	Komunikační a slohová výchova Praktické čtení (technika čtení souvislého textu, plynulé a pozorné), čtenářské dílny, techniky čtení a práce s textem, věcné čtení (čtení jako zdroj informací, vyhledávací čtení, klíčová slova), mediální výchova, porovnávání různých mediálních sdělení, podle žánrů a záměru, pravidla komunikace, komunikace závislá na situaci (vzkaz, telefonický rozhovor, oznámení, zpráva, dialog na základě obrazového materiálu), psaní přiměřených textů s respektováním úpravy a gramatických pravidel, oznámení, popis, vypravování, inzerát, vyplnění tiskopisů (příhláška, dotazník), psaní přiměřeného textu s respektováním úpravy, tvůrčí psaní, vyjádření pocitů, vyplývající z obsahu.	
ČJL-5-3-01 ČJL-5-3-02 ČJL-5-3-03 ČJL-5-3-04	Píše čitelně souvislý text v různých žánrech, vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost v písemném i mluveném projevu Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev Vyjadřuje své pocity z přečteného textu a zaznamenává je, tvoří texty na dané téma podle svých schopností Tvoří vlastní literární texty na dané téma podle svých schopností	Literární výchova Poslech a rozbor literárních textů, základní literární pojmy - bajka, povídka, balada, divadelní představení (režisér, činohra, muzikál), rým, verš, přirovnání, tvořivé činnosti s literárním textem, přednes, volná reprodukce, dramatizace, digitální média, zážitkové čtení a naslouchání, čtenářské koutky, vyprávění, náročnější básně, balady, povídky, umělecký a neumělecký text.	

	Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů		
ČJL-5-2-03p ČJL-5-2-05p ČJL-5-2-07p	<i>Správně vyslovuje a píše slova se skupinami dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě</i> <i>Dodržuje pořádek slov ve větě</i> <i>Seznamuje se s vyjmenovanými slovy po b, l, m</i> <i>Řadí slova podle abecedy</i> <i>Správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky</i> <i>Pozná podstatná jména, určí rod a číslo</i> <i>Odůvodní a správně píše velká písmena v typických případech</i> <i>vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	Jazyková výchova <i>Čtení slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, abeceda, abecední řadění slov, výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slova (jednoduché případy), výslovnost a psaní výrazů s předložkami, vyjmenovaná slova po b, l, m, podstatná jména</i>	
ČJL-5-1-05p ČJL-5-1-07p ČJL-5-1-09p ČJL-5-1-10p	<i>Má vytvořenu odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</i> <i>V mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</i> <i>Popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</i> <i>Opíše a přepíše jednoduché texty</i> <i>Napiše správně a přehledně jednoduchá sdělení</i> <i>Dbá na úpravný a čitelný písemný projev</i> <i>Dodržuje vzdálenost mezer mezi slovy</i> <i>Ovládá psaní hůlkového písma</i>	Komunikační a slohová výchova <i>Navazování na učivo ze 4. ročníku, prohlubování znalostí, nácvik a dramatizace jednoduchých běžných situací, vypravování podle obrázků a vlastních zážitků, formy společenského styku – uvítání, rozloučení, blahopřání – ústně i písemně, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), jednoduchý formulář, sdělení na pohlednici, propojení poznatků z ČJ při psaní na počítači, automatizace psacího pohybu, zvyšování rychlosti psaní, úprava – nadpis, okraje, vzdálenost mezi písmeny a slovy</i>	
ČJL-5-3-01p ČJL-5-3-02p ČJL-5-3-03p ČJL-5-3-04p	<i>Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací</i> <i>Domluví se v běžných situacích</i> <i>Tvoří otázky a odpovídá na ně</i> <i>Čte krátké texty s porozuměním a dokáže je reprodukovat podle jednoduché osnovy</i> <i>Ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</i> <i>Rozlišuje prózu a verše</i> <i>Určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti</i> <i>Rozliší pohádkové prostředí od reálného</i> <i>Dramatizuje jednoduchý příběh</i> <i>Vypráví zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh</i>	Literární výchova <i>Tvorba otázek a odpovědí, čtení delších textů s porozuměním, hlavní postava a její vlastnosti, rozlišení místa, času a děje, prostředí reálné a pohádkové, hlavní myšlenka, literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, pověst, bajka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, využívání textů v souvislosti s tématy Člověk a svět, naslouchání – koncentrační cvičení, tvořivá dramatika.</i>	

ANGLICKÝ JAZYK – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** patří do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková** komunikace a jeho obsah tvoří naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk.

Vyučovací předmět poskytuje základy pro budoucí komunikaci žáků v Evropě i ve světě, pomáhá snižovat jazykové bariéry a umožňuje návaznost dalšího studia a tím i možnost širšího budoucího pracovního uplatnění. Zprostředkovává poznání odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří podmínky pro mezinárodní spolupráci škol a jejich žáků (výměnné pobyty, mezinárodní projekty). Vyučovací předmět Anglický jazyk je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty.

Časová dotace:

	3.r.	4.r.	5.r.
Anglický jazyk	3	3	3

Průřezová témata

Do výuky předmětu Anglický jazyk na 1. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Sociální rozvoj** - vzájemné poznávání se ve skupině, komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, žádost, prosba)
Greetings and introductions – 3. ročník

Multikulturní výchova (MKV)

- **Lidské vztahy** - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi *Greetings and introductions, Celebrations, My project* – 4. ročník

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- **Evropa a svět nás zajímá** - zvyky a tradice anglicky hovořících národů, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
Hello and Goodbye, English in the world, Schools, Letter to a penfriend – 5. ročník

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Pracujeme s informacemi a odbornou literaturou.
- Cíleně vedeme žáky k obecnému pochopení termínů, znaků a symbolů.
- Podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi.
- Směřujeme žáky k uvědomění si významu vzdělání v kontextu s jeho pracovním uplatněním.
- Umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházet jejich shodné, podobné či odlišné znaky.
- Podporujeme je v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali vhodné řešení problému.
- Umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií, s jinými školami.
- Podporujeme skupinovou práci, využívání médií a četby, rozvíjíme slovní zásobu u žáků.

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme esteticky vhodné školní a třídní prostředí.
- Do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají.
- Učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.

Kompetence občanské

- Pěstujeme v žácích sociální citění a schopnost empatie.
- Utváříme v žácích respekt a úctu k tradicím anglicky hovořících zemí, k jejich zvykům a obyčejům.
- Vedeme žáky ke zdravému sebevědomí.

Kompetence pracovní

- Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů.
- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Dodržujeme vymezená pravidla.
- Vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností (projekty, výměnné pobyty, korespondence).

Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vnímání a postupnému osvojování cizího jazyka
- rozvíjení pozitivního vztahu k cizímu jazyku
- chápání cizího jazyka
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů
- rozvíjení pozitivního vztahu k cizojazyčné literatuře

Anglický jazyk – 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
CJ-3-1-01	Reaguje na jednoduché pokyny učitele Umí odpovědět na otázky Sdělí o sobě základní informace Vyslovuje správně v rozsahu slovní zásoby Čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu	Řečové dovednosti Pozdravy, čísla 1-20, barvy, škola, oblečení, jídlo, školní potřeby, sporty, zvířata, místnosti v domě, zdraví a nemoc, obchody, místa ve městě, činnosti lidí, počasí, koníčky, televizní pořady, otázky, odpovědi, rozhovor, jednoduché vyjadřování, základní slovní zásoba dle tematických okruhů. Orientace v textu Vyhledávání odpovědí na otázky k danému textu – význam slov, osvojování základních ortografických pravidel AJ, abeceda, základní gramatická pravidla, grafická a mluvená podoba slova. Psaní Jednoduchá slovní spojení v rozsahu slovní zásoby a tematických okruhů.	OSV 2c
CJ-3-1-02	Zopakuje a použije slova a slovní spojení		
CJ-3-1-03	Pochopí obsah konverzace dvou osob s dostatkem času na porozumění Osvojuje si slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04	Orientuje se v obsahu textu, který odpovídá jeho slovní zásobě		
CJ-3-1-05	Snaží se porozumět okolí Vyjmenuje anglickou abecedu, vyhlásuje své jméno		
CJ-3-1-06	Vnímá odlišnosti mezi zvukovou a grafickou podobou slov Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
<i>CJ-3-1-01p</i>	<i>Rozumí jednoduchým opakovaným pokynům</i> ▪Pozdraví jednoduchým způsobem ▪Rozliší názvy členů rodiny a vlastní jména ▪Rozumí jednoduchým otázkám k vlastní osobě ▪Rozliší základní barvy ▪Pojmenuje některé předměty kolem sebe ▪Sdělí, kolik mu je let	<i>Slovní zásoba na témata</i> <i>Rodina,</i> <i>školní pomůcky, hračky, oblečení,</i> <i>narozeniny, zvířata</i> <i>Vánoce.</i> <i>Komunikační situace</i> <i>Pozdravy, představování,</i> <i>přání k narozeninám a k Vánocům,</i> <i>pokyny při výuce a při hře.</i> <i>Jazykové struktury a gramatika</i> <i>Osobní jména, číslovky do 5-ti,</i> <i>jednoduché užití pokynů při hře a při výuce.</i>	

Anglický jazyk – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
CJ-5-1-01 CJ-5-1-03 CJ-5-2-01 CJ-5-2-02 CJ-5-3-01 CJ-5-3-02 CJ-5-4-01	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pomalu vyslovovány Rozumí jednoduchému poslechovému textu, poslechům z CD, pokud je pronášen pomalu a zřetelně Zapojí se do jednoduchých rozhovorů Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času Vyhledává informace v jednoduchém textu	Poslech s porozuměním Jednoduché texty a poslechové nahrávky s probraným učivem, písničky a říkanky, rozhovor. Čtení s porozuměním There is, there are, předložka místa, rozkazovací způsob. Psaní Určování času, dny v týdnu, I like, I don't like. Mluvení Základní gramatická struktura a typy vět, přítomný čas prostý a průběhový.	MKV 2
<i>CJ-5-1-01p CJ-5-1-02p</i>	<i>Rozumí jednoduchým textům z běžného života Napiše krátký text s použitím jednoduchých vět</i>	<i>Slovní zásoba na témata Zvířata, školní pomůcky a činnosti, barvy, jídlo, obličeje, oblečení, sportovní činnosti, Vánoce a Velikonoce.</i>	
<i>CJ-5-2-01p CJ-5-2-02p CJ-5-2-03p CJ-5-3-02p</i>	<i>Rozšiřuje slovní zásobu k běžným tématům Rozumí základním pokynům při výuce Rozumí otázkám a výrazům používané v každodenním životě Pozdraví jednoduchým způsobem Sdělí, kolik mu je let Zeptá se na věk spolužáka Klade jednoduché otázky týkající se jeho bezprostředního okolí Rozliší členy rodiny a vlastní jména Rozliší základní barvy Pojmenuje předměty kolem sebe</i>	<i>Komunikační situace Pozdravy, představování, Co se děje?, přání k narozeninám a k Vánocům, pokyny při výuce a při hře. Jazykové struktury a gramatika Osobní jména, jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa „být“, číslovky do 10-ti, přivlastňovací zájmena můj, tvůj, rozkazovací způsob, jednoduché užití pokynů při hře a při výuce</i>	

Anglický jazyk – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
CJ-5-1-02 CJ-5-2-03 CJ-5-2-03 CJ-5-3-02 CJ-5-4-01 CJ-5-4-02	Rozumí předloženému textu a v návaznosti na něj odpovídá na kladené otázky Rozumí textu s obrázky Rozumí slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně Aktivně se zapojuje do jednoduché konverzace Porozumí známým slovům Umí klást otázky o vzhledu věci, odpovídat na ně Vyhledá potřebné informace v krátkém textu, odpovídá na otázky Čte se správnou výslovností Rozumí textu z běžného života s vizuální oporou Napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině a činnostech každodenního života Vyplní správně osobní údaje do formuláře	Mluvení Číslovky, abeceda, spelling, představení sebe i kamaráda, moje město, počasí, TV program, zvířata, dny v týdnu názvy měsíců, sloveso být – otázka, zápor, rozhovor. Čtení s porozuměním Můj svět, moje rodina, moje škola, domov, zvyky a kulturní tradice, sloveso HAVE GOT, prostorové předložky. Psaní Správný slovosled ve větě, volný čas, zájmy, sport, časové údaje, přítomný čas prostý, oznamovací věta, otázka, zápor, jednoduchý dotazník. Poslech s porozuměním a mluvením Přítomný čas prostý, oznamovací věta, otázka, zápor.	VMEGS 1
CJ-5-1-02p	<i>Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám Rozšiřuje svou slovní zásobu v běžných tématech a znalost anglických reálií</i>	<i>Slovní zásoba na témata Zvířata v ZOO, lidské tělo, místnosti v domě, oblečení, dětské sportovní činnosti, svátky.</i>	
CJ-5-2-01p	<i>Pozdraví a odpoví na pozdrav jednoduchým způsobem Popisuje jednoduchými větami věci a činnosti kolem sebe</i>	<i>Komunikační situace Poděkování, dotazování, zdvořilostní fráze, fráze spojené s Vánocemi a Velikonocemi, pokyny při výuce, běžných činnostech a při hrách.</i>	
CJ-5-2-03p	<i>Tvoří jednoduché věty a otázky týkající se jeho každodenních potřeb a činností Užívá názvy základních barev při jednoduchém popisu osob či věcí Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka</i>	<i>Jazykové struktury a gramatika Užití „to“ a „toto“ při označování věcí, jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves „být“ a „mocht“, rozkazovací způsob, jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu činnosti, předložky „v“ a „na“ ve slovních spojení, předložky „pro“ a „od“ v přáních.</i>	

MATEMATIKA - 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast je rozdělena na čtyři tematické okruhy:

- Čísla a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Časová dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Matematika	5	5	5	5	5

Průřezová témata

V tomto předmětu je realizováno toto průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Rozvoj schopností poznávání (řešení problémů, dovedností pro učení a studium) - 1. až 5. ročník
Sociální rozvoj – Poznávací schopnosti – 1. až 5. ročník

Výchovně a vzdělávací strategie vedoucí ke klíčovým kompetencím

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáka paměť a logické myšlení, zařazujeme matematické hádanky, rébusy, kvízy
- vedeme žáky k řešení základních matematických operací (odhad výsledku, vyhodnocení správnosti výsledku, správný postup při řešení) a efektivnímu využití v běžném životě

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáka k samostatnému řešení problému a pomáháme hledat další řešení
- nabízíme úlohy a příklady vycházející z běžného života
- předkládáme modelové situace, u kterých žáci mohou aplikovat známé postupy

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům využít komunikační a informační prostředky pro řešení úkolů a spolupráci s ostatními
- zařazujeme práci s tabulkami a grafy
- vedeme žáky k užívání matematického jazyka a matematických symbolů

Kompetence sociální a personální

- uplatňujeme individuální přístup k žákům s poruchami učení
- posilujeme sebedůvěru žáka a samostatný rozvoj
- klademe důraz na vytvoření pravidel práce v týmu i ve skupinách (spolupráce, ohleduplnost, rozdělení rolí, organizace práce)

Kompetence občanské

- zařazujeme úlohy, které se týkají ekologie
- respektujeme zvláštnosti žáka (sociální, etnické, intelektové, věkové)

Kompetence pracovní

- rozvíjíme smysl pro povinnost
- vyžadujeme celé dokončení práce
- nabízíme žákům projekty a další činnosti jako modelování, výroba těles, práce s různými materiály (papírem, kovem, textilem, dřevem)

Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využití matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření, a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů

- rozvíjení logického myšlení, řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života, k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protikladů

Matematika – 1. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05 M-3-2-01 M-3-2-02 M-3-3-01 M-3-3-02	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti Zobrazí číslo na číselné ose Sčítá a odčítá přirozená čísla do 20 bez přechodu 10, při sčítání využívá komutativnost sčítání Řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace Seznamuje se s orientací v čase - hodina jako část dne Doplňuje tabulky čísel Rozpozná, pojmenuje a modeluje čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh Porovná velikosti tvarů	Číslo a početní operace Číselná řada do 20, číselná posloupnost v tabulkách a zobrazení na číselné ose, zápis a čtení čísel, porovnávání čísel, součet a rozdíl bez přechodu 10, zobrazení na číselné ose. Závislosti, vztahy a práce s daty Slovní úlohy s aplikací naučených početních operací, hodina v denním režimu, porovnávání čísel, vztahy mezi čísly. Geometrie v rovině a v prostoru Rovinné útvary a jejich porovnávání.	OSV 1a
M-3-2-02p	<i>Rozlišuje školní potřeby a hračky Rozpoznává základní barvy Rozlišuje velikosti Zvládá orientaci v prostoru</i>	Závislosti, vztahy a práce s daty <i>Nahoře, dole, uprostřed, pod, nad, vlevo, vpravo, před, za, první, poslední, vpředu, vzadu, mnoho, málo, více, méně, stejně, malý, velký, dlouhý, krátký, vysoký, nízký.</i>	
M-3-3-01p	<i>Seznamuje se s geometrickými tvary</i>	Geometrie v rovině a v prostoru <i>Kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník, koule, krychle, válec.</i>	
M-3-1-01p	<i>Porovnává množství předmětů Počítá v daném souboru na konkrétních předmětech, počítadle, na prstech (názor) Přiřazuje čísla k danému počtu, čte a píše čísla Ovládá číselnou řadu vzestupnou i sestupnou, porovnává množství, rozkládá čísla Sčítá a odčítá, dočítá, řeší jednoduché slovní úlohy Seznamuje se s matematickými pojmy +, -, =, <, > a umí je zapsat</i>	Číslo a početní operace <i>Obor přirozených čísel do 5.</i>	

Matematika – 2. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
M-3-1-01 M-3-1-02 M-3-1-03 M-3-1-04 M-3-1-05 M-3-2-01 M-3-2-03 M-3-3-02 M-3-3-03	Počítá předměty v daném souboru po desítkách Vytváří soubory s daným počtem prvků do 100 Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti Zobrazí číslo na číselné ose Sčítá a odčítá přirozená čísla do 100 s přechodem 10 Užívá násobilku 1, 2, 3, 4, 5 Řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace Seznamuje se s orientací v čase s aplikací na praktický život - hodina (15, 30, 45, 60 minut) Doplňuje tabulky, číselné řady Měří úsečku v cm Rýsuje bod, přímku, úsečku Porovná velikosti tvarů a těles Rozezná, pojmenuje a modeluje kvádr, krychli, kouli	Číslo a početní operace Číselná řada do 100 s použitím jednotek různých veličin, porovnávání čísel, početní operace do 100 s přechodem přes desítku, násobilka do 5, slovní úlohy s aplikací naučených početních operací. Závislosti, vztahy a práce s daty Orientace v čase, vztahy mezi čísly, logické řady. Geometrie v rovině a v prostoru Rovinné útvary, bod, přímka, úsečka, prostorové útvary.	OSV 1a
M-3-2-02p M-3-2-03p M-3-3-03p	<i>Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</i> <i>Seznamuje se s mincemi</i> <i>Aplikuje počítání v daném souboru na konkrétních předmětech, počítadle, na prstech (názor)</i> <i>Poznává jednoduché geometrické tvary</i>	Závislosti, vztahy a práce s daty <i>Manipulační činnosti s konkrétními předměty, porovnávání, třídění, klasifikace podle různých kritérií, mince.</i> Geometrie v rovině a prostoru <i>Kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník, koule, krychle, válec.</i>	
M-3-1-02p	<i>Čte a píše čísla v oboru do 10</i> <i>Vytváří soubory prvků podle daných kritérií</i> <i>Používá symboly $<$ $>=$ a umí je zapsat</i> <i>Používá číselnou řadu vzestupnou a sestupnou</i> <i>Přiřazuje, porovnává a rozkládá čísla</i> <i>Sčítá a odčítá přirozená čísla v oboru do 10</i> <i>Upevňuje početní spoje, dočítá</i> <i>Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání</i>	Čísla a početní operace <i>Obor přirozených čísel do 10, číselná osa, porovnávání a rozklad čísel, sčítání a odčítání.</i>	

Matematika – 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
M-3-1-01	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací	Čísla a početní operace	OSV 1a
M-3-1-02	Počítá v daném souboru po stovkách do 1000	Sčítání a odčítání do 1000, pamětní i písemné,	
M-3-1-03	Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000	číselná řada do 1000, porovnávání čísel,	
M-3-1-04	Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	početní operace do 1000,	
	Zobrazí číslo na číselné ose	zaokrouhlování čísel,	
	Pamětně sčítá a odčítá 100 a 10	násobilka 0 – 10,	
	Písemně sčítá a odčítá do 1000	dělení se zbytkem,	
	Zaokrouhluje na 10 a na 100	slovní úlohy s aplikací naučených početních operací.	
	Užívá násobilku 0 – 10	Závislosti, vztahy a práce s daty	
M-3-1-05	Dělí v oboru násobilkou a určí zbytek	Převody jednotek (mm, cm, m),	
	Řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace	orientace v čase (rozčlenění hodinu po min.),	
	Provádí jednoduché převody jednotek s aplikací na praktický život	tabulky, logické úlohy, schémata vycházející z praktického života.	
M-3-2-01	Seznamuje se s orientací v čase s aplikací na praktický život	Geometrie v rovině a prostoru	
M-3-2-02	Popisuje jednoduché závislosti, doplňuje tabulky a schémata	Rovinné útvary a jejich porovnávání a měření,	
M-3-2-03	Porovnává čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, úsečku	měření úseček (cm, mm),	
M-3-3-02	Odhaduje délku úsečky, měří úsečku, čtverec, obdélník, trojúhelník	rýsování rovinných útvarů (lomená čára, polopřímka, opačná polopřímka,	
M-3-3-03	Rozezná, pojmenuje a rýsuje přímku, polopřímku, polopřímku opačnou, lomenou čáru	různoběžka),	
	Rozezná, pojmenuje a modeluje válec, kužel	prostorové útvary – válec, kužel.	
	<i>Vytváří soubory prvků podle daných kritérií</i>	Čísla a početní operace	
M-3-1-01p	<i>Používá číselnou řadu vzestupnou a sestupnou</i>	<i>Obor přirozených čísel do 20,</i>	
	<i>Přiřazuje, porovnává (stejně, více, méně) a rozkládá čísla</i>	<i>na konkrétních předmětech, počítadle, na prstech (názor),</i>	
	<i>Seznamuje se s násobilkou dvou v oboru do 20</i>	<i>porovnávání čísel,</i>	
	<i>Seznamuje se s numerací do 100</i>	<i>rozklad čísel,</i>	
M-3-1-02p	<i>Počítá v daném souboru prvků do 20</i>	<i>sčítání a odčítání,</i>	
	<i>Čte a píše čísla v oboru do 20</i>	<i>násobilka 2</i>	
	<i>Sčítá a odčítá jednociferná čísla do 20 bez přechodu</i>	Závislosti, vztahy a práce s daty	
M-3-1-04p	<i>Sčítá a odčítá jednociferná čísla do 20 s přechodem</i>	<i>Tabulky, schémata,</i>	
	<i>Zdokonaluje se v početních spojích, dočítá, řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání</i>	<i>slovní úlohy a modelové situace,</i>	
M-3-1-05p	<i>Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel</i>	<i>počítání s mincemi.</i>	
M-3-2-02p	<i>Orientuje se v prostoru a podle pokynů vytváří modelové situace</i>	Geometrie v rovině a prostoru	
M-3-2-03p	<i>Prakticky počítá s mincemi do 20</i>	<i>Úlohy na orientaci v prostoru, rýsování.</i>	
M-3-3-01p	<i>Poznává a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit</i>		
M-3-3-02p	<i>Rýsuje přímé a křivé čáry, užívá pravítko, rýsuje a označuje úsečky</i>		
	<i>Používá pravítko</i>		

Matematika – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
M-5-1-01	Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Čísla a početní operace Číselná řada do 1 000.000, písemné početní operace v oboru do 1 000.000, vlastnosti početních operací, číselná řada do 1 000.000, zaokrouhlování, vlastnosti početních operací, aplikované úlohy v probíraném oboru čísel, zlomky. Závislosti, vztahy a práce s daty Vztahy a práce s daty, grafy a diagramy.	OSV 1a
M-5-1-02	Čte a zapisuje čísla do 1 000.000		
M-5-1-03	Písemně sčítá a odčítá čísla do 1 000.000		
M-5-1-04	Písemně vynásobí a vydělí jednociferným číslem		
M-5-1-05	Zaokrouhluje přirozená čísla na 1000 a 10.000		
M-5-1-06	Provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací		
M-5-2-01	V oboru přirozených čísel řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel		
M-5-2-01	Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života		
M-5-2-01	Využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku		
M-5-2-01	Vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny		
M-5-3-01	Porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)	Geometrie v rovině a prostoru Rýsování základních útvarů v rovině, výpočet obvodu a obsahu rovinných útvarů, měření jednotek délky a jejich převody, rýsování základních útvarů v rovině, vyhledávání osově souměrných útvarů, prostorové útvary – jehlan	
M-5-3-02	Vyhledává a sbírá data		
M-5-3-03	Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy		
M-5-3-04	Rýsuje kružnici, trojúhelník, rozezná, pojmenuje a modeluje jehlan		
M-5-3-05	Vypočítá obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku		
M-5-3-05	sečtením délek jeho stran		
M-5-3-05	Sestrojí rovnoběžky		
M-5-3-05	Určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě		
M-5-3-05	Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary		
M-5-3-05			
M-5-1-02p	Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose	Čísla a početní operace Obor přirozených čísel do 100, sčítání a odčítání, násobení a dělení do 100. Aplikační úlohy Zábavné úlohy, kvízy, rébusy, doplňovačky. Závislosti, vztahy a práce s daty Úlohy na orientaci v prostoru a čase, jednotky hmotnosti, délky a času (kilogram, hodina, centimetr,	
M-5-1-03p	Sčítá a odčítá jednotky bez přechodu i s přechodem desítek		
M-5-1-03p	Sčítá a odčítá dvojciferná čísla (z paměti i písemně)		
M-5-1-04p	Využívá vztahu o n-více, o n-méně		
M-5-1-04p	Seznamuje se s názorem s řadami násobků čísel 2 až 10 do 100, dělení provádí podle svých schopností		
M-5-4-01p	Používá tabulku násobení		
M-5-4-01p	Provádí záměnu činitelů		
M-5-4-01p	Využívá vztahu n-krát více (n-krát méně)		

M-5-2-02p	<i>Zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy</i> <i>Používá jednotky hmotnosti, délky, času a objemu</i> <i>Orientuje se a čte v jednoduché tabulce</i> <i>Seznamuje se s početními úkony s penězi</i>	<i>metr),</i> <i>tabulky, peníze.</i>	
M-5-3-01p M-5-3-02p	<i>Umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami</i> <i>Měří a porovnává délku úsečky</i> <i>Rozumí pojmům bod, úsečka, přímka, vytváří</i> <i>základní útvary v rovině</i>	Geometrie v rovině a v prostoru <i>Základní útvary v rovině,</i> <i>bod, čára, přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek v</i> <i>rovině, úsečka, délka úsečky, trojúhelník, čtverec, obdélník,</i> <i>čtyřúhelník, kružnice,</i> <i>kruh.</i>	

Matematika – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
M-5-1-01 M-5-1-02 M-5-1-03 M-5-1-04 M-5-4-01 M-5-1-05 M-5-1-06 M-5-1-07 M-5-1-08	Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení Písemně sčítá a odčítá víceciferná čísla v oboru přirozených čísel Písemně násobí víceciferná čísla, dělí víceciferným číslem Čte a zapisuje čísla v oboru přirozených čísel, zaokrouhluje Provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel Vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny Sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem, pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života Přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu Znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 Nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě, vyznačí je na číselné ose Vyhledává a sbírá data Čte a sestavuje tabulky a diagramy Orientuje se v jízdním řádu	Čísla a početní operace Početní operace v oboru přirozených čísel, odhady výsledků, využívá a aplikuje vlastnosti početních operací (komutace, asociace), aplikované úlohy, zlomky (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny), desetinná čísla – desetiny, setiny (jednoduché početní operace), Záporná čísla na číselné ose. Nestandardní aplikační úlohy a problémy Logické úlohy a kvízy. Závislosti, vztahy a práce s daty Vztahy a práce s daty, diagramy a grafy, jízdní řády. Geometrie v rovině a v prostoru Rýsování základních útvarů v rovině, měření jednotek délky a jejich převody, užití kolmic a rovnoběžek při rýsování rovinných útvarů, vyhledávání osově souměrných útvarů, síť krychle a kvádru.	OSV 1a
M-5-3-01 M-5-3-02 M-5-3-03 M-5-3-04 M-5-3-05	Rýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici Sčítá a odčítá graficky úsečky Sestrojí střed a osu úsečky pomocí kružítka Rýsuje rovnoběžky a kolmice Vypočítá povrch kvádru a krychle pomocí čtvercové sítě Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti osově souměrné útvary Rozpozná rovnoběžník a lichoběžník Sestrojí síť krychle a kvádru pomocí čtvercové sítě		
M-5-1-02p	Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 1000 Rozeznává sudá a lichá čísla Sčítá a odčítá z paměti i písemně dvojciferná a trojciferná čísla	Čísla a početní operace Obor přirozených čísel do 1000,	

M-5-1-03p M-5-1-04p M-5-4-01p M-5-2-01p M-5-2-02p M-5-3-01p M-5-3-02p M-5-3-03p M-5-3-05p	<i>Zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách</i> <i>Upevňuje násobky čísel 2 - 10 do 100</i> <i>Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</i> <i>Umí používat kalkulátor</i> <i>Zapisuje a řeší jednoduché slovní úlohy</i> <i>Užívá a ovládá jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti, času</i> <i>Vyhledává a třídí jednoduchá data</i> <i>Zvládá početní úkony s penězi</i> <i>Pozná základní tělesa</i> <i>Znázorňuje, rýsuje a označuje základní rovinné útvary</i> <i>Sestrojuje rovnoběžky a kolmice</i> <i>Určuje osu souměrnosti překládáním papíru</i>	<i>sčítání a odčítání, zaokrouhlování, násobilka, práce s kalkulátorem, slovní úlohy, aplikační úlohy, matematické hry a obrázky, doplňovačky.</i> <i>Závislosti, vztahy a práce s daty</i> <i>Jednotky hmotnosti, délky a času, převody, peníze, kategorizace jednoduchých dat.</i> <i>Geometrie v rovině a v prostoru</i> <i>Základní útvary v prostoru kvádr, krychle, koule, válec, osová souměrnost, rýsování.</i>	
--	--	--	--

Informatika – 1. stupeň

Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy.

Časová dotace:

	4.r.	5.r.
Informatika	1	1

Průřezová témata

V tomto předmětu jsou realizována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium řešení problému a rozhodovací dovednosti, rozpozná problém, respektuje druhé, vytváří si povědomí o kvalitách, typu odpovědnosti, spolehlivosti – 4., 5. ročník

Kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) – 4., 5. ročník

Morální rozvoj

Řešení problému a rozhodovací dovednosti - vyhledává problém – 4., 5. ročník

Hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé, vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti – 4., 5. ročník

Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) – 4., 5. ročník

Jsme Evropané – 5. ročník, porovnává data

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

Fungování a vliv médií ve společnosti - hodnotí vliv médií na každodenní život občana – 4., 5. ročník

Tematické okruhy produktivních činností

Tvorba mediálního sdělení - používá internet pro tvorbu různých sdělení – 4., 5. ročník

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Pracujeme s informacemi a odbornou literaturou.
- Podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi.
- Cíleně vedeme žáky k obecnému pochopení termínů, znaků a symbolů.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházet jejich shodné, podobné či odlišné znaky.
- Podporujeme je v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali vhodné řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Podporujeme skupinovou práci, využívání médií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu u žáků.

Kompetence sociální a personální

- Do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají.
- Učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů.

Kompetence občanské

- Snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance).

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Dodržujeme vymezená pravidla.
- Dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků.
- Dodržujeme zásady bezpečnosti práce.
- Sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů.

Kompetence digitální

- pomáháme žákům ovládat digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je v běžném životě tak, aby si usnadnili a zefektivnili práci
- pomáháme žákům bezpečně komunikovat na sítích a sdílet informace a kriticky je posuzovat
- seznamujeme žáky s internetem a orientací v něm, učíme žáky třídit a filtrovat informace.
- pomáháme žákům samostatně se rozhodovat, které technologie pro jakou činnost nebo řešený problém použít
- pomáháme žákům v rozvíjení morálních hodnot a k etickému chování při využívání digitálních technologií

Informatika – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
Digitální technologie			
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru	
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí	Propojení technologií, internet Bezdrátové připojení	
I-5-4-03 dodržuje bezpečností a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením - pamatuje si chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Otevírání souborů Přehrávání zvuků Práce se soubory Sdílení dat, cloud	
MDÚ			
<i>I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu</i>	<i>pojmenuje jednotlivá zařízení, se kterými pracuje a popíše, k čemu je využívá uvede různé příklady využití digitálních technologií (telefon, tablet, navigace, digitální fotoaparát, kamera, čtečka kódů, bankomat) najde a spustí z plochy známou aplikaci, se kterou již pracoval</i>	<i>Digitální zařízení, zapnutí a vypnutí zařízení nebo aplikaci, ovládání myši, kreslení čar, vybarvování, používání ovladačů, psaní slov na klávesnici spuštění aplikace z plochy práce se soubory</i>	
<i>I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi</i>	<i>zapíná, vypíná bezpečně digitální zařízení, se kterým pracuje rozpozná zvláštní chování počítače, se kterým má předchozí zkušenost, a přivolá pomoc dospělého vybírání podle zadaných kritérií informace, které o sobě může zveřejnit</i>	<i>ukládání práce do souboru, vypínání digitálních zařízení práce s internetem, sdílení dat</i>	

Data, informace a modelování

I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout,	- sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel	piktogramy, emodži	
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	- popíše situaci, kterou opakovaně řeší, popíše postup rozhodování a postup řešení situace	popis opakovaných životních situací (ranní vstávání, psaní úkolů, čištění zubů atp.)	
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	- zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky	kód, morseovka, šifra pixel, rastr, rozlišení myšlenkové mapy, schémata, tabulky, diagramy	

MDÚ

<i>I-5-1-01p vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby, na základě dat</i>	<i>- kóduje i dekoduje informaci obrázkem i textem (využití piktogramů, symbol, nápisů, které žáka obklopují - např. školní informační cedule, dopravní značky) - sdělí informaci slovně, symbolem, obrázkem - předá informaci ze svého praktického života zakódovanou pomocí textu či čísel (např. zápis domácího úkolu, sebehodnocení, zápis služeb) - zakóduje a dekoduje text, se kterým se opakovaně setkává</i>	<i>piktogramy, emodži kód, morseovka, šifra pixel, rastr, rozlišení myšlenkové mapy, schémata, tabulky, diagramy</i>	
<i>I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</i>	<i>- popíše jednoduchou situaci, kterou opakovaně řeší (např. psaní domácího úkolu, chování o přestávce), jak postupuje a jaká rozhodnutí uskutečňuje - odpovídá na otázky k této jednoduché situaci na základě své zkušenosti</i>	<i>popis opakovaných životních situací (ranní vstávání, psaní úkolů, čištění zubů atp.)</i>	

Informatika – 5. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
Informační systémy			
I-5-3-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	-pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech	data, druhy dat	
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky -doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	doplňování tabulky a datových řad kritéria kontroly dat vizualizace dat v grafu	
MDÚ			
<i>I-5-3-01p v y systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky</i>	<i>-uvede příklady skupin objektů ve svém okolí (např. naše škola, moje rodina, potraviny) - rozlišuje shodné a odlišné vlastnosti objektů - řadí prvky (forma textu, obrázku, modelu) do seznamů - přiřadí objekty (předměty, soubory) do skupin podle daných kritérií</i>	<i>data, druhy dat</i>	
<i>I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</i>	<i>- doplní prvky v existující tabulce (prvky - předměty, obrázky, text, nejprve v prostoru, na papíře) - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech, ve školním prostředí (např. rozvrh hodin, jídelníček)</i>	<i>doplňování tabulky a datových řad, kontrola dat, vizualizace dat v grafu</i>	
Algoritmizace a programování			
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy, pro řízení pohybu a reakcí postav	ovládání pohybu postav násobné postavy a souběžné reakce	
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	- v programu najde chybu a opraví ji		
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	- rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém -používá události ke spuštění činnosti postav	hledání cesty, schémata, obrázkové modely	
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu,	- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém	animace střídáním obrázku spuštění pomocí událostí	

najde a opraví v něm případnou chybu	- používá podmínku k ukončení opakování, rozpozná, kdy je podmínka splněna - ovládá více postav pomocí zpráv	podmínky a jejich splnění vysílání zpráv mezi postavami čtení programů programovací projekt	
MDÚ			
<i>I-5-2-01p sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</i>	- pohybuje se osobně nebo zprostředkovaně v prostředí labyrintu - s pomocí předmětů, obrázků, textu, znaků znázorní posloupnost jednoduchého postupu - nakrokuje řešení jednoduchého problému, který opakovaně řeší (např. cesta do školy)	<i>řešení problému krokováním - postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu, příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy</i>	
<i>I-5-2-02p popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</i>	- řeší jednoduchý problém (např. pravidla pro práci s PC, mytí rukou, příprava na hodinu, úklid pracovního místa) po jednotlivých krocích podle návodu	<i>algoritmus, sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci</i>	
<i>I-5-2-03p v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</i>	- používá různé formy zápisu postupů pomocí obrázků, značek, symbolů či textu - přečte, porozumí krokům ve známém postupu - rozpozná situaci využívající opakovaně použitelné postupy - sestaví podle předlohy funkční postup řešící konkrétní jednoduchou situaci - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát (např. řady předmětů, symbolů, obrázků, cyklus rok, roční období, měsíc, týden, den)	<i>experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí nalezení chyby a oprava kódu</i>	

ČLOVĚK A JEHO SVĚT – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a zdraví. Tematicky uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávací obsah Člověka a jeho svět je na 1. stupni vyučován v této časové dotaci:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Prvouka	2	2	2	-	-
Vlastivěda	-	-	-	1	2
Přírodověda	-	-	-	2	1

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

- **Místo, kde žijeme** - důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků i na dopravní výchovu, postupné rozvíjení vztahu k zemi a národní cítění
- **Lidé kolem nás** - upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, rozlišování blízkých příbuzenských vztahů v rodině, seznámení se se základními právy a povinnostmi, globálními problémy přírodního prostředí; objevování Evropy a světa
- **Lidé a čas** - orientace v dějích a čase, současnost a minulost v našem životě
- **Rozmanitost přírody** - poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody, základní podmínky života, ekosystémy
- **Člověk a jeho zdraví** - základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Prvouka, Vlastivěda a Přírodověda** na 1. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Sociální rozvoj**

Komunikace (lidské vztahy, vzájemné poznávání ve skupině, naslouchání, komunikace v různých situacích) - 1. až 5. ročník

Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění) - 1. ročník

Sebepoznání a sebepojetí (moje tělo, projekt „Zdravé zuby“ moje vztahy k druhým lidem a okolí, moje učení) - 1. až 5. ročník

Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly a sebeovládání) - 1. ročník (plánování učení a studia) - 4. ročník

Multikulturní výchova (MV)

- **Kulturní rozdíly** (vlastní kulturní zakotvení) - 3. ročník
- **Etnický původ** – *původ* (odlišnost lidí a jejich rovnost, různé způsoby života) - 5. ročník

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- **Evropa a svět nás zajímá** (Naše vlast a Evropa, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa) - 4. a 5. ročník

Environmentální výchova (EV)

- **Ekosystémy** (les) - 3. ročník
- **Základní podmínky života** (voda, vzduch, přírodní zdroje) - 3. a 4. ročník
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** (doprava, bezpečnost, cesta do školy, ochrana přírody, chování v přírodě, změny v krajině - 1. až 3. ročník
- **Vztah člověka k prostředí** (naše obec) - 3. ročník (zdravá výživa, hygiena) - 4. ročník

Výchova demokratického občana (VDO)

- **Občanská společnost a škola (umíme se chovat, školní řád)** – 1. ročník (naše město), 3. ročník (Pr), 4. ročník – VI, 5. ročník – VI
- **Formy participace občanů v politickém životě** - 5. ročník – VI (zastupitelstva, politická angažovanost občanů)
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – 5. ročník – VI (zákonodárné orgány)

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí ke klíčovým kompetencím

Kompetence k učení

- Pracujeme s informacemi a odbornou literaturou.
- Vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, aby dokázali získané výsledky porovnávat a posuzovat.
- Podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi.
- Učíme žáky vyvozovat závěry a samostatně obhajovat vlastní stanoviska.
- Cíleně vedeme žáky k obecnému pochopení termínů, znaků a symbolů.
- Směřujeme žáky k uvědomění si významu vzdělání v kontextu s jeho pracovním uplatněním.

- Umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky řešit problémové situace ve škole i mimo ni.
- Učíme je rozpoznávat problém a pochopit ho, přemýšlet o jeho příčinách a nalézat způsoby řešení.
- Vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházet jejich shodné, podobné či odlišné znaky.
- Učíme je využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů.
- Podporujeme je v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali vhodné řešení problémů.
- V případě možnosti je vedeme k praktickému ověření správnosti řešení problémů a k tomu, aby uměli přijmout důsledky svých rozhodnutí.
- Umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
- Vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií, i s jinými školami.
- Podporujeme skupinovou práci, využívání médií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu u žáků.
- Učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje.
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí.

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme esteticky vhodné školní a třídní prostředí.
- Do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají.
- Podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmů a dáváme prostor pro diskusi.
- Učíme žáky předcházet a řešit problematiku šikany a dalších negativních projevů chování.
- Vybízíme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování.
- Učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.

Kompetence občanské

- V žácích pěstujeme sociální citění a schopnost empatie.
- Snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance).

- Vedeme žáky k hrdosti na školu, kterou navštěvují a ke zdravému sebevědomí.
- Utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví.
- Podporujeme program protidrogové prevence.
- Vychováváme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí.
- V případě potřeby spolupracujeme s pedagogicko-psychologickými poradnami.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Dodržujeme vymezená pravidla
- Dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků.
- Dodržujeme zásady bezpečnosti práce.
- Sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů.
- Vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných.

Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, péče o vlastní zdraví a bezpečnost sebe i druhých

Prvouka – 1. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJS-3-5-01 ČJS-3-5-02 ČJS-3-5-03 ČJS-3-5-04 ČJS-3-3-01 ČJS-3-3-03 ČJS-3-2-01 ČJS-3-2-02 ČJS-3-1-01	Zná základní části těla Uplatňuje základní hygienické návyky v režimu dne s prevencí nemocí Snaží se dodržovat zásady bezpečného chování s prevencí úrazů Snaží se dodržovat práva a povinnosti stanovené pravidly třídy Snaží se dodržovat pravidla silničního provozu jako chodec Chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi V případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě Reaguje na pokyny dospělého při vyhlášení poplachu Orientuje se v denním režimu Rozlišuje děj v kratším časovém sledu – minulost, přítomnost, budoucnost Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v užší rodině, na příkladech ze své rodiny pojmenuje etapy lidského života Seznamuje se s odlišnostmi spolužáků a lidí, se kterými je v kontaktu	Člověk a jeho zdraví Základní stavba těla (jednoduchý popis), denní režim, zdravá výživa, pohyb, prevence, nemoc, úraz, poranění, přivolání pomoci, bezpečí na silnici, osobní bezpečí, modelové situace, trávení volného času, chování v krizových situacích, plán, škola, pravidla třídy, zásady slušného chování (kulturní akce, návštěva institucí). Lidé a čas určování času v denním režimu – hodiny časové jednotky – rok, měsíc, den, Vánoce, Velikonoce, regionální události, zvyky a tradice. Lidé kolem nás Rodina, mezilidské vztahy tolerance k odlišnostem, dětství, dospělost, stáří, běžná povolání, práce rodičů.	OSV 1a OSV 1b OSV 1c OSV 2c VDO 1 EV 3
ČJS-3-4-01 ČJS-3-4-02	Rozpozná různá povolání a pracovní činnosti podle různých indicií (obrázky, pantomima, klíčová slova) Vnímá místo svého bydliště jako svůj domov Orientuje se v místě svého bydliště a školy Najde cestu na známé místo Rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí školy, určí vhodná místa pro trávení volného času Pozoruje a slovně popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích podle obrázků a vlastních zkušeností Na konkrétních příkladech rozliší rostlinu bylinu, keř, strom Pozná některé stromy listnaté a jehličnaté Zná některá domácí a volně žijící zvířata	Místo, kde žijeme Škola, bydliště činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, orientační budovy. Rozmanitost přírody Roční období a jejich typické znaky, proměny přírody, rostliny a ekosystémy v bezprostředním okolí	
ČJS-3-1-01p	<i>Osvojuje si orientaci v okolí svého bydliště a v okolí školy</i>	Místo, kde žijeme <i>Základní orientace v okolí bydliště a školy</i> <i>Naše třída, naše škola a okolí školy</i> <i>Základy bezpečnosti doma, ve škole a na cestě do školy, pravidla</i> <i>chování a pravidla silničního provozu</i> <i>Významná místa v obci, ve městě</i>	
ČJS-3-1-03	<i>Seznamuje se s nejvýznamnějšími místy v obci, ve městě</i>	Lidé kolem nás <i>Rodina a společnost role členů rodiny, práva a povinnosti v</i>	
ČJS-3-2-01p	<i>Zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské</i>		

ČIS-3-3-01p	vztahy <i>Zná a popisuje zařízení bytu, ví a umí vyprávět o tom, co kdo dělá</i> <i>Má osvojené základy společenského chování</i> <i>Správně rozpoznává a používá vhodné chování</i> <i>k rodičům, k sourozencům, správně se chová</i> <i>v obchodě, ve škole, ke spolužákům a dospělým</i> <i>Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich</i> <i>přednostem i nedostatkům</i> <i>Ví, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi</i> <i>Pojmenovává nejběžnější povolání a pracovní činnosti</i> <i>Zvládá jednoduchou orientaci v čase</i> <i>Zná rozvržení svých denních činností</i> <i>Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i> <i>Poznává různé lidské činnosti</i>	<i>rodině,</i> <i>příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, mezilidské vztahy,</i> <i>základní pravidla společenského chování, jednání v obchodě, na</i> <i>poště, u lékaře.</i> Lidé a čas <i>Orientace v čase určování času - roční období, den, týden,</i> <i>měsíce,</i> <i>rok, kalendář, určování času a měření času,</i> <i>práce lidí.</i>	
ČIS-3-4-02p	<i>Vyjmenuje roční období a zná jejich charakteristiku</i> <i>Popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i> <i>Pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat</i> <i>Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a</i> <i>bylinami</i> <i>Uplatňuje základní zásady chování v přírodě</i>	Rozmanitost přírody <i>Příroda v ročních obdobích znaky ročních období, chování</i> <i>živočichů,</i> <i>péče o zvířata a ptáky, sezónní práce na zahradě a na poli.</i> <i>Živočichové - druhy a způsob života,</i> <i>životní podmínky, výživa, stavba těla u vybraných druhů a jejich</i> <i>význam pro člověka.</i> <i>Plody přírody – pozná základní druhy ovoce a zeleniny.</i> <i>Ochrana přírody - chování k přírodě, péče o životního prostředí,</i> <i>třídění odpadů a jejich likvidace, živelné pohromy a ekologické</i> <i>katastrofy.</i>	
ČIS-3-5-01p	<i>Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu</i> <i>Pojmenuje hlavní části lidského těla</i>	Člověk a jeho zdraví <i>Péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim, zdravá strava a pitný</i> <i>režim, význam aktivního pohybu, osobní a intimní hygiena,</i> <i>Osobní bezpečí - bezpečné chování v silničním provozu.</i> <i>Lidské tělo - části lidského těla, hlavní orgány, rozdíly mezi</i> <i>mužem a ženou, drobné úrazy a poranění, předcházení úrazům.</i>	
ČIS-3-5-02p	<i>Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví</i> <i>jiných</i> <i>Dokáže sdělit své zdravotní potíže a pocity</i>		

Prvouka – 2. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJS-3-1-01 ČJS-3-1-02	Vyznačí v jednoduchém plánu místo školy Při vycházce poznává okolí školy a obce, seznamuje se s typem krajiny Popíše slovně cestu do školy Pozoruje a popíše změny v obci, rozliší možná nebezpečí v obci	Místo, kde žijeme Plán, schematické značení, okolí školy a obce, bezpečná cesta do školy, bydliště, význačné budovy (pošta, OÚ, nádraží). Lidé kolem nás Rodina, role jednotlivých členů, vztahy, povolání členů rodiny, běžné profese kolem nás.	OSV 1b OSV 1c OSV 2c VDO 1 EV 3
ČJS-3-2-01 ČJS-3-2-02	Porovnává role členů v rodině Vyjádří vlastními slovy zájem o určitá povolání	Lidé a čas Určování času v denním režimu – hodiny, časové jednotky – rok, měsíc, týden, den, bydlení, předměty denní potřeby, regionální památky minulosti, zvyky a tradice, svátky.	
ČJS-3-3-01 ČJS-3-3-02 ČJS-3-3-03	Spojuje činnosti denního režimu s příslušnou hodinou Rozlišuje děj v časovém sledu v průběhu školního roku, užívá pojem vloni Poznává historické památky v obci Porovnává způsob bydlení dnes a v minulosti na základě obrázků a četby Zařadí svátky do ročního období	Rozmanitost přírody Roční období, den a noc, rostliny, živočichové, ovoce, zelenina, ochrana přírody (chování v přírodě, třídění odpadu).	
ČJS-3-4-01 ČJS-3-4-02	Pozoruje, porovnává a slovně popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, ve dne a v noci, podle obrázků a vlastních zkušeností Rozliší ovoce a zeleninu Pojmenuje jehličnaté a listnaté stromy, včetně ovocných, ovocné keře, některé byliny Pojmenuje a přiřadí mláďata domácích zvířat Zařadí volně žijící zvířata do typického prostředí Uvede příklady, jak chránit přírodu	Člověk a jeho zdraví Základní stavba těla, osobní bezpečí, prevence úrazů, dopravní prostředky, základní pravidla pro chodce, denní režim – volný čas, zdravá výživa, pohyb a sport, seznámení s možnostmi krizových situací, nácvik evakuace.	
ČJS-3-5-01 ČJS-3-5-02 ČJS-3-5-03 ČJS-3-5-04	Chrání své zdraví správnou životosprávou Poznává své tělo, ošetří si drobná poranění Dodržuje pravidla silničního provozu jako chodec Zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit Oznámí rodičům či ve škole každé setkání s cizími lidmi V případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě Seznamuje se v modelových situacích ohrožení bezpečí s možnými způsoby prevence a ochrany Reaguje na signály při vyhlášení poplachu		
ČJS-3-1-01p	<i>Osvojuje si orientaci v okolí svého bydliště a v okolí školy Pokouší se zvládat cestu do školy a dbát na bezpečnost při cestě do školy</i>	<i>Místo, kde žijeme Domov a jeho okolí, orientace v obci, adresa bydliště, místní</i>	

ČJS-3-1-03p	Prohlubuje si znalosti o významných místech v obci a ve městě	pověsti, tradice a zvyky, kulturní a historické zajímavosti. Škola, prostředí školy a život ve škole a jejím okolí, základy dopravní výchovy.	
ČJS-3-2-01p	Poznává vztahy mezi širším okruhem rodinných příslušníků Dodržuje pravidla společenského chování Chová se adekvátně při setkání s cizími lidmi, s dospělými osobami Orientuje se v základních povoláních	Lidé kolem nás Rodina a společnost role členů rodiny, práva a povinnosti v rodině, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, mezilidské vztahy, základní pravidla společenského chování, jednání v obchodě, na poště, u lékaře.	
ČJS-3-3-01p	Dle svých možností se orientuje se v čase Zná rozvržení svých denních činností Rozlišuje děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Lidé a čas Orientace v čase určování času - roční období, den, týden, měsíce, rok, kalendář, určování času a měření času, práce lidí.	
ČJS-3-4-01p ČJS-3-4-02p	Seznamuje se s ročními obdobími Poznává základní druhy domácích a volně žijících zvířat Poznává základní druhy ovoce a zeleniny	Rozmanitost přírody Příroda v ročních obdobích znaky ročních období, chování živočichů, péče o zvířata a ptáky, sezónní práce na zahradě a na poli. Živočichové - druhy a způsob života, životní podmínky, výživa, stavba těla u vybraných druhů a jejich význam pro člověka. Plody přírody – poznává druhy ovoce a zeleniny.	
ČJS-3-5-01p ČJS-3-5-02p	Pokouší se uplatňovat základní hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu, popisuje své zdravotní potíže a pocity Pojmenuje hlavní části lidského těla Rozeznává rizikové situace, dodržuje zásady bezpečného chování, neohrožuje své zdraví a zdraví druhých lidí Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro chodce	Člověk a jeho zdraví Péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim, zdravá strava a pitný režim, význam aktivního pohybu, osobní a intimní hygiena, Osobní bezpečí - bezpečné chování v silničním provozu. Lidské tělo - části lidského těla, hlavní orgány, rozdíly mezi mužem a ženou, drobné úrazy a poranění, předcházení úrazům.	

Prvouka – 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJS-3-1-01 ČJS-3-1-02 ČJS-3-1-03	Nakreslí plán bydliště s označením svého domova a dalších míst Orientuje se v místní krajině a v nejbližším městě, s využitím mapy pojmenuje okolní obce a města Začlení obec do příslušného regionu, kraje Rozpozná přírodní a umělé prvky v krajině	Místo, kde žijeme Plán, schematické značení, práce s regionální mapou, okolí školy a obce, Pardubický kraj, okres Svitavy, Litomyšlsko Přírodní útvary a lidské výtvořiny v okolní krajině.	OSV 1b OSV 2c VDO 1 MKV 1 EV 1 EV 2 EV 3 EV 4
ČJS-3-2-01 ČJS-3-2-02	Orientuje se v mezigeneračních vztazích a adekvátně reaguje v kontaktu s ostatními lidmi Vnímá a toleruje různé vlastnosti, chování a jednání lidí ve svém okolí Seznamuje se s činnostmi některých povolání a regionálních firem	Lidé kolem nás Chování k vrstevníkům, dospělým, neznámým lidem, mezilidské vztahy, tolerance, spolupráce, školní řád, práva dítěte vlastní a společný majetek, různé pracovní profese, jejich význam, provázanost, místní firmy.	
ČJS-3-3-01 ČJS-3-3-02 ČJS-3-3-03	Využívá časové údaje při řešení denních situací v životě Rozlišuje a porovnává děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti Rozliší historické památky v regionu Interpretuje některé báje a pověsti spjaté s místem, v němž žije Zařadí do časových souvislostí zvyky obce	Lidé a čas Režim dne, střídání činností, zdravý životní styl, organizace dne ve škole i vlastního volného času, měření času, časová přímka,	
ČJS-3-4-02 ČJS-3-4-03	Seznamuje se s důležitostí vyváženosti přírody pro život na Zemi, rozlišuje přírodní děje Roztřídí některé přírodniny podle určujících znaků (živá – neživá př.) Porovnává vlastnosti látek a měří veličiny času, hmotnosti, objemu, délky, teploty s praktickým užitím jednotek (min, g, kg, l, ml, mm, cm, dm, m, °C) Vysvětluje změny látek a skupenství Užívá jednoduché nástroje a přístroje při jednoduchých pokusech Zařadí nejznámější druhy živočichů podle znaků a způsobů života (ptáci, savci, ryby, hmyz, plazi) Zdůvodňuje význam ovzduší a vodstva pro život	Rozmanitost přírody Živá a neživá příroda, voda (předměty plavou, neplavou, rozpustí se, rozpadnou se, skupenství kapalné, plynné, pevné) a vzduch, koloběh vody, déšť, vítr, bouřka, eroze, vlastnosti látek, skupenství jednoduché pokusy s využitím přístrojů (hodinky, váhy, odměrný válec, pravítka, metr, teploměr), stavba těla, místo výskytu, způsob obživy (ptáci, savci, ryby, hmyz, plazi, obojživelníci - zařazení).	
ČJS-3-5-01 ČJS-3-5-02 ČJS-3-5-03 ČJS-3-5-04	Uplatňuje zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle Rozliší funkce smyslových orgánů Rozlišuje různá poranění a ukáže, jak je ošetřit Vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany V modelových situacích ohrožení bezpečí označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích	Člověk a jeho zdraví Lidské tělo – některá ústrojí, smysly, úraz, nemoc, základy 1. pomoci, prevence, bezpečné a smysluplné trávení volného času, dopravní výchova, ochranné pomůcky, osobní bezpečí, modelové situace a jejich řešení. zámek, regionální historie Polabí, Jiří z Poděbrad, pověsti,	

ČJS-3-1-01p	<i>Orientuje se v okolí školy a ve městě. Popíše cestu do školy, dbá na bezpečnost při cestě do školy</i>	rozdíly života v minulosti a přítomnosti.	
ČJS-3-1-03p	<i>Uvede nejvýznamnější místa v obci</i>	Místo, kde žijeme <i>Orientace v okolí školy, ve městě, v okolní krajině Základní pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty Místní pověsti, tradice, zvyky, významní občané</i>	
ČJS-3-2-01p	<i>Zná členy rodiny a jejich role, práva a povinnosti Dle svých schopností zvládá základy komunikace a společenského chování Pokouší se o toleranci k odlišnostem spolužáků</i>	Lidé kolem nás <i>Rozšíření a prohloubení učiva 1. a 2. ročníku Zaměstnání rodičů, pomoc rodičům Chování při setkání s cizími lidmi, v rizikovém prostředí</i>	
ČJS-3-2-02p	<i>Rozlišuje základní povolání a pracovní činnosti</i>		
ČJS-3-3-01p	<i>Zvládá jednoduchou orientaci v čase Částečně rozpoznává, kolik je hodin Zná svůj denní program, snaží se dodržovat denní režim Rozlišuje děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	Lidé a čas <i>Seznámení s kalendářem Roční období, názvy měsíců a dnů, časové jednotky – hodina, den, týden, měsíc, rok Hodiny, dělení na časové jednotky</i>	
ČJS-3-4-01p	<i>Rozlišuje znaky ročních období</i>	Rozmanitost přírody <i>Příroda v jednotlivých ročních obdobích, oblečení, bezpečnost při hrách, živočichové a ptáci v jednotlivých obdobích</i>	
ČJS-3-4-02p	<i>Rozpoznává nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny, procvičuje si rozdíly mezi dřevinami a bylinami Pokouší se zvládat základní zásady chování v přírodě</i>		
ČJS-3-4-03p	<i>Pokouší se provádět jednoduché pokusy se známými látkami</i>	<i>Jednoduché pokusy – tání ledu, bod varu...</i>	
ČJS-3-5-01p	<i>Dle svých schopností zvládá hygienické návyky a sebeobsluhu Pokouší se dodržovat zásady bezpečného chování</i>	Člověk a jeho zdraví <i>Hlavní části lidského těla Smyslové ústrojí (zrak, sluch a péče o ně) Chování u lékaře, sdělování zdravotního stavu Ošetřování člena rodiny v případě nemoci První pomoc při drobném poranění, bodnutí hmyzu, uštknutí zmije...</i>	
ČJS-3-5-02p	<i>Sděluje své zdravotní potíže a pocity Pokouší se ošetřovat drobná zranění, seznamuje se se základy první pomoci</i>		

Vlastivěda – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJS-5-1-01 ČJS-5-1-02 ČJS-5-1-03 ČJS-5-1-04 ČJS-5-1-05 ČJS-5-1-06	Ukáže na mapě polohu Středočeského kraje a kraje sousedící Orientuje se na mapě podle světových stran (směrová růžice), zkoumá orientaci podle přírodních úkazů Porovnává různé druhy map, vyhledává a čte jednoduché mapové značky, určuje barvy mapy Vyhledá na mapě regionální zvláštnosti přírody (CHKO, NP) a historické památky Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest poznává Prahu jako hlavní město ČR, sídlo prezidenta a vlády pozná státní symboly	Místo, kde žijeme Mapy, značení, orientace světové strany, Litomyšl a okolí, typická krajina, místní památky a kultura a tradice, praktická orientace v plánu a mapě (př. geocaching), kreativní zpracování výletů, cest, práce ve skupině a týmu, Praha - hlavní město ČR, státní symboly.	VMEGS 1
ČJS-5-2-01 ČJS-5-2-02	Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami Toleruje odlišné názory, obhájí při konkrétních činnostech své, popř. připustí svůj omyl, dokáže se dohodnout se spolužáky	Lidé kolem nás Lidské vztahy, pravidla třídy – školní řád, pravidla diskuze, lidská práva,	
ČJS-5-2-03 ČJS-5-2-04	Rozpozná jednání a chování, které nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva Používá peníze v běžných situacích	modelové situace a hraní rolí, hodnota peněz, hospodaření s kapesným.	
ČJS-5-3-01 ČJS-5-3-02 ČJS-5-3-03	Vytvoří ve skupině časovou přímku s využitím časových údajů Využívá různé zdroje k čerpání informací o minulosti na území naší vlasti Srovnává na vybraných ukázkách způsob života a práce na našem území od prvobytně pospolné společnosti po husitství	Lidé a čas Časová přímka osobních událostí, stávajících situací i historických mezníků, regionální muzea a skanzeny, osidlování našeho území, Staré pověsti české (OBRÁZKOVÉ), Karel IV.	
ČJS-5-1-01p ČJS-5-1-02p ČJS-5-1-04p ČJS-5-1-03p ČJS-5-1-05p ČJS-5-1-06p	<i>Pokouší se popsat polohu svého bydliště na mapě Snaží se orientovat na mapě ČR a určovat světové strany, zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti Seznamuje se se základními informacemi o České republice a její poloze v Evropě Pokouší se sdělovat a popisovat zážitky z vlastních cest Postupně se seznamuje se státními symboly</i>	Místo, kde žijeme <i>Orientace v obci podle plánu, orientace na mapě, mapa, barvy na mapě, značky, hlavní světové strany Poloha obce (města) v krajině Památné objekty v obci a okolí Regionální pohádky a pověsti, lidské obydlí dříve a nyní, proměny způsobu života, minulost kraje</i>	
ČJS-5-2-01p ČJS-5-2-03p ČJS-5-2-04p	<i>Postupně si osvojuje pravidla pro soužití v rodině, ve škole v obci Postupně rozpoznává ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých, seznamuje se se základními právy dítěte, právy a povinnostmi žáka školy Snaží se používat peníze v běžných situacích, odhadne cenu jednoduchého nákupu</i>	Lidé kolem nás <i>Rodina, příbuzenské vztahy, datum narození, péče o estetické prostředí domova, role členů rodiny, práva a povinnosti v rodině, příbuzenské vztahy, základní práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, školní řád Rodinný rozpočet, nákupy, kapesné</i>	

ČJS-5-3-03p ČJS-5-3-04p	<i>Porovnává svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi Seznamuje se s riziky půjčování peněz</i> <i>Postupně rozeznává rozdíl mezi životem dnes a v minulosti Seznamuje se s významnými regionálními událostmi a pověstmi Seznamuje se s nejvýznamnějšími kulturními, historickými a přírodními památkami v okolí svého bydliště</i>	<i>Rizika špatného hospodaření, spoření</i> <i>Lidé a čas</i> <i>Památné objekty v obci a okolí, regionální pohádky a pověsti Lidské obydlí dříve a nyní, proměny způsobu života Minulost kraje</i>	
------------------------------------	--	--	--

Vlastivěda – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJS-5-1-03 ČJS-5-1-04 ČJS-5-1-05 ČJS-5-1-06	Orientuje se na mapě Evropy, vyhledává na mapě údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí Vyhledá na mapě přírodní a společenské zvláštnosti ČR Porovnává způsob života a přírodu ČR s jinými zeměmi Evropy, využívá poznatků z vlastních cest a cestopisných dokumentů Seznamuje se s hlavními orgány státní moci	Místo, kde žijeme Zpracování získaných materiálů pomocí ICT, prezentace, diskuze k tématům, časová přímka, historické souvislosti, Evropa, státy EU, hlavní přírodní a společenské zajímavosti typické pro některé státy, Zákonomádné orgány (vláda, parlament, senát, ministerstva), symboly státu a jejich význam	VMEGS 1 VDO 1 VDO 2 VDO 3 VDO 4
ČJS-5-2-01 ČJS-5-2-02 ČJS-5-2-03 ČJS-5-2-04 ČJS-5-2-05	Vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátit dluhy Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	Lidé kolem nás Soužití ve skupině a kolektivu, role jednotlivců, řešení konfliktů, demokratické fungování, duševní hodnoty, problémy konzumní společnosti, reklama, etika, řešení těžkých životních situací, násilí, krizová centra, linka bezpečí, finanční gramotnost, konkrétní události a situace v komunitě, obci a regionu, účast na řešení vzniklých situací.	
ČJS-5-3-01 ČJS-5-3-02 ČJS-5-3-03 ČJS-5-3-04 ČJS-5-3-05	Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy Využívá tištěné i digitální materiály k čerpání informací o minulosti na území naší vlasti Porovnává charakter školy od prvopočátku po současnost a způsob života dětí v různých obdobích Seznamuje se s některými vynálezy, které pomohly k rozvoji lidského společenství a průmyslu Seznamuje se s historickými mezníky světových válek	Lidé a čas Práce s časovou osou, reálie minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik přírodní, společenské, kulturní a historické zajímavosti vybraných regionů, významné vynálezy a osobnosti našich dějin, 1. a 2. světová válka, koncentrační tábory, holocaust - s ohledem na pochopení významu státních svátků.	
ČJS-5-1-01p ČJS-5-1-03p ČJS-5-1-02p ČJS-5-1-04p	<i>Popisuje své bydliště na mapě a pokouší se začlenit svou obec do příslušného kraje</i> <i>Částečně si osvojuje znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě</i> <i>Řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> <i>Prohlubuje si znalosti o regionu</i>	Místo, kde žijeme <i>Orientace v obci, orientace podle plánu obce (města)</i> <i>Orientace na mapě, hlavní světové strany, druhy map, kompas, buzola</i> <i>Hranice státu, sousední státy</i>	

ČJS-5-1-05p	Sděluje a popisuje poznatky a zážitky z vlastních cest	Hlavní město Praha Místní oblast na mapě, Čechy, Morava, Slezsko Povrch a podnebí; města, regiony Zkušenosti z cestování, zážitky Státní symboly	
ČJS-5-1-06p	Snaží se rozpoznávat státní symboly		
ČJS-5-2-01p ČJS-5-2-03p	Snaží se dodržovat pravidla pro soužití ve škole, v rodině Dle svých schopností umí rozpoznávat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	Lidé kolem nás Vztahy v rodině, chování ve společnosti, život a funkce rodiny, mezilidské vztahy	
ČJS-5-2-04p	Osvojuje si a částečně zná základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz Sestaví jednoduchý osobní rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů	Základní práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy; protiprávní jednání (krádež, šikanování, zneužívání, týrání) a jeho postih	
ČJS-5-3-03p ČJS-5-3-04p	Částečně umí rozeznávat rozdíl mezi životem dnes a životem v minulosti Prohlubuje si znalosti regionálních pověstí a událostí Osvojuje si nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	Lidé a čas Naše vlast v historii, pověsti z minulosti českého státu s využitím místní oblasti, proměny způsobu života; minulost kraje; významné historické objekty v regionu a ČR; regionální pověsti, tradiční lidové svátky, státní svátky a významné dny	

Přírodověda – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJS-5-4-01	Poukáže ve svém okolí na změny a problémy životního prostředí, objevuje propojenost živé a neživé přírody	Rozmanitost přírody Enviromentální aktivity, účast na zlepšování prostředí školy, obce	OSV 1b OSV 1c OSV 2c EV 2 EV 4
ČJS-5-4-02	Pomocí globu vysvětlí střídání dne a noci	práce s globusem, zákonitosti střídání dne a noci,	
ČJS-5-4-03	Určí typy krajiny podle charakteristického vzhledu, rozlišuje typy půd	nerostné suroviny - dřevo, uhlí, kaolín, kámen, písek,	
ČJS-5-4-04	Seznamuje se s oblastmi těžby některých nerostných surovin	země, voda, vzduch (O ₂ , CO ₂), nerostné látky jednoduché	
	Popíše stavbu a vývoj živočichů (savci, ptáci, ryby, obojživelníci)	pokusy a animace,	
	Zařadí volně žijící živočichy našeho regionu (ČR) do prostředí, ve kterém žijí	Litomyšl a okolí, typická krajina, savci, ptáci, ryby, obojživelníci,	
ČJS-5-4-05	Rozlišuje některé činnosti člověka v přírodě na škodlivé a prospěšné, uvědomuje si nutnost vyváženosti přírody a činnosti člověka	používání atlasů a klíčů, online zdrojů k orientaci v tématu a samostudiu.	
ČJS-5-4-06	Uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany	ekologické a enviromentální aktivity	
ČJS-5-4-07	Připraví některý jednoduchý pokus, na kterém ukáže růst rostlin, přítomnost kyslíku v ovzduší a podobně	ochrana člověka při mimořádných situacích	
ČJS-5-5-01	Vysvětlí základní životní funkce orgánových soustav, poznatky propojuje s podporou vlastního zdravého způsobu života	Člověk a jeho zdraví Vybrané orgánové soustavy, životní etapy a vývoj jedince,	
ČJS-5-5-02	Rozlišuje etapy lidského života	plánování času pro učení, práci, zábavu a odpočinek,	
ČJS-5-5-03	Sestavuje vhodný diagram denního režimu	ochrana za mimořádných situací, přivolání pomoci i pomoc	
ČJS-5-5-04	V modelových situacích ohrožení bezpečí volí správný postup	jiným, chování v silničním provozu - chodec, cyklista.	
ČJS-5-4-01p	Postupně poznává základní rozdíly živé a neživé přírody, přizpůsobení organismu prostředí	Rozmanitost přírody Člověk a příroda, příroda živá a neživá. Charakteristické znaky počasí a přírody ve všech ročních obdobích	
ČJS-5-4-02p	Popíše střídání ročních období	Sezónní práce na zahradě, v sadě, na poli. Příprava na zimu – odlet ptáků. Péče o ptactvo a lesní zvířata. Ryby. Byliny. Dřeviny.	
ČJS-5-4-03p	Snaží se rozpoznávat základní zástupce živočišné a rostlinné říše z okolí bydliště	Péče o pokojové rostliny.	
ČJS-5-4-05p	Postupně se učí pečovat o pokojové rostliny a domácí zvířata	Hlavní části zvířecího těla. Způsob života zvířat. Péče o zvířata, ochrana přírody – chování k přírodě; péče o životního prostředí; třídění odpadů a jejich likvidace; živelné pohromy a ekologické katastrofy.	
	Seznamuje se se zásadami ochrany přírody a životního prostředí	Člověk a jeho zdraví Péče o zdraví, hygiena, správný režim dne, racionální výživa.	
ČJS-5-5-01p	Seznamuje se se základními dovednostmi a návyky souvisejícími s prevencí ochrany zdraví a zdravého životního stylu	Nejběžnější nemoci a ochrana před nimi. Úrazy, ošetření drobných poranění.	
ČJS-5-5-02p	Seznamuje se s jednotlivými etapami lidského života	Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu; krizové situace a formy násilí; agresivita, obrana proti agresivním jedincům; služby odborné pomoci, ochrana člověka za mimořádných událostí	
ČJS-5-5-04p	Seznamuje se se základními pravidly silničního provozu pro cyklisty		
ČJS-5-5-07p	Seznamuje se s poskytováním první pomoci při drobných úrazech a přivolání lékařské pomoci		

Přírodověda – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJS-5-4-01 ČJS-5-4-02 ČJS-5-4-03 ČJS-5-4-04 ČJS-5-4-05 ČJS-5-4-06 ČJS-5-4-07	Objevuje propojenost živé a neživé přírody a nachází souvislosti vlivu člověka na životní prostředí Zdůvodní vliv podnebí a počasí na životní podmínky rostlin a živočichů Pomocí modelů a animací se orientuje v planetách sluneční soustavy, vysvětlí střídání ročních období Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách a jejich vztahy a propojenost Prakticky třídí organismy do známých skupin pomocí charakteristických vlastností Seznamuje se s některými horninami a nerosty, zkoumá jejich vlastnosti Vysvětlí proces eroze Seznamuje se s globálními problémy životního prostředí, s riziky vzniku mimořádných situací a jejich řešení Seznámí se s prouděním vzduchu na zeměkouli s využitím webových animací a jednoduchých pokusů	Rozmanitost přírody vztahy mezi společenstvy, rostliny a živočichové společenstva, potravní řetězec základní třídění živočichů a rostlin, příklady volně žijících živočichů u nás i na jiných územích savci, ptáci, ryby, obojživelníci, hmyz ekologická témata, činnosti člověka ve vztahu k životnímu prostředí horniny (pískovec, vápenec, žula, slída), nerosty (uhlí, sůl, síra, grafit), jejich vlastnosti a souvislosti se změnami životního prostředí mimořádné situace a chování při jejich vzniku - povodně, požáry, zemětřesení ... voda, vzduch, vítr – vlastnosti, tlak vzduchu, pokusy počasí	OSV 2c MKV 3
ČJS-5-5-01 ČJS-5-5-02 ČJS-5-5-04 ČJS-5-5-05 ČJS-5-5-06 ČJS-5-5-07 ČJS-5-5-08 ČJS-5-4-01p ČJS-5-4-02p ČJS-5-4-03p ČJS-5-4-05p ČJS-5-4-06p	Zná základní orgány a funkce vybraných soustav rozlišuje jednodušší etapy prenatálního vývoje a vývoje do 1 r. v modelových situacích předvede péči o dítě v rodině V modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho ochranou – odmítání návykových látek, závislosti Uplatňuje základní dovednosti v preventivní ochraně fyzického i duševního zdraví Seznamuje se se základními postupy 1. pomoci Získává základní informace z hlediska sexuální výchovy v daném věku a o nebezpečí sexuálního zneužívání (encyklopedie, videotéka) <i>Snaží se poznat propojenost živé a neživé přírody, přizpůsobení organismu prostředí</i> <i>Popisuje střídání ročních období</i> <i>Rozpoznává zástupce živočišné a rostlinné říše a pokouší se popisovat jejich základní životní podmínky</i> <i>Snaží se zvládat péči o pokojové rostliny a domácí zvířata</i> <i>Prohlubuje si zásady ochrany přírody a životního prostředí a částečně se je pokouší uplatňovat</i> <i>Částečně popisuje vliv činností lidí na přírodu a posuzuje kladné a škodlivé vlivy na přírodu</i>	Člověk a jeho zdraví Nervová soustava, pohlavní soustava, sexualita, vývoj jedince, péče o dítě, základy první pomoci, pravidla silničního provozu, návykové látky (poznávání a prevence), hrací automaty, počítačové hry, ochrana v případě mimořádných událostí, osobní bezpečí, duševní hygiena. Rozmanitost přírody <i>Pohyby Země</i> <i>Látky a jejich vlastnosti – základní rozdělení látek a jejich vlastnosti, porovnávání látek</i> <i>Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a význam, oběh vody v přírodě, ochrana vodních toků;</i> <i>Vlastnosti, složení, význam a proudění vzduchu, ochrana ovzduší</i> <i>Půda – působení přírodních vlivů; význam půdy</i> <i>Rostliny, houby, živočichové – projevy, průběh a způsob života; životní podmínky; výživa,</i>	

ČIS-5-4-07p	Reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech Pokouší se provádět jednoduché pokusy podle návodu	Stavba těla u vybraných druhů; chráněné a ohrožené druhy; význam v přírodě a pro člověka Člověk a jeho zdraví Lidské tělo, hlavní orgány a orgánové soustavy a jejich funkce, rozdíly mezi mužem a ženou (menstruace, dospívání) Péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim; zdravá strava a pitný režim; význam aktivního pohybu; osobní a intimní hygiena; běžné nemoci a prevence, chování v době nemoci, základní péče o nemocného; drobné úrazy a poranění, předcházení úrazům, první pomoc Návykové látky a zdraví – nejčastější druhy návykových látek a jejich odmítání, nebezpečí gamblerství (chorobné hráčství) Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu; krizové situace a formy násilí; agresivita, obrana proti agresivním jedincům; služby odborné pomoci	
ČIS-5-5-01p	Snaží se pojmenovat a popsat orgánové soustavy		
ČIS-5-5-02p	Postupně rozlišuje jednotlivé etapy lidského života		
ČIS-5-5-04p	Snaží se uplatňovat základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu Snaží se uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro cyklisty		
ČIS-5-5-07p	Pokouší se poskytnout první pomoc při drobných úrazech a přivolat lékařskou pomoc		
ČIS-5-5-05p	Postupně si osvojují jednoduché způsoby odmítání návykových látek		
ČIS-5-5-08p	Snaží se o ohleduplné chování k druhému pohlaví a seznamuje se s bezpečným způsobem sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku		

Umění a kultura – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje v organizaci hudebně výchovných činností s širším záměrem obohacovat jejich estetické vnímání a prožívání světa.

Časová dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Hudební výchova	1	1	1	1	1

Tento obor patří do vzdělávací oblasti **Umění a kultura**. Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

- **Vokální činnosti** – práce s hlasem, kultivace pěveckého projevu, základní hudební pojmy
- **Instrumentální činnosti** – hra na nástroje
- **Poslechové činnosti** – vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob
- **Hudebně pohybové činnosti** – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Hudební výchova** na 1. stupni je začleněno následující průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Osobnostní rozvoj** – Psychohygiena (4. a 5. ročník)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- **Evropa a svět nás zajímá** - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy - 4. ročník

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí ke klíčovým kompetencím

Kompetence k učení

- klademe důraz na pozitivní motivaci žáka, předkládáme dostatek srozumitelných informací s názornými ukázkami či pomůckami, rozvíjíme pozitivní vztah k umění a jeho vnímání, podněcujeme žákovu představivost a rozvoj fantazie ve vlastní i umělecké tvorbě, využíváme tvořivých vlastností a dovedností žáka.

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáka k samostatnému tvůrčímu přístupu k tvorbě, učíme žáka užívat vlastní zkušenosti a vlastního úsudku a vyjadřování vlastního názoru na hudební i výtvarnou tvorbu umělců, spolužáků i svoji, učíme žáka estetickým prožitkem zvládat problémové situace v životě, relaxovat, odpočívat, odbourávat vlastní napětí, umět se vypořádat s kritikou druhých či s porážkou i nepochopením.

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodné komunikaci se spolužáky i s dospělými, učíme je obhájit svůj výkon či tvorbu, vedeme žáky ke spolupráci při společné činnosti a hře, pomáháme uplatňovat neverbální komunikaci, učíme je toleranci k výkonům druhých, slušnosti, úctě a kultivovanému vystupování na veřejnosti.

Kompetence sociální a personální

- učíme tvorbě pravidel práce v týmu, zařazujeme práci ve skupině, učíme respektovat dovednosti a schopnosti druhých, kooperaci a spolupráci při kolektivní tvorbě, pomoci si navzájem, soudržnosti, fyzickému kontaktu bez předsudků, respektujeme a dodržujeme individuální přístup k žákům, upevňujeme přátelskou atmosféru, posilujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj žáka, seznamujeme s kulturou a uměním jiných národů a etnik, vedeme je toleranci a pochopení odlišností jiných kultur.

Kompetence občanské

- podporujeme pozitivní projev u žáků k uměleckým dílům, rozvíjíme estetické cítění a vnímání prostředí, poznání, že kultura a umění obohacují život člověka, umožňujeme poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a vědomí ji chránit, učíme žáky užívat přírodních materiálů v procesu tvorby, ale i přírodu ochraňovat a ekologicky myslet.

Kompetence pracovní

- učíme žáky sebehodnocení a reálnému posouzení svých možností v praktickém životě, prezentovat a vyjadřovat své myšlenky, emoce, pocity, pomáháme rozvíjet motoriku v tvořivém projevu, vedeme je k aktivnímu zapojování se do kulturních akcí, vystoupení a prezentovat svou práci a tvorbu, učíme je objektivnímu hodnocení i sebehodnocení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání
- rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí

- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností
- ke kultivovanému vystupování a získávání sebevědomí
- k poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a vědomí ji chránit
- seznámení se s kulturami jiných národů a etnik, jejich akceptování
- poznání, že kultura a umění obohacují život člověka

Hudební výchova – 1. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-3-1-02 HV-3-1-03 HV-3-1-04 HV-3-1-04 HV-3-1-06	Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty Využívá rytmické nástroje Reaguje pohybem na znějící hudbu Rozpozná tempové změny Rozpozná hudební nástroje podle obrázků	Vokální činnost Zpívání v kolektivu, vytleskávání, hudební hry – otázka-odpověď. Instrumentální činnost Hra na rytmické nástroje, hudební doprovod – těžká doba, hudební hry. Hudebně pohybové činnosti Taneční hry se zpěvem, pohybové improvizace, reprodukce pohybů při jednoduchém tanci. Poslechové činnosti Kvality tónů - délka, síla, výška, hudební výrazové prostředky – vzestupná a sestupná melodie, kontrast a gradace, rozlišení zpěvu od hry na hudební nástroj, pochodová hudba, ukolébavka, poslech vlastní oblíbené hudby s jejím slovním hodnocením.	

Hudební výchova – 2. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-3-1-01 HV-3-1-02 HV-3-1-03 HV-3-1-04 HV-3-1-04 HV-3-1-05 HV-3-1-06 HV-3-1-01	Zazpívá na základě svých dispozic intonačně čistě Využívá rytmické nástroje jako doprovod k jednoduché písni Doprovází pohybem znějící hudbu (tempo) Zvládne některé jednoduché taneční kroky Rozpozná výrazné tempové změny Pojmenuje hudební nástroje podle obrázků při poslechu konkrétní skladby pro daný nástroj Zazpívá písničku v rozsahu pěti tónů	Vokální činnost Zpívání v kolektivu i individuálně, vytleskávání jednoduchých písniček, hudební hry, sledování notového zápisu jako opory při zpěvu písně. Instrumentální činnosti Rytmické nástroje, hudební hry – ozvěna, zápis noty do notové osnovy, zápis houslového klíče, hudebně pohybové činnosti - jednoduché lidové tance, pohybové improvizace, taktování podle vzoru učitele.	

		Hudebně pohybové činnosti Jednoduché lidové tance, pohybové improvizace, taktování podle vzoru učitele. Poslechové činnosti Kvality tónů - délka, síla, výška, hudební výrazové prostředky – melodie smutná/veselá, rozlišení zpěvu a hry sólisty od sboru a skupiny.	
--	--	--	--

Hudební výchova – 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-3-1-01 HV-3-1-02 HV-3-1-03 HV-3-1-04 HV-3-1-05 HV-3-1-06 HV-3-1-01	Zaspívá na základě svých dispozic rytmicky správně Improvizuje s rytmickými nástroji k doprovodné hře Doprovází pohybem znějící hudbu Pohybem vyjadřuje metrum (3/4 takt) Pojmenuje hudební nástroje při poslechu Zaspívá písničku dle svých dispozic i ve větším rozsahu	Vokální činnost Zpívání v kolektivu i individuálně, vytleskávání písniček, hudební hry. Instrumentální činnost Rytmické a melodické nástroje, hudební hry – ozvěna. Hudebně pohybové činnosti Lidové tance s využitím tanečních kroků, pohybové improvizace, taktování 2/4 a ¾ taktu. Poslechové činnosti Kvality tónů, hudební výrazové prostředky – prolínání, hudební styly a žánry – soudobé.	

Hudební výchova - upravené výstupy 1. období

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-3-1-01p HV-3-1-02p HV-3-1-04p HV-3-1-05p	<i>Zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty</i> <i>Rozlišuje sílu zvuku</i> <i>Soustředí se na poslech jednoduchých krátkých skladeb</i> <i>Správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmicizaci říkadel a při zpěvu</i> <i>Mění pohyb podle tempových a rytmických změn</i>	Vokální a instrumentální činnosti <i>Zpěv lidových a umělých písní, intonační cvičení, hra na tělo, rozpoznání síly zvuku (potichu, nahlas).</i> Poslechové činnosti <i>Skladby určené dětem (rozpznání tempa, zvuku hudebních nástrojů, různé hudební žánry, dechová cvičení, zpěv písní přiměřeného rozsahu, rytmicizace písní a říkadel na nástroje Orffova instrumentáře, hra na tělo.</i> Hudebně pohybové činnosti <i>Pochod, běh podle hudebního doprovodu,</i>	

pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, tanečky.

Hudební výchova – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-5-1-01 HV-5-1-03 HV-5-1-04 HV-5-1-05 HV-5-1-05 HV-5-1-06 HV-5-1-07	Zazpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně durovou i mollovou píseň Využívá podle svých schopností a dovedností hudební nástroje k doprovodné hře písní Rozpozná hudební formu písně či skladby Vytváří dle svých dispozic jednoduchý doprovod ke známé melodii Tvoří jednoduché hudební improvizace Soustředěně poslouchá i složitější hudební formy (úryvky ze symfonií, oper a muzikálů) Vytváří pohybové improvizace v naučených tanečních krocích	Vokální činnost Dechová a intonační cvičení, repetice, realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, zpěv kánonu, intonace I., III. a V. stupně. Instrumentální činnost Reprodukce jednoduchých motivů na melodické hudební nástroje, použití repetice při hraní. Poslechové činnosti Poslech vhodných skladeb, zápis stupnice C - dur, zápis rytmu 2/4, 3/4, 4/4, záznam melodie C - dur s pojmenováním not, taktování 2/4 a 3/4 taktu, rozlišení souzvuku libozvučného a nelibozvučného, rozlišení hud. nástrojů, hudební hádanky s rozpoznáním hud. stylů, slovní vyjádření pocitů z poslechu. Hudebně pohybové činnosti Lidové tance s využitím tanečních kroků, pantomima jako vyjádření hudby, vytváření pohybové paměti v prostoru.	VMEGS 1

Hudební výchova – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-5-1-01 HV-5-1-03 HV-5-1-02 HV-5-1-04 HV-5-1-05 HV-5-1-06	Zazpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně v jednohlase i dvojhlas S pomocí rytmických a melodických hudebních nástrojů doprovází a reprodukuje známé písně Realizuje různými způsoby jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Vokální činnost Dechová a intonační cvičení, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, realizace písní, lidový dvojhlas (tercie), zápis stupnice C - dur, diktát not, zápis rytmu 2/4, 3/4, 4/4. Instrumentální činnost	

HV-5-1-07 HV-5-1-04 HV-5-1-06 HV-5-1-07	Provádí elementární hudební improvizace Seznamuje se s hudebním prostředím, kde se interpretuje vážná hudba – modelové situace Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby Seznamuje se s hudebním prostředím, kde se interpretuje vážná hudba – modelové situace Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků	Reprodukce jednoduchých motivů na melodické hudební nástroje, použití repetice a pomlky při hraní, záznam melodie C - dur s pojmenováním not. Hudebně pohybové činnosti Lidové tance s využitím tanečních kroků, pantomima jako vyjádření hudby, vyjádření hudby na základě pohybové paměti, hudební sestavy. Poslechové činnosti Rozlišení akordu a souzvuku, poslech skladeb - rozlišení hud. nástrojů, hudební hádanky s rozpoznáním hud. stylů, výtvarné vyjádření pocitů z poslechu.	
--	---	--	--

Hudební výchova - upravené výstupy 2. období

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-9-1-01 HV-9-1-02 HV-9-1-03 HV-9-1-03 HV-9-1-05 HV-9-1-05 HV-9-1-07	<i>Zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</i> <i>Odlišuje tóny podle výšky, síly a barvy</i> <i>Soustředí se na poslech skladeb</i> <i>Správně hospodáří s dechem při interpretaci písní - frázování</i> <i>Doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</i> <i>Propojuje vlastní pohyb s hudbou</i>	Vokální a instrumentální činnosti <i>Zpěv lidových a umělých písní, intonační cvičení, rozlišení zvuků hudebních nástrojů, zpěvních hlasů, grafický záznam melodie.</i> Poslechové činnosti <i>Skladby určené dětem (nejvýznamnější hudební skladatelé), různé hudební žánry (ukolébavka, koledy, hymna,...), dechová cvičení, zpěv písní přiměřeného rozsahu, hra na nástroje Orffova instrumentáře (interpretace těžkých a lehkých dob v dvou, tří a čtyřdobém taktu, hra doprovodu).</i> Hudebně pohybové činnosti <i>Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, tanečky, taneční improvizace</i>	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova**

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Časová dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Výtvarná výchova	2	2	1	1	1

Průřezová témata

V předmětu Výtvarná výchova jsou realizována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Kreativita** - cvičení pro rozvoj základních rysů – (originalita, tvořivost) - 4. ročník

Environmentální výchova (EV)

- **Ekosystémy** - les v našem prostředí, lidské sídlo - 3. ročník

Výchovně a vzdělávací strategie vedoucí ke klíčovým kompetencím

Kompetence k učení

- Umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem.
- Psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce.

Kompetence k řešení problémů

- Podporujeme žáky v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali vhodné řešení problémů.
- Umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
- Vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí.

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme esteticky vhodné školní a třídní prostředí.
- Do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají.
- Vybízíme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování.
- Učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů.

Kompetence občanské

- V žácích pěstujeme sociální cítění a schopnost empatie.
- Utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví.
- Vychováváme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Dodržujeme vymezená pravidla
- Dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků.
- Dodržujeme zásady bezpečnosti práce.

Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k využívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Výtvarná výchova – 1. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-3-1-01 VV-3-1-02 VV-3-1-03 VV-3-1-04 VV-3-1-05	Rozpozná a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ V tvorbě projevuje životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly, volí vhodné prostředky Interpretuje různá vizuálně obrazná vyjádření, porovnává odlišné interpretace Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil, vybral a upravil	Rozvíjení smyslové citlivosti Prvky vizuálně obrazného vyjádření, linie, tvary, barvy, struktury, smysl pro výtvarný rytmus, uspořádání objektů do celků, práce na základě prožitku, využití přírodních materiálů, koláže, modelování. Uplatňování subjektivity Vyjádření emocí, pocitů a nálad, představy a zkušenosti, experimenty s netradičními materiály a nástroji, vizuálně obrazná vyjádření, hračky, ilustrace, volná malba, fantazie založená na smyslovém vnímání. Ověřování komunikačních účinků Osobní postoj – motivace, odlišné interpretace – skupinová práce, komunikace v rámci třídy, díla výtvarného umění, radost z díla, pomoc spolužákům, prezentace pocitů a výsledků.	

Výtvarná výchova – 2. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-3-1-01 VV-3-1-02 VV-3-1-03 VV-3-1-04 VV-3-1-05	Rozpozná a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ V tvorbě projevuje životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly, volí vhodné prostředky Interpretuje různá vizuálně obrazná vyjádření, porovnává odlišné interpretace Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil, vybral a upravil	Rozvíjení smyslové citlivosti Prvky vizuálně obrazného vyjádření, světlostní a barevné kontrasty, podobnost a kontrast - plocha, uspořádání objektů do celků, statické a dynamické vyjádření, smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - fotografie, film. Uplatňování subjektivity Vyjádření emocí, pocitů a nálad, představy a zkušenosti, manipulace s objekty, pozorování událostí kolem sebe, vizuálně obrazná vyjádření - animovaný film, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením. Ověřování komunikačních účinků Osobní postoj v komunikaci, samostatné vytváření představ a dojmů proměny komunikačního obsahu - díla výtvarného umění, ilustrátoři dětských knih, výtvarníci.	

Výtvarná výchova – 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-3-1-01 VV-3-1-02 VV-3-1-03 VV-3-1-04 VV-3-1-05	Rozpozná a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ V tvorbě projevuje životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly, volí vhodné prostředky Interpretuje různá vizuálně obrazná vyjádření, porovnává odlišné interpretace Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil, vybral a upravil	Rozvíjení smyslové citlivosti Prvky vizuálně obrazného vyjádření - kresba, malba, práce s hlinou, rozmanitost materiálů, kombinace technik - prostorová fantazie, přeskupování a kombinování přírodních a umělých materiálů, smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - tiskoviny, média, televize, reklama. Uplatňování subjektivity Vyjádření emocí, pocitů a nálad, představy a zkušenosti výběr vhodné výtvarné techniky, plastiky, sochy, comicsy – vlastní tvorba, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - fantazijní představy. Ověřování komunikačních účinků Osobní postoj v komunikaci, pracovní atmosféra, řešení a tvořivé experimentování, komunikační obsah vizuálně obrazných	EV 1

		vyjádření, prezentace výsledků práce i pocitů, základní kulturní návyky, proměny komunikačního obsahu - radost z dobře vybraného způsobu vyjádření prožitku, obhajoba, sebehodnocení.	
--	--	---	--

Výtvarná výchova - upravené výstupy 1. období

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-3-1-01 až VV-5-1-05p VV-3-1-01p VV-3-1-02p VV-3-1-04p	<i>Kreslí měkkým grafickým materiálem</i> <i>Maluje různými druhy barev – barvy rozpíjí, zapouští</i> <i>Modeluje z plastelíny, keramické hlíny a jiných hmot</i> <i>Trhá, stříhá a nalepuje papír</i> <i>Výtvarně zpracovává přírodní materiál</i> <i>Používá různé výtvarné techniky, při nichž uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii</i> <i>Rozpoznává, pojmenovává a porovnává s pomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života</i> <i>Výtvarně se vyjadřuje k lidovým svátkům</i>	Kresba <i>Linie, tvar, jejich kombinace v ploše, vnímání velikosti.</i> Malba <i>Základní barvy, jejich kombinace a míchání.</i> <i>Techniky plastického vyjádření</i> <i>Vnímání smysly (zrakové, hmatové),</i> <i>nácvik správných technik stříhání, trhání a nalepování,</i> <i>různé techniky zpracování přírodního materiálu,</i> <i>využití fantazie a smyslového vnímání (koláž),</i> <i>vnímání okolních jevů.</i> <i>Tematické práce</i> <i>Vánoce, Velikonoce, vkusná výzdoba interiéru</i>	

Výtvarná výchova – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-5-1-01 VV-5-1-03 VV-5-1-05 VV-5-1-06	Pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné), uplatňuje je v plošné tvorbě, kreslí dle předlohy Zaměřuje se na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu a vyjádření, které mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy Uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Příroda v ročních obdobích, vystižení barev, proměnlivosti přírody, zrajících plodů, objevování tvarově a barevně zajímavých přírodnin, kresba, malba dle předlohy, ochrana životního prostředí, skupinová práce, využívání výtvarného výrazu linie vytvořené různými nástroji v různých materiálech, uplatňování kontrastů tvarů a barev zpřesňování výtvarného vyjádření proporcí, linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru, porovnává na základě vztahů výtvarné ztvárnění aktuálních	OSV 1e

		událostí a prožitků, kresba lidské postavy.	
Výtvarná výchova – 5. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-5-1-02 VV-5-1-04 VV-5-1-05 VV-5-1-07	Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku, v objemovém a prostorovém vyjádření Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly Uplatňuje osobitost svého vnímání v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Odlišování výtvorů přírody od lidských výtvorů, žáci se učí zaujímat své vlastní estetické postoje (např. sochařství a příroda – pozorování soch v okolí), zobrazování lidské postavy v pohybu, řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše, řazení prvků v tvarové i barevné kompozici, symetrická i asymetrická řešení, vnímání estetické úrovně předmětů denní potřeby, vlastní návrhy a modely hodnocení výtvarné úpravy dětských knih a učebnic, rozlišování kreseb významných ilustrátorů dětských knih, výstava oblíbených ilustrátorů, vnímání rozmanitosti přírody, náměty související s učivem oblasti Člověk a jeho svět, rozvoj již získané dovednosti - výtvarné vyjádření věcí, pozorování barev, hmatové vnímání tvarů, vyjádření základních tvarových znaků, řešení barevných vztahů zobrazeného předmětu a prostředí, fotografování – úprava fotografie, koláž, využití dalších prostředků ICT.	

Výtvarná výchova - upravené výstupy 2. období			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-5-1-01p až VV-5-1-07p VV-5-1-01p, VV-5-1-02p VV-5-1-03p, VV-5-1-04p VV-5-1-06p	Prohlubuje a zdokonaluje techniku kresby z 1. období Prohlubuje a zdokonaluje techniku malby z 1. období Uplatňuje linie, barvy, tvary, objekty při vlastní tvorbě Využívá svých zrakových a hmatových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie Snaží se vyjádřit pocit z vlastní tvůrčí činnosti Poznává známé ilustrace (např. J. Lady, H. Zmatlíkové...) Výtvarně se vyjadřuje k lidovým zvykům a svátkům	Kresba Výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem (špejle, dřívko, uhel). Malba Hra s barvou, míchání barev. Různé výtvarné techniky Techniky plastického vyjádření – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů (koláž), sebereflexe, ilustrátoři dětských knih. Tematické práce Vánoce, Velikonoce, vkusná výzdoba interiéru, dekorativní předměty.	

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 1. stupeň

Charakteristika předmětu

Tělesná výchova patří do vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**.

Vzdělávací obsah je členěn do tří tematických okruhů:

- **Činnosti ovlivňující zdraví** - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- **Činnosti podporující pohybové učení** - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Do hodin tělesné výchovy je zahrnut kurz plaveckých dovedností – realizovaný Plaveckou školou. Povinná časová dotace 40 hod. je splněna v rámci 1. stupně.

Organizace - žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně nebo na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Časová dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Tělesná výchova	2	2	2	2	2

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Tělesná výchova** na 1. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Sociální rozvoj, Spolupráce a soutěživost – 1. – 5. ročník** – rozvíjení správného přístupu k soutěži, výhře a prohře

Multikulturní výchova (MKV)

- **Lidské vztahy** - týmová spolupráce dětí a mezilidské vztahy - 1. až 5. ročník

Environmentální výchova (EV)

- **Vztah člověka k prostředí** - prostředí a zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví - 4. až 5. ročník

Mediální výchova (MV)

- **Fungování a vliv médií ve společnosti** - vliv médií na sport - 5. ročník

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Umožňujeme širší pohled nadaných jedinců a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce
- Vedeme žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví a orientaci v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- Umožňujeme žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

- Umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností (rozcvička, hry)
- Dodáváme žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům pomáháme
- Vedeme žáky k uplatňování zásad bezpečného chování ve sportovním prostředí, k řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním

Kompetence komunikativní

- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy žáků
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí (při účasti na sportovních akcích)
- Vedeme žáky ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky předcházet problematiku šikany a dalších negativních projevů chování

- Vybízáme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování
- Vedeme žáky k jednání v duchu fairplay
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k hrdosti na školu, kterou navštěvují a ke zdravému sebevědomí
- Podporujeme protidrogovou prevenci
- Vychováváme ke zdravému životnímu stylu
- Podílíme se na realizaci pravidelného pohybového režimu žáka

Kompetence pracovní

- Dodržujeme vymezená pravidla
- Sledujeme plnění povinností zadaných úkolů
- Vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě

Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání zdatnosti
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a fyzickou kondici
- poznání vlastních pohybových možností a zájmů
- poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a rozvoj osobnosti

Tělesná výchova – 1. + 2. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
TV-3-1-01 TV-3-1-01p TV-3-1-02 TV-3-1-03 TV-3-1-04 TV-3-1-04p TV-3-1-05 TV-3-1-05p	Seznámí se s prostředím školy a adaptuje se na nároky, které přechod do školy na žáky klade Získává kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost Má osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů Účastní se rytmicky pohybových aktivit za hudebního doprovodu Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	Plavecký výcvik, Činnosti ovlivňující zdraví Hygiena při pohybových činnostech (hygiena, vhodné oblečení, obutí), bezpečnost při veškerých pohybových aktivitách, první pomoc, rozcvičení (rozklus, strečink), závěrečné uvolnění (výklus, strečink), rozvoj schopností (rychlost, vytrvalost, síla, koordinace), prevence a korekce svalových dysbalancí (průpravná, kondiční, koordináční, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení), látky poškozující zdraví (drogy, alkohol). Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry, pohybové činnosti jednotlivců, dvojic, skupin s různým zaměřením a využitím tradičního i netradičního náčiní, či bez, motivační, tvořivé a napodobivé hry, vytváření modifikací osvojených pohybových her.	OSV 2d MKV 2

Tělesná výchova – 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
TV-3-1-01 TV-3-1-01p TV-3-1-02 TV-3-1-03 TV-3-1-04 TV-3-1-04p TV-3-1-05 TV-3-1-05p	Vhodně reaguje na informace o počasí a tomu přizpůsobuje tělesné aktivity Zvládá podle pokynu přípravu vlastního těla na pohybovou činnost a jeho zklidnění po ukončení činnosti Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do svého denního režimu Zdokonaluje své základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností Dodržuje pravidla jednoduchých her a jedná v duchu fair play, vzájemné spolupráce a přirozené soutěživosti Zvládá vítězství a úspěch, porážku a neúspěch Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu Reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti Při přípravě na TV je samostatný	Plavecký výcvik Základy sportovních her Průpravné hry, základní manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním, odpovídající velikosti a hmotnosti základní herní činnosti jednotlivce, hry se zjednodušenými pravidly. Základy gymnastiky Průpravná cvičení, jednoduchá akrobatická cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí. Základy atletiky Průpravné atletické činnosti, běhy (sprint, vytrvalost, kužele), skoky (do dálky, snožmo, po jedné DK, přeskoky), hod míčkem (do dálky, na cíl). Průpravná úpolová cvičení Přetahy, přetlaky, odpory	OSV 2d MKV 2

Tělesná výchova – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
TV-5-1-01 TV-5-1-01p TV-5-1-02 TV-5-1-02p TV-5-1-03 TV-5-1-03p TV-5-1-04 TV-5-1-04p TV-5-1-05 TV-5-1-05p TV-5-1-06 TV-5-1-06p TV-5-1-07 TV-5-1-12	Cíleně se připravuje na pohybovou činnost i její ukončení Zdokonaluje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla Využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát i mimo TV Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady při pohybové činnosti zná základní zásady poskytování první pomoci a zajištění odsunu raněného Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám Dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji Reaguje na složitější pokyny, signály a gesta učitele Zvládá základní plavecké dovednosti	Plavecký výcvik, Turistika a pobyt v přírodě Chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu, cvičení během dne, pobyt v letní a zimní přírodě. Rytmická a kondiční cvičení Vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky. Další pohybové činnosti a netradiční sporty	OSV 2d MKV 2 EV 4

Tělesná výchova – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
TV-5-1-01 TV-5-1-01p TV-5-1-02 TV-5-1-02p TV-5-1-03 TV-5-1-03p TV-5-1-04 TV-5-1-04p TV-5-1-05 TV-5-1-05p TV-5-1-06 TV-5-1-06p TV-5-1-07 TV-3-1-08 TV-3-1-09 TV-3-1-10	Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti Má kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám, zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení Zvládá v souladu s individuálními předpoklady, osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech Zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát i mimo TV Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečnosti při sportu Odmítá drogy a jiné škodliviny neslučitelné se zdravím a sportem Posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, označuje příčiny nedostatků Naplnuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka Dohodne na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti dle role hráče, rozhodčího, diváka Spolurozhoduje hry a soutěže Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkonů a vyhodnocuje je Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních	Plavecký výcvik Hry ve vodě, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, potápění. Činnosti podporující pohybové učení Komunikace v TV (terminologie, povely, signály, značky, gesta, vzájemná komunikace), historie a současnost sportu (fair-play, olympionismus, významné soutěže a významní sportovci), organizace prostoru a pohybových činností, zásady chování (v různých prostředích a činnostech), pravidla (her, soutěží, závodů), měření výkonů.	OSV 2d MKV 2 EV 4 MDV 1e

TV-3-1-11 TV-5-1-12	akcích v okolí Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti		
------------------------	---	--	--

Zdravotní tělesná výchova 1 – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ZTV-3-1-01 ZTV-3-1-01 ZTV-3-1-02	Zná význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do svého denního režimu Zvyšuje si samostatnost Má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost Zvládá podle pokynů zklidnění po ukončení činnosti Zdokonaluje si základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech Zaujímá správné základní cvičební polohy Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením Zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele nebo nápodobou Účastní se jednoduchých relaxačních činností Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti Zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla Má osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů a svého handicapu Posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, označuje příčiny nedostatku Účastní se rytmicky pohybových aktivit za hudebního doprovodu Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkonů a vyhodnocuje je Spolurozhoduje hry a soutěže	Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví ☐ pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry, příprava na hodinu ZTV – samostatné svlékání, oblékání, ukládání oděvu, osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí. Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí, první pomoc při úrazech, příprava organismu – příprava před pohybovou činností, zklidnění organismu – zklidnění po pohybových činnostech, rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností. Zdravotně zaměřené činnosti Správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová, vnímání svého těla při cvičení, vnímání pocitů při cvičení. Cvičení zaměřená na: Správné držení postury (hlavy, ramen, pánve, kyčlí, kolen, kotníků), zlepšení fyziologického rozsahu (pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech), protažení svalů zkrácených (šijových, prsních, ramenních, ohybačů lokte, drobných na ruce, bederních, vzpřimovačů páteře, ohybačů kyčle, zadní strany stehen, lýtkových, drobných svalů nohy), posílení svalů oslabených (šijových, pažních, mezilopatkových, vzpřimovačů trupu břišních, hýždových, stehenních, lýtkových), relaxační cvičení (celková a lokální), dechová cvičení (správný dechový stereotyp, rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání, lokalizované dýchání), rovnovážná a koordinační cvičení,	
ZTV-3-1-01p ZTV-3-1-01p ZTV-3-1-02p ZTV-5-1-01p	<i>Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence (i alternativní)</i> <i>Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech</i> <i>Zaujímá správné základní cvičební polohy. Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</i>		
ZTV-5-1-02p ZTV-5-1-03p	<i>Zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování</i> <i>Zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele</i> <i>Upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením</i>		

Člověk a svět práce – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah oblasti se vyučuje v předmětu Pracovní vyučování. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Vzdělávací obsah je členěn do čtyř tematických okruhů:

- **Práce s drobným materiálem** - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů; funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů; lidové zvyky, tradice a řemesla
- **Konstrukční činnosti** - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční); sestavování modelů; práce s v návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- **Pěstitelské práce** - (základní podmínky pro pěstování rostlin; péče o nenáročné rostliny, pěstování rostlin ze semen, pozorování přírody)
- **Příprava pokrmů** - (pravidla správného stolování; příprava tabule pro jednoduché stolování)

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Časová dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Pracovní vyučování	2	2	2	2	2

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Pracovní vyučování** na 1. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Sociální rozvoj** - Mezilidské vztahy (vztahy v rodině a ve škole) – 1. až 5. ročník
- **Osobnostní rozvoj** – Kreativita – 1. až 5. ročník

Environmentální výchova (EV) - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (využití odpadu jako materiálu) – 1. až 5. ročník

Mediální výchova (MV) - Práce v realizačním týmu (prezentace vlastních výrobků) – 1. až 5. ročník

Výchovně a vzdělávací strategie vedoucí ke klíčovým kompetencím

Kompetence k učení

- Umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky řešit problémové situace ve škole i mimo ni.
- Podporujeme je v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali vhodné řešení problémů.
- Umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
- Vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií, i s jinými školami.
- Podporujeme skupinovou práci, využívání médií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu u žáků.
- Učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje.
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí.

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme esteticky vhodné školní a třídní prostředí.
- Do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají.
- Vybízíme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování.
- Učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů.

Kompetence občanské

- V žácích pěstujeme sociální citění a schopnost empatie.
- Snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance).
- Utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví.

- Podporujeme program protidrogové prevence.
- Vychováváme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Dodržujeme vymezená pravidla
- Dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků.
- Dodržujeme zásady bezpečnosti práce.
- Sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů.
- Vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných.

Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků v různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- kladnému postoji k práci člověka, technice a životnímu prostředí, chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení.

Pracovní vyučování – 1. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČSP-3-1-01	Osvojuje si základy bezpečnosti práce, zdokonaluje si jemnou motoriku při práci, vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, využívá prvky lidových tradic Zvládá elementární dovednosti a činnosti, při práci se stavebníci zachovává poslušnost, používá návod, využívá fantazii Pozoruje a vnímá přírodu kolem sebe Připraví tabuli pro jednoduché stolování, připraví jednoduchý pokrm	Práce s drobným materiálem Ovládání pracovních pomůcek a nástrojů (lepidla, nůžky, špejle), práce s přírodninami, textiliemi, papírem, kartonem, modelovací hmotou, lidové zvyky a tradice. Konstrukční činnosti Stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční, sestavování modelů. Pěstitelské práce Základní podmínky pro pěstování rostlin, péče o pokojové rostliny. Příprava pokrmů Základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu - příprava jednoduchých pokrmů, zásady slušného stolování,	OSV 2b OSV 1e EV 3 MDV 2b
ČSP-3-2-01			
ČSP-3-3-01			
ČSP-3-4-01			

Pracovní vyučování – 2. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČSP-3-1-01	Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů rozpozná a pojmenuje základní pracovní pomůcky Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, navrhne postup a poslušnost během činnosti, pracuje v týmu, rozhoduje o nejlepším řešení Péče o nenáročné rostliny, porovnává rostliny v jednotlivých fázích růstu, rozliší semena plodů Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Práce s drobným materiálem Vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních nástrojů - karton, hřebík, drátek, provázek, práce s jehlou a nití – základ jednoduché pracovní náčiní, různé druhy technik - ohýbání, skládání, sešívání, svazování... Konstrukční činnosti Stavebnice plošné, prostorové, konstrukční práce s návodem. Pěstitelské práce Podmínky pro pěstování rostlin, pozorování rostlin, pěstování rostlin ze semen, výživa rostlin. Příprava pokrmů Výběr potravin, vybavení kuchyně, jednoduchý nákup, vhodně prostřený stůl.	OSV 2b OSV 1e EV 3 MDV 2b
ČSP-3-2-01			
ČSP-3-3-02			
ČSP-3-4-01			

Pracovní vyučování – 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČSP-3-1-01 ČSP-3-1-02 ČSP-3-2-01 ČSP-3-3-01 ČSP-3-3-02 ČSP-3-4-01 ČSP-3-4-02	Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a předlohy Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi Pozoruje přírodu, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování Pečuje o rostliny Připraví tabuli pro jednoduché stolování Chová se vhodně při stolování	Práce s drobným materiálem Tradice, zvyky a řemesla, přírodniny, dřevo, látka, plast, prostorové výtvary, koláže, kombinace materiálů, pracovní operace a postupy, organizace práce. Konstrukční činnosti Sestavování modelů, práce s návodem, náčrt a postup. Pěstitelské práce Léčivky, byliny, koření - podmínky života rostlin, péče o rostliny. Příprava pokrmů Zásady slušného stolování, úprava stolu pro jednotlivé příležitosti, základní etiketa, kultura stolování.	OSV 1e OSV 2b EV 3 MDV 2b

Upravené výstupy Pracovní vyučování – 1. období

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČSP-3-1-01p ČSP-3-1-02 ČSP-3-3-01p ČSP-3-3-02 ČSP-3-4-01p ČSP-3-4-02	<i>Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami</i> <i>Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i> <i>Pracuje podle slovního návodu a předlohy</i> <i>Zvládá elementární dovednosti a činnosti při manipulaci se stavebnicemi</i> <i>Pozoruje přírodu v jednotlivých ročních obdobích a popíše výsledky pozorování</i> <i>Pečuje o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě</i> <i>Připravuje samostatně jednoduché pokrmy</i> <i>Upravuje stůl pro jednoduché stolování</i> <i>Umí se vhodně chovat při stolování</i>	<i>Vlastnosti různých materiálů (papír, karton, textil, modelovací hmota, přírodniny</i> Práce s drobným materiálem <i>) a jiný drobný materiál),</i> <i>kombinace různých materiálů, jednoduché pracovní postupy.</i> Práce montážní a demontážní <i>Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), práce podle předlohy i vlastní fantazie, montáž a demontáž jednoduchých modelů.</i> Pěstitelské práce <i>Ošetřování pokojových rostlin, pěstování rostlin, pěstitelské nářadí a pomůcky, ovoce a zelenina.</i> Příprava pokrmů <i>Základní vybavení kuchyně, bezpečná obsluha spotřebičů, příprava jednoduchých jídel, základy stolování, úklid pracovního místa.</i>	

Pracovní vyučování – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČSP-5-1-02 ČSP-5-2-02 ČSP-5-1-04 ČSP-5-2-01 ČSP-5-3-02 ČSP-5-3-01 ČSP-5-4-01 ČSP-5-4-02 ČSP-5-4-03 ČSP-5-4-04	Využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic Pracuje podle slovního návodu, náčrtu, předlohy, videa Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Při práci se stavebnicemi provádí jednoduchou montáž a demontáž Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování Orientuje se v základním vybavení kuchyně Připraví společně s ostatními nebo ve skupině jednoduchý pokrm Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Práce s papírem a kartonem, složitější prostřihávání a proplétání, práce s modelovací hmotou, navlékání jehly – jednoduchý steh, práce s drobným a přírodním materiálem – vánoční dekorace a výzdoba, lidové zvyky, tradice a řemesla, práce montážní a demontážní - sestavení jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i se zapojením vlastní fantazie, ošetřuje pokojové rostliny ve třídě, podle možností provádí sezónní práce, vaření podle jednoduchých receptů, příprava oslavy, pohoštění, úprava stolu – společná práce, společenské chování u stolu, bezpečnost práce, 1. pomoc při úrazu v kuchyni	OSV 1e OSV 2b MDV 2b EV 3

Pracovní vyučování – 5.ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČSP-5-1-01 ČSP-5-1-04 ČSP-5-1-03 ČSP-5-2-03 ČSP-5-3-01 ČSP-5-3-03 ČSP-5-3-04 ČSP-5-4-01 ČSP-5-4-02	Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě představivosti výrobky z daných materiálů Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Volí vhodné pracovní pomůcky a použité nástroje a náčiní Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc v základním ošetření Provádí jednoduché pěstitelské činnosti a jejich záznam Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Orientuje se v základním vybavení kuchyně Připraví samostatně jednoduchý pokrm	Práce s papírem a kartonem – rozlišování druhů papíru, formátů a tvarů, vlastnosti papíru, vystřihovanky, obalové materiály, práce s drobným a přírodním materiálem – spojování, propichování, navlékání, lepení, pěstuje rostliny ze semen v podmínkách třídy – jarní osení, ošetřuje pokojové rostliny ve třídě, podle možností provádí sezónní práce, výběr a nákup potravin, skladování, zdravá životospráva, příprava oslavy, pohoštění, úprava stolu – společná práce, společenské chování u stolu, vaření podle jednoduchých receptů	OSV 1e OSV 2b EV 3 MDV 2b

Upravené výstupy Pracovní vyučování – 2. období

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČSP-5-1-01p ČSP-5-1-02p ČSP-5-1-03p ČSP-5-1-04p ČSP-5-4-04p ČSP-5-2-02p ČSP-5-2-03p ČSP-5-3-01p ČSP-5-3-04p ČSP-5-4-01p ČSP-5-4-02p ČSP-5-4-03p ČSP-5-4-04p	Vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při drobném poranění Zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu Udržuje pořádek na svém pracovním místě Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při drobném úrazu Zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní Dodržuje zásady hygieny, bezpečnosti práce a ochrany zdraví Poskytne první pomoc při úrazu při práci na zahradě Zná základní vybavení kuchyně Připravuje samostatně jednoduché pohoštění Uplatňuje zásady správné výživy Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch Dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Práce s drobným materiálem Vlastnosti materiálu a jeho užití, kombinované techniky, funkce a využití pracovních pomůcek, nástrojů a nářadí, úklid pracovního místa, hygiena, ošetření drobného poranění Práce montážní a demontážní Pracovní nástroje a pomůcky, stavebnice, složitější modely, úklid pracovního místa, hygiena, první pomoc. Pěstitelské práce Pěstování rostlin ošetřování rostlin, pěstitelské nářadí a pomůcky, hygiena a bezpečnost práce, první pomoc Příprava pokrmů Základní vybavení a technika v kuchyni, nákup potravin, vaření, zdravá výživa, pravidla správného stolování, úklid pracovního místa, hygiena a bezpečnost práce, první pomoc	

4.2. PŘEDMĚTY 2. STUPNĚ

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

ČESKÝ JAZYK – 2.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura stanovených RVP ZV.

Jmenovaný obor patří do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** a realizuje se ještě v oboru Cizí jazyk a Další cizí jazyk.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výchově se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Dovednosti získané v celém tomto oboru jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama

V **Komunikativní a slohové výchově** se žáci 2. stupně učí teoreticky porozumět podstatě slohových útvarů a prakticky tuto schopnost prokazují ve svých projevech ústně i písemně.

V **Jazykové výchově** jsou žáci vedeni ke zvládnutí pravidel ortografie, syntaxe, k základní orientaci v oborech morfologie, lexikologie a stylistiky. V 8. a 9. ročníku přibývá základní poučení o zařazení českého jazyka do systému světových jazyků a informace o jeho historickém vývoji.

V **Literární výchově** žáci 6. a 7. ročníku poznávají základní literární pojmy, pokoušejí se interpretovat literární text. Žáci 8. a 9. ročníku začínají literaturu vnímat chronologicky, učí se základním pojmům literární teorie, jsou seznámeni s významnými osobnostmi české i světové literatury a kultury. Získané poznatky aplikují prakticky v literárních rozborech tak, aby estetický účinek uměleckého textu pozitivně ovlivňoval jejich postoje a hodnotovou orientaci.

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Český jazyk	4	4	4	4

Průřezová témata

Do výuky předmětu Český jazyk jsou na 2. stupni začleněna následující průřezová témata.

Osobnostní a sociální výchova (OSV) - tematický okruh – **Osobnostní rozvoj**

Kreativita – cvičení pro její rozvoj (pružnost nápadů, originality, schopnosti vidět věci).

- Vypravování, zpráva, oznámení, dopis, úvaha, charakteristika (6. – 9. ročník)

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, regulace vlastního jednání, plánování učení.

- Učivo morfologie, lexikologie (6. – 7. ročník), syntaxe (8. a 9. ročník)

Sociální rozvoj

Komunikace – cvičení aktivního naslouchání, verbálního sdělování, vedení dialogu, asertivní komunikace.

- Dobrodružná literatura (6. – 7. ročník)
- Středověké české literární památky (8. ročník)
- Národní obrození a literatura 19. století (8. ročník)
- Rozbory literárního textu (8. – 9. ročník)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- tematický okruh – **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie.
- Báje, mýty, pověsti (6. – 7. ročník)
- Starověké a středověké české literární památky (8. ročník)
- Odraz dvou světových válek v literatuře (9. ročník)

Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě, lidová tradice národů Evropy.

- Zařazení češtiny do kontextu indoevropských a slovanských jazyků (9. ročník)

Multikulturní výchova (MKV)

- tematický okruh – **Lidské vztahy** – vztahy mezi kulturami, obohacování různých kultur a konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti.
- Starověká literatura (6. – 7. ročník)
- Světová literatura 19. a 20. století (8. – 9. ročník)

Kulturní rozdíly – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností etnik.

- Umělecký styl (popis uměleckých děl – 7. ročník)

Princip sociálního smíru a solidarity – vyhledávání informací o problematických částech světa, které vyžadují humanitární a další pomoc – 8.r.

Mediální výchova (MDV)

- tematický okruh – **Receptivní činnosti**

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – kritický přístup ke zpravodajství, chápání podstaty mediálního sdělení.

Fungování a vliv médií ve společnosti – postavení médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život.

- Publicistický styl (6. – 9. ročník)

Produktivní činnosti

Tvorba mediálního sdělení – výběr výrazových prostředků a jejich kombinace.

- Řeč přímá, odchylky a chyby větné stavby (6. – 9. ročník)
- Odborný styl – výklad (6. – 9. ročník)

Environmentální výchova (EV)

- tematický okruh - **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – vlivy prostředí na rozvoj ekonomických nástrojů, ochrana přírody a kulturních památek a růst ekologického vědomí. (6.-9.ročník)

Základní podmínky života – voda, ovzduší, klimatické změny, půda ochrana biologických druhů, přírodní zdroje energie

- Větné rozbor, diktáty (6. – 9. ročník)
- Literatura s přírodní tematikou (6. – 9. ročník)

Výchova demokratického občana (VDO)

- tematický okruh – **Občanská společnost a škola** – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatňování demokratických principů v životě školy

- Administrativní styl – žádost, životopis, zpráva (6. – 9. ročník)

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, kategorie demokracie: spravedlnost, řád, zákon, právo, morálka

- Kulturní dědictví Evropy - eposy, báje, kroniky (6. – 9. ročník)
- Literatura národního obrození (8.ročník)
- 1. a 2. světová válka v literatuře (9. ročník)
- Exilová a samizdatová literatura (9. ročník)

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Pracujeme s informacemi a odbornou literaturou
- Podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi
- Učíme žáky vyvozovat závěry a samostatně obhajovat vlastní stanoviska
- Umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky řešit problémové situace ve škole i mimo ni
- Učíme je rozpoznávat problém a pochopit ho, přemýšlet o jeho příčinách a nalézat způsoby řešení
- Umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností

Kompetence komunikativní

- Vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- Podporujeme skupinovou práci, využíváme médií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu u žáků
- Učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmu a dáváme prostor diskusi
- Učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské

- V žácích pěstujeme sociální cítění a schopnost empatie
- Utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví
- V případě potřeby spolupracujeme s pedagogicko-psychologickými poradnami

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- Sledujeme plnění povinností a zadaných úkolů
- Vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných

Cílové zaměření

Vzdělávání v oblasti Jazyk a jazyková komunikace směřuje žáka k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že ho vede k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potencionálního zdroje pro rozvoj osobního a kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů

- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny a i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy - žák

1. odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji
2. rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
3. rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
4. dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
5. odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
6. v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
7. zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace pravidel dialogu
8. využívá základy studijního čtení- vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
9. uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
10. využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Jazyková výchova = mluvnice

Očekávané výstupy – žák

1. spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
2. rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh
3. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami
4. správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci
5. využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace

6. rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí
7. v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
8. rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Literární výchova

Očekávané výstupy – žák

1. uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
2. rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
3. formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
4. tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
5. rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
6. rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
7. uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
8. porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
9. vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Český jazyk – 6. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJL-9-2-01 ČJL-9-1-05 ČJL-9-2-02 ČJL-9-1-06 ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07 ČJL-9-1-01	Rozlišuje spisovný a nespisovný projev, nářečí a obecnou češtinu, správně vyslovuje a moduluje hlas Používá bohatou slovní zásobu s využitím poznatků o tvoření slov Seznamuje se s vyhledáváním v některých příručkách a slovnících offline i online Rozliší typy podstatných jmen, uvádí příklady a vhodně je používá, aplikuje znalosti o psaní vlastních jmen Určuje a třídí přídavná jména, nahradí podstatné jméno přídavným jménem přivlastňovacím Vyjmenuje a rozliší druhy zájmen, používá správné tvary a přiřadí je ke vzoru Rozpozná druhy číslovek, používá správné tvary a dodržuje správné psaní číslovek základních a řadových Určí u slovesa osobu, číslo, čas a způsob, vytvoří podle zadání mluvnických kategorií slovesný tvar Vytvoří podle zadání stavbu věty, souvětí a textu Využívá podle svých znalostí a schopností poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu Vyhledá v čteném nebo slyšeném textu klíčová slova, ověřuje fakta a vytvoří osnovu textu Reaguje na subjektivní a objektivní sdělení	Jazyková výchova Jazyk a nauka o jazyce (spisovnost a nespisovnost), jazykové příručky, i elektronické, zvuková stránka jazyka - hláskosloví, spisovná výslovnost, zvuková stránka slova a věty s bohatým obsahem (synonyma, homonyma...), projevy mluvené a psané, slohové rozvrstvení slovní zásoby, podstatná jména – konkrétní, abstraktní, pomnožná, látková, hromadná; vlastní, obecná + psaní velkých písmen u vlastních podstatných jmen, odchylky od pravidelného skloňování (části těla, skloňování jmen osobních a místních), přídavná jména – jmenné tvary, přivlastňovací, stupňování, zájmena – druhy, osobní, skloňování podle vzoru ten a náš, číslovky – druhy, psaní číslovek slovem a psaní tečky za řadovými číslovkami, skloňování číslovek základních, slovesa – osoba, číslo, způsob, čas, věta jednoduchá (přísudek – jednoduchý i složený, slovesný, jmenný se sponou, podmět – vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný, shoda podmětu s přísudkem, rozvíjející větné členy – PK, PT, PU (orientačně), souvětí (počet vět v souvětí, hlavní a vedlejší věty, čárky v souvětí). Komunikační a slohová výchova Projevy mluvené a psané, vypravování - ústní i písemná formulace: hlavní části, časová a příčinná posloupnost, výběr vhodných sloves, členění na odstavce, dopis - náležitosti, forma, popis - zásady popisu (předmětu, objektu, osoby, pracovní postup), vyplňování jednoduchých tiskopisů (poukázka, průvodka, složenka, podací lístek, inzerát, objednávka), vedení dialogu, manipulativní techniky v rozhovoru i v masmédiích, modelové situace, vypravování - ústní i písemná formulace: hlavní části, časová a	OSV 1c OSV 1e OSV 2c MKV 2 VDO 1 VDO 4 VMEGS 3 MDV 1a MDV 1e MDV 2a EV 2 EV 3

ČJL-9-2-04p ČJL-9-2-07p ČJL-9-1-04p ČJL-9-1-05p ČJL-9-1-09p ČJL-9-1-10p ČJL-9-1-01p ČJL-9-1-08p ČJL-9-3-01p ČJL-9-3-03p ČJL-9-3-09p	<i>Zvládá pravopis –y- uvnitř slova i ve slovech příbuzných</i> <i>Pozná podstatné jméno a umí u něj určit rod, číslo a životnost u mužského rodu</i> <i>Pozná sloveso a umí u něj určit osobu, číslo, čas, časování v přítomném čase</i> <i>Využívá osobních zájmen jako pomoc při časování sloves</i> <i>Zná ucelené řady všech vyjmenovaných slov</i> <i>Zvládá komunikaci v běžných situacích</i> <i>Dokáže tvořit věty na daná slova, doplňuje větu a obměňuje ji</i> <i>Umí vytvořit otázku a odpověď na otázku</i> <i>Pracuje se základními formami společenského styku, v jednoduché formě i písemně</i> <i>Ovládá úpravu dopisu a obálky</i> <i>Ovládá uvědomělé tiché čtení</i> <i>Přečte větu s přirozenou intonací a přízvukem</i> <i>Reprodukuje přečtený text podle jednoduché osnovy</i> <i>Orientuje se v ději čteného textu, člení děj na části</i> <i>Postihne myšlenku krátkého díla</i> <i>Převypráví shlédnutý příběh v TV, kině, divadle</i> <i>Získává pozitivní vztah k literatuře</i> <i>Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu (knižní podoba i elektronická)</i>	příčinná posloupnost, výběr vhodných sloves, členění na odstavce. Literární výchova Práce s texty různých autorů, bajky, pohádky, báje, mýty, pověsti, poezie pro děti, divadlo a film, příběhy o dětech a pro děti. Jazyková výchova Procvičování pravopisných jevů, práce se slovními druhy, podstatná jména, životnost, slovesa, časování sloves, vyjmenovaná slova a slova příbuzná Komunikační a slohová výchova Modelové situace, formy společenského styku, hraní rolí, práce s textem, netradiční formy, dramatizace, Literární výchova Orientace v textu, reprodukce textu, divadelního představení nebo filmu, výběr a četba vhodných literárních textů.	
--	--	---	--

Český jazyk – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJL-9-2-02	Využívá podle svých znalostí a schopností poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem	Jazyková výchova Úvod do jazykovědy a jejich složek,	OSV 1c
ČJL-9-2-04	Vyhledá v textu příklady obohacování slovní zásoby, vnímá zvukomalebnost češtiny a používá ji ve svých mluvených i písemných sděleních	pravopis: víceslovné názvy, koncovky ohebných slov,	OSV 1e
	Používá správné tvary zájmen skloňovaných podle vzorů přídavných jmen	sousloví a rčení, slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma,	OSV 2c
	Určí u sloves další mluvnické kategorie (rod a vid, činný, trpný)	antonyma, homonyma, odborné názvy,	VDO 1
	Vhodně využívá, určuje a stupňuje příslovce	zájmena – skloňování podle vzorů přídavných jmen, skloňování a	VDO 4
	Vyhledá v textu, určí a správně používá předložky	užívání vztažných zájmen,	VMEGS 3
	Poznává, určuje a kategorizuje spojky, částice a citoslovce	slovesa – rod, vid, slovesné kmeny a slovesné tvary,	MKV 1
ČJL-9-2-05	Využívá znalostí tvarosloví v různých komunikačních situacích	příslovce – druhy, tvoření, spřežky, stupňování,	MKV 2
ČJL-9-2-06	Pozná a vytvoří druhy vět a souvětí, užívá je v mluvené i textové formě	předložky – vlastní nevlastní, předložkové pády,	EV 2
ČJL-9-2-07	Ověřuje fakta porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	spojky – podřadící, souřadící, částice, citoslovce,	EV 3
	Vytvoří jednoduchá objektivní sdělení s využitím zásad komunikace a pravidel	způsoby tvoření slov (odvozování, zkracování, skládání), slohové	MDV 1a
ČJL-9-1-01	dialogu	rozvrstvení slovní zásoby, využití v reálných situacích,	MDV 1e
ČJL-9-1-04	Formuluje dojmy a názory na různé děje a situace ve svém okolí	obohacování slovní zásoby, věta jednočlenná a dvojčlenná a	MDV 2a
ČJL-9-1-07	Seznamuje se základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky, vyhledá klíčová	větný ekvivalent, náhrada, souvětí, určování vedlejších vět.	
ČJL-9-1-08	slova	Komunikační a slohová výchova	
ČJL-9-3-01	Popisuje jednoduše strukturu literárního díla, rozpoznává typické rysy vybraných	Vypravování - stupňování dějového napětí, přímá řeč, různé	
ČJL-9-3-04	autorů	zobrazení téže skutečnosti, formy vypravování (osoby),	
ČJL-9-3-08	Tvoří vlastní literární text podle svých schopností	poučení o slohu: dopis oficiální a neoficiální, osobní a úřední,	
	Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém	využívání mezipředmětových vztahů k diskuzi na různá témata,	
	zpracování	obohacování slovní zásoby, zásady diskuze, tvorba mediálních	
		sdělení,	
		rozvíjející větné členy – přívlastek - shodný, neshodný,	
		několikanásobný, postupně	
		rozvíjející, těsný, volný, přístavek; příslovečné určení – druhy;	
		doplňek (orientačně)	
		práce s klíčovými slovy, tvorba výpisků.	
		Literární výchova	
		Popis, charakteristika, zpráva, časová a příčinná následnost	
		uměleckého díla, líčení,	
		časová a příčinná následnost, popis děje,	
		tvorba textů s různým zaměřením v návaznosti na probírané	
		jevy,	

ČJL-9-2-03p ČJL-9-2-04p ČJL-9-2-05p ČJL-9-2-06p ČJL-9-2-07p ČJL-9-1-01p ČJL-9-1-08p ČJL-9-1-09p ČJL-9-1-10p ČJL-9-1-04p ČJL-9-1-05p ČJL-9-3-01p ČJL-9-3-03p ČJL-9-3-06p ČJL-9-3-09p	<i>Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i> <i>Zná a umí určit vzory podstatných jmen</i> <i>Dokáže časovat slovesa všech časů v oznamovacím způsobu</i> <i>Zná pořadí pádů a pádové otázky, procvičuje určování pádů podstatných jmen</i> <i>Rozliší spisovný a nespisovný jazyk</i> <i>Je seznámen se základními větnými členy – podmět a přísudek</i> <i>Pracuje s pravidlem shody podmětu a přísudku při psaní koncovek příděstí minulého</i> <i>Správně a plynule čte s porozuměním</i> <i>Umí správně zvolit vhodnou sílu, intonaci a zabarvení hlasu v souvislosti s textem</i> <i>Rozčlení jazykový projev na úvod, hlavní část a závěr</i> <i>Je seznámen s pravidly společenského styku, jako je telefonní rozhovor, vyplňování tiskopisů, složenek</i> <i>Zvládne písemné odpovědi na otázky</i> <i>Reprodukuje a vypráví text podle kolektivně sestavené osnovy</i> <i>Orientuje se a čte noviny a časopisy</i> <i>Je seznámen s pojmy román, drama, muzikál</i> <i>Vyhledává informace podle klíčových slov</i>	oficiální a neoficiální, osobní a úřední (žádost, pozvánka, oznámení, tvořivé činnosti s literárním textem, poezie, dobrodružství, humor, fantazie), využití mezipředmětových vztahů, seznámení s vybranými autory a žánry. Jazyková výchova <i>Jazykové příručky papírové i elektronické, znalost možnosti automatických oprav na PC, kořen slova, předpona, přípona, pády a pádové otázky, časování sloves, podmět, přísudek, pravopis, spisovný jazyk.</i> Komunikační a slohová výchova <i>Hlasité i tiché čtení, práce s hlasem, spisovný jazyk, plynulé čtení s porozuměním, práce s textem, otázka odpověď, vypravování, osnova, složenka, tiskopis, formuláře.</i> Literární výchova <i>Četba časopisů a vhodných knih, práce s textem, časopisy a noviny.</i>	
--	---	--	--

Český jazyk – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-03 ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-08 ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-03 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-08 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10 ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-05 ČJL-9-3-02 ČJL-9-3-07 ČJL-9-3-03 ČJL-9-3-04 ČJL-9-3-06 ČJL-9-2-04p ČJL-9-2-05p	Zvolí správné tvary běžně užívaných přejatých slov a cizích vlastních jmen Rozezná slovo přejaté od slova domácího, správně je vyslovuje, vyhledá česká synonyma k přejatým slovům Zdůvodní užití útvarů národního jazyka v rozličných textech Samostatně pracuje se slovníky a jazykovými příručkami Má přehled o třídění sloves, používá správné slovesné tvary Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí Rozlišuje a vhodně užívá spisovný jazyk, hovorovou češtinu Odlišuje v textu fakta od názorů a hodnocení Zjistí informace z textu otázkami Rozliší subjektivní a objektivní sdělení Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči Pořídí výtah z přečteného textu, vytvoří samostatně poznámky k textu Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel Využívá podle svých znalostí a schopností poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů jednoduše popisuje jazyk literárního díla, zdůvodní jeho hodnotu rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu vybraného autora Analyzuje a zpracovává text s ohledem na jeho účel a s dodržováním slohových pravidel Na základě svých schopností a znalostí tvoří vlastní literární text Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele <i>Ovládá pravopis i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova</i> <i>Ovládá pravopis bje-bě, vje –vě</i> <i>Určuje podstatná jména v textu</i> <i>Určuje pravopis koncovek podstatných jmen, skloňuje podstatná jména</i> <i>Zdokonaluje se v pravopisu koncovek 1. a 4. pádu vzoru pán, hrad, žena</i>	Jazyková výchova Slova přejatá – výslovnost a pravopis, kultivovaný gramaticky i lexikálně správný písemný projev, využití slovníků, útvary českého jazyka a jazyková kultura, podstatná jména – nepravidelnosti ve skloňování, skloňování obecných jmen prejatých a cizích vlastních jmen, slovesa – slovesné tvary a třídy, skladba: zápor - druhy, významové poměry mezi složkami několikanásobného větného členu, mezi větami hlavními a mezi větami vedlejšími, grafické znázornění souvětí, koncovky jmen a sloves (ve spojení s dalšími pravopisnými jevy). Komunikační a slohová výchova Kultivovaný gramaticky i lexikálně správný projev, vypravování - běžné a umělecké, práce s různými druhy textů, schopnost vedení dialogu, práce s masmédií, poučení o slohu: styly podle funkce, (prostě sdělovací, odborný a administrativní, publicistický a řečnický, umělecký), tvůrčí psaní. Literární výchova Žánry, bajky, mýty, pověsti, pohádky - druhy, cestopisy, povídky - druhy drama – divadlo a film, písňové texty, vybraní autoři a jejich díla, poezie – různé útvary, tradiční a moderní, lyrika a epika, popis (charakteristika literárních postav a dějů, využití citově zabarvených a uměleckých prvků), výtah, výklad, úvaha - základní znaky, kritické čtení, čtenářská gramotnost. Jazyková výchova <i>Opakování poznatků z nižších ročníků,</i> <i>pravopis po obojetných souhláskách uvnitř slova,</i> <i>pravopis bje-bě, vje-vě, mně-mě-mne,</i> <i>podstatná jména, tvary podstatných jmen, ve kterých se často</i>	OSV 1c OSV 1e OSV 2c VDO 1 VDO 4 VMEGS 3 MKV 2 MKV 5 Ev 2 Ev 3 MDV 1a MDV 1e MDV 2a

ČJL-9-2-06p ČJL-9-2-07p ČJL-9-1-01p ČJL-9-1-08p ČJL-9-1-04p ČJL-9-1-05p	Poznává číselky základní a řadové Seznamuje se se slovním druhem přídavná jména - určuje přídavná jména, rozlišuje je v textu, učí se rozlišovat přídavná jména tvrdá a přídavná jména měkká Rozeznává větu jednoduchou od souvětí Určuje ve větě podmět a přísudek Zná pravopis při shodě přísudku s podmětem Seznamuje se s pravopisem při shodě přísudku s několikanásobným podmětem Upevňuje si správné, plynulé čtení s porozuměním Užívá vhodné síly, intonace a zabarvení hlasu se zřetelem na obsah textu Seznamuje se s různými typy textů Seznamuje se s různými dramatickými útvary Ovládá koncepci a úpravu běžných písemností Ústně i písemně vypravuje podle připravené osnovy Provádí popis Vyplňuje dotazník Sestavuje žádost Seznamuje se se sestavováním stručného životopisu	chybuje, pravopis koncovek podstatných jmen podle vzorů podstatných jmen, pravopis koncovek 1. a 4. pádu vzoru pán, hrad, žena, určování, psaní a čtení číselky základních a řadových, přídavná jména, určování přídavných jmen v textu, rozlišování přídavných jmen tvrdých a měkkých, rozeznávání věty jednoduché a souvětí (informativně), opakování určování podmětu a přísudku, shoda podmětu s přísudkem, pravopis přičestí minulého při shodě přísudku s několikanásobným podmětem. Komunikační a slohová výchova Navazování na učivo ze 7. ročníku, prohlubování znalostí, upevňování správného plynulého čtení s porozuměním s nácvikem výrazného čtení s důrazem na správnou artikulaci, intonaci a přirozený přízvuk, čtení článků v novinách, ve vhodných časopisech, orientace v nich, vyjádření hlavní myšlenky čteného, porovnávání lit. žánrů - pohádka x bajka x pověst, orientačně - román, drama, muzikál x opereta x opera, formy společenského styku – blahopřání, pozdrav, dopis, poštovní poukázka, jednoduché tiskopisy – ústně i písemně, jednoduché písemné nebo ústní vypravování podle připravené osnovy. Literární výchova Popis krajiny, osoby podle obrázku, pracovního postupu podle obrázku či vlastní zkušenosti vyplňování jednoduchého dotazníku, sestavování jednoduché žádosti, základní prvky životopisu – ústně, propojení poznatků z ČJ při psaní na počítači.	
---	---	---	--

Český jazyk – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07 ČJL-9-1-03 ČJL-9-1-07 ČJL-9-1-08 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10 ČJL-9-3-06 ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-07 ČJL-9-3-09 ČJL-9-3-06	Využívá znalostí gramatiky k tvorbě vlastních jazykových projevů s vhodně volenými výrazy V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí Využívá podle svých znalostí a schopností poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů Zaujímá kritický postoj k manipulativní komunikaci v masmédiích Posoudí komunikační záměr partnera v hovoru, zapojuje se do diskuze, dokáže ji podle svých schopností řídit Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát Analyzuje texty z hlediska stylu, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi větného navazování Tvořivě pracuje s textem na základě svých dispozic a zájmů Interpretuje vlastními slovy smysl literárního díla, svůj názor doloží argumenty Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích Poznává v textu přechodníkové tvary, nahradí jiné slovesné tvary přechodníkem a naopak Odliší motivované a nemotivované odchylky v textu Opraví defektní text vhodnějšími formulacemi Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	Jazyková výchova Úvaha - aktuální témata (společenská, osobní), různé formulace, otázky, proslov, diskuse, argumentace, dodržování pravidel komunikace, shrnutí, publicistické útvary - zpravodajské, úvahové, přechodné, čeština jako slovanský jazyk, vývoj češtiny, zásady českého slovosledu, odchylky od pravidelné stavby věty, interpunkce v souvětí, zásady českého slovosledu, slovesa, přechodníky. Slohová a komunikační výchova Mediální výchova, kritické myšlení, práce s informacemi z různých zdrojů, souhrnné poučení o slohu - útvary a styly, praktické využití, analýza, úprava, formulace, zhodnocení a interpretace textů. Literární výchova Souhrnné poučení o slohu - útvary a styly, praktické využití, analýza, úprava, formulace, zhodnocení a interpretace textů, úvod do teorie literatury: charakteristika literatury, struktura literárního díla, literární druhy a žánry, výrazové formy (proza a poezie), divadlo, vývoj literatury: Počátky slovesného umění, Starověk, Středověk, Renesance, Baroko, Klasicismus, vývoj literatury: Národní obrození, Romantismus, Realismus, kritický Realismus, vývoj literatury: literární moderna, literatura 1. poloviny 20. století, válečná literatura, literatura 2. pol. 20. století, práce s různými zdroji, encyklopedie, almanachy, wikipediae, webové zdroje, životopis - strukturovaný a umělecký, referát - mezipředmětové vztahy Komunikační a slohová výchova <i>Prohlubování a upevňování učiva z nižších ročníků, sestavování strukturovaného životopisu, psaní jednoduchých žádostí podle předlohy, popis dějů, popis krajiny, osoby podle</i>	OSV 1c OSV 1e OSV 2c VDO 1 VDO 4 VMEGS 1 VMEGS 3 MKV 2 EV 2 EV 3 MDV 1a MDV 1e MDV 2a
ČJL-9-1-04p	<i>Plynule vypráví podle předem připravené osnovy a písemně zpracovává zadané téma</i>		
ČJL-9-1-09p	<i>Upevňuje si formy společenského styku a dále je rozšiřuje o nová témata</i>		

ČJL-9-1-04p	Sestavuje strukturovaný životopis Vyplňuje dotazník, tiskopis Sestavuje a píše žádost podle předlohy Popisuje děje, jevy, osoby, pracovní postupy Je seznámen s pravidly společenského styku jako je: telefonický rozhovor, objednávky jídla, krátké příležitostné projevy, organizace besedy – přivítání, zakončení	obrázku, pracovního postupu podle obrázku či vlastní zkušenosti, ústní či písemné vypravování podle osnovy, prohlubování forem společenského styku o nová témata - telefonický rozhovor, objednávky jídla, krátké příležitostné projevy, organizace besedy – přivítání, zakončení, vyplňování jednoduššího dotazníku, tiskopisu, (příhlášky do učiliště), sestavování jednoduché žádosti.	
ČJL-9-2-04p		Jazyková výchova Opakování poznatků z nižších ročníků, procvičování známých mluvnických jevů a jejich postupná automatizace, určování slovních druhů v textech, okrajové určování slovních druhů (neohebná slova), pravopis koncovek podstatných jmen v závislosti na vzorech podstatných jmen, pravopis koncovek podstatných jmen 1., 4., 7. pádu č. jednotného i množného vzoru pán, hrad, žena, město, užívání správného pádu podstatných jmen ve větách, určování přídavných jmen v textu, rozlišování měkkých a tvrdých přídavných jmen, určování koncovek přídavných jmen, shoda podstatného jména s přídavným v rodu, pádu a čísla, informativní používání osobních zájmen, vyhledávání sloves v textu, určování osoby, čísla, času, určování pravopisu přičestí minulého ve shodě přísudku s podmětem, ve větách s podmětem děti, my, všichni, rozpoznávání jednoduchých souvětí, rozlišování jednotlivých vět, používání nejběžnější spojky při tvorbě souvětí (a, i, ale, aby, že).	
ČJL-9-2-07p	Procvičuje známé jevy ve složitějších, frekventovaných případech Vytvoří si povědomí o slovních druzích, má přehled o slovních druzích Automatizuje určování podstatných jmen Automatizuje pravopis koncovek podstatných jmen v 1. 4. 7. pádu Skloňuje podstatná jména Rozlišuje měkká a tvrdá přídavná jména, určuje koncovky přídavných jmen Uvědomuje si shodu podstatného jména s přídavným jménem Používá frekventovaná osobní zájmena Pracuje se slovesy Zvládá pravopis přičestí minulého ve shodě	Čtení a literární výchova Prohlubování a upevňování získaných návyků správného tichého i hlasitého čtení, orientace v literárních žánrech – říkadlo, přísloví, báseň, povídka, pohádka, bajka, pověst, román, drama, muzikál, opereta, opera, odborný text, určování hlavní myšlenky přečteného, krátké výpisky z přečteného, z jednoduchého odborného textu, ústní formulace dojmu z četby, divadelního nebo filmového představení, jednoduché hodnocení díla, reprodukce přečteného, poslechnutého textu, reprodukce shlédnutého díla, vytváření pozitivního vztahu k literatuře, vytváření schopnosti výběru kvalitního díla.	

CIZÍ JAZYK - ANGLICKÝ JAZYK - 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Tento obor patří do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, který je klíčem k bezprostřednímu dorozumění. Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

- Poskytuje základ a předpoklady pro budoucí komunikaci žáků v Evropě i ve světě.
- Pomáhá snižovat jazykové bariéry a umožňuje tak širší budoucí pracovní uplatnění.
- Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice.

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Anglický jazyk	2	2	4	4

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Cizí jazyk - Anglický jazyk** na 2. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- tematický okruh - Sociální rozvoj = téma - komunikace - vedení dialogu, omluva, pozdrav, vysvětlování (6., 7., 8., 9. roč.)
 - Osobnostní rozvoj (Seberegulace a sebeorganizace)= téma - cvičení dovedností zapamatování, dovedností pro učení a studium (6., 7., 8., 9. roč.)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- tematický okruh - Evropa a svět nás zajímá = téma - rodinné příběhy, zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice (6., 7., 8. roč.)

Multikulturní výchova (MKV)

- tematický okruh - Kulturní rozdíly = téma - respektování zvláštností různých etnik, spolupráce (8., 9. roč.)

Mediální výchova (MDV)

- tematický okruh - Tvorba mediálního sdělení = téma - tvorba věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení (6., 7., 8., 9. roč.)

Výchovně vzdělávací strategie (postupy) k vytvoření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi
- učíme žáky vyvozovat závěry a samostatně obhajovat vlastní stanoviska
- směřujeme žáky k uvědomění si významu vzdělání v kontextu s jeho pracovním uplatněním
- umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémové situace ve škole i mimo ni
- vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházet jejich shodné, podobné či odlišné znaky
- podporujeme je v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali
- vhodné řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií, i s jinými školami
- podporujeme skupinovou práci, využívání médií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu žáků
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje

Kompetence sociální a personální

- podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmů a dáváme prostor pro diskusi
- učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů

Kompetence občanské

- v žácích pěstujeme sociální citění a schopnost empatie

- vychováváme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí
- v případě potřeby spolupracujeme s pedagogicko-psychologickými poradnami

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dodržujeme vymezená pravidla
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných
-

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Očekávané výstupy

Žák =>

1. čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu
2. rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky
3. rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci
4. odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu
5. používá dvojazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku
6. sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy
7. jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, umí vyplnit formulář a napsat krátký a gramaticky správný text
8. vyžádá jednoduchou informaci

Anglický jazyk – 6.ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
CJ-9-1-01 CJ-9-1-02 CJ-9-2-01 CJ-9-4-02 CJ-9-2-04 CJ-9-2-03 CJ-9-2-01 CJ-9-3-01 CJ-9-3-01	Dodržuje základní fonetická pravidla a čte nahlas srozumitelně jednoduchý text Rozumí základním informacím v jednoduchém textu s vizuální oporou Rozumí jednoduché konverzaci, která obsahuje známou slovní zásobu V novém krátkém textu odvodí význam některých neznámých slovíček a slovních spojení za pomoci obrázků a jiných grafických předloh Vyhledá ve slovníku význam neznámého slova nebo slovního spojení a ověří si výslovnost v elektronickém slovníku Popíše svůj denní režim, sdělí, co dělal o víkendu, stručně popíše vzhled věci, zvířete, člověka a místa Na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě a o své rodině Na základě otázek a odpovědí k textu sdělí hlavní myšlenku textu Zeptá se na cenu, např. jízdenky, zboží, vyžádá si jednoduché informace v obchodě, v restauraci, na nádraží, na poště a u lékaře Domluví se s kamarády, v kolik hodin a kde se sejdou; při aktivitách se jednoduchým způsobem domluví se spolužáky na pravidlech.	Slovní zásoba na témata Číslovky 1 – 1000, osobní údaje, jídelníček a stravovací návyky, denní režim, zboží v obchodě, volný čas a záliby, data – narozeniny, měsíce, škola a třídní klima, nakupování, zvířata, člověk, základní zdravotní péče, život v přírodě, názvy některých států, technologie a média. Komunikační situace a typy textů Dopis, vyprávění, rozhovor, přání, popis dle témat, formální a neformální pozdravy, referát na známé téma, ilustrované příběhy, komiksy, písně. Jazykové prostředky: Člen určitý a neurčitý, počitatelnost podstatných jmen se „some“ a „any“, přídavná jména a příslovce, zájmena v pozici předmětu, řadové číslovky, přítomný čas průběhový, přítomný čas prostý, minulý čas prostý vybraných pravidelných sloves, vyjádření budoucnosti pomocí „will“, fonetický přepis známých slov, základní pravidla výslovnosti větných celků, pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce.	OSV 1c OSV 2c VMEGS 1 MDV 2a
CJ-9-1-01p CJ-9-2-01p CJ-9-3-01p CJ-9-1-02p	<i>Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám běžným při výuce</i> <i>Pozdraví a rozloučí se</i> <i>Pojmenuje a označí barvami běžné předměty ve škole</i> <i>Pojmenuje běžné předměty v okolí</i> <i>Používá fráze k požádání o něco</i> <i>Vyjádří co má a nemá rád, vytvoří otázku</i> <i>Tvoří jednoduché věty na známá témata</i> <i>Rozšiřuje svou slovní zásobu</i> <i>Prohlubuje znalosti anglických realii</i>	Slovní zásoba <i>Témata - číslovky 1 – 20, základní zdvořilostní fráze, školní pomůcky a činnosti, barvy, hračky, ovoce, sportovní potřeby, nábytek, osoby, přídavná jména popisující velikost, rozměr a stáří, oblečení, základní části lidského těla.</i> Komunikační situace <i>Uvítání a rozloučení, pokyny při hrách, v obchodě s ovocem, dotazování na oblíbenost ovoce, dotazování na vlastnění předmětů, popis a charakteristika osob, pokyny při výuce,</i>	

		<i>běžných činnostech.</i> Jazykové struktury a gramatika <i>Užití to a toto při označování věcí, jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves být, moct, mít a pomocného slovesa do, vazba there is, rozkazovací způsob v běžných pokynech, jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu toho, co máme na sobě, předložky v a na při popisu umístění předmětů.</i> Reálie <i>Škola v Anglii, známá místa v Londýně, čas na jídlo ve Velké Británii, klubové uniformy školáků v Anglii, sportovní den na anglické škole.</i>	
--	--	--	--

Anglický jazyk – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
CJ-9-1-01 CJ-9-1-02 CJ-9-2-01 CJ-9-2-02 CJ-9-2-03 CJ-9-3-01 CJ-9-4-03	Dodržuje fonetická pravidla a čte nahlas a srozumitelně jednoduchý text Rozumí základním informacím v jednoduchém autentickém textu s obrázky Rozumí důležitým informacím v jednoduché konverzaci, v pomalé promluvě zachytí nejpodstatnější informace V novém krátkém textu odvodí význam neznámých slovíček a slovních spojení Samostatně vyhledá v dvojjazyčném slovníku význam neznámého slova nebo slovního spojení a ověří si výslovnost v elektronickém slovníku Zeptá se na popis cesty, na vhodný typ dopravy a na časové údaje Zdvořile požádá, poděkuje a omluví se, vyjádří, co bude dělat o víkendu a o prázdninách Po vyslechnutí jednoduchého rozhovoru na základě otázek shrne ústně i písemně hlavní informace Omluví se, odpoví na omluvu, vyjádří souhlas a nesouhlas Adekvátně reaguje v každodenních situacích, požádá kamaráda o pomoc a pomoc nabídne Napiše kamarádovi jednoduchý e-mail o sobě a svých zálibách, popíše místo svého bydliště	Slovní zásoba na témata Osobní údaje, můj život a události v mém okolí, širší příbuzenské vztahy, sporty a volný čas, prázdniny a dovolená, dopravní prostředky, místní údaje a časové údaje, části a vybavení domu/bytu, domácí práce, příroda a počasí, zeměpisné názvy. Komunikační situace a typy textů Pozdravy a seznámení, budoucí plány a rozhodnutí, návrhy a nabídky, promluva, jednoduchý popis, ilustrované příběhy, komiksy, písně, žádost a prosba, dopis a e-mail, poděkování a omluva. Jazykové prostředky Člen určitý a neurčitý, stupňování přídavných jmen, vazba „like + -ing“, minulý čas vybraných nepravidelných sloves, přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový, vyjádření budoucnosti pomocí vazby „going to“, frekvenční příslovce a fráze, předložky místa a času.	OSV 1c OSV 2c VMEGS 1 MDV 2a
<i>CJ-9-1-01p</i> <i>CJ-9-1-02p</i>	<i>Rozumí jednoduchým otázkám a pokynům běžným při výuce</i> <i>Používá jednoduché zdvořilostní fráze</i> <i>Opakuje a rozšiřuje slovní zásobu k probíraným tématům</i> <i>Seznamuje se s anglickou abecedou, hláskuje slova, která zná</i> <i>S obrazovou oporou rozumí čtenému, jednoduchému a krátkému textu</i> <i>Pojmenuje a zeptá se na běžné předměty a lidi kolem sebe</i> <i>Umí zdvořile požádat</i> <i>Sdělí, jaké volnočasové aktivity dělá v jednotlivých dnech v týdnu</i> <i>Se slovní náповедou formuluje gramaticky správné věty o minulých činnostech a událostech</i> <i>Používá některá zájmena označující umístění předmětů</i> <i>Používá číslovky do 100</i> <i>Pracuje s překladacem a slovníkem</i> <i>Písemně doplňuje jednoduchý text</i> <i>Orientuje se v jednoduchém textu</i> <i>Vyhledá v jednoduchém textu specifické informace</i> <i>Čte s porozuměním jednoduchý text</i>	<i>Slovní zásoba na témata</i> <i>Rodina, číslovky, hodiny, potraviny, zvířata, volnočasové aktivity, dny v týdnu, město, doprava, povolání, svátky, počasí, anglická abeceda.</i> <i>Komunikační situace</i> <i>Zdvořilostní fráze, pokyny, popis, uvedení času, otázky a odpovědi, rozhovor.</i> <i>Jazykové struktury a gramatika</i> <i>Otázky, sloveso HAVE GOT, zápor, stupňování přídavných jmen, vazba THERE</i> <i>IS, THERE ARE, I LIKE, I DON'T LIKE, přítomný čas průběhový, minulý čas – kladné, oznamovací věty.</i> <i>Reálie</i> <i>Londýn, významné stavby a památky, typická jídla, britské svátky, sporty, významní panovníci</i>	

Anglický jazyk – 8.ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
CJ-9-1-01 CJ-9-1-02	Při čtení nahlas užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti čtení Vystihne hlavní myšlenky čteného textu přiměřeného rozsahu V textu nalezne odpovědi na otázky Při práci s textem nalezne podstatnou informaci a specifickou informaci Rozumí jednoduché konverzaci na každodenní téma, rozumí pomalu pronášenému projevu na běžné téma Odhadne význam nových a neznámých slov a frází v přiměřeně obtížném textu a z kontextu	Tematické okruhy Cestování, volný čas, hudba a film, divadlo, škola a pravidla školy v různých zemích, zaměstnání, přátelství, rodinné vztahy, rodokmen, zdraví a zdravý životní styl. Typy textů Omluva, žádost, prosba, poděkování a reakce na poděkování, navrhování, přijímání a odmítání návrhů, písně, jednoduché ilustrované příběhy, komiksy, zjednodušená literární díla, rozhovor, popis, jednoduché vyprávění.	OSV 1c OSV 2c VMEGS 1 MKV 1 MDV 2a
CJ-9-2-01 CJ-9-2-02 CJ-9-2-03 CJ-9-3-02 CJ-9-4-01	Využívá slovníkové příručky, cizojazyčný i výkladový slovník v tištěné i elektronické podobě Ústně sestaví otázku, žádost, prosbu V samostatném ústním projevu mluví o každodenních tématech Aktivně se účastní rozhovoru a diskuse o každodenních tématech Svémi slovy vypráví jednoduchý příběh Samostatně shrne obsah mluveného či čteného textu Ústně i písemně předá základní informace o sobě, své rodině a škole Napiše jednoduchý text o svém oblíbeném filmu, hudbě a knize	Jazykové prostředky Člen určitý a neurčitý, neurčitá zájmena, přítomný čas prostý, minulý čas průběhový, vyjadřování modality pomocí „should/shouldn't“, trpný rod, podmínkové věty, neurčitá příslovce, stupňování příslovců, spojky „and, but, because, while, if“, druhy vět podle postoje mluvčího, slovní a větný přízvuk, výslovnost všech hlásek a slovních spojení, pravopisné změny při tvorbě mluvnických tvarů.	
CJ-9-1-01p CJ-9-1-02p CJ-9-2-01p CJ-9-3-01p	<i>Popíše jednoduchou situaci, děj nebo předmět s porozuměním čte krátký text▪ Pojmenuje a zeptá se na umístění předmětů a lidí kolem sebe Převypráví přečtený, krátký příběh Přiřadí čtený a slyšený popis ke správné situaci S obrazovou oporou popíše svá smyslová vnímání v dané situaci Zeptá se a odpoví na podrobnosti místa a času Gramaticky správně používá některá činnostní slovesa Používá minulý čas prostý Seznamuje se s časem plánovacím</i>	Slovní zásoba na témata <i>Místnosti v domě, předložky místa, předměty ve škole, čas, měsíce v roce, divoká zvířata, hudební nástroje, hry, velké číslovky, letopočty, dopravní prostředky.</i> Komunikační situace <i>Slovesa k vyjádření běžných činností a stavů, smyslového vnímání, přídavná jména popisující vzhled a vlastnosti, běžně užívané příslovce způsobu, přídavná jména vyjadřující emoce, sloveso „muset“.</i> Jazykové struktury a gramatika	

		Vazba „there is“ / „there are“, předložky s udáním času a data, otázka v přítomném čase prostém pro 1. a 2. os. j.č., zjišťovací otázky („wh- questions“), 3. os. j. č. v přítomném čase prostém, sloveso „mít“ v přítomném čase, klad, zápor, otázka, sloveso „mocht“ ve spojení se slovesy smyslového vnímání, minulý čas pravidelných sloves, vyjádření plánované budoucnosti („going to“), minulý čas sloves v zjišťovacích otázkách („wh- questions“). Reálie Populární sporty v anglicky mluvících zemích.	
--	--	---	--

Anglický jazyk – 9.ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
CJ-9-1-01 CJ-9-2-01 CJ-9-4-03 CJ-9-2-02 CJ-9-2-03	Při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy Pracuje s textem přiměřeného rozsahu a vytvoří odpovědi na informace z textu Pracuje s různými typy textů, např. s vybraným adaptovaným literárním dílem Pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií Rozumí jednoduché konverzaci a diskusi na každodenní téma Rozumí pomalu pronášenému projevu na specifické téma Rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor Rozumí podstatě ústního i písemného projevu na známé téma, který obsahuje neznámou slovní zásobu Využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem Ústně i písemně předá jednoduché informace o tématech z daných tematických okruhů Sestaví souvislý, přiměřeně dlouhý text na známá témata Při nedostatku známé slovní zásoby se vyjádří za použití jiných lexikálních prostředků, obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace shrnuje různými způsoby V reálných situacích si vyžádá informaci a při nepochopení kladě doplňující otázky Vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích Adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem; Aktivně diskutuje na známé téma a vyjadřuje svůj názor V samostatném ústním projevu a konverzaci sdělí informace o sobě, blízkých a známých lidech Pro vyjádření používá adekvátních gramatických struktur, lexikálních a jiných jazykových prostředků	Tematické okruhy Volba povolání, móda a módní trendy, věci denní potřeby, pocity, nálady, vnitřní a vnější charakteristika člověka, volný čas a sport, kultura, životní prostředí, problémy mládeže, různé stravovací návyky. Typy textů Formální a neformální žádost, zpráva, detailní popis osoby/věci/události, příkazy, zákazy a rady, referát o přečtené knize, písni, jednoduché ilustrované příběhy, komiksy, zjednodušená literární díla, omluva a reakce na omluvu, žádost o pomoc a službu. Jazykové prostředky Člen určitý a neurčitý, pořadí rozvíjejících přídavných jmen, abstraktní podstatná jména, přítomný čas prostý a průběhový, předpřítomný čas s „for“ a „since“, minulý čas prostý a průběhový, částice „too, enough“, modální slovesa, plynulost projevu – frázování, větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči.	OSV 1c OSV 2c MKV 1 MDV 2a
CJ-9-1-01p	Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	Slovní zásoba na témata	
CJ-9-1-02p	Umí pracovat s překladatelem	Přídavná jména popisující vlastnosti a kvalitu, oblečení a vzhled, období,	
CJ-9-2-01p	Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	výpočetní technika, vesmír, běžná a vybraná méně běžná povolání, domácí práce, nářadí, vaření, lidské tělo, vnitřní orgány, nemocnice, sport, jídlo, budovy a místa, udání polohy a směru.	
CJ-9-3-01p	Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby		
	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických		

CJ-9-4-03p	okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Tvoří gramaticky správně jednoduché věty a otázky v základních časech Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby Čte s porozuměním jednoduché texty	Komunikační situace Osobní charakteristika, písemný vzkaz, životopis, dotazy na cestu, udání směru, psaní pohledu z výletu, dopis, email, popis místa, popis vztahující se k tématu. Jazykové struktury a gramatika Osobní zájmena, vazba „there is“ a „there are“, přivlastňovací zájmena a přivlastňovací pád, otázky typu „Jak ...?“, stupňování vybraných přídavných jmen, přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas slovesa „být“, minulý čas vybraných nepravidelných sloves, vyjádření plánů do budoucnosti – „going to“, minulý čas prostý – otázka a zápor, minulý čas průběhový, rozkazovací způsob, vyjádření „chci být“/„chtěl bych být“. Reálie Cestování po Velké Británii, země, kde se používá angličtina.	
-------------------	---	--	--

DALŠÍ CIZÍ JAZYK – NĚMECKÝ JAZYK - 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Německý jazyk** je vyučován na 2. stupni ZŠ v rozsahu 6 hodin v návaznosti na tabulku časových dotací hodin na 2. stupni. Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk stanovených RVP ZV.

Tento obor patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, který je klíčem k bezprostřednímu dorozumění. Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Na počátku jde především o probuzení zájmu žáka o studium cizích jazyků a o vytvoření pozitivního vztahu k danému předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou.

Získávání praktických dovedností žáka je zaměřeno na 5 základních oblastí cizího jazyka: poslech, rozhovory, samostatný ústní projev, čtení a psaní.

Časová dotace:

	8.r.	9.r.
Německý jazyk	3	3

Průřezová témata

Do výuky předmětu Německý jazyk jsou začleněna následující průřezová témata:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- tematický okruh - Evropa a svět nás zajímá = téma - rodinné příběhy, zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice – 8.,9. ročník

Výchovně vzdělávací strategie (postupy) k vytvoření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k pochopení významu německého jazyka pro praktický život
- Propojujeme probraná témata a jazykové jevy i s obsahem učiva v jiných předmětech

Kompetence k řešení problému

- Prakticky probíráme základní problémové situace v cizojazyčném prostředí
- Učíme žáky nebát se mluvit německy s cizím člověkem
- Učíme žáky opisovat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- Vedeme k používání a prakticky procvičujeme prostředky nonverbální komunikace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k porozumění jednoduchému sdělení v německém jazyce
- Procvičujeme formulaci jednoduché myšlenky německy
- Využíváme přiměřené, jednoduché texty s obrázky v německém jazyce
- Využíváme dovedností osvojených v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme jednoduché problémové situace, kdy je nutné vyžádat nebo poskytnout pomoc, radu
- Objasňujeme zásady slušného chování nejen při kontaktu s cizinci (možné odlišnosti od našeho sociokulturního prostředí)
- Využíváme možností navazovat kontakt s německy hovořící návštěvou

Kompetence občanské

- Budujeme představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnáváme je se zvyky našimi

Kompetence pracovní

- Využíváme německého jazyka k získávání informací z různých oblastí (internet... využití překladače...)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Získávání praktických dovedností žáka je zaměřeno na 5 základních oblastí cizího jazyka: poslech, rozhovory, samostatný ústní projev, čtení a psaní.

Očekávané výstupy

Žák =>

1. rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně

2. rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
3. rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
4. se zapojuje do jednoduchých rozhovorů
5. sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
6. odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá
7. rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
8. rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
9. rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci
10. vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
11. napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
12. stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Německý jazyk – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03	Orientuje se v běžně používaných pokynech Reaguje na běžné otázky Umí identifikovat slova z tematických okruhů Přiradí slovní spojení nebo větu ke každodenním tématům Rozumí jednoduchým pokynům Popíše jednoduchou situaci, tvoří věty oznamovací Formuluje jednoduché příkazy Rozšiřuje svou slovní zásobu v blízkých každodenních tématech Reaguje na otázky Účelně užívá přivlastňovací zájmena v prvním a čtvrtém pádě Z kladné věty vytvoří větu zápornou, používá záporné zájmeno kein, zápornky nein a nicht Utvoří rozkaz od sloves kommen, entschuldigen apod.	Poslech s porozuměním Poslech jednoduchých textů, reakce na pokyny a otázky, běžné pokyny a reakce na ně, využití CD pro práci s učebnicí. Mluvení Rozvoj slovní zásoby k probíraným tematickým okruhům, časování nepravidelného slovesa „essen“, přivlastňovací zájmena, zápor v německé větě, rozkaz pravidelných sloves u vybraných sloves nepravidelných, časové údaje, některé předložky an, auf, in, vor, um, nach, slovosled v německé větě. časování nepravidelného slovesa „essen“, přivlastňovací zájmena, zápor v německé větě, rozkaz pravidelných sloves u vybraných sloves nepravidelných, časové údaje, některé předložky an, auf, in, vor, um, nach,	VMEGS 1

DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03 DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	Identifikuje význam slov a slovních spojení Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby Rozumí jednoduchým slovům a větám, které se vztahují k probírané slovní zásobě Překládá jednoduché věty s vizuální podporou Písemně reaguje na otázky týkající se jeho osoby Píše přiměřeně k rozsahu slovní zásoby Orientuje se v jednoduchých větách, frázích a slovních spojeních	slovosled v německé větě. Čtení s porozuměním Osvojení základních slov potřebných pro práci s učebnicí, psaná podoba slovních spojení a vět z probíraných tematických okruhů, překlad, využití slovníku a překladače, obrázkové knížky. Psaní Práce s formulářem, psaní SMS, emailu. Poslech s porozuměním <i>Poslech jednoduchých textů s obrázkovou oporou, poslech písní z YouTube</i> Mluvení <i>Sdělení základních údajů o sobě, pozdrav, rozloučení, souhlas, nesouhlas, tematické okruhy dle situace - domov a rodina, město, příroda, škola, počasí, sport, otázky a odpovědi, fonetická abeceda (souhlásky i samohlásky), rozvoj jednoduchých vět v přítomném čase,</i> <i>nácvik porozumění jednoduchých slov v rámci tematických okruhů s vizuální oporou, seznámení se slovníkem,</i> Čtení s porozuměním <i>Psaná podoba známých slov a jednoduchých nápisů,</i>	
<i>DCJ-9-1-01p DCJ-9-1-02p DCJ-9-1-03p DCJ-9-2-01p DCJ-9-2-02p DCJ-9-3-02p DCJ-9-4-02p</i>	<i>Poslechem identifikuje německý jazyk Opakuje jednoduchá slova po učiteli Reaguje na výrazy pozdravu, který se užívá při setkání, výraz pozdravu opakuje po mluvčím Přiřadí slovo k jeho neverbálnímu významu Zahájí komunikaci pozdravem, přiměřeně reaguje na pozdrav, poděkuje Vyjádří souhlas či nesouhlas ve chvíli, kdy je to očekáváno Reaguje na otázky, uvádí své křestní jméno, příjmení, věk Rozumí jednoduchým slovům s vizuální oporou Přiřadí k sobě slova s informacemi o sobě a opíše je, rozumí jednoduchým pokynům</i>		

Německý jazyk – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
DCJ-9-1-01 DCJ-9-1-02 DCJ-9-1-03	Reaguje na běžné otázky Umí identifikovat slova z tematických okruhů Přiřadí slovní spojení nebo větu ke každodenním tématům	Poslech s porozuměním Poslech jednoduchých rozhovorů, reakce na ně, poslech krátkých příběhů.	VMEGS 1
DCJ-9-2-01 DCJ-9-2-02 DCJ-9-2-03	Používá běžné jednoduché fráze, popíše jednoduchou situaci U vybraných podstatných jmen používá tvar množného čísla Časuje způsobová slovesa müssen, können, aktivně užívá ve větě Utváří souvětí souřadná pomocí und, oder, aber Při použití modálního slovesa staví infinitiv na konci věty, dodržuje rámcovou konstrukci vět Účelně užívá přivlastňovací zájmena v prvním a čtvrtém pádě Z kladné věty vytvoří větu zápornou, používá záporné zájmeno kein, zápornky nein a nicht Časuje některá slovesa Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Mluvení Rozvoj slovní zásoby k probíraným tematickým okruhům, podstatná jména v množném čísle, způsobová slovesa, spojky souřadící, rámcová konstrukce vět, přivlastňovací zájmena, zápor, počasí, roční období, volnočasové aktivity.	
DCJ-9-3-01 DCJ-9-3-02 DCJ-9-3-03	Identifikuje význam slov a slovních spojení Rozšiřuje slovní zásobu o další témata Přiřadí slovní spojení nebo krátkou větu k významu, jež je vyjádřený obrázkem	Čtení s porozuměním Čtení pohádek a jednoduchých příběhů, psaná podoba slovních spojení a vět z probíraných tematických okruhů, tvorba plakátu, rozšiřování témat.	
DCJ-9-4-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-4-03	Píše přiměřeně k rozsahu slovní zásoby Orientuje se v jednoduchých větách, frázích a slovních spojeních	Psaní Práce s formulářem, psaní textů k různým tématům.	
DCJ-9-1-01p DCJ-9-1-02p DCJ-9-1-03p	<i>Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	Poslech s porozuměním <i>Poslech jednoduchých textů s probíranými tématy, základní osobní údaje (jméno a věk), jednoduché pokyny učitel.</i>	
DCJ-9-2-01p DCJ-9-2-02p	<i>Použije základní zdvořilostní obraty ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech</i>	Mluvení <i>Možný výběr podle schopností: jednoduchá sdělení – pozdravy, poděkování, představování, přivítání,</i>	

DCJ-9-3-02p	Účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	omluva, žádost o pomoc, souhlas a nesouhlas, blahopřání, slovní zásoba k tematickým okruhům – barvy, čísla, rodina, škola, nakupování, zvířata, části těla, místo, kde žijí, počasí, oblečení, stravovací návyky, kalendář, volný čas mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí osvojeného repertoáru; důraz je kladen na pochopení komunikačního záměru Čtení s porozuměním Vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu.	
DCJ-9-4-02p	Porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem Najde konkrétní informace v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Psaní Písemné použití jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává.	

MATEMATIKA – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Matematika** stanovených RVP ZV.

Matematika je součástí vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace**, která žákům poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje jim tak získávat matematickou gramotnost.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují matematické pojmy, symboliku, terminologii, algoritmy a možnosti jejich užití. Matematické vzdělávání pomáhá žákům vnímat složitost reálného světa, rozvíjí abstraktní myšlení, logické a kritické usuzování, učí přesně a věcně argumentovat.

Předmět **Matematika** velmi těsně souvisí s ostatními předměty:

Fyzika – převody jednotek, užití vzorců

Zeměpis – měřítko mapy, práce s grafy

Chemie – řešení rovnic, úlohy o směsích

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Matematika	4	4	4	4

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Matematika** jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova /OSV/

- tematický okruh – Osobnostní rozvoj = téma – rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů (6.- 9. ročník)
- tematický okruh – Sociální rozvoj = Poznávací schopnosti (6. – 9. ročník)

Environmentální výchova /EV/

- tematický okruh – Lidské aktivity a problémy životního prostředí = téma – doprava a životní prostředí (8. ročník)

Výchova demokratického občana /VDO/

- tematický okruh – Formy participace občanů v politickém životě = téma – volební systémy – komunální volby (7.- 9. ročník)

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi
- učíme žáky vyvozovat závěry a samostatně obhajovat vlastní stanoviska
- cíleně vedeme žáky k obecnému pochopení termínů, znaků a symbolů
- umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémové situace ve škole i mimo ni
- učíme je rozpoznávat problém a pochopit ho, přemýšlet o jeho příčinách a nalézat způsoby řešení
- vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházet jejich shodné, podobné či odlišné znaky
- učíme je využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů
- podporujeme je v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali vhodné řešení problémů
- v případě možnosti je vedeme k praktickému ověření správnosti řešení problémů a k tomu, aby uměli přijmout důsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií, i s jinými školami
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje

Kompetence sociální a personální

- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají
- podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmů a dáváme prostor pro diskusi
- učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské

- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance)
- v případě potřeby spolupracujeme s pedagogicko-psychologickými poradnami

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků
- sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných

Cílové zaměření

Vzdělávání v oblasti **Matematika a její aplikace** směřuje žáka k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že ho vede k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných vzorců a algoritmů
- rozvíjení logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci
- rozvíjení abstraktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh)
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací); k poznání, že realita je složitější než její matematický model
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života, k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě ve všech krocích postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti

Očekávané výstupy – OV

- Žák →**
1. provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
 2. zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
 3. modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
 4. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
 5. řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
 6. řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
 7. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
 8. formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
 9. analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel
 10. vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
 11. porovnává soubory dat
 12. určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
 13. vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
 14. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
 15. zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
 16. charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
 17. určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
 18. odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
 19. využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
 20. načrtne a sestrojí rovinné útvary
 21. užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
 22. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
 23. určuje a charakterizuje základní prostorové útvary /tělesa/, analyzuje jejich vlastnosti
 24. odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
 25. načrtne a sestrojí síť základních těles
 26. načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
 27. analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
 28. užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
 29. řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Matematika – 6. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
M-9-1-01	Čte a zapíše desetinné číslo do řádu miliontin Zobrazí desetinná a celá čísla na číselné ose Určí hodnotu čísla z číselné osy Porovná desetinná a celá čísla	Číslo a proměnná Desetinná čísla, zápis a zobrazení na číselné ose, zaokrouhlování a porovnávání, početní operace a jejich vlastnosti, převody jednotek, aplikační slovní úlohy, záporná desetinná čísla, celá čísla, zápis a zobrazení na číselné ose, absolutní hodnota, porovnávání, početní operace a jejich vlastnosti, aplikační slovní úlohy.	OSV 1a
M-9-1-02	Sčítá a odčítá desetinná a celá čísla Násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000... Násobí a dělí (desetinná čísla číslem přirozeným, dvě desetinná čísla, dvě celá čísla) Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Geometrie v rovině a v prostoru Úhel, osa úhlu, velikost – odhad, měření (jednotky), typy a druhy úhlů, přenášení úhlů, sčítání a odčítání úhlů – graficky a početně, násobení úhlů, osová souměrnost, shodné útvary, osově souměrné útvary, čtverec a obdélník – vlastnosti, obvod a obsah čtverce a obdélníku, jednotky délky a obsahu, slovní úlohy, trojúhelník - vlastnosti trojúhelníků, typy a druhy trojúhelníku, výšky, těžnice a těžiště, kružnice vepsaná a opsaná, konstrukce ze tří stran, kvádr a krychle - vlastnosti těles, povrch a objem, jednotky objemu, aplikační slovní úlohy.	
M-9-1-03	Zaokrouhluje desetinná čísla s danou přesností a provádí odhady Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených desetinných a celých čísel	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Provázanost mezi předměty a tématy, řešení problémů.	
M-9-1-04	Užívá desetinná čísla pro kvantitativní vyjádření vztahu celek-část Chápe pojem úhel, používá správné značení (řecká abeceda, symboly) Pracuje s úhloměrem – změří úhel, sestrojí úhel dané velikosti Sestrojí osu úhlu pomocí kružítka Sestrojí pomocí trojúhelníku s ryskou a kružítka úhly o velikosti 90, 45, 60, 30, 120, 15 stupňů Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti úhlů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů		
M-9-3-03	Určí osově souměrné útvary		
M-9-3-02	Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti		
M-9-3-08	Charakterizuje vlastnosti čtverce a obdélníku, používá správné značení		
M-9-3-06	Načrtne a sestrojí čtverec a obdélník, provádí zápis konstrukce		
M-9-3-04	Odhaduje a vypočítá obsah a obvod čtverce a obdélníku pomocí vzorců Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností čtverce a obdélníku a vzorců pro výpočet obvodu a obsahu Načrtne a správně popíše trojúhelník		
M-9-3-13	Sestrojí trojúhelník pomocí věty sss (kromě náčrtu provede rozbor a alespoň slovně zapíše postup konstrukce)		
M-9-3-05	Pojmenuje a charakterizuje základní typy trojúhelníků		
M-9-3-09	Sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku, určí těžiště		
M-9-3-12			
M-9-3-11			

M-9-3-10 M-9-3-13 M-9-4-02	Sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku Využívá polohové a metrické vlastnosti trojúhelníku při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů Řeší geometrické úlohy s využitím známých vlastností trojúhelníku Rozpozná, pojmenuje kvádr a krychli, analyzuje jejich vlastnosti Načrtne a sestrojí obraz kvádrů a krychle v rovině, používá správné značení Načrtne a sestrojí síť kvádrů a krychle Odhaduje a vypočítá objem a povrch kvádrů a krychle pomocí vzorců Analyzuje a řeší aplikační úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu Řeší úlohy na prostorovou představivost		
M-9-1-01p M-9-1-02p M-9-1-01p M-9-2-01p M-9-2-02p M-9-3-05p M-9-3-06p	<i>Orientuje se na číselné ose, píše, čte, porovnává čísla v oboru do 10 000</i> <i>Automatizuje sčítání a odčítání čísel do 10 000 a to jak ústně, tak i písemně</i> <i>Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i> <i>Využívá znalost násobení a dělení 10, 100, 1000</i> <i>Používá pojem neúplný podíl, zbytek</i> <i>Snaží se pochopit mechanismus zaokrouhlování čísel</i> <i>Provádí odhad výsledku</i> <i>Vyhledává, třídí a porovnává data</i> <i>Zvládá početní úkony s penězi</i> <i>Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i> <i>Umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami</i> <i>Rozezná a pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa</i> <i>Konstruuje jednoduché konstrukce pomocí pravítka a kružítka</i> <i>Rýsuje základní rovinné útvary, odhaduje délku úsečky</i> <i>Seznamuje se s pojmem úhel, popisuje úhel, vyznačuje úhel</i> <i>Rýsuje úhel</i> <i>Řeší a snaží se tvořit úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i> <i>Hledá různá řešení předložených situací</i> <i>Aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí</i> <i>Využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</i>	Číslo a proměnná Čtení a zápis čísel, vztahy větší, menší, je rovno a znaménka, orientace na číselné ose, určování jednotek, desítek, stovek, zaokrouhlování na 10, 100, 1 000, sčítání a odčítání v oboru 0 - 10 000 bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10, násobení a dělení v oboru malé násobilky, využívání znalostí při řešení slovních úloh. Závislosti, vztahy a práce s daty Určování času, převádění jednotek času, počítání s penězi. Geometrie v rovině a prostoru Poznávání a popis těles, rýsuje pravý úhel, obdélník a čtverec, konstrukce kružnic, přenášení, porovnávání úseček, grafický součet, násobek úseček, střed a osa úsečky, osová souměrnost, konstrukce trojúhelníku, pojem úhel, typy úhlů - pravý, přímý, ostrý, tupý, konstrukce pravého úhlu pravítkem a kružítkem. Nestandardní aplikační úlohy a problémy Praktické procvičování osvojených matematických operací, slovní úlohy s užitím osvojených početních operací vedoucí maximálně ke dvěma početním výkonům.	

Matematika – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
M-9-1-03	Vysvětlí pojmy dělitel a násobek Určí dělitele čísla pomocí znaků dělitelnosti 2, 3, 5, 4, 10 (8, 9) Rozpozná prvočísla a čísla složená, rozloží číslo na součin prvočísel Určí nejmenší společný dělitel a největší společný násobek čísel	Číslo a proměnná Dělitelnost, dělitel a násobek, znaky dělitelnosti, společný dělitel, čísla soudělná a nesoudělná, společné násobky, nejmenší společný dělitel a největší společný násobek, aplikační slovní úlohy Zlomky a racionální čísla	OSV 1a VDO 3
M-9-1-04	Řeší úlohy, ve kterých aplikuje matematický aparát z oboru dělitelnosti	Celek a jeho část, zápis a čtení zlomku, číselná osa, rozšiřování a krácení zlomků, porovnávání zlomků, zlomek, desetinné číslo, číslo složené, početní operace s racionálními čísly, aplikační slovní úlohy.	
M-9-1-02	Čte a zapisuje zlomky a smíšená čísla	Poměr	
M-9-1-01	Modeluje zlomky $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{10}$... a jejich násobky	Zápis poměru, základní tvar, dělení v daném poměru, postupný poměr, měřítko plánu a mapy, aplikační slovní úlohy.	
M-9-1-04	Užívá zlomky pro kvantitativní vyjádření vztahu celek-část, zobrazí základní zlomky na číselné ose Zkrátí, rozšíří a porovnává zlomky Provádí odhady	Procenta	
M-9-1-05	Provádí matematické operace s racionálními čísly	Zápis, základní pojmy, slovní úlohy, jednoduché úročení.	
M-9-1-04	Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost asociativnost sčítání a násobení	Závislosti, vztahy a práce s daty	
M-9-1-05	Užívá a zapisuje poměr pro kvantitativní vyjádření vztahu celek-část	Přímá a nepřímá úměrnost, znaky, pravoúhlá soustava souřadnic, rovnice, tabulka, graf přímé a nepřímé úměrnosti, trojčlenka, aplikační slovní úlohy.	
M-9-1-09	Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem	Geometrie v rovině a v prostoru	
M-9-2-01	Při řešení problémů aplikuje matematický aparát z oboru racionálních čísel	Shodnost, věty o shodnosti trojúhelníků, shodnost geometrických útvarů, shodnost trojúhelníků, věty o shodnosti.	
M-9-2-02	Užívá procenta pro kvantitativní vyjádření vztahu celek-část	Středová souměrnost	
M-9-2-03	Chápe a používá pojmy základ, procentová část, počet procent	Konstrukce obrazu, středově souměrné útvary.	
M-9-2-04	Pracuje s měřítka map a plánů	Rovnoběžník, trojúhelník, lichoběžník	
M-9-3-01	Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Vlastnosti, rozdělení rovnoběžníků, typy lichoběžníků, výšky a úhlopříčky rovnoběžníku a lichoběžníku.	
M-9-3-07	Nachází kolem sebe oblasti užití procent v praxi – určí např. velikost úroku, velikost slevy	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
M-9-3-08	Zjistí potřebné údaje z grafu	Provázanost mezi předměty a tématy, řešení problémů.	
M-9-3-04	Rozpozná v jednoduchých reálných situacích vztah přímé či nepřímé úměrnosti a zdůvodní ho		
M-9-3-06	Vyjádří vztah přímé a nepřímé úměrnosti tabulkou, rovnicí, grafem		
M-9-4-01	Pomocí trojčlenky řeší úlohy z reálného života		
M-9-4-02	Rozpozná shodné útvary		
	Najde shodné trojúhelníky a svá tvrzení zdůvodní – argumentuje na základě znalosti vět o shodnosti		
	Používá potřebnou matematickou symboliku		
	Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vět o shodnosti		

	Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, používá správné značení Určí středově souměrné útvary Rozpozná rovnoběžník, trojúhelník a lichoběžník Třídí rovnoběžníky na kosočtverce, kosodélníky, čtverce a obdélníky Modeluje kosočtverec, kosodélník, trojúhelník a lichoběžník a formuluje jejich vlastnosti Odhaduje a vypočítá obsah a obvod rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku pomocí vzorců Načrtne a sestrojí rovnoběžník, trojúhelník a lichoběžník Stanoví postup a zapíše konstrukci pomocí symboliky, diskutuje počet řešení Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek s využitím získaných poznatků při řešení úloh a problémů Řeší úlohy na prostorovou představivost a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí <i>Orientuje se na číselné ose, píše, čte, porovnává čísla v oboru do 1 000 000</i>		
M-9-1-01p	<i>Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000</i>		
M-9-1-02p	<i>Používá mechanismus zaokrouhlování přirozených čísel</i> <i>Provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i>		
M-9-2-01p	<i>Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, vyhledává, třídí a porovnává data</i>		
M-9-2-02p			
M-9-3-05p	<i>Užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti</i> <i>Rýsuje a znázorňuje základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice), užívá jednoduché konstrukce</i>		
M-9-3-06p			
M-9-3-03p	<i>Používá pojem úhel, vyznačuje úhly dané velikosti</i>		
M-9-3-08p	<i>Měří velikost úhlů pomocí úhloměru rýsuje úhly 30, 60, 120 úhloměrem i kružítkem</i>		
M-9-3-06p			
M-9-3-04p	<i>Popisuje trojúhelník podle stran a podle úhlů, vysvětlí pojem výška trojúhelníku, konstruuje trojúhelník</i>		
M-9-4-01p	<i>Vymezí pojem mnohoúhelník, rýsuje mnohoúhelníky</i> <i>Vypočítává obvody trojúhelníků, čtverců, obdélníků, řeší jednoduché úlohy z praktického života</i> <i>Hledá různá řešení předložených situací</i> <i>Aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí</i> <i>Využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</i>		
M-9-4-02p			
		Číslo a proměnná <i>Orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel v oboru do 1 000 000, ústní a písemné sčítání a odčítání do 1 000 000, malá násobka, písemné násobení maximálně trojciferného čísla číslem jednociferným i dvojciferným, písemné dělení jednociferným dělitelem beze zbytku i se zbytkem, snadné příklady na písemné dělení dvojciferným dělitelem (desítkami).</i> Závislosti, vztahy a práce s daty <i>Využívání početních operací při praktických převodech jednotek délky, hmotnosti, základních jednotek objemu (l, hl).</i> Geometrie v rovině a prostoru <i>Rýsování pravítkem i kružítkem (pojem průměr) jednoduché konstrukce, velikost úhlu, stupeň, úhloměr, rýsování 30, 60, 120, konstrukce trojúhelníku pomocí úhlů, stran, rýsování pravidelného šesti a osmiúhelníku, i vepsaného kružnicí, postupné zařazování vzorců na výpočet obvodů.</i> Nestandardní aplikační úlohy a problémy <i>Praktické procvičování osvojených matematických operací, slovní úlohy s užitím osvojených početních operací vedoucí maximálně ke dvěma početním výkonům.</i>	

Matematika – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
M-9-1-03	Zapisuje druhé a odmocniny a určí jejich hodnotu pomocí tabulek a kalkulačky Provádí odhady výsledku	Číslo a proměnná Druhá mocnina a odmocnina, zápis, tabulky druhých mocnin a odmocnin, obecné mocniny,	OSV 1a VDO 3 EV 3
M-9-1-04	Užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu Zapisuje a čte mocniny, vypočítá součin a podíl mocnin	vzorce (součin a podíl mocnin, mocnina součinu a podílu, mocnina mocniny).	
M-9-1-07	Určí mocninu součinu, podílu a mocniny Zapisuje číselné výrazy a určí jejich hodnotu	Výrazy Číselný výraz a jeho hodnota,	
M-9-1-01	Zapisuje obecné výrazy, určí jejich hodnotu dosazením za proměnnou Rozdělí mnohočleny na jednočleny, dvojčleny, trojčleny...	výrazy s proměnnými, vyjádření neznámé ze vzorce, jednočleny a mnohočleny,	
M-9-1-04	Sčítá a odčítá mnohočleny Násobí mnohočlen číslem, jednočlenem, mnohočlenem Dělí mnohočlen číslem a jednočlenem	početní operace s mnohočleny, rozklad mnohočlenu na součin (vytýkání, vzorce).	
M-9-1-04	Rozkládá mnohočlen na součin vytýkáním a pomocí vzorců Provádí ekvivalentní úpravy lineární rovnice	Lineární rovnice Ekvivalentní úpravy,	
M-9-1-05	Určí kořen rovnice, diskutuje počet řešení, provádí zkoušku Na základě rozboru úlohy, sestaví rovnici a najde řešení	jednoduché rovnice, rovnice se závorkami,	
M-9-2-04	Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	aplikační slovní úlohy.	
M-9-2-05	Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Závislosti, vztahy a práce s daty	
M-9-3-05	Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů Provádí rozbor reálných situací a řeší problémy pomocí osvojeného matematického aparátu, užívá logickou úvahu	Využívání početních operací při práci se získanými daty. Geometrie v rovině a v prostoru	
M-9-3-06	Pojmenuje správně odvěsny a přeponu v pravoúhlém trojúhelníku Vyjadřuje vztah mezi stranami pravoúhlého trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty	Pythagorova věta, přepona a odvěsny, Pythagorova věta a její užití.	
M-9-3-04	Rozhodne o pravoúhlosti trojúhelníku	Kruh, kružnice	
M-9-3-09	Využívá potřebnou matematickou symboliku	Značení, konstrukce,	
M-9-4-11	Řeší geometrické úlohy s využitím Pythagorovy věty	vzájemná poloha přímky a kružnice a vzájemná poloha dvou kružnic,	
M-9-4-12	Aplikuje Pythagorovu větu při řešení jednoduchých praktických problémů	Thaletova věta a Thaletova kružnice,	
M-9-3-10	Rozpozná a charakterizuje kruh a kružnici	délka kružnice, obvod kruhu,	
M-9-3-06	Načrtne a sestrojí kružnici (kruh), používá správnou symboliku	obsah kruhu,	
M-9-3-09	Modeluje vzájemnou polohu kružnice a přímky a dvou kružnic – rozpozná tečnu a sečnu	aplikační slovní úlohy.	
M-9-4-01	Sestrojí tečnu kružnice pomocí Thaletovy kružnice	Hranol a válec	
M-9-4-02	Odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu pomocí vzorce	Zobrazení, popis, vlastnosti, síť, povrch a objem, aplikační slovní úlohy.	
		Množiny bodů	

	Provádí rozbor reálných situací a řeší problémy pomocí poznatků o kruhu a kružnici Rozpozná hranol a válec, popíše je a odvodí jejich vlastnosti, modeluje různé typy hranolů Třídí hranoly na pravidelné a nepravidelné, pojmenuje je Načrtne a sestrojí síť hranolu a válce a obraz hranolu a válce v rovině Odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu a válce pomocí vzorců Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru Vysvětlí vlastnosti kružnice kruhu, pásu přímk, osy úsečky a úhlu, mezikruží jako množin bodů s danou vlastností Měřením zjistí vzdálenost dvou různoběžek Provádí konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků s užitím množin bodů Analyzuje a řeší úlohy z reálného života pomocí geometrických konstrukcí Řeší úlohy na prostorovou představivost a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Pojem a typy množin s danou vlastností, konstrukce pomocí množin bodů. Nestandardní aplikační úlohy a problémy Provázanost mezi předměty a tématy, řešení problémů, projekty s mezipředmětovým přesahem.	
M-9-1-01p	<i>Orientuje se na číselné ose, píše, čte, porovnává čísla v oboru přes 1 000 000</i>	Číslo a proměnná <i>Orientace a porovnávání čísel do oboru 1 000 000,</i>	
M-9-1-01p	<i>Zdokonaluje a automatizuje písemné početní operace v oboru přirozených čísel do</i>	<i>ústní a písemné sčítání do 1 000 000,</i>	
M-9-1-01p	<i>1 000 000</i>	<i>malá násobilka,</i>	
	<i>Písemně dělí dvojčiferným dělitelem</i>	<i>násobení 10, 100, 1000, 10 000, 100 000, 1 000 000,</i>	
	<i>Zapisuje zlomky</i>	<i>písemné násobení trojčiferného čísla jednociferným i dvojčiferným činitelem,</i>	
M-9-4-01p	<i>Vypočítává zlomek z celku a zlomek jako část celku</i>	<i>písemné dělení jednociferným dělitelem se zbytkem příklady na</i>	
M-9-4-02p	<i>Používá zlomků v praxi (jednoduché příklady)</i>	<i>písemné dělení dvojčiferným dělitelem.</i>	
	<i>Používá výpočet jednoduchých příkladů se smíšenými čísly</i>	<i>Závislosti, vztahy a práce s daty</i>	
M-9-2-01p	<i>Rozumí pojmu desetinného čísla, čte a zapisuje desetinná čísla</i>	<i>Násobení 10, 100, 1000, 10 000, 100 000, 1 000 000 využívání při</i>	
M-9-2-02p	<i>Automatizuje písemné početní operace v oboru</i>	<i>praktických převodech jednotek délky, hmotnosti, objemu (dl, cl, ml),</i>	
M-9-3-05p	<i>desetinných čísel</i>	<i>jednotky délky, času, hmotnosti, objemu, obsahu, praktické převody,</i>	
M-9-3-06p	<i>Ověřuje výsledky svých výpočtů pomocí kalkulačtoru,</i>	<i>početní úkony s penězi.</i>	
M-9-3-04p	<i>využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh a</i>	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
M-9-3-11p	<i>jejich kontroly</i>	<i>Praktické procvičování osvojených mat. operací,</i>	
M-9-3-12p	<i>Používá mechanismus zaokrouhlování desetinných čísel</i>	<i>užití kalkulačtoru, užití výpočetní techniky,</i>	
		<i>slovní úlohy s užitím osvojených početních operací.</i>	

	Provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru desetinných čísel Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace Vyhledává, třídí a porovnává data Samostatně řeší složitější praktické úlohy Užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti Rýsuje a znázorňuje rovinné útvary (rozeznává a popisuje rovnoběžníky)	Geometrie v rovině a prostoru Zlomky Zavedení zlomku s pojmy: čitatel, jmenovatel, zlomková čára. Desetinná čísla Zavedení desetiny, setiny, tisíciny, číselná osa, čtení a zápis desetinných čísel., číselná osa, sčítání a odčítání desetinných čísel, násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1000, zaokrouhlování na celá čísla. Útvary a tělesa Převádění jednotek délky, obsahu, hmotnosti i v oboru desetinných čísel, násobení a dělení desetinných čísel přirozeným číslem.	
--	---	--	--

Matematika – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
M-9-1-08	Řeší složitější rovnice se závorkami a se zlomky Určí kořen rovnice, diskutuje počet řešení, provádí zkoušku Provádí a zaznamená rozbor úlohy, sestaví rovnici a najde její řešení	Číslo a proměnná Lineární rovnice, rovnice se závorkami, rovnice se zlomky, slovní úlohy o pohybu, soustavy rovnic, řešení a zkouška, metody řešení soustav, slovní úlohy o směsích.	OSV 1a VDO 3
M-9-1-01	Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic Řeší soustavy rovnic pomocí dosazovací a sčítací metody Diskutuje počet kořenů a provádí zkoušku Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Závislosti, vztahy a práce s daty, funkce Soustava souřadnic, závislosti, funkce – vlastnosti, hodnota, graf, lineární funkce, přímá úměrnost, rovnice lin. Funkce, graf, rostoucí, klesající, užití.	
M-9-1-02	Porovnává soubory dat, hledá zákonitosti	Goniometrické funkce	
M-9-1-05	Čte tabulky a grafy, vybírá potřebné informace	Sinus, cosinus, tangens, definice, tabulka, graf, práce s tabulkami, výpočty v pravoúhlém trojúhelníku, užití v praxi.	
M-9-3-01	Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data do tabulek a grafů	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
M-9-2-01	Vyjádří lineární funkci tabulkou, rovnicí, grafem	Základy statistiky	
M-9-2-02	Z rovnice a grafu určuje vlastnosti lineární funkce	Statistické šetření, soubor, jednotka, znak, hodnota znaku, četnost, relativní četnost, diagramy a grafy, aritmetický průměr, modus, medián, využívání početních operací při práci se získanými daty.	
M-9-4-01	Nachází v reálném životě situace, které se dají popsat lineární funkcí	Geometrie v rovině a v prostoru, podobnost	
M-9-4-02	Převádí reálné situace do lineární funkce	Podobné útvary, poměr podobnosti, věty o podobnosti trojúhelníků, dělení úsečky, využití podobnosti, jehlan, kužel a koule, zobrazení, vlastnosti, popis, sít a povrch, objem, aplikační slovní úlohy. užití procent	
M-9-3-08	Vyjádří sinus, kosinus a tangens tabulkou, rovnicí, grafem	úrok, roční úroková míra	
M-9-3-07	Určí funkce sinus, kosinus a tangens pomocí stran v pravoúhlém trojúhelníku	vklady, termínované vklady	
M-9-3-09	Určí hodnotu sinu, kosinu, tangentu pomocí tabulek a kalkulačky		
M-9-3-11	Určí délku strany a velikost úhlu pravoúhlého trojúhelníku		
M-9-3-10	Pomocí goniometrických funkcí		
M-9-3-09	Řeší jednoduché reálné situace s využitím goniom. funkcí		
M-9-2-05	Čte tabulky a grafy, provádí statistická šetření Třídí data a zpracovává je do tabulek a grafů a diagramů Porovnává soubory dat Na statickém souboru vypočítá aritmetický průměr a určí modus a medián Argumentací pomocí vět o podobnosti potvrzuje nebo vyvrací své domněnky o podobnosti trojúhelníků a dalších útvarů Sestaví poměr podobnosti na základě známých a zjištěných údajů Rozdělí úsečku v daném poměru Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků Určuje, charakterizuje a modeluje jehlan, kužel a kouli, analyzuje jejich vlastnosti Načrtne a sestaví síť a obraz kužele a jehlanu a kužele v rovině Odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule pomocí vzorců (chybějící údaje dopočítává pomocí pyth. věty a goniom. funkcí) Řeší úlohy na prostorovou představivost Analyzuje a řeší úlohy z reálného života pomocí vlastností těles a výpočtu jejich		

	povrchu a objemu Analyzuje a řeší jednoduché problémy z oblasti finanční matematiky Vysvětlí pojmy věřitel a dlužník Vypočítá velikost úroku Porovná výhody a nevýhody některých bankovních produktů (vklady, termínované a pravidelné vklady)	jednoduché a složené úročení pravidelné vklady	
M-9-1-01p	Provádí početní operace v oboru přes 1 000 000, zdokonaluje a automatizuje písemné početní operace v oboru desetinných čísel	Číslo a proměnná Ústní a písemné sčítání a odčítání do 1 000 000, malá násobilka, násobení 10, 100, 1000, 10 000, 100 000, 1 000 000, využívání při praktických převodech jednotek délky, hmotnosti, objemu (dl, cl, ml), času, písemné násobení trojčíslného čísla jednocísným i dvojčísným činitelem.	
M-9-1-02p	Ověřuje výsledky svých výpočtů pomocí kalkulačtoru, využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh a jejich kontrole	Desetinná čísla Zaokrouhlování desetinných čísel, zaokrouhlování výsledků na celá čísla, pamětné i písemné násobení desetinných čísel, dělení dvou přirozených čísel.	
M-9-1-05p	Provádí písemné početní operace v oboru desetinných čísel	Finanční gramotnost Užití peněz, procento, základ, procentová část, počet procent, výpočet 1% ze základu, procentové části z daného základu (i s použitím kalkulačtoru), úrok a úroková míra.	
M-9-1-06p	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru desetinných čísel	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
M-9-1-01p	Vyhledává, třídí a porovnává data	Slovní úlohy vedoucí k maximálně dvěma početním výkonům a desetinnými čísly, užití jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, praktické geometrické úlohy, výpočet poměru, práce s mapou.	
M-9-4-01p	Hledá různá řešení předložených situací	Geometrie v rovině a prostoru Konstrukce rovinných útvarů pomocí úhloměru, kružítko, pravoúhlého trojúhelníku, pravítka, konstrukční úlohy, osa úsečky, osa úhlu, osová souměrnost, středová souměrnost, jednoduché konstrukce kružítkem, čtvercová síť, druhy čar a jejich použití.	
M-9-3-06p	Používá poměr, dělí v daném poměru, využívá měřítko map a plánů, vyhledává na mapách	Závislosti, vztahy a práce s daty	
M-9-3-08p	Seznámí se s pojmem procento, užívá pojem základ, procentová část, počet procent	Výpočet obvodu a obsahu čtverce, obdélníku a kruhu, jednotky délky, času hmotnosti, objemu, obsahu, praktické převody,	
M-9-3-04p	Vypočítává 1% ze základu, procentové části z daného základu (i s použitím kalkulačtoru)	závislosti a data příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, grafy, tabulky; aritmetický průměr, poměr měřítko.	
M-9-3-10p	Seznámí se s pojmem úrok a úroková míra, využívá na praktických příkladech		
M-9-3-12p	Řeší a tvoří jednoduché úlohy, ve kterých aplikuje osvojené znalosti z oblasti procent		
M-9-2-01p	Samostatně řeší složitější praktické úlohy		
M-9-2-02p	Rýsuje a znázorňuje rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kosočtverec, kosodélník, lichoběžník)		
M-9-2-04p	Využívá svoje znalosti ke konstrukci rovinných útvarů Aplikuje známé jednoduché vzorce pro výpočet obvodu a obsahu čtverce, obdélníku a kruhu Používá jednotky objemu mm, cm, dm, m krychlové, užívá vztahy dm - litr Aplikuje známé jednoduché vzorce pro výpočet povrchu a objemu krychle, kvádru a válce Řeší jednoduché úlohy z praktického života využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh Aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí Vyhledává, třídí a porovnává data Vypracuje jednoduchou tabulku		

Informační a komunikační technologie – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Informatika	1	1	1	1

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Komunikační dovednosti** na 2. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Multikulturní výchova (MKV)

- tematický okruh – Multikulturalita = téma – komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, význam užívání cizího jazyka (6.,7.,8.,9. ročník)

Environmentální výchova (EV)

- tematický okruh – Lidské aktivity a problémy životního prostředí = téma – odpady
a hospodaření s odpady, ochrana přírody a kulturních památek, programy a akce zaměřené k ekologickému vědomí (7.,8.,9. ročník)

Mediální výchova (MDV)

- tematický okruh – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení = téma – chápání podstaty mediálního sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality = téma – rozdíl mezi reklamou a zprávou (6.,7.,8.,9. ročník)

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- pracujeme s informacemi a odbornou literaturou
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, aby dokázali získané výsledky porovnávat a posuzovat
- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi
- cíleně vedeme žáky k obecnému pochopení termínů, znaků a symbolů
- umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházet jejich shodné, podobné či odlišné znaky
- učíme je využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů
- umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií, i s jinými školami
- podporujeme skupinovou práci, využívání médií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu u žáků
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce a ostatních lidí

Kompetence sociální a personální

- vytváříme esteticky vhodné školní a třídní prostředí
- podporujeme respektování cizích názorů, pravidel týmů a dáváme prostor pro diskusi
- učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské

- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance)
- vedeme žáky k hrdosti na školu, kterou navštěvují a ke zdravému sebevědomí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dodržujeme vymezená pravidla
- dodržujeme zásady bezpečnosti práce
- sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných

Kompetence digitální

- pomáháme žákům ovládat digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je v běžném životě tak, aby si usnadnili a zefektivnili práci
- pomáháme žákům bezpečně komunikovat na sítích a sdílet informace a kriticky je posuzovat
- seznamujeme žáky s internetem a orientací v něm, učíme žáky třídit a filtrovat informace.
- Pomáháme žákům samostatně se rozhodovat, které technologie pro jakou činnost nebo řešený problém použít
- Pomáháme žákům v rozvíjení morálních hodnot a k etickému chování při využívání digitálních technologií

Cílové zaměření

Vzdělávání v oblasti **Informační a komunikační technologie** směřuje žáka k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že ho vede k:

- poznání významu informací a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění vzniku informací, uložení na médium, přenosu, zpracování, vyhledávání
- porovnávání informací a poznatků z různých informačních zdrojů
- využívání výpočetní techniky, výukového software ke zvýšení efektivnosti učení
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- zaujetí odpovědného a etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- dodržování bezpečnosti při práci s výpočetní technikou

Informatika – 6. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
Data, informace a modelování			
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnávání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	MKV 4 MDV 1b
MDÚ			
<i>I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat</i> <i>I-9-1-02p navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu</i>	- <i>vyhledává a získává data obecně a v počítači z oblastí, se kterými má opakovanou zkušenost</i> - <i>interpretuje data z oblastí, se kterými má opakovanou zkušenost</i> - <i>popíše pravidla uspořádání v jednoduché existující tabulce</i> - <i>doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy</i>	<i>poznávání dat, evidence a kontrola dat, filtrace a třídění dat, porovnávání a prezentace dat, řešení problémů s daty</i>	
Informační systémy			
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti, které mohou a nemohou dělat (např. žáci, učitelé, rodiče)	školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	
MDÚ			
<i>I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá</i>	- <i>popíše jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují</i> - <i>pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti, které mohou a nemohou dělat (např. žáci, učitelé, rodiče)</i>	<i>informační systémy, uživatelé, činnosti, práva, řešení problému krokováním, hraní rolí, pozorování</i>	

Informatika – 7. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
Algoritimizace a programování			
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav	vytvoření programu opakování podprogramy sestavení scénáře opakování bloků vlastní bloky	MKV 4 MDV 1b EV 3
MDÚ			
<i>I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti</i> <i>I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, se kterým se opakovaně setkal</i>	- <i>používá strukturovaný postup (např. návod) pro praktické činnosti, při kterých potřebuje oporu</i> - <i>sestaví strukturovaný postu pro řešení známého problému</i> - <i>sestaví jednoduchý program, např. prostřednictvím práce s robotkem Photon nebo Vex, dbá na jeho čitelnost a po přečtení programu vysvětlí, co vykoná</i> - <i>ověří správnost programu</i> - <i>sestaví strukturovaný postup při řešení známého problému ve více variantách</i> - <i>sestaví jednoduchý program, např. prostřednictvím Photona nebo VEX, dbá na jeho přehlednost</i>	<i>algoritmy, vytváření postupů, zápisy postupů, blokové programovací jazyky</i> <i>sestavení scénáře</i> <i>opakování bloků</i> <i>tvorba příběhů, her, simulace, práce s roboty</i> <i>opakování s podmínkou</i> <i>události, vstupy</i> <i>objekty a komunikace mezi nimi</i> <i>myš a klávesnice</i> <i>posílání zprávy</i>	
Data, informace a modelování			
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude	- vysvětlí známé modely jevů, situací, činností	standardizovaná schémata a modely	

potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně podobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	- v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	ohodnocené grafy, kostra grafu, orientované grafy, automaty modely, paralelní činnost práce s návodem myšlenková mapa vývojový diagram	
<i>I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení</i>	- vyhledá informace z doporučených zdrojů - popíše známé modely jevů, situací, činností (např. notový záznam, schéma z učebnice) - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku spojenou s jeho konkrétní činností - znázorní graficky problém (např. časová osa, jednoduchá myšlenková mapa, řada obrázků), stanoví, případně podle návodu, zda má všechny potřebné informace	<i>standardizovaná schémata a modely ohodnocené grafy, kostra grafu, orientované grafy, automaty modely, paralelní činnost práce s návodem myšlenková mapa vývojový diagram</i>	
Digitální technologie			
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	- nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtu - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému správa souborů, struktura složek instalace aplikací domácí a školní počítačová síť fungování a služby internetu princip e-mailu přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení/dialogová okna)	
MDÚ			
<i>I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu</i> <i>I-9-4-03p zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek</i> <i>I-9-4-04p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</i> <i>I-9-4-05p dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby</i>	- uloží zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - popíše podle skutečnosti, která zařízení jsou připojena do školní sítě - dodržuje postupy k zabezpečení účtu (chrání své heslo, změni své heslo) - využívá sdílené soubory ve školní síti - používá podle návodu v modelovém prostředí e-mail	<i>součásti počítače a principy jejich společného fungování, operační systémy - funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, formáty souborů, instalace aplikací</i> <i>fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu</i>	

<i>minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat</i>	<i>- vysvětlí spolužákovi, co je to digitální stopa</i>	<i>k datům nebezpečné aplikace a systémy, zabezpečení dat, antivit, firewall, práce s hesly, dvoufaktorová autentizace, zálohování, sdílení a trvalost dat</i>	
--	---	--	--

Informatika – 8. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
Algoritimizace a programování			
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - po přečtení popisu činnosti vysvětlí, co vykoná (vhodné využít např. v pracovním vyučování, v přírodopisu při badatelské činnosti), a činnost zrealizuje - ověří správnost popisu odzkoušeného postupu, najde a opraví v něm případné chyby - diskutuje různé postupy pro řešení známého problému - hotový postup upraví pro řešení jiného známého problému	větvení programu rozhodování grafický výstup souřadnice podprogramy s parametry proměnné	MKV 4 MDV 1b EV 3
MDÚ			
<i>I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti</i> <i>I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, se kterým se opakovaně setkal</i>	<i>- po přečtení popisu činnosti vysvětlí, co vykoná (vhodné využít např. v pracovním vyučování, při badatelské aktivitě v Přírodopisu), a činnosti zrealizuje</i> <i>- ověří správnost popisu odzkoušeného postupu, najde a opraví v něm případné chyby</i> <i>- diskutuje různé postupy pro řešení správného problému</i> <i>- hotový postup upraví pro řešení jiného známého</i>	<i>větvení programu, rozhodování</i> <i>grafický výstup, souřadnice,</i> <i>řešení problému krokováním, různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu;</i> <i>příklady situací využívající opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního</i>	

	<i>problému</i>	<i>postupu řešeního konkrétní jednoduchou situaci blokově orientované programovací prostředí, sestavení programu</i>	
Informační systémy			
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	- při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připsí do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	relativní a absolutní adresy buněk použití vzorců u různých typů dat funkce s číselnými vstupy funkce s textovými vstupy vkládání záznamu do databázové tabulky řazení dat v tabulce filtrování dat v tabulce zpracování výstupů z velkých souborů dat	
MDÚ			
<i>I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat</i> <i>I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce</i>	<i>- sestaví jednoduchou tabulku (na základě vzoru) pro evidenci dat z oblasti, se kterou má opakovanou zkušenost</i> <i>- připsí do tabulky dat nový záznam</i> <i>- seřadí tabulku dat podle daného kritéria (např. velikost, abecedně)</i> <i>- používá filtr na výběr dat z tabulky</i>	<i>struktura tabulky, typy dat, práce se záznamy, pravidla a omezení, kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; velké soubory dat, funkce a vzorce, řazení, filtrování,</i>	
Digitální technologie			
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	- nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtu - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy		
MDÚ			

<i>I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu</i> <i>I-9-4-03p zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek</i> <i>I-9-4-04p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</i> <i>I-9-4-05p dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat</i>	- nainstaluje a odinstaluje aplikaci - sdílí soubory ve školní síti - používá v modelovém prostředí e-mail - popíše podle schématu prvky zabezpečení počítače a dat - popíše způsoby, jak minimalizovat svou digitální stopu	<i>instalace aplikací, správa souborů, webová stránka, fungování webu</i> <i>prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač, princip cloudových aplikací, metody zabezpečení přístupu k datům, nebezpečné aplikace a systémy, antivir, firewall, správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat</i> <i>digitální stopa (obsah a metadata), sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, nesmazatelnost dat</i>	
--	--	---	--

Informatika – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
Algoritimizace a programování			
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	programovací projekt a jeho realizace popsání problému testování, odladění, odstranění chyb pohyb v souřadnicích ovládání myši, posílání zpráv vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu nástroje zvuku, úpravy seznamu import a editace kostýmů, podmínky návrh postupu, klonování animace kostýmů postav, události tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	
MDÚ			
<i>I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a popíše podle návodu jednotlivé kroky k jejich řešení</i> <i>I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, se kterým se opakovaně setkal</i>	- řeší problémy sestavením algoritmu - ověří správnost popisu postupu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé postupy pro řešení příbuzného problému - vybere z více možností vhodný postup pro řešení	<i>tvorba, zápis algoritmu,</i> <i>blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné</i> <i>ověření algoritmu, nalezení chyby, tvorba programů, například příběhy, hry, simulace,</i>	

	<i>problém a svůj výběr zdůvodní</i> <i>- řeší problém jeho rozdělením na části</i> <i>- hotový postup upraví pro řešení příbuzného problému</i>	<i>roboti,</i> <i>potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu,</i> <i>autorství a licence programu</i>	
Data, informace a modelování			
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně podobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	- vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	relativní a absolutní adresy buněk použití vzorců u různých typů dat funkce s číselnými vstupy funkce s textovými vstupy vkládání záznamu do databázové tabulky řazení dat v tabulce filtrování dat v tabulce zpracování výstupů z velkých souborů dat	
MDÚ			
<i>I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění</i> <i>i-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení</i>	<i>- vyhledá informace k řešenému problému, se kterým má zkušenost, pracuje se zdroji</i> <i>- v grafech, schématech najde odpověď na jednoduchou otázku k řešenému problému</i> <i>- stanoví podle návodu, pokud v popisu problému chybí informace potřebné k jeho řešení</i>	<i>grafy, myšlenkové mapy, diagramy, základní grafové úlohy</i>	
Digitální technologie			
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve hodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schématickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje o tom, čím vším vytváří svou digitální stopu	složení současného počítače a principy fungování jeho součástí operační systémy, funkce, typy, typické využití komprese a formáty souborů fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence typy, služby a význam počítačových sítí fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa struktura a princip internetu, datacentra, cloud fungování webu, webová stránka, prohlížeč, odkaz bezpečnostní rizika digitální stopa algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies, digitální identita	

MDÚ

I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru a operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu I-9-4-03p zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek I-9-4-04p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-9-4-05p dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	- popíše rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - na příkladu, který řeší, ukáže kompresi dat - popíše podle schématu, jak fungují některé využívané služby internetu - uvede příklady cílů hackerů - doplní myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - chrání své údaje, ví, co je silné heslo - diskutuje o tom, čím vším vytváří svou digitální stopu	složení současného počítače a principy fungování jeho součástí operační systémy, funkce, typy, typické využití komprese a formáty souborů fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence typy, služby a význam počítačových sítí fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa struktura a princip internetu, datacentra, cloud fungování webu, webová stránka, prohlížeč, odkaz bezpečnostní rizika digitální stopa algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies, digitální identita	
---	---	---	--

Člověk a společnost - 2. stupeň

V oblasti jsou vyučovány dva předměty – dějepis a výchova k občanství

Charakteristika předmětu Dějepis

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Dějepis** stanovených RVP ZV a související očekávané výstupy průřezových témat.

Tento obor patří do vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, která vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti.

„Historie magistra vitae“, zaznělo již v dobách starého Říma. Často se ovšem ptáme, zda nás dějiny něčemu naučily doopravdy. Jedno je jisté. Poučit se z dějin, tedy z historického příběhu našeho rodu – našich předků - je schopen jen ten, kdo je nejen dostatečně připravený, ale i vnímavý.

Ve vyučovacím předmětu **Dějepis** tedy usilujeme nejen o hromadění informací a poznatků z dob dávných i nedávno minulých, ale zejména o

- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa
- formování úcty k rodné zemi a respektu ke kulturním odlišnostem lidí cizích krajin
- zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci a propagandě
- rozvoj dětské fantazie formou vlastní četby, soutěží a her

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Dějepis	2	2	2	1

Průřezová témata

Mediální výchova (MDV):

- tematický okruh - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení = téma - pěstování kritického přístupu k masmédiím. Normalizace. Tzv. „Poučení z krizového vývoje“
- umíme číst kriticky? Jsme odolní vůči dnešním podobám manipulace? (např. reklama) – 9. ročník

Vyučovací předmět **Dějepis** je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

Zeměpis: orientace v prostoru, územní rozsah států

Občanská výchova: státní zřízení, lidská a občanská práva

Matematika, fyzika, přírodopis, chemie: vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky

Jazyky: významní spisovatelé a jejich tvorba

Výtvarná výchova: stavební slohy, významní umělci a jejich díla

Hudební výchova: významní skladatelé

Tělesná výchova: odkaz řecké kultury, olympijské hry

Ve vyučovacím předmětu **Dějepis** chceme rozvíjet následující **klíčové kompetence**:

Kompetence k učení:

- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi
- učíme žáky vyvozovat závěry a samostatně obhajovat vlastní stanoviska

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky rozpoznávat problém a pochopit ho, přemýšlet o jeho příčinách a nalézat způsoby řešení

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky naslouchat druhým jako nezbytný prvek mezilidské komunikace
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů

Kompetence občanské:

- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance)
- utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví

Kompetence pracovní:

- sledujeme plnění povinností a zadaných úkolů

Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležetosti k evropské kultuře
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití
- zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci

Očekávané výstupy – OV

- Žák –**
1. uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
 2. uvede příklady zdrojů informací o minulosti a pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
 3. orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy
- v chronologickém sledu
4. charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
 5. objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost
 6. uvede příklady archeologických kultur na našem území
 7. rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
 8. uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
 9. demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
 10. porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie
 11. popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
 12. porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
 13. objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech

14. vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
15. ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury
16. vysvětlí znovuoživení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
17. vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
18. popíše a demonstrovuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
19. objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
20. objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
21. na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
22. rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek
23. vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
24. objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
25. porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
26. charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
27. na vybraných příkladech demonstrovuje základní politické proudy
28. vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií
29. na příkladech demonstrovuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
30. rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
31. charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
32. na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
33. zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí
34. vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků
35. vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
36. posoudí postavení rozvojových zemí
37. prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Dějepis – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
D-9-4-01	Ilustruje s pomocí mapy směr stěhování národů	Křesťanství a středověká Evropa	
D-9-4-03	Vystihne hlavní příčiny stěhování národů	Úvod do dějin středověku, práce s časovou osou, stěhování národů,	
D-9-4-04	Jednoduše popíše vznik Velké Moravy, vysvětlí vztah českého státu k Velké Moravě a k západoevropským říším a k Byzanci	křesťanství v raném středověku, kmeny v Evropě,	
D-9-4-05	Objasní základní prvky křesťanství	první středověké říše,	
D-9-5-01	Vyhledá názorové střety světské a církevní moci	společnost v raném středověku,	
D-9-5-02	Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti	mimoevropský svět v raném středověku.	
D-9-5-03	Charakterizuje románský a gotický sloh	Objevy a dobývání. Počátky nové doby	
D-9-5-04	Doloží rozdíly mezi románským slohem a gotikou ukázkami	Vrcholný středověk,	
D-9-5-05	Dá do souvislosti rozvoj vzdělání a objevování antických ideálů	ustálení států v Evropě, dvorská a měšťanská kultura,	
D-9-5-06	Vyhledá některé z myšlenek volajících po nápravě církve	vliv náboženství na vznik ozbrojených konfliktů,	
D-9-5-07	Postihne příčiny vzniku husitského hnutí	pokrok ve vzdělání, gotika, doba Lucemburská, renesance,	
D-9-5-08	Na základě obrázku či textu vypráví o husitské tematice	objevy a dobývání, počátky nové doby, novověk,	
D-9-5-09	Roztřídí důsledky a příčiny zámořských objevů	proměny ve společnosti, humanismus a renesance,	
D-9-5-10	Uvažuje nad významem zámořských objevů	zámořské objevy,	
D-9-5-11	Popíše situaci českého státu v rámci habsburské monarchie	husitství, změny v nahlížení na církev, rozdělení křesťanství,	
D-9-5-12	Oddělí příčiny třicetileté války od jejích důsledků	habsburská monarchie,	
D-9-5-13	Definuje a ukáže na příkladech absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus	třicetiletá válka,	
D-9-5-14	Na základě obrázků rozpozná vybrané kulturní slohy a ukáže jejich průvodní znaky	proměny společnosti po třicetileté válce,	
D-9-4-03p	Má základní poznatky z období počátku českého státu	úpadek feudálního systému.	
D-9-4-05p	Charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	<i>Křesťanství a středověká Evropa</i>	
D-9-4-03p	Seznamuje se s obdobím rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské	<i>Počátky českého státu (hradiště, architektura, vliv křesťanství),</i>	
	Uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu, uvědomí si odkaz této doby pro současnost	<i>románská kultura, středověká města, husitství - příčiny, průběh, výsledky, významné osobnosti, doba vlády Jiřího z Poděbrad, rozmach českého státu za vlády Přemyslovců a Lucemburků, změny ve středověké společnosti,</i>	
		<i>život v době vlády Karla IV., rozvoj kultury a vzdělání, gotická a renesanční kultura,</i>	
		<i>co z odkazu této doby obohacuje náš život a kde se s nimi setkáváme (četba, filmy, výtvarné umění, architektura, hudba, tradice, poznatky a vynálezy - arabské číslice, malá abeceda, nové plodiny, kompas, kormidlo, porcelán, papír, léčení bylinami...).</i>	

Dějepis – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
D-9-6-01 D-9-6-02 D-9-6-03 D-9-6-04 D-9-6-05 D-9-6-06	Rozpozná změny modernizující se společnosti Dá do souvislosti myšlenky VFR, události napoleonských válek a postupný rozklad feudálního řádu Rozliší jednotlivé fáze národního obrození Analyzuje předpoklady pro vznik národních obrození Popíše vznik nových vrstev společnosti Objasní nerovnoměrnosti v modernizaci společnosti Vyhledá společné prvky kolonií Přiřadí nejvýznamnější kolonie mateřským zemím Odhadne příčiny konfliktů mezi koloniemi a mateřskými zeměmi	Modernizace společnosti Sociální, kulturní a politické změny, velká francouzská revoluce a napoleonské války, národní obrození, kulturní vlivy a směry, zrod moderní společnosti, sociální skupiny, základní politické proudy, mimoevropský svět a kolonialismus, nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a její důsledky, význam kolonií.	
D-9-5-03p D-9-5-04p D-9-5-05p	<i>Seznamuje se s důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací</i> <i>Zná rozdíly způsobu života společnosti jednotlivých historických etap</i> <i>Má přehled o zásadních historických událostech v naší zemi</i> <i>Poznává význačné osobnosti našich dějin</i> <i>Uvědomí si odkaz této doby pro současnost</i>	<i>Objevy a dobývání, počátky nové doby</i> <i>Počátek novověku</i> <i>Kryštof Kolumbus, objevné cesty a jejich důsledky, vynálezy (knihtisk), vzdělání, renesance, humanismus.</i> <i>České země za vlády Habsburků</i> <i>Doba Rudolfa II. a Praha, význam rudolfínské Prahy, baroko, bitva na Bílé hoře, poprava českých pánů, třicetiletá válka – 1. celoevropský konflikt, důsledky válek, nucený odchod Čechů do ciziny (Komenský).</i> <i>Osvícenectví</i> <i>Národní uvědomování – revoluce po celé Evropě, touha po nezávislosti.</i> <i>Národní obrození</i> <i>Palacký, rok 1848, rozvoj literatury, hudby, malířství, architektury, nové objevy, film, práva žen, česká politika a kultura na konci 19. století.</i>	

Dějepis – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
D-9-7-01 D-9-7-02 D-9-7-03 D-9-7-04 D-9-7-05 D-9-8-01 D-9-8-02 D-9-8-03 D-9-8-04 D-9-7-01p D-9-7-03p D-9-7-04p D-9-7-05p D-9-8-01p D-9-8-02p D-9-8-04p	Vlastními slovy vyjádří důsledky zneužití techniky a doloží svoje teze příklady z historie Vyhledá klady a nedostatky demokratických systémů Charakterizuje vybrané totalitní systémy Vyhledává společné znaky totalitních systémů Uvede příklady negativního působení totalitních systémů v regionu Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a doloží jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv Shrne informace vypovídající o Československu (politika, společnost, hospodářství...) Vysvětlí termín bipolární svět Vyjmenuje příklady mezinárodní spolupráce v Evropě, popř. ve světě Vysvětlí termín rozvojové země, přiřadí k tomuto termínu příklady konkrétních zemí Prokáže na vybraném současném jevu orientaci v problémech současného světa <i>Vysvětluje příčiny 1. sv. války</i> <i>Chápe vztahy mezi příčinami a politickými, sociálními a kulturními důsledky 1. světové války</i> <i>Má základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky</i> <i>Zná průběh a důsledky 2. světové války a nový politický a hospodářský vývoj v Evropě</i> <i>Chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti</i>	Moderní doba 1. a 2. světová válka, meziválečný vývoj, demokracie a totalita, vzestup totalitních systémů, poválečné uspořádání světa, bipolarizace světa, 80. a 90. léta 20. Století. Rozdělený a integrující se svět Současná společnost, globální problémy lidstva, nutnost spolupráce. <i>Moderní doba</i> <i>1. světová válka, vznik československého státu, období 1. republiky, fašismus v Evropě, mnichovská zrada.</i> <i>Rozdělený a integrující se svět</i> <i>2. světová válka, protektorát Čechy a Morava, slovenský stát, průběh a důsledky války, domácí a zahraniční odboj, holocaust, poválečný vývoj, období zápasu o demokracii, únor 1948, totalitní režim a odpor proti němu, rok 1968, nové společenské poměry v Evropě, události</i> <i>1989, vznik české republiky a vstup do EU, hrozba terorismu.</i>	MDV 1a

Charakteristika předmětu Občanská výchova

Vyučovací předmět **Občanská výchova** se zařazuje na 2. stupni.

Tento obor patří do vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**. Výuka směřuje k postupnému formování občanského profilu žáků, k jejich sebepoznání, vytváření jejich vnitřních postojů k důležitým oblastem lidského života a k vědomí odpovědnosti za vlastní život.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách a je často realizována metodou řízené diskuse, besed, dramatických výstupů, brainstormingu, sociálních a psychologických her. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy veřejného prostranství mimo školu.

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Občanská výchova	1	1	1	1

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Občanská výchova** na 2. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- tematický okruh – Osobnostní rozvoj - sebepoznání, sebepojetí = téma Každý člověk je osobnost (6. ročník), Citový život člověka (8. ročník),
 - Rozvoj schopností poznávání = téma – Zásady lidského soužití (pravidla chování) (6. ročník)
- tematický okruh - Morální rozvoj – hodnoty a postoje = téma Člověk a morálka (7. ročník)
- tematický okruh - Sociální rozvoj – poznávání lidí = téma Život mezi lidmi (7. ročník)
 - mezilidské vztahy = téma Rodina (6. ročník)

Výchova demokratického občana (VDO)

- tematický okruh - Občanská společnost a škola = téma Škola (význam vzdělání, docházka, systém vzdělání, školní řád), Zásady lidského soužití (vztahy mezi lidmi, konflikty) (6. ročník)
- tematický okruh - Občan, občanská společnost a stát = téma Právní minimum (právo, morálka), Stát a právo (7. ročník)
- tematický okruh - Principy demokracie jako forma vlády způsobu rozhodování = téma Principy demokracie (7. ročník)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- tematický okruh – Evropa a svět nás zajímá = téma Svět kolem nás (OSN, NATO...) (9. ročník)
- tematický okruh - Jsme Evropané = téma My a Evropa, EU (9. ročník)

Multikulturní výchova (MKV)

- tematický okruh – Kulturní rozdíly = téma Člověk a náboženství (6. ročník)
- tematický okruh - Lidské vztahy = téma Obec, region, vlast (6. ročník)
 - Člověk v sociálních vztazích, Člověk a kultura, Přírodní a kulturní bohatství, Globální problémy Země (9. ročník)
- tematický okruh – Multikulturalita = téma Všeobecná deklarace lidských práv, Listina základních práv a svobod (7. ročník)

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- pracujeme s informacemi a odbornou literaturou
- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi
- cíleně vedeme žáky k obecnému pochopení termínů, znaků a symbolů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházet jejich shodné, podobné či odlišné znaky
- učíme je využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů

Kompetence komunikativní

- podporujeme skupinovou práci, využíváme médií a četbu
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí

Kompetence sociální a personální

- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají

Kompetence občanské

- utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví
- vychováváme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí
- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných

Cílové zaměření

Vzdělávání v oblasti *Člověk a společnost* směřuje k:

- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších historických, sociokulturních, politických, ekonomických i globálních souvislostech
- získávání orientace v důležitých hospodářských a politických otázkách a v aktivitách důležitých místních, regionálních, státních i mezinárodních institucí, organizací a seskupení
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v důležitých právních otázkách a utváření schopnosti projevat se jako odpovědný a aktivní občan demokratické společnosti
- porozumění sobě samému, poznávání svých silných i slabých stránek a svých dispozic pro různé činnosti, kritickému hodnocení a vhodnému korigování svého vlastního chování a jednání
- rozpoznávání názorů a postojů, které ohrožují lidskou důstojnost nebo odporují základním principům demokratického soužití a aktivní vystupování proti nim, komunikování i přes názorové a sociální odlišnosti
- využívání vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, zvládání zásad účinného řešení konfliktů a hledání kompromisů a k přiměřenému obhajování svých práv

Očekávané výstupy - Ov

Žák :

Člověk ve společnosti

1. objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
2. rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
3. zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení
4. uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem

5. objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
6. rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
7. posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Člověk jako jedinec

8. objasní jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
9. posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
10. rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

Stát a hospodářství

11. rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady,
12. sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje
13. rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti
14. na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
15. na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady debetní a kreditní platební karty
16. rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí směřuje stát své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané

Stát a právo

17. rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
18. rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
19. objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
20. vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
21. přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
22. rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů

Mezinárodní vztahy, globální svět

23. uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva

Společně ve škole, Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

		<i>nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti Vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášlivosti, Zásady lidského soužití - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí</i>	
--	--	--	--

Občanská výchova – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VO-9-2-01 VO-9-2-02 VO-9-2-03 VO-9-2-04	Umí vysvětlit pojmy: charakter, vlastnosti člověka, sebehodnocení, empatie a emoce Zamýšlí se nad smyslem a podstatou vlastního života Vyhledá příběhy lidí z různými osudy a porovná je a najde klady a zápory obou typů Sestaví žebříček životních hodnot a vysvětlí jeho pořadí Napíše důvody nebo události, které by mohly změnit smysl života člověka a zároveň ho motivovat k dosažení vyšších životních cílů	Podobnost a odlišnost lidí, projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál vnitřní svět člověka, vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečností, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí osobní rozvoj, životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	OSV 1b OSV 2b OSV 3b MKV 2 MKV 4
VO-9-4-01 VO-9-4-02 VO-9-4-03 VO-9-4-04 VO-9-4-05 VO-9-4-06 VO-9-4-07 VO-9-4-08 VO-9-4-09 VO-9-4-10 VO-9-4-11	Orientuje se v Ústavě ČR Rozlišuje pravomoci jednotlivých složek státní moci v ČR a zároveň uvede příklady institucionálního zastoupení Chápe význam vzniku samostatného Československa Orientuje se v politickém vývoji Československa Vyjmenuje ve správném pořadí naše prezidenty Respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí Uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) a uvede příklady jejich činnosti a spolupráce Objasní úkoly institucí a orgánů podílejících se na správě obcí a krajů Vysvětlí podstatu voleb do zastupitelstev a Parlamentu ČR, demonstruje činnost voliče ve volební místnosti Na příkladech objasní výhody demokratického řízení státu pro dennodenní život občanů a průběžně dokládá zprávami z médií (tisk, televize, internet) Chápe význam soudů ve společnosti Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a uvede příklady režimů, kde jsou utlačovány Pracuje s dokumentem LZPS Objasní pojmy: rasismus, antisemitismus, xenofobie Uvede příklady porušování lidských práv Vysvětlí pojmy: média, diskriminace, nezávislost, zná instituce, které zabezpečují demokracii ve státě	Právní základy státu Ústava ČR, složky státní moci (legislativa, exekutiva, justikativa), jejich orgány a instituce, právní řád České republiky, vznik samostatného Československa (1918-1989), význam funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů (ústavní a obecné soudnictví, hierarchie soudů v ČR), právní norma, předpis, publikování právních předpisů, státní správa a samospráva, orgány a instituce státní správy a samosprávy (kraje a obce), jejich úkoly Principy demokracie Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam, volby a volební systémy v ČR, poměrný a většinový systém, levice a pravice, význam a formy voleb do zastupitelstev Lidská práva základní lidská práva, práva žáků, jejich ochrana úprava lidských práv a práv dětí, v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace Listina lidských práv a svobod, výchova k demokracii – nezávislý tisk, veřejné mínění Náboženství (pojetí a význam nejznámějších náboženství, hnutí a sekty) Právní základy státu znaky státu, typy a formy státu, historické typy a formy státu, státní občanství ČR, obrana státu, právní řád České republiky, Trestní	

	Vyjmenuje základní světová náboženství a charakterizuje je Vysvětlí pojmy: demokracie, totalita, politický pluralismus, státní moc, ústava, zákon, předpis, volby Rozliší nejčastější typy a formy států a vyhledá konkrétní příklady Uvede, které právní úkony je způsobilý provádět a jaké jsou jejich právní důsledky Vyjmenuje příklady protiprávního jednání a jeho možné důsledky Na příkladech objasní význam právní úpravy důležitých právních vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, živnost, manželství atd. Sestaví žebříček povolání, která by rád vykonával a vysvětlí výhody a nevýhody těchto povolání Na vybraných příkladech inzerce z tisku vyhodnotí současné požadavky zaměstnavatelů Respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí Uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) a uvede příklady jejich činnosti a spolupráce	zákoník, trestní odpovědnost mládeže, Občanský zákoník, Obchodní zákoník (typy obchodních společností) Zákon o rodině, péče státu o rodinu, manželství Zákoník práce, zaměstnání a povolání, zaměstnanec a zaměstnavatel, podnikání, úřad práce, protiprávní jednání, druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví právo v každodenním životě, význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady	
VO-4-02p	<i>Získává základní údaje o státoprávním uspořádání, zákonodárných orgánech, orgánech státní moci</i> <i>Seznamuje se se státními symboly</i>	<i>Člověk, stát a právo</i> <i>Státoprávní uspořádání, ústava ČR, státní a zastupitelské orgány, ústavní</i>	
VO-4-04p	<i>Seznamuje se se základními právy a povinnostmi občanů</i>	<i>činitelé, volby do zastupitelských orgánů, politická hnutí a strany, spolky.</i>	
VO-4-05p	<i>Seznamuje se s pravidly nákupu služeb a výrobků, reklamami, na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek</i>	<i>Práva a povinnosti občana, právní řád, orgány právní ochrany, protiprávní jednání a jeho postihy, trestná činnost mladistvých, soudy, styk s úřady, spotřebitel a jeho práva.</i>	
VO-4-08p	<i>Seznamuje se s riziky porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání</i>		
VO-4-09p	<i>Vyřizuje své osobní záležitosti, komunikuje s úřady, požádá o radu kompetentní úřady</i>		
VO-4-10p	<i>Rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy, poznává služby pomáhajících organizací</i>		

Občanská výchova – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VO-9-3-01 VO-9-3-02 VO-9-3-03 VO-9-3-04 VO-9-3-05 VO-9-3-06 VO-9-3-07 VO-9-3-08	Dokáže sestavit jednoduchý rozpočet domácnosti Umí teoreticky pracovat s příjmy a výdaji domácnosti Rozlišuje různé druhy majetku a různé formy vlastnictví (hmotné a duševní), uvede příklady ze svého okolí, Objasní potřebu jejich právní ochrany Dokáže vysvětlit rozdíl mezi debetní a kreditní kartou Rozpozná rozdíl mezi jednotlivými sektory hospodářství (primární, sekundární a terciární sektor) Uvede příklady bankovních služeb, druhů pojištění Vyloží podstatu fungování trhu Objasní pojmy nabídka a poptávka, orientuje se v systému příjmu a výdeje státu	majetek, vlastnictví - formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví peníze - funkce a podoby peněz, formy placení, výroba, obchod, služby, jejich funkce a návaznost, principy tržního hospodářství, nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání	OSV 1b MKV 1 VDO 2 VDO 4
VO-9-3-02p VO-9-3-03p VO-9-3-04p VO-9-3-07p	<i>Seznamuje se se základními informacemi o sociálních a ekonomických otázkách rodinného života</i> <i>Seznamuje se s rozpočtem rodiny, rozliší příjem a výdej, seznamuje se s hospodařením rodiny, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti</i> <i>Seznamuje se s činností bankovních ústavů, hotovostním a bezhotovostním placením</i> <i>Seznamuje se se sociální péčí o občany</i>	<i>Funkce a struktura rodiny, role rodinných příslušníků, hospodaření, rozpočet rodiny</i> <i>Bankovníctví, spoření, rizikové výdaje</i> <i>Osobní účty, platební způsoby, internetové bankovníctví a nákupy</i> <i>Sociální systém, péče o potřebné občany</i>	

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Ve vzdělávací oblasti jsou vyučovány předměty fyzika, chemie, přírodopis a zeměpis.

FYZIKA – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Fyzika učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie.

Předmět fyzika je součástí vzdělávací oblasti **Člověka příroda** a úzce souvisí s ostatními předměty:

- chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce - kardiostimulátor
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Fyzika	1	1	1	1

Průřezová témata

Environmentální výchova (EV)

- tematický okruh – Základní podmínky života – 7. ročník – Mechanické vlastnosti tekutin, Rozklad světla
- 9. ročník – Změny skupenství
- tematický okruh – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - 8. ročník – jaderné elektrárny
- tematický okruh – Vztah člověka k prostředí - 8. ročník - elektrárny

Výchovně vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi
- cíleně vedeme žáky k obecnému pochopení termínů, znaků a symbolů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat problém a pochopit ho, přemýšlet o jeho příčinách a nalézat způsoby řešení
- učíme je využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů
- v případě možnosti je vedeme k praktickému ověření řešení problémů a k tomu, aby uměli přijmout důsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje
- podporujeme skupinovou práci, využívání médií a rozvíjíme slovní zásobu žáků

Kompetence sociální a personální

- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské

- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, toleranci)

Kompetence pracovní

- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných

Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod, poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz i závěrů

- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně i aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Očekávané výstupy – OV

Žák -

Č.1.LÁTKY A TĚLESA

- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Č.2 POHYB TĚLES

- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- změří velikost působící síly
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

Č.3 MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

Č.4 ENERGIE

- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Č.5 ZVUKOVÉ DĚJE

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Č.6 ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- zapojí správně polovodičovou diodu
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Č.7 VESMÍR

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností
- referuje o Sluneční soustavě, naší galaxii a zkoumání vesmíru

Fyzika – 6. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
F-9-1-01	Změří vhodně zvolenými měřidly a ukáže nebo předvede na tělese délku, objem, hmotnost, určí teplotu a čas; přiřadí každé veličině značku, jednotku, měřidlo; převede číselný údaj na základní jednotku veličiny	Látky a tělesa Měřené veličiny, délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas, skupenství látek, souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difúze.	
F-9-1-02	Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Pohyb těles – síly Gravitační pole a gravitační síla,	
F-9-1-03	Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně teploty	přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa, třecí síla,	
F-9-1-04	Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi,	
F-9-2-03	Vyhledá a napíše příslušný vztah-vzorec, vyhledá jeho varianty	výslednice dvou sil stejných a opačných směrů, Newtonovy zákony,	
F-9-2-04	Změří velikost působící síly	1., 2.(kvalitativně), 3., rovnováha na páce a pevné kladce,	
	Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	sestrojí model páky, kladky pevné a volné, kladkostroje (případně kola na hřídeli a nakloněnou rovinu).	
	Přiřadí síle značku, jednotku, měřidlo		
	K měření síly použije siloměru se správným rozsahem		
F-9-2-05	Změřenou sílu správně запиše a graficky ji znázorní		
	Tíhu (jako druh síly vyvolaný gravitací) vypočte podle vzorce $G=m \cdot g$		
F-9-2-06	Využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích		
	Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů		
<i>F-9-2-01p</i>	<i>Pozná, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu</i>	<i>Látky a tělesa, druhy a vlastnosti, bod varu, bod mrazu.</i>	
<i>F-9-2-02p</i>	<i>Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</i>	<i>Síla a její měření, jednotky délky, objemu, času, hmotnosti</i>	
<i>F-9-2-04p</i>	<i>Předvídá změnu pohybu těles při působení síly</i>	<i>Pohyb těles – síly</i>	
<i>F-9-2-05p</i>	<i>Aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení praktických problémů</i>	<i>Působení sil stejných a opačných směrů na pohyb tělesa, gravitační pole a gravitační síla, setrvačnost, svět techniky a dopravy.</i>	
<i>F-9-2-06p</i>	<i>Zná vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)</i>	<i>Energie v souvislosti s prací a výkonem</i>	
<i>F-9-4-02p</i>	<i>Pozná, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu</i>	<i>Práce a výkon.</i>	
<i>F-9-2-01p</i>	<i>Seznamuje se se vztahem mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles při řešení jednoduchých problémů</i>	<i>Pohyb těles – síly</i>	
<i>F-9-2-02p</i>	<i>Aplikuje poznatky o vybraných jednoduchých strojích při řešení praktických problémů</i>	<i>Mechanické vlastnosti tekutin</i>	
<i>F-9-2-06p</i>	<i>Využívá poznatků o zákonitosti tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů</i>	<i>Tlak v kapalinách, hydraulická zařízení a jejich užití v praxi, spojené nádoby,</i>	
<i>F-9-6-07p</i>		<i>praktické činnosti</i>	
<i>F-9-5-01p</i>			

Fyzika – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
F-9-2-01 F-9-2-02 F-9-3-01 F-9-3-02 F-9-6-07 F-9-6-08	Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles Přiřadí veličině (dráha, rychlost, čas) značku, jednotku, měřidlo, převede číselný údaj na základní jednotku, vybere potřebný vztah – vzorec pro výpočet potřebné veličiny; pracuje podle svých schopností s grafy Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa, v ní to znamená Na příkladech ukáže, jak hloubka a hustota kapaliny má vliv na hydrostatický tlak Vysvětlí podstatu, fungování a využití hydraulických zařízení Objasní podstatu a účinky Pascalova a Archimedova zákona Přiřadí veličině (tlaková síla, tlak, hydrostatický tlak, vztlaková síla, atmosférický tlak) značku, jednotku, převede číselný údaj na základní jednotku, pro výpočet vybere příslušný vzorec Popíše působení tlaku v atmosféře Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí Popíše a na modelu ukáže paprsek a jeho šíření, objasní složení bílého světla a rozloží ho hranolem na barvy, vyhledá různé zdroje světla, ukáže vznik stínu, vysvětlí zatmění Slunce a Měsíce Využije zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh Roztřídí druhy zrcadel, vysvětlí podstatu odrazu a prakticky odraz v různých zrcadlech předvede Podle svých schopností zkonstruuje model odrazu paprsku Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami Roztřídí druhy čoček, popíše jejich účinky způsobené lomem světla Podle svých schopností zkonstruuje průchod paprsku čočkami Vysvětlí zákon lomu, vysvětlí rozklad světla hranolem	Pohyb těles – síly Pohyby těles, pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, pohyb přímočarý a křivočarý. Mechanické vlastnosti tekutin Tlaková síla a tlak, vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí, Pascalův zákon, hydraulická zařízení, hydrostatický a atmosférický tlak, souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny, souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře, Archimédův zákon, vztlaková síla, potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách. Elektromagnetické a světelné děje Vlastnosti světla, zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích, stín, zatmění Slunce a Měsíce, zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně), zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně), rozklad bílého světla hranolem.	EV 2

F-9-2-04p F-9-2-05p F-9-2-06p F-9-4-02p	<i>Aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení praktických problémů</i> <i>Zná vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)</i>	<i>Jednoduché stroje, vybrané jednoduché stroje (př. model páky, kladkostroje...).</i> <i>Svět techniky a dopravy.</i> <i>Energie</i> <i>Práce a výkon v souvislosti s jednoduchými stroji</i> <i>Mechanické vlastnosti tekutin</i> <i>Tepelné motory, tlak v kapalinách, hydraulická zařízení a jejich užití v praxi,</i> <i>Zvukové děje</i> <i>Vlastnosti zvuku, vznik a zdroj zvuku, odraz zvuku na překážce, hudební nástroje, škodlivost hluku.</i> <i>Praktické činnosti</i>	
F-9-5-01p F-9-5-02p	<i>Aplikuje poznatky při použití audiovizuálních přístrojů</i> <i>Rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz</i> <i>Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka</i>		

Fyzika – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
F-9-4-01 F-9-4-02 F-9-4-03 F-9-4-05 F-9-6-01 F-9-6-02 F-9-6-03 F-9-6-04 F-9-6-05 F-9-6-02 F-9-4-05	Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa Přiřadí veličinám (práce, síla, dráha, výkon, čas, energie) značky, jednotky; převede číselné údaje na základní jednotky Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem, počítá podle vzorců Využívá poznatky o vzájemných přeměnách forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh Na pokusu předvede přeměnu energie pohybové v klidovou a naopak Vysvětlí podstatu jaderné energie, popíše štěpnou reakci a fúzi, zdůvodní průběh řetězové reakce Objasní využití jaderné energie včetně jaderných elektráren Popíše a prakticky ukáže způsoby ochrany před účinky radioaktivního záření Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu Vysvětlí vznik elektrického náboje a elektrického proudu Předvede a vysvětlí elektrování Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí Přiřadí jednotlivým veličinám značku, jednotku, měřidlo; změří je po správném zapojení přístrojů, číselný údaj převede na základní jednotku Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností Vybere vodič, izolant a polovodič a vysvětlí, jak se jich využívá v praxi Nakreslí náčrt jednoduchého obvodu za pomoci základních elektrotechnických značek (článek, baterie, zdroj, vodič, žárovka, spínač, voltmetr, ampérmetr, zvonek, rezistor, uzel, elektromotor, dioda) a sestrojí ho Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	Energie Formy energie, pohybová a polohová energie, práce a výkon, jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením. Elektromagnetické a světelné děje Elektrický obvod, zdroj napětí, spotřebič, spínač, elektrické a magnetické pole, elektrická a magnetická síla, elektrický náboj, tepelné účinky elektrického proudu, elektrický odpor, stejnosměrný elektromotor, transformátor, bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními, podstata elektromagnetických jevů, př. popíše a sestrojí elektromagnet, indukční cívku, transformátor, elektromotor na stejnosměrný proud, model dynama a generátoru na střídavý proud. Energie Ekologie, ochrana člověka za mimořádných situací.	EV 3 EV 4

	Vysvětlí podstatu elektrického odporu a používá Ohmova zákona při řešení různých obvodů a při výpočtech Vybere při řešení správný vzorec Zapojí správně polovodičovou diodu Popíše, případně použije některé polovodiče Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní Vysvětlí výrobu, přenos a transformaci střídavého proudu Odliší proud střídavý od stejnosměrného Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí Popíše účinky blesku a zdůvodní ochranu před jeho úderem		
F-9-4-03p F-9-4-04p F-9-4-05p F-9-6-01p F-9-6-02p F-9-6-03p	<i>Rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití</i> <i>Vyjmenuje formy energie</i> <i>Rozezná teplo přijaté či odevzdané tělesem</i> <i>Zná přeměny skupenství</i> <i>Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i>	<i>Energie, elektrická síla, elektrický proud a obvod, napětí, baterie, měření elektrické energie, schémata obvodů, zapojení jednoduchého elektrického obvodu, nebezpečí úrazu a škody způsobené elektrickým proudem, zkrat, pojistky.</i> <i>Přeměna energie na teplo a na světlo</i> <i>elektromotory, elektřina v autě, odpor</i> <i>elektrické spotřebiče</i> <i>zacházení s elektřinou</i> <i>praktické činnosti</i>	

Fyzika – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
F-9-4-04	Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem Objasní podstatu tepla, jeho dodávání a odebírání; vysvětlí a ukáže přenos tepla vedením, prouděním a zářením Přiřadí k veličině značky, jednotky, převede číselné údaje na základní jednotky, používá k výpočtům vzorce a tabulky Rozpozná různá skupenství hmoty a určí podmínky jejich přeměn	Energie Přeměny skupenství, tání a tuhnutí, skupenské teplo tání, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny, veličiny - teplo, měrná tepelná kapacita, hmotnost, teplota počáteční a konečná), tepelné konstanty (teplota tání a tuhnutí, teplota varu, měrné skupenské teplo tání a varu), obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie.	EV 2
F-9-5-01	Používá tabulky ke zjišťování tepelných konstant Popíše konkrétní počasí pomocí meteorologických prvků	Zvukové děje Vlastnosti zvuku, látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku, výška zvukového tónu.	
F-9-5-02	Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku Vysvětlí podstatu zvuku, předvede přístupné zdroje zvuku, vysvětlí a předvede šíření zvuku Vypočte, jak rychle doletí zvuk na určitou vzdálenost a jak je vzdálený zdroj zvuku Předvede a objasní odraz zvuku - ozvěnu a dozvuk Ukáže na příkladech dobrou a špatnou akustiku a popíše, jak by provedl zvukovou izolaci Vymezí vlastnosti tónu, porovná hudební nástroje podle principu vzniku tónu a podle zvukové barvy, z vlastní zkušenosti vyhledá technické způsoby přenosu zvuku Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí Dokáže, jak nadměrná hlučnost škodí lidskému sluchu, a vysvětlí, jak je vhodné se proti ní chránit	Vesmír Sluneční soustava – její hlavní složky, měsíční fáze, hvězdy – jejich složení.	
F-9-7-01 F-9-7-02	Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet Odliší hvězdu od planety na základě jejích vlastností Popíše Sluneční soustavu Objasní podstatu hvězdy (Slunce) a dějů v ní Najde na obloze základní orientační body (Severku, Velký a Malý vůz, Orion) Vyhledá různé teorie vzniku a vývoje vesmíru		
F-9-6-02p F-9-6-03p	<i>Rozlišuje stejnoměrný proud od střídavého a umí změřit elektrický proud a napětí</i>	<i>Elektromagnetické a světelné děje Zdroje světla, Slunce jako zdroj světla a tepla</i>	

F-9-7-01p F-9-7-02p F-96-07p	<i>Zná zdroje elektrického proudu Rozpozná, zda těleso je či není zdrojem světla Zná způsob šíření světla v prostředí Aplikuje poznatky při použití audiovizuálních přístrojů Zná druhy magnetů a jejich praktické využití Sestaví podle schématu elektrický obvod Zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními Má vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, jejím postavení ke Slunci a ostatním planetám Chápe vztah oběžné dráhy Země a Měsíce a Země a Slunce Rozumí pojmům hvězda a planeta Osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve Vesmíru Zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci Rozliší spojnou čočku od rozptylky a znát jejich využití</i>	<i>různé druhy světelných spotřebičů, magnetické pole, kompas, gravitační pole a gravitační síla, elektromagnet, proud a napětí, výroba elektrické energie, elektrárny, od elektrárny ke spotřebiči paliva, obnovitelné a neobnovitelné zdroje, vztah k životnímu prostředí, transformátor, zkrat, ochrana před nebezpečným napětím Blesk Vesmír, základní poznatky o vesmíru, sluneční soustava, planety, Země ve Vesmíru, Měsíc</i> <i>Optika, zrcadla, spojka a rozptylka – druhy brýlí. praktické činnosti</i>	
--	---	--	--

CHEMIE – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Výuka **chemie** úzce spolupracuje s ostatními předměty vzdělávací oblasti, kterými jsou fyzika, přírodopis a zeměpis.

V užším vymezení je **chemie** předmětem, který především podchycuje a rozvíjí zájem o obor. Vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí a to především na látkách s kterými je žák běžně v denním životě konfrontován. K naplnění jsou využívány především jednoduché chemické pokusy. Učí řešit problémy, správně jednat v mezních situacích a získané poznatky učí aplikovat do běžného života. Učí pracovat v souladu s bezpečnostními pravidly a poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky.

Časová dotace:

	9.r.
Chemie	1

Průřezová témata

Předmětem **Chemie** se prolínají následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- tematický okruh – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti = téma - laboratorní práce - 9. ročník
- Rozvoj schopností poznávání = téma – chemické výpočty, chemické rovnice 9. ročník

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- tematický okruh – Objevujeme Evropu a svět = téma – spolupráce ve vědě a technice 9. ročník

Environmentální výchova (EV)

- tematický okruh - Vztah člověka k prostředí = téma – člověk a chemie - 9.ročník
 - Základní podmínky života = téma – voda, ovzduší, přírodní zdroje - 9. ročník
 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí = téma – odpady, recyklace, druhotné suroviny - 9.ročník

Mediální výchova (MDV)

- tematický okruh – Fungování a vliv médií ve společnosti = téma - role sdělovacích prostředků při získávání nových informací - 9.ročník

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování .
- Učíme žáky vyhledávat a třídit informace a správné používání odborné terminologie.
- Umožňujeme nadaným žákům širší pohled na problematiku a podporujeme žáky méně nadané začleněním do pracovních skupin.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vyhledávání informací potřebných k řešení problémů.
- Umožňujeme žákům, aby se aktivně podíleli na realizaci některých činností.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k formulování svých myšlenek a k schopnosti jejich zaznamenání.
- Učíme žáky mezilidské komunikaci a schopnosti naslouchat jiným.
- Vedeme žáky k vhodné komunikaci s vrstevníky i s dospělými.
- Netolerujeme hrubé , agresivní a vulgární chování, jsme důslední.
- Učíme žáky asertivnímu chování.
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání školy a města.

Kompetence sociální a personální

- Navozujeme situace vedoucí k pocitu zodpovědnosti.
- Vytváříme estetické pracovní prostředí.
- Učíme žáky pomocí příkladů a vzorů.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
- Dáváme prostor otevřené diskusi a respektování názorů jiných.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k pochopení práv i povinností vedoucích k ochraně zdraví
- Pěstujeme v žácích sociální citění a schopnost empatie.
- Utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví.

- Vedeme žáky k ochraně přírodního bohatství.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při zacházení s pomůckami a s chemikáliemi.
- Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Učíme žáky aplikovat získané poznatky do jiných předmětů.
- Sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů a vymezujících pravidel.

Cílové zaměření

Vzdělávání v oblasti **Člověk a příroda** směřuje žáka k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že ho vede k:

- pochopení přírody jako celku, ve kterém se prolínají obory neživé a živé přírody
- autentickému a objektivnímu vnímání okolního světa
- kladnému vztahu k životnímu prostředí
- kolektivní experimentální práci při řešení problémů
- hygienickým návykům a dodržování bezpečnosti práce
- třídění odpadu ve škole i doma
- seznámení s nejnovějšími objevy vědy a techniky v oboru
- ověřování hypotéz, jejich analyzování a vyvozování závěrů
- hlubšímu porozumění zákonitostí přírodních procesů
- seznámení s regionálními i republikovými zvláštnostmi v oboru chemie
- potřebě klást si otázky o příčinách přírodních procesů a hledat adekvátní odpovědi
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, k vlastnímu zdraví i k zdraví ostatních lidí

Očekávané výstupy – OV

Žák = 1. Úvod

- zná postavení chemie mezi ostatními vědami
- ovládá telefonní čísla pro záchranu života
- rozeznává základní druhy chemického skla a nářadí

2. Směsi

- rozlišuje směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a využití
- uvede příklady znečišťování vody a ovzduší a navrhne preventivní opatření likvidace znečištění

3. Částicové složení látek a chemické prvky

- používá pojem atom a molekula ve správných souvislostech
- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a používá je ve správných souvislostech
- orientuje se v periodické soustavě prvků
- rozpozná vybrané kovy a nekovy podle jejich vlastností

4. Chemické reakce

- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí
- uvede příklady důležitých chemických reakcí
- přečte chemické rovnice
- s použitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost reaktantu i produktu
- rozlišuje faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí

5. Anorganické sloučeniny

- porovná vlastnosti vybraných oxidů, sulfidů, halogenidů, kyselin, hydroxidů a solí
- posoudí vliv těchto látek na životní prostředí
- vysvětlí vznik kyselých dešťů a jejich vliv na životní prostředí
- uvede opatření, kterými lze předcházet vzniku kyselých dešťů
- orientuje se ve stupnici pH, změří stupeň pH pomocí indikátoru
- uvede příklady využití neutralizace v praxi

6. Organické sloučeniny

- rozliší vybrané uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a využití
- zhodnotí využívání fosilních a vyrobených paliv
- uvede příklady produktů frakční destilace ropy a jejich využití
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a využití

- zná princip a podmínky fotosyntézy
- uvede příklady zdrojů, vlastností a využití cukrů, tuků, bílkovin a biokatalyzátorů

7. Chemie a společnost

- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska udržitelného rozvoje Země
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů v praxi
- orientuje se v přípravě a využití významných chemických látek v praxi a v jejich vlivu na životní prostředí a zdraví člověka

Chemie – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
CH-9-1-01 CH-9-1-02 CH-9-1-03	Pozná skupenství a jejich přeměny Rozliší chemické a fyzikální děje Zná zásady bezpečné práce a dovede poskytnout 1.pomoc Orientuje se v telefonních číslech, dokáže přivolat 1.pomoc	Pozorování, pokus a bezpečnost práce Látky, jejich vlastnosti, chemické děje, skupenství, zásady bezpečnosti práce a první pomoci.	OSV 3a VMEGS 2 EV 2 EV 3 EV 4 MDV 1e
CH-9-2-01 CH-9-2-02 CH-9-2-03 CH-9-2-04	Rozliší druhy směsí, umí je vyjmenovat Uvědomí si vlivy prostředí na rychlost rozpouštění Uvede příklady z praxe Umí použít vzorec pro výpočet hmotnostního zlomku a koncentrace Vyjmenuje metody oddělování složek směsí, zná využití v praxi Orientuje se v druzích vod, chápe její význam, vysvětlí znečišťování, důsledky	Směsi Směsi, roztoky, oddělování složek směsí, voda, vzduch.	
CH-9-2-05 CH-9-2-06	Vyjmenuje procentový obsah složek vzduchu, zná význam vzduchu pro průmyslové suroviny Analyzuje hlavní znečišťovatele vzduchu, umí vysvětlit vznik a význam inverze a smogu		
CH-9-3-01 CH-9-3-02 CH-9-3-03	Objasní základní pojmy týkající se molekuly, atomu, iontu Chápe vztahy v počtu částic atomu Zná české názvy a značky vybraných prvků Odvodí základní pravidla tabulky prvků Rozliší rozdíl mezi prvkem a sloučeninou, určí počet atomů ve vzorci	Částicové složení látek a chemické prvky Atom, molekula, ionty, periodická soustava prvků, chemické prvky,	
CH-9-4-01 CH-9-4-02 CH-9-4-03	Zná pojem elektronegativita a určí ji z PSP Slovně popíše chemický děj a umí jej zapsat chemickou reakcí Zformuluje zákon zachování hmotnosti Opraví špatně vyčíslenou chemickou rovnici	Chemické reakce elektronegativita. Chemická vazba, reakce, zákon zachování hmotnosti	

CH-9-5-01	Vysvětlí pojem oxid, vytváří jeho vzorce a názvy ze vzorců, odvodí význam a užití základních oxidů z jejich vlastností	Anorganické sloučeniny Jednoduché anorganické sloučeniny – oxidy, halogenidy, kyselost a zásaditost, pH, hydroxidy, kyseliny, neutralizace, soli	
CH-9-5-02	Objasní pojem halogenid, umí vytvořit vzorec z názvu a naopak, zná využití a význam základních halogenidů		
CH-9-5-03	Vysvětlí pojem hydroxid, zná pravidla tvorby jejich vzorců a názvů, vyjmenuje jejich nejvýznamnější zástupce a ví o jejich využití a významu Dokáže poskytnout první pomoc při úrazu Vysvětlí podstatu vzniku kyselých dešťů Orientuje se v pH stupnici, zná pojem kyselinotvorný a zásadotvorný oxid, objasní rozmezí pH kyselin a zásad Zformuluje pojem kyselina Pozná rozdíl mezi kyslíkatou a bezkyslíkatou kyselinou		
CH-9-6-01	Vyjmenuje a umí používat název uhlovodíky, rozliší řetězec otevřený, uzavřený, větvený, nevětvený Používá strukturální, racionální, molekulové vzorce uhlovodíků, zná význam a využití základních uhlovodíků Umí bezpečně pracovat s organickými rozpouštědly Roztřídí paliva podle skupenství, původu a výhřevnosti a zná příklady z praxe	Organické sloučeniny Uhlovodíky, obecné vlastnosti uhlovodíků, zná pojmy alken, alkin, alkan, aren, zdroje energie – paliva, pravidla bezpečnosti práce s topnými plyny, první pomoc při popáleninách, deriváty uhlovodíků, charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek, halogenderiváty, alkoholy, fenoly, karboxylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny, makromolekulární chemie, sacharidy, tuky, bílkoviny.	
CH-9-6-02	Uvede rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie Vysvětlí rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí Analyzuje vliv produktů spalování na životní prostředí		
CH-9-6-03	Vyjmenuje hlavní produkty zpracování ropy a uhlí, zná význam ropy a zemního plynu a uhlí Umí odvodit obecný vzorec derivátů uhlovodíků Zařazuje deriváty podle charakteristické skupiny Zná význam freonů Vyjmenuje vlastnosti a užití teflonu Zná vzorce, využití a význam základních alkoholů a fenolů Vysvětlí rozdíl mezi pojmy líc a denaturovaný líc Pochopí podstatu alkoholového kvašení Uvede princip výroby destilátů Zná důsledky působení metanolu a etanolu na člověka Zná vzorce, využití a význam základních karboxylových sloučenin a kyselin Popíše karcinogenní účinky karb. sloučenin na člověka, vyjmenuje pravidla bezpečné práce s nimi Umí popsat obecné schéma neutralizace a esterifikace karb. kyselin, rozliší sůl a ester kyseliny		

	Provede důkaz glukózy a škrobu, rozliší tuky a oleje podle původu, zná příklady z praxe Napiše rovnici vzniku tuků, uvede příklady zdroje tuků a význam pro výživu Zná princip a význam zmýdelňování a ztužování Vysvětlí rozdíl mezi užitečnými vlastnostmi saponátů a škodlivým vlivem na životní prostředí Popíše význam enzymů, hormonů, vitamínů, zná zdroje vitamínů v potravě, vyjmenuje zásady správné výživy Pracuje s pojmy monomer, polymer, makromolekula, napíše rovnici a vyjmenuje podmínky fotosyntézy Umí vyjmenovat základní rozdělení sacharidů Zná obecné vlastnosti monosacharidů a polysacharidů Umí zařadit základní druhy cukrů, pozná podstatu diabetes Objasní zdroje a význam bílkovin, zná princip trávení a vzniku bílkovin v organismu		
CH-9-7-01	Uvede význam DNA, RNA, zná funkci bílkovin a faktory poškozující bílkoviny Pozná oxidace, redukce, redoxní reakce, určí oxidační číslo ve sloučenině Vysvětlí princip výroby surového železa a oceli, popíše princip koroze, uvede způsoby ochrany proti korozi Umí vysvětlit děje na elektrodách při elektrolýze NaCl Vyjmenuje základní vlastnosti, výrobu stavebních materiálů a poživ		
CH-9-7-02	Objasní princip galvanického článku Uvede příklady využití elektrolýzy a galvanického článku v praxi		
CH-9-7-03	Zná způsoby hašení požáru, typy a využití hasicích přístrojů Umí vysvětlit rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem Umí rozdělit plasty podle jejich vlastností, pracuje s jejich základními zkratkami Zná jejich význam, vliv na znečišťování prostředí, vysvětlí recyklaci plastů Zná významné chemické závody v ČR Zná pravidla bezpečné práce s chemickými látkami běžně používanými v domácnosti Zná příklady návykových látek a nebezpečí jejich používání Popíše výrobu některých látek v praxi, zná jejich význam		
CH-9-1-01p	Seznamuje se s některými chemickými látkami		
CH-9-1-02p	Je upozorňován na zásady bezpečnosti s chemikáliemi		
CH-9-1-03p	Umí reagovat na případy úniku nebezpečných látek		
CH-9-2-01p	Pozná směsi a chemické látky		
CH-9-2-02p	Rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě		
		Chemie a společnost Redoxní reakce, železo, oxidace železa, elektrolýza, galvanický článek, energie, princip hasicích přístrojů, plasty, umělá textilní vlákna, člověk a chemie, recyklace plastů, bezpečnost práce, pojmy léčiva, analgetika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, výroba papíru, skla, piva, cukru, keramiky, porcelánu..., výroba a vlastnosti základních druhů hnojiv. Pozorování pokus a bezpečnost práce Vlastnosti látek, bezpečnost při práci s chemikáliemi. Směsi Směsi – dělení směsí, roztoky, voda - v přírodě, v domácnosti,	

CH-9-2-05p	Seznamuje se s nejběžnějšími roztoky a jejich využitím v běžném životě Uvědomuje si význam vody a její ochrany Rozliší různé druhy vody a uvést příklady jejich použití	voda jako zdroj lidského života, ochrana vodních zdrojů, vzduch - složení vzduchu, čistota ovzduší.	
CH-9-2-06p	Uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí		
CH-9-3-02p CH-9-3-03p	Získá povědomí o periodické tabulce prvků, orientuje se v ní Rozpozná vybrané kovy a jejich možné vlastnosti	Částicové složení látek a chemické prvky Periodická tabulka – seznámení, železo, měď, hliník. Anorganické sloučeniny Sůl, ocet.... Chemické reakce Nejjednodušší chemické sloučeniny a reakce.	
CH-9-4-01p	Pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí		
CH-9-5-01p CH-9-5-03p	Poznává vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí Orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem Poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	Anorganické sloučeniny Kyseliny, zásady, soli, oxidy, první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem.	
CH-9-6-02p	Zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie Zná příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Organické sloučeniny Uhlovodíky, paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva Deriváty uhlovodíků – alkohol Přírodní látky – funkce bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle	
CH-9-6-06p	Ví o využívání prvotních a druhotných surovin Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka		
CH-9-7-01p CH-9-7-03p	Uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy Prakticky vyzkouší využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	Chemie a společnost Druhy paliv, uhlí, ropa, zemní plyn, dřevo..., zdroje potravin, zdravá výživa, zdravý životní styl, recyklace surovin, ochrana životního prostředí, návykové látky a léčiva.	

PŘÍRODOPIS – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Výuka **přírodopisu** úzce souvisí a spolupracuje s ostatními předměty vzdělávací oblasti jako jsou chemie, fyzika a zeměpis.

V užším vymezení je však **přírodopis** oborem, který především směřuje k podchycení a rozvíjení zájmů o přírodu a o její ochranu. Umožňuje pochopit přírodu jako systém propojení neživé přírody s živými organismy. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním zákonům. Učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností a závislosti člověka na přírodních zdrojích.

Formy a metody práce se zaměřují na využívání pracovní stěny, sbírkových fondů a moderních technických a demonstračních pomůcek v pracovních přírodopisu. Preferuje přírodovědné vycházky, exkurze a krátkodobé projekty.

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Přírodopis	2	2	2	2

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Přírodopis** jsou zařazena následující průřezová témata.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Osobnostní rozvoj** - *Rozvoj schopnosti poznávání* – cvičení smyslového vnímání pozornosti a soustředění (6.- 9. ročník)
- *Psychohygienu* – 6. – 9. ročník
- **Sociální rozvoj** - *Komunikace* cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, otevřená a pozitivní komunikace (6. – 9. ročník).
- **Morální rozvoj** - *Řešení problémů* a rozhodovací dovednosti pro řešení problémů (6.–8.r.), práce s mikroskopem, 9. ročník práce s geologickou mapou + zkamenělinami

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- tematický okruh - **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast, evropské krajiny, svět. (6.- 9.r.)

Multikulturní výchova (MKV)

- tematický okruh - **Lidské vztahy** udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi. Zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy. 8. ročník – lidské rasy

Environmentální výchova (EV)

- tematický okruh - **Ekosystémy** – les, pole, vodní zdroje, moře, lidská sídla, kulturní krajina (6.- 9. ročník)

Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda, krajina, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje, (9. ročník)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí životní prostředí, ekologické zemědělství, odpady, změny v krajině, Den Země, (6.-9.r.)

Vztah člověka k prostředí – přírodní zdroje, odpadové hospodářství, životní styl, globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, (9. roč.).

Mediální výchova (MDV)

- tematický okruh - **Receptivní činnosti** - *Fungování a vliv médií ve společnosti*, role médií v každodenním životě jednotlivce, (8.-9.r.).

- **Produktivní činnosti** - *Práce v realizačním týmu*, pravidelnost mediální produkce, referáty, články v regionálním tisku, fotodokumentace, prezentace na webových stránkách školy, 6. - 9.roč.

Výchovně vzdělávací strategie (postupy) k vytvoření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- pracujeme s informacemi a odbornou literaturou.
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, aby dokázali získané výsledky porovnávat a posuzovat.
- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi.
- učíme žáky vyvozovat závěry a samostatně obhajovat vlastní stanoviska.
- cíleně vedeme žáky k obecnému pochopení termínů, znaků a symbolů.
- umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce.

Kompetence k řešení problémů

- učíme je rozpoznávat problém a pochopit ho, přemýšlet o jeho příčinách a nalézat způsoby řešení.
- vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházet jejich shodné, podobné či odlišné znaky.
- učíme je využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů.

- podporujeme je v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali vhodné řešení problémů.
- umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností.

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
- vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- podporujeme skupinovou práci, využívání médií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu u žáků.
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje.
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí.

Kompetence sociální a personální

- vytváříme esteticky vhodné školní a třídní prostředí.
- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají.
- podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmů a dáváme prostor pro diskusi.
- učíme žáky předcházet a řešit problematiku šikany a dalších negativních projevů chování.
- vybízíme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování.
- učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů.
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.

Kompetence občanské

- v žácích pěstujeme sociální cítění a schopnost empatie.
- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance).
- utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví.
- podporujeme program protidrogové prevence.
- vychováváme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- dodržujeme vymezená pravidla
- dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků.
- dodržujeme zásady bezpečnosti práce.

- sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů.
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných.

Cílové zaměření

Vzdělávání v oblasti **Člověk a příroda** směřuje žáka k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že ho vede k:

- navázat a dále rozvíjet zájem žáků o zkoumání přírodních jevů a zákonitostí
- naučit žáky využívat pro zkoumání různé metody: metody racionálního uvažování a empirické metody (měření, pokusy, pozorování)
- v průběhu celého období se zamýšlet nad průběhem a příčinami různých přírodních procesů, učit žáky formulovat otázky jak tyto procesy probíhají a v mezích možností formulovat odpovědi
- orientace v základních přírodovědných pojmech
- formou praktických činností a projektů se zapojovat do konkrétních aktivit, které vedou k šetrnému chování k přírodním systémům
- rozebrat problematiku využívání obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, zaměřit se na tuto problematiku z pohledu blízkého regionu, celé republiky, ale i globální
- odhalování souvislostí mezi přírodními podmínkami a životem lidí v blízkém okolí, regionu, na celém území republiky, v Evropě a ve světě
- učit se šetrnému chování ke svému zdraví, zdraví ostatních
- učit se získat správné návyky chování

Očekávané výstupy - OV

Obecná biologie, biologie hub, biologie rostlin

Žák

1. Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlinnou, živočišnou a bakteriální, objasní funkci základních organel
2. Rozpozná a objasní funkci základních orgánů a orgánových soustav rostlin, uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka
3. Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
4. Vysvětlí způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech
5. Dokáže objasnit pojem symbióza na soužití řasy s houbou ve stélce lišejníků
6. Na základě pozorování odvodí uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
7. Dokáže porovnat rostlinné orgány podle jejich vnější stavby, orientuje se ve vnitřní struktuře kořene, stonku, plodu a semene
8. Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a ovládá základní vyhledávání v atlase rostlin, seznámí se s prací s klíčem k určování rostlin

Biologie živočichů

Žák

1. Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, rozliší základní rozdíly mezi bezobratlými a strunatci
2. Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin (kmen, třída)
3. Na základě pozorování dokáže odvodit základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
4. Zná význam živočichů v přírodě a pro člověka
5. Dokáže určit charakteristické znaky savců a porovnat je se znaky, kterými se odlišuje člověk
6. Rozlišuje základní řády savců, určuje vybrané druhy
7. Orientuje se otázkách domestikace

Biologie člověka

Žák

1. Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
2. Orientuje se v základních stupních fylogeneze člověka
3. Objasní vznik a vývin jedince od početí až po stáří
4. Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí, uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
5. Orientuje se v aplikaci předlékařské první pomoci při poranění a jiném poškození těla

Neživá příroda

Žák

1. Dokáže popsat jednotlivé sféry Země
2. Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny a nerosty, využívá základní určovací pomůcky
3. Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a vody
4. Rozlišuje hlavní půdní typy, porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy
5. Rozlišuje jednotlivá geologická období
6. Uvede příklady výskytu organismu v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
7. Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy
8. Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
9. Uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému
10. Dokáže popsat význam vody a teploty prostředí pro život, ochranu a využití přírodních zdrojů
11. Vysvětlí podstatu příčiny vzniku mimořádných událostí a světových katastrof
12. Orientuje se v ochraně před nejčastějšími mimořádnými přírodními událostmi v České republice

13. Aplikuje praktické metody poznávání přírody

Přírodopis – 6. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
P-9-1-01	Má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích	Rozmanitost přírodních společenstev	OSV 1a OSV 1d OSV 3a EV 1 EV 3 MDV 2b
P-9-7-01	Vysvětlí pojmy živá a neživá příroda	Hovoří o významu rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka,	
P-9-7-02	Vyjmenuje základní podmínky života na zemi	pojmy ekosystém a společenstva, vztahy v nich, potravní řetězce,	
	Má představu o nejznámějších ekosystémech	symbióza,	
	Zná pojem společenství	základní přehled,	
	Uvede příklad rostlinného a živočišného společenství	ekosystém luk, pastvin a polí (v návaznosti na první zemědělce),	
	Zná rozdíl mezi přírodním a umělým ekosystémem	les, pole, voda, lidské sídlo, louka, rybník, řeka, moře, moře, tropický	
	Uvede příklad umělého přírodního ekosystému	deštný prales, kulturní krajina,	
	Objasní pojem a uvede příklad biologické rovnováhy	ekosystém vody (v souvislosti se vznikem 1. států v okolí vodních	
	Vyjmenuje nejběžnější zástupce rostlin a živočichů v některých ekosystémech	zdrojů), využití blízkého rybníka, Labe,	
P-9-7-03	Uvědomuje si vzájemnou provázanost v ekosystémech	neživé podmínky prostředí (změny teploty v průběhu roku, množství	
	Pozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby	vody v prostředí, poloha místa vůči světovým stranám, tvar povrchu	
	Popisuje základní stavbu rostlin	krajiny, půda),	
P-9-2-02	Popisuje základní stavbu některých druhů živočichů	rostliny ve společenstvu (byliny nebo dřeviny, základní druhy,	
P-9-2-03	Vysvětlí vznik Země	využijeme klíče k určování rostlin),	
	Popíše stavbu zemského tělesa, gravitační sílu, pohyby Země	živočiškové ve společenstvu, určování živočichů, zkoumání části půdy	
	Pochopí vznik a vývoj života	lupou (půdní organismy),	
	Objasní podstatu atmosféry, hydrosféry, biosféry	vztahy ve společenstvu (potravní řetězce, vliv lidské činnosti, nutnost	
	Vyjmenuje projevy života	ochrany prostředí).	
	Odvodí podmínky života		
	Vnímá rozmanitost přírody		
	Chápe vztahy mezi organismy		
	Zná význam mikroskopu		
	Vysvětlí vznik mikroskopu		
	Popíše stavbu mikroskopu		
	Správně používá mikroskop při práci		
P-9-6-01	Chápe význam buňky pro organismus		
	Vyjmenuje jednotlivé části buňky		
	Popíše rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou		
	Pochopí funkci jednotlivých orgánů buňky		
P-9-1-01	Vnímá rozdíl mezi jednobuněčným a mnohobuněčným organismem		
P-9-1-03	Rozumí pojmem tkáň a pletiva		

P-9-7-01	Vysvětlí význam systému organismů		
P-9-1-02	Zařadí živočišný a rostlinný druh do základní systematické skupiny		
P-9-1-03	Popíše odborné mezinárodní názvosloví		
P-9-7-01	Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti		
P-9-8-01	Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů		
P-9-1-02	Popíše stavbu těla viru a jeho rozmnožování		
P-9-1-03	Vyjmenuje příklad virových onemocnění Popíše stavbu těla bakterie Zná význam bakterií pro člověka	Planeta Země Planeta Země a vznik života na Zemi. Základní struktura života Projevy života, podmínky života, rozmanitosti přírody, vztahy mezi organismy, zkoumání přírody, mikroskop, buňka – základní stavební a funkční jednotka, rostlinná a živočišná buňka – srovnání, jednobuněčné a mnohobuněčné organismy, přehled organismů, soustava organismů, viry – „život“ bez buňky, bakterie – nejstarší obyvatelé Země, sinice – modrozelené organismy, houby – rostliny nebo živočichové, lišejníky – průkopníci života, řasy - stélkaté rostliny, prvoci – jednobuněční živočichové, žahavci, ploštěnci, hlísti, kroužkovci – mnohoštětinatci, opaskovci, měkkýši – mlži, plži, hlavonožci, korýši, členovci – pavoukovci, vzdušnicovci (mnohonožky, stonožky), hmyz (vážky, stejnokřídílí, vši, ploštice, rovnokřídílí, blechy, síťokřídílí, motýli, brouci, dvoukřídílí, blanokřídílí), bezpečnost a první pomoc. Ochrana přírody	
P-9-1-04	Uvede příklady bakteriálních onemocnění		
P-9-1-05	Popíše stavbu těla sinice		
P-9-1-06	Vyjmenuje příklad sinic		
P-9-1-07	Chápe nebezpečí sinic pro člověka		
P-9-2-01	Chápe význam hygieny a prevence		
P-9-2-02	Popíše stavbu těla hub		
P-9-2-03	Rozliší základní jedlé a jedovaté houby Vysvětlí jejich rozmnožování Sestaví zásady správného houbáře		
P-9-4-01	Prokáže znalost poskytnutí první pomoci při otravě houbami		
P-9-4-02	Charakterizuje pojmy cizopasně, hniložijné houby a uvede jejich příklad		
P-9-4-03	Chápe význam, ale i nebezpečí plísní a kvasinek pro člověka		
P-9-4-04	Pozná vybrané zástupce		
P-9-7-04	Pojmenuje stavbu těla lišejníků Rozliší 3 typy stélek a uvede příklad		
P-9-8-01	Vysvětlí pojem indikátory Vysvětlí stavbu těla řasy, jejich rozmnožování Vyjmenuje zástupce řas Zná využití řas v průmyslu Popíše stavbu těla jednotlivých živočišných tříd Rozliší různé způsoby života, stavbu těla, životně důležitých orgánů Vysvětlí jejich rozmnožování a vývoj Popíše stavbu, tvar, pohyb, výskyt a rozmnožování prvoků Uvede zástupce prvoků Vyjmenuje základní orgány žahavců, uvede sladkovodní a mořské zástupce Opíše stavbu těla, orgánové soustavy, rozmnožování u ploštěnců Uvede příklad cizopasných ploštěnců, objasní jejich vývoj		

	Popíše stavbu těla hlístů Uvědomuje si nutnost čisté vody Uvede, co znamená pojem vzdušnicovci Rozliší pojmy mnohonožky a stonožky a uvede příklad Popíše stavbu těla, druhy ústrojí, vývoj, funkci jedinců Porovná proměnu dokonalou a nedokonalou a vysvětlí rozdíly Uvede zástupce hmyzu s proměnou nedokonalou i dokonalou Popíše jejich ústrojí, rozmnožování, způsob života Uvede příklad užitečných a škodlivých druhů Chápe význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka Chápe význam hygieny a nutnost prevence Umí poskytnout první pomoc Chápe nutnost ochrany životního prostředí Uvědomuje si, že s vývojem člověka se vyvíjí i zásahy člověka do přírody Uvede příklady kladných a záporných zásahů člověka do přírody Vysvětlí, proč je ochrana přírody problémem globálním Objasní význam ochrany přírody Uvede místa chráněná státem, umí tato místa najít na mapě Zná světoznámé NP Chápe pojem a význam Červené knihy ohrožených druhů Umí vyjmenovat některé druhy ohrožených rostlin	Ochrana životního prostředí, zásahy člověka do přírody, vývoj zásahů člověka do přírody, ochrana přírody.	
P-9-1-01p P-9-7-03p P-9-1-03p P-9-2-01p P-9-2-03p	<i>Má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích Vyjmenuje základní podmínky života na Zemi Má představu o nejznámějších ekosystémech Uvědomuje si vzájemnou provázanost v ekosystémech</i>	<i>Opakování – lidské tělo v souvislosti s dospíváním Rozmanitost živých organismů, společné znaky živých organismů, Neživé podmínky prostředí (roční období, důležitost vody v krajině, podnební pásma, tvar povrchu krajiny, hory, nížiny atd., druhy půdy,, pojem ekosystém a společenstva, vztahy v nich, potravní řetězce, koloběh potravy, les, pole, voda, louka, rybník, řeka, moře, tropický deštný prales ,využití blízkého rybníka, Loučná, živočichové ve společenstvu - přímo ve zkoumaném prostředí, určování živočichů, Bakterie, viry, kvasinky, plísňe, řasy, lišejníky, prvoci, žahavci práce s encyklopediemi, rostliny ve společenstvu (byliny nebo dřeviny, základní druhy), klíče k určování rostlin, poučení o bezpečnosti v přírodě, poznávání přírody v praxi – vycházky, exkurze. Ochrana přírody</i>	
P-9-3-02p P-9-4-02p P-9-4-04p P-9-8-02p	<i>Popisuje základní stavbu některých druhů živočichů Pozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby Pozná lišejníky Popisuje základní stavbu rostlin Vyjmenuje nejběžnější zástupce rostlin a živočichů v některých ekosystémech Hovoří o významu rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka Poznává a chrání přírodu</i>		

Přírodopis – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
P-9-1-04	Rozlišuje vybrané přirozené i umělé ekosystémy Prezentuje získané základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích a rozlišuje základní projevy a podmínky života na zemi Popisuje stavbu těla vybraných živočichů	Opakování – ekosystémy a společenstva (míra závislosti na lidech). Biologie - úvod do srovnávání a taxonomie živočišných a rostlinných druhů Zoologie – třídění živočichů	EV 1 EV 3 MDV 2b OSV 1a OSV 1d OSV 3a MKV 2
P-9-1-02	Vyjmenuje určené zástupce vybraných skupin živočichů a vysvětlí význam hospodářsky důležitých živočichů	Zoologie – nauka o živočiších,	
P-9-1-03	Porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů	bezobratlí - ploštěnci, cizopasníci, měkkýši, kroužkovci, členovci, hmyz (základní přehled, zástupci jednotlivých skupin), živočišná společenstva,	
P-9-4-03	Popíše vnější a vnitřní stavbu těla, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, používá osvojenou odbornou terminologii	obratlovci - ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci (stavba těla, projevy života,	
P-9-4-01	Uvede zástupce jednotlivých skupin	životní podmínky, rozmnožování, třídění - druhy, zástupci, význam), hospodářsky významní živočichové,	
P-9-4-02	Rozlišuje sladkovodní a mořské ryby	práce s encyklopediemi a klíči k určování,	
P-9-4-03	Rozeznává základní vodní pásma	strunatci – pláštěnci, bezlebeční,	
P-9-3-01	Chápe rozmnožování a chov ryb	kruhoústí – mihule,	
P-9-3-02	Pochopí význam ryb v potravě člověka	paryby – žraloci a rejnoci,	
P-9-3-03	Popíše vnější a vnitřní stavbu těla obojživelníků	ryby – sladkovodní, mořské,	
P-9-3-05	Chápe jejich rozmnožování a vývin	obojživelníci,	
P-9-7-01	Vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí	plazi - želvy a krokodýli, ještěři a hadi,	
P-9-7-02	Zná naše nejznámější obojživelníky	ptáci – vodní, mokřadní, mořští, dravci, sovy, lesní, stromoví...	
P-9-7-03	Popíše vnější a vnitřní stavbu těla plazů	Botanika	
	Chápe vývoj plazů, uvede zástupce plazů	Význam rostlin pro člověka - stavba, tvar a funkce rostlinného těla,	
	Odvodí přizpůsobení plazů prostředí	typy	
	Prokáže znalost první pomoci uštknutí hadem	plodů, semen, kořenů, listů, květů (jako podklad pro určení a zařazení rostliny), základní fyziologické procesy rostlin (fotosyntéza, rozmnožování,	
	Seznámí se s exotickými druhy plazů a možnostmi jejich chovu v teráriích	růst), životní prostředí rostlin,	
	Objasní vznik a vývoj ptáků	rostliny nižší - řasy, houby, lišejníky,	
	Chápe vývojové zdokonalování stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu	rostliny vyšší - výtrusné (mechorosty, kapradorosty), semenné, dřeviny, byliny,	
	Popíše vnější a vnitřní stavbu těla ptáků	hospodářsky významné rostliny,	
	Podle znaků dokáže ptáky rozdělit do nejznámějších řádů	léčivé rostliny, jedovaté rostliny,	
	Vysvětlí chování ptáků a jejich dorozumívání	chráněné rostliny,	
	Zná zástupce tažných a přezimujících ptáků	práce s encyklopediemi a klíči k určování rostlin,	
	Vyjmenuje určené zástupce bylin a dřevin a vysvětlí význam hospodářsky důležitých rostlin	přehled systému rostlin – shody a rozdíly,	
	Hovoří o základních rostlinných fyziologických procesech		
	Popisuje stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin		

	Hovoří o významu rostlin v přírodě pro člověka Zná význam pěstování rostlin pro člověka Vysvětlí vývoj rostlin Popíše stavbu rostlinného těla Vysvětlí přizpůsobení rostlin životu na souši Chápe význam systému rostlin Objasní životní cyklus mechů Uvede zástupce mechů Vysvětlí životní cyklus kapradin Uvede zástupce plavuní, přesliček, kapradin Zná význam prvohorních přesliček a plavuní pro člověka (uhlí) Chápe význam částí rostlinných těl pro rostlinu Popíše jejich stavbu, funkci, přeměny, význam Umí vyjmenovat jejich druhy Objasní základní pojmy – jednoletá, dvouletá, víceletá, vytrvalá Vysvětlí pojem nahosemenné rostliny Popíše rozmnožování jehličnanů Odvodí výskyt a podmínky života Objasní pojem krytosemenné rostliny Porovná rostliny jednoděložné a dvouděložné Umí vyjmenovat jejich základní znaky Chápe pojmy kulturní, okrasné rostliny a uvede příklad Umí některé vyjmenovat a odvodí, která část rostliny se sbírá k výrobě léků Chápe pojem Červená kniha ohrožených druhů rostlin Charakterizujeme daný ekosystém – rostliny, živočichy Vyjmenuje rostliny a živočichy tvořící daný ekosystém Vyjmenuje a popíše rostliny a živočichy tvořící společenstvo vod stojatých, tekoucích, bažin, močálů, rašelinišť Rozlišuje lesy listnaté, smíšené a jehličnaté Urcí jejich výskyt a podmínky života Zná jejich hospodářský význam Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu a dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	výtrusné rostliny – mechy, plavuně, přesličky, kapradiny, semenné rostliny, části těla semenných rostlin, rozmnožování rostlin, nahosemenné rostliny – jinany, jehličnany, krytosemenné rostliny – jednoděložné, dvouděložné, listnaté stromy a keře, cizokrajné rostliny - ovoce, koření, nápoje, společenstvo lesa, společenstvo vod a mokřadů, společenstvo luk, pastvin a travnatých strání, společenstvo polí a sídelní aglomerace, poznávání přírody v praxi – vycházky, exkurze, pokusy, poučení o bezpečnosti a ochraně přírody.	
P-9-1-01p	Má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích	Prezentuje získané základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích a	
P-9-1-03p	Rozlišuje vybrané přirozené i umělé ekosystémy	rozlišuje základní projevy a podmínky života na zemi,	
P-9-4-01p	Popisuje stavbu těla vybraných živočichů	přírodní společenstva a ekosystémy,	

P-9-1-03p P-9-3-03p P-9-3-04p P-9-3-05p P-9-7-04p P-9-8-01p	Vyjmenuje určené zástupce vybraných skupin živočichů a vysvětlí význam hospodářsky důležitých živočichů Popisuje stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin Hovoří o základních rostlinných fyziologických procesech Vyjmenuje určené zástupce bylin a dřevin a vysvětlí význam hospodářsky důležitých rostlin Hovoří o významu rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu a dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	les, pole, voda, louka, rybník, řeka, moře, lidské sídlo, moře, tropický deštný prales, kulturní krajina. Biologie – úvod do srovnávání a taxonomie živočišných a rostlinných druhů Zoologie – třídění živočichů Živočišná společenstva, bezobratlí - ploštěnci, cizopasníci, měkkýši, kroužkovci, členovci, hmyz (základní přehled, zástupci jednotlivých skupin), obratlovci - ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci (stavba těla, projevy života, životní podmínky, rozmnožování, třídění - druhy, zástupci, význam), hospodářsky významní živočichové. Botanika Základní fyziologické procesy rostlin (fotosyntéza, rozmnožování, růst), životní prostředí rostlin, význam rostlin pro člověka, stavba, tvar a funkce rostlinného těla, typy plodů, semen, kořenů, listů, květů (jako podklad pro určení a zařazení rostliny), rostliny nižší - řasy, houby, lišejníky, rostliny vyšší - výtrusné (mechorosty, kapraděrosty), semenné, dřeviny, byliny, hospodářsky významné rostliny, léčivé rostliny, jedovaté rostliny, chráněné rostliny, práce s encyklopediemi a klíči k určování rostlin, poučení o bezpečnosti a ochraně přírody, poznávání přírody v praxi – vycházky, exkurze, pokusy.	
--	--	--	--

Přírodopis – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
P-9-1-07 P-9-4-01	Popisuje stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a zná jejich funkce Vysvětlí význam stavby těla s ohledem na jejich způsob života	Buňka, stavba buňky, jednobuněčné organismy, bakterie, stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgánové soustavy.	OSV 1a OSV 1d OSV 3a
P-9-4-02	Zná orgánovou stavbu savců Popíše funkci orgánů Odvodí společné rysy savců Odvodí společné znaky s člověkem	Savci Původ a vývoj člověka, odlišnosti člověka od ostatních savců, vnitřní stavba těla savců, přehled hlavních skupin savců,	EV 1 EV 3 MDV 2b MDV 1e
P-9-4-03	Seznámí se s hlavními skupinami savců Zná zástupce skupin	vejcorodí, živorodí, hmyzožravci, hlodavci, letouni, chudozubí, zajíci, šelmy - psovitě, kočkovitě, lasicovitě, medvědovitě,	MKV 2 VMEGS 2
P-9-4-04	Popíše jednotlivé skupiny Vysvětlí pojem etologie Objasní druhy chování a uvede příklady Chápe rozmanitost této živočišné skupiny Popíše vývoj savců Odvodí jejich místo a způsob života Chápe rozdíl v jejich vývinu Popíše jejich přizpůsobení prostředí Chápe význam ale i nebezpečí pro člověka Analyzuje ohrožené druhy Vyjmenuje všechny biomy světa Umí je charakterizovat a najde jejich polohu na mapě Vyjmenuje vědní obory, které se zabývají člověkem Zařadí člověka do živočišného systému Charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného organismu Zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky Objasní pojmy buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus Popíše stavbu a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav lidského těla a vysvětlí jejich vztahy	ploutvonožci, kytovci, chobotnatci, lichokopytníci, sudokopytníci – přežvýkaví, nepřežvýkaví, primáti – poloopice, opice, lidoopi, etologie – chování a dorozumívání savců, savci biomů světa. Biologie člověka Úvod do biologie člověka, od buňky k člověku, lidské rasy, kosterní soustava, stavba kostí, základní kosti trupu, končetin a hlavy, onemocnění a úrazy, svalová soustava, stavba svalu, druhy svalstva, výživa svalů, únava a relaxace, onemocnění, úrazy, oběhová soustava, tělní tekutiny, srdce a jeho funkce, onemocnění, mízní soustava, imunita, očkování, infekce, dýchací soustava, principy dýchání, onemocnění, trávicí soustava, části trávicí soustavy, složení potravy, energetická rovnováha, chrup, onemocnění, vylučovací soustava, činnosti vylučovací soustavy, onemocnění, kožní soustava, stavba kůže a její funkce, onemocnění, prevence, nervová soustava, stavba nervové soustavy, mozek, onemocnění, hormonální soustava, hormony, onemocnění, smyslové orgány, pohlavní soustava, nitroděložní vývin jedince, rozmnožování a vývin jedince, dospívání, sexualita, sexuální chování,	
P-9-5-01	Popíše vývoj člověka Objasní původ člověka Vysvětlí vývoj člověka Popíše vznik a vývin jedince Popíše oplození		
P-9-5-02	Zná funkci vajíčka a spermie		
P-9-5-03	Uvede etapy, délku a průběh v matčině těle		
P-9-5-04	Charakterizuje druhy porodu		

P-9-5-05	Vyjmenuje etapy lidského života	deviace, zdraví,	
P-9-1-01	Odvodí základní změny v obdobích života	poskytnutí první pomoci,	
P-9-7-01	Uvede úrazy, onemocnění, příčiny vzniku, prevence a ošetření	genetika, význam genů.	
P-9-7-02	Chápe význam první pomoci	Ekologie, živá a neživá příroda a její složky,	
P-9-7-03	Odvodí povinnost k nemocnému, zraněnému	ekosystémy, společenstva, potravní řetězce.	
	Objasní pojem zdraví, civilizační choroby		
	Vyjmenuje faktory ovlivňující zdraví		
	Zná druhy lékařství, jejich rozdíl		
	Chápe pojmy dědičnost a proměnlivost, gen, DNA, dominantní, recesivní, aleoly		
	Vnímá význam vědního oboru		
	Odvodí jeho využití, ale i zneužití		
	Umí rozeznat složky živé a neživé přírody		
	Orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo)		
	Uvede konkrétní příklad potravinového řetězce		
	Objasní důsledky oslabení jednoho článku potravinového řetězce		
	Vysvětlí pojmy symbióza a parazitismus a uvede příklad		
	Vyjmenuje zásady poskytování předlékařské první pomoci při poranění		
	Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby		
	Objasní pojem zdraví, civilizační choroby		
	Dodržuje význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny, projevuje zdravé sebevědomí a preferuje pozitivní životní cíle		
	Zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, uplatňuje zásady správné výživy		
	Chápe důležitost struktury potravy		
	Objasní pojmy metabolismus, zdroj energie, energetická rovnováha		
	Vyjmenuje faktory ovlivňující zdraví		
P-9-1-01p	<i>Má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích</i>	<i>Biologie člověka</i>	
P-9-1-03p	<i>Popisuje stavbu orgánů a orgánových soustav</i>	<i>Buňka, stavba buňky, dědičnost</i>	
P-9-1-04p	<i>lidského těla a zná jejich funkce</i>	<i>jednobuněčné organismy, bakterie,</i>	
P-9-5-01p	<i>Popíše vznik a vývin jedince</i>	<i>stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla,</i>	
P-9-5-02p	<i>Vyjmenuje hlavní etapy vývoje člověka</i>	<i>orgánové soustavy,</i>	
P-9-5-03p	<i>Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí</i>	<i>kosterní soustava, stavba kostí, základní kosti trupu, končetin a hlavy,</i>	
P-9-1-07p	<i>a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i>	<i>onemocnění a úrazy,</i>	
P-9-5-04p	<i>Vyjmenuje zásady poskytování předlékařské první pomoci při poranění</i>	<i>svalová soustava, stavba svalu, druhy svalstva, výživa svalů, únava a</i>	
P-9-5-05p	<i>Dodržuje význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny, projevuje zdravé sebevědomí a preferuje pozitivní životní cíle</i>	<i>relaxace, onemocnění, úrazy,</i>	
		<i>oběhová soustava, tělní tekutiny, srdce a jeho funkce, onemocnění,</i>	

		<i>mízní soustava, imunita, očkování, infekce, dýchací soustava, principy dýchání, onemocnění, trávicí soustava, části trávicí soustavy, složení potravy, energetická rovnováha, chrup, onemocnění, vylučovací soustava, činnosti vylučovací soustavy, onemocnění, kožní soustava, stavba kůže a její funkce, onemocnění, prevence, nervová soustava, stavba nervové soustavy, mozek, onemocnění, hormonální soustava, hormony, onemocnění, smyslové orgány, pohlavní soustava, orgány, spermie, vajíčka, onemocnění pohlavního ústrojí, rozmnožování, ochrana před početím, nitroděložní vývin jedince, původ a vývoj člověka, odlišnosti člověka od ostatních savců, lidská sídla – organismy provázející člověka mikroorganismy (bakterie, kvasinky, plísně, prvoci, cizopasníci), nemoci, úrazy, prevence, základy 1. pomoci.</i>	
--	--	--	--

Přírodopis – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
P-9-6-01	Vyjmenuje obory zabývající se výzkumem Země a objasní jejich oblast působení	Neživá příroda	OSV 1a OSV 1d OSV 3a VMEGS 2 EV 1 EV 2 EV 4 MDV 1e MDV 2b
P-9-6-02	Chápe význam práce geologa, odvodí jeho uplatnění Zná jeho potřeby a pomůcky k práci Vysvětlí pojem minerál Chápe druhy vzniku minerálů Rozeznává krystalické soustavy Odvodí vlastnosti krystalických soustav Umí zařadit základní minerály do krystalických soustav Zná fyzikální a chemické vlastnosti minerálů Určí fyzikální a chemické vlastnosti vybraných minerálů Chápe pojem Mohsova stupnice tvrdosti Vnímá rozdělení minerálů do devíti tříd a umí je vyjmenovat Zařadí nejznámější minerály do tříd Určí jejich vlastnosti, výskyt, využití Rozdělí prvky podle základních vlastností do skupin Vyjmenuje zástupce prvků Zná základní vlastnosti, výskyt a využití prvků Charakterizuje jejich základní vlastnosti Popíše jejich formy a místa výskytu Chápe rozdíl mezi nerostem a horninou Dělí horniny na tři základní druhy Odvodí jejich vznik podle názvu Zná názvy jednotlivých geosfér Chápe stavbu geosfér Odvodí původ informací o stavbě Země Vyjmenuje vrstvy atmosféry Popíše složení atmosféry Zná její základní vlastnosti Vysvětlí pojem skleníkové plyny, skleníkový efekt, globální oteplování Chápe výměnu plynů v geochemických a biochemických cyklech	Geologie Věda o Zemi, práce geologa v terénu, minerály a horniny, krystalová soustava, zkoumání vlastností minerálů, nejdůležitější minerály, prvky, sulfidy, halogenidy, sírany, oxidy, uhličitany, fosforečnany, křemičitany, horniny. Planeta Země Stavba zemského tělesa, cesta do středu Země, atmosféra, skleníkové plyny, nerosty a horniny, pohyb hmot v zemské kůře, období vývoje země a zemské kůry, vnitřní geologické děje, litosférické desky, pohyb desek, zemětřesení, magma – poselství z hlubin, sopečná činnost, sopky, vyvřelé horniny, přeměněné horniny, nerostné suroviny, vnější geologické děje, změny na povrchu Země, voda, voda na Zemi, činnost vody (tekoucí voda, regulace vodních toků, činnost moře), Země – Modrá planeta,	
P-9-6-01	Dělí děje Země na vnitřní a vnější		
P-9-6-01			
P-9-6-03			
P-9-6-06			
P-9-6-06			
P-9-6-06			
P-9-6-06			
P-9-6-06			

P-9-6-02	Vyjmenuje vnitřní a vnější geologické děje	činnost ledovců (horské, pevninské ledovce, ledové štíty),	
P-9-6-02	Umí tyto děje charakterizovat	vítr,	
P-9-6-03	Chápe rozdíl mezi oceánskými a kontinentálními deskami	činnost větru (minerály pouští, ekologické důsledky rozšiřování	
P-9-6-06	Vysvětlí jednotlivé možnosti pohybů desek	pouští),	
	Odvodí vznik útvarů	zvětrávání (mechanické, chemické, biologické, hybná síla horninových	
P-9-6-03	Vysvětlí vznik zemětřesení	mas	
P-9-6-06	Popíše jeho průběh a následky	– zemská přitažlivost),	
P-9-6-02	Zná RichtEROVU stupnici	usazené (sedimentární) horniny,	
	Porovná zemětřesení na povrchu s podmořským	úlomkovitě, chemické, organické usazeniny,	
P-9-6-04	Popíše složení magma	půda,	
	Objasní jeho vznik a stavbu	vznik půdy,	
P-9-6-01	Zná druhy magma	půdy - vlastnosti půdy, půdní typy, ochrana půdy,	
P-9-6-02	Objasní stavbu sopky	ochrana půdy.	
P-9-6-05	Rozliší druhy sopek	Historie planety Země	
P-9-7-04	Ví, kde je největší počet sopek na světě	Záznam v horninách, počátky planety Země,	
	Odvodí jevy doprovázející sopečnou činnost	první organismy na Zemi,	
	Vysvětlí nebezpečí sopek	vznik zkamenělin,	
	Objasní přínos sopek pro člověka	prvohory – éra trilobitů,	
	Objasní jejich vlastnosti a vznik magmatických vyvřelých hornin	druhohory – éra plazů,	
	Vyjmenuje základní druhy a popíše jejich složení	třetihory – éra savců,	
	Zná základní zástupce	čtvrtohory – éra člověka,	
	Vyjmenuje druhy tektonických jevů	geologické základy české krajiny,	
	Odvodí jejich důsledky	geologická mozaika Česka (Moldanubikum, Barrandien,	
	Objasní vznik přeměněných hornin	Permokarbonské	
	Zná základní zástupce, jejich vlastnosti a výskyt	pánve, Podkrušnohorské pánve, Krušné hory, Mladá vulkanická	
	Chápe pojem nerostné suroviny a ložiska nerostných surovin	pohoří,	
	Rozdělí nerostné suroviny na základní kategorie, odvodí jejich vznik,	Lužický pluton, Česká křídová pánev (tabule), Jizerské hory a Krkonoše,	
	uvede jejich základní zástupce,	Orlické hory, Jeseníky Hornoslezská pánev, Vnější (flyšové) Karpaty,	
	popíše jejich vlastnosti, zná jejich výskyt, způsob těžby a využití	Karpatská předhlubeň, Vídeňská pánev, Moravský kras, Brněnský	
	Vyjmenuje druhy vnějších geologických dějů	masiv,	
	Odvodí jejich původce	Jihočeské pánve).	
	Objasní, za jakých podmínek probíhají	Ochrana přírody a životního prostředí	
	Vysvětlí důsledky	Péče o vodu a vzduch,	
	Analyzuje možnost prevence	ochrana rostlin a živočichů,	
	Uvede příklady u nás i ve světě	chráněná území, vycházka, exkurze.	
	Popíše složení vody		
	Odvodí její vlastnosti		
	Vyjmenuje druhy vody		
	Chápe koloběh vody v přírodě		

Charakterizuje tvořivou i ničivou činnost vody Popíše činnost tekoucí vody Zná jednotlivé části toků Chápe nebezpečí regulace vodních toků Vnímá nutnost ochrany vody Analyzuje činnost ledovců Rozlišuje typy ledovců a rozdíl v jejich činnosti Popíše činnost větru - jeho tvůrčí i ničitelskou činnost Chápe nebezpečí rozšiřování pouští Rozliší základní typy usazených hornin Popíše jejich vznik, stavbu, složení, výskyt Odvodí jejich využití Popíše vznik a význam půdy Objasní pojem půdotvorní činitelé Vyjmenuje půdotvorné činitele Zná vlastnosti půdy Odvodí kyselost, úrodnost Charakterizuje půdní typy Vnímá nutnost ochrany půdy Hovoří o významu půdy pro život lidí na Zemi a vyjmenuje hlavní půdotvorné činitele Popíše vznik Země Seznámí se s jednotlivými érami vývoje Země Vnímá fosilní záznam jako důkaz vývoje Země Vnímá vývoj Země do dnešní podoby Analyzuje důkazy o jeho vývoji Popíše období prvohor – čtvrtohor Odvodí význam zkamenělin Zná naleziště zkamenělin nejen u nás Chápe souvislosti ve vývoji Země, živočichů, rostlin Vyjmenuje druhy vrásnění, a co měly za následek Vnímá pohyb kontinentů až do dnešní podoby zná živočišné i rostlinné druhy- jejich první výskyt, jejich vývoj i u některých jejich dobu zániku Odvodí a zařadí vývoj člověka do éry vývoje Země Zná geologické oblasti území Česka Analyzuje podle mapy území, která jsou tvořena horninami původem prvohorním... Charakterizuje vznik a období vzniku jednotlivých oblastí naší republiky		
--	--	--

	Vyjmenuje nerosty, kterými jsou jednotlivé útvary tvořeny Chápe význam těžby Vnímá význam nutnosti vzniku CHKO... Umí tato místa najít na mapě Hovoří o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi Popisuje změny v přírodě vyvolané člověkem a objasňuje jejich kladné či záporné důsledky na životní prostředí Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu a dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody		
P-9-6-01p P-9-6-02p P-9-6-03p P-9-6-04p P-9-6-06p P-9-7-04p	<i>Vyjmenuje planety sluneční soustavy a jednotlivé vrstvy zemského tělesa</i> <i>Hovoří o horninách jako o základní stavební části zemské kůry, vybrané horniny rozděluje podle původu a pozná vybrané horniny a nerosty</i> <i>Vyjmenuje vnitřní a vnější geologické děje</i> <i>Hovoří o významu půdy pro život lidí na Zemi a vyjmenuje hlavní půdotvorné činitele</i> <i>Hovoří o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</i> <i>Popisuje změny v přírodě vyvolané člověkem a objasňuje jejich kladné či záporné důsledky na životní prostředí</i> <i>Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu a dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.</i>	<i>Neživá příroda</i> <i>Planeta Země,</i> <i>období vývoje země a zemské kůry,</i> <i>stavba zemského tělesa,</i> <i>horniny, nerosty,</i> <i>živelné pohromy - obecné zásady při evakuaci, první pomoc,</i> <i>pohyb hmot v zemské kůře,</i> <i>zemětřesení, sopečná činnost,</i> <i>vznik půdy, ochrana půdy,</i> <i>voda, vzduch a péče o ně,</i> <i>rozšíření a vývoj živočichů na Zemi, ochrana rostlin a živočichů,</i> <i>chráněná území (v ČR i ve světě), poznávání přírody v praxi – vycházky, exkurze, pokusy.</i>	

ZEMĚPIS - 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Zeměpis** stanovených RVP ZV a související očekávané výstupy průřezových témat.

Předmět **Zeměpis** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry...
- fyzika: sluneční soustava, vesmír...
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, NP...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy...
- informatika: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Zeměpis	2	2	2	2

Předmětem prolínají tato **průřezová témata**:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):

- tematický okruh: Objevujeme Evropu a svět: evropské země Jsme Evropané: integrační procesy soudobé Evropy, ČR součástí EU a NATO – 7.roč.

Multikulturní výchova (MKV):

- tematický okruh: Etnický původ: obyvatelstvo světadílů, rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost, postavení národnostních menšin – 7.r.

Environmentální výchova (EV):

- tematický okruh: Ekosystémy: přírodní krajiny (charakteristika, problémy, vztah člověka k životnímu prostředí) – 9.roč.

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- pracujeme s informacemi a odbornou literaturou
- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a pracovat s nimi
- vedeme žáky k pochopení termínů, znaků a symbolů
- směřujeme žáky k uvědomění si významu vzdělání
- umožňujeme širší pohled nadaným jedincům, podporujeme méně nadané žáky

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházení jejich shodných, podobných či odlišných znaků
- učíme je využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky naslouchat druhým
- vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli i s ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- netolerujeme agresivní, hrubé a vulgární projevy chování žáků
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky
- podporujeme skupinovou práci, využívání médií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu

Kompetence sociální a personální:

- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – dvojice, skupinky
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat své názory a postoje
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své obce

Kompetence občanské:

- utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví
- vychováváme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní:

- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí

- sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných

Cílové zaměření:

Vzdělávání v předmětu **Zeměpis** směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Očekávané výstupy:

Žák -

1. organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
2. používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
3. přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité
4. vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu
5. zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
6. prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
7. rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
8. porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost
9. rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
10. lokalizuje na mapách světadíly, oceány a mikroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
11. porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů a oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států
12. zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

13. posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růsty, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
14. posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
15. zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
16. porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
17. porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
18. lokalizuje na mapách hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech
19. porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
20. uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).
21. uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
22. vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
23. hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
24. hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
25. lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
26. uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států
27. ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
28. aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
29. Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

206

Zeměpis – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
Z-9-1-01	Provede regionalizaci v jednotlivých světadílech Vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města Vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, zvažuje souvislost s přírodními poměry Vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech Dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí	Evropa Fyzickogeografická sféra, socioekonomická charakteristika, regionalizace, státy. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	VMEGS 2 MKV 3
Z-9-1-02p	<i>Zvládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i>	<i>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</i>	
Z-9-6-01p	<i>Má základní znalosti o Evropě a její rozloze, určí její zeměpisnou polohu</i>	<i>Typy krajín, chráněná území.</i>	
Z-9-6-03p	<i>Pojmenuje různé krajiny, jejich specifické znaky a funkce</i>	<i>Územní jednotky,</i>	
Z-9-6-04p	<i>Uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva</i>	<i>přírodní, hospodářské a kulturní poměry jednotlivých krajů,</i>	
Z-9-6-03p	<i>Vyhledává na mapě jednotlivé státy Evropy a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti</i> <i>Posuzuje souvislosti přírodních podmínek s funkcí a rozmístěním lidských sídel</i> <i>Pojmenovává a ukazuje sousední státy ČR</i>	<i>obyvatelstvo, významná města, důležité památky</i> <i>přírodní zvláštnosti,</i> <i>hranice ČR, sousední státy, Slovensko.</i>	

Zeměpis – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
Z-9-2-01	Objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy	Přírodní obraz Země	
Z-9-2-02	Charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce	Postavení Země ve vesmíru, tvar a pohyby planety Země, vztahy Země – Měsíc, Země – Slunce,	
Z-9-2-03	Aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso	trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období, podstata polárního dne a noci, sluneční soustava, hvězdy a planety.	
Z-9-1-02	Rozumí pojům: planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety, Galaxie, cizí galaxie	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	
	Používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země	Praktické činnosti s mapou v terénu.	
	Orientuje se v přírodě podle Slunce	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	
	Hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi	Glóbus, měřítko glóbu,	
	Dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi	různé druhy plánů a map, jejich měřítko,	
	Používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu	obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč),	
	Používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřitek	orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám, přepočet vzdáleností,	
	Prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky,	práce s atlasem,	
	Vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících	poledníky, rovnoběžky,	
Z-9-1-03	Používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi	zeměpisné souřadnice, zeměpisná síť,	
Z-9-1-04	Vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi	určování absolutní (matematické) geografické polohy,	
	Dokáže stanovit místní čas	určování časových pásem, účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi,	
	Rozumí pojům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová mez	krajinné sféry,	
	Vysvětlí pojem krajinná sféra	význam jednotlivých přírodních složek na Zemi,	
Z-9-7-01	Orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách	stavba zemského tělesa, dna oceánů,	
Z-9-3-01	Rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry	zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností,	
	Vymezení a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je	pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře, voda, vzduch, půda,	
		uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce.	
		Regiony světa	
		Afrika	
		Fyzickogeografická sféra, socioekonomická charakteristika, regionalizace,	

Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	Pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště Seznámí se s rozložením vody na Zemi Porozumí a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže Popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojmům mateční hornina, humus, eroze půdy Vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě	státy. Austrálie Fyzickogeografická sféra, socioekonomická charakteristika, regionalizace, státy. Amerika Fyzickogeografická sféra, socioekonomická charakteristika, regionalizace, státy. Asie Fyzickogeografická sféra, socioekonomická charakteristika, regionalizace, státy.	
Z-9-1-02p Z-9-1-04p Z-9-6-03p Z-9-6-01p Z-9-6-02p Z-9-5-03	<i>Orientuje se na mapě, zná základní topografické pojmy Získává osobní představu o prostředí, které nás obklopuje Určuje světové strany, seznamuje se se základy praktické topografie Popisuje přírodní podmínky světa, povrch a jeho členitost Vymezí a charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Pojmenovává a najde nejdůležitější pohoří, nížiny, řeky a města v ČR Vyjmenuje základní podmínky života na zemi</i>	<i>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie Druhy map a práce s nimi, praktické používání, plány, mapky okolí, zásady bezpečného pobytu ve volné přírodě. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace Praktické činnosti s mapou v terénu. Státy světa v jednotlivých světadílech Životní prostředí Základní podmínky života na Zemi.</i>	

Zeměpis – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
Z-9-7-02 Z-9-4-01 Z-9-4-02 Z-9-7-03 Z-9-3-01 Z-9-3-01 Z-9-4-01 Z-9-4-02 Z-9-4-03 Z-9-4-04 Z-9-5-03	Pracuje aktivně s tematickými mapami – zjišťuje a porovnává informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářství v celosvětovém měřítku Orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, rozmístění lidských ras, národů, jazyků a náboženství Určí a vyhledá nevýznamnější oblasti světové ekonomiky a aglomerace Vymezení kritéria hodnocení vyspělosti států Vede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje Orientuje se na politické mapě světa Rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, míry svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění Uvádí příklady různé míry demokracie ve světě Lokalizuje ohniska konfliktů ve světě Vede příklady nejvýznamnějších hospodářských, politických a vojenských seskupení Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace Praktické činnosti s mapou. Regiony světa Rozložení, struktura, růst, pohyby a dynamika růstu světové populace struktura, složky a funkce světového hospodářství, hlavní světové surovinové a energetické zdroje. Společenské a hospodářské prostředí Předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit, vybrané státy světa – porovnání, geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech, mezinárodní organizace a seskupení. Globální ekologické problémy současného světa Rizika, důsledky, řešení Přírodní obraz Země Zeměkoule, přírodní sféra, její základní složky a prvky, přírodní oblasti Země, podnebné pásy, časová pásma, rovnoběžky a poledníky, pevnina, oceán. <i>Regiony světa</i> <i>Přírodní, podnebné, vegetační, hospodářské sídelní, jazykové, náboženské, politické a kulturní poměry vybraných světadílů a světových regionů, významné přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, obyvatelstvo světa, rekreační oblasti ve světě.</i> <i>Životní prostředí</i> <i>Chráněné oblasti, otázky ekologie.</i>	EV 1
Z-9-2-02p Z-9-2-04p Z-9-3-02p Z-9-3-03p Z-9-5-02p Z-9-5-02p	<i>Objasní důsledky pohybů Země</i> <i>Ví o působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost</i> <i>Posuzuje působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu</i> <i>Vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány</i> <i>Rozeznává základní přírodní a společenské znaky světových regionů</i> <i>Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů, a vybraných států</i> <i>Uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek</i> <i>Objasní na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i>		

UMĚNÍ A KULTURA

ve vzdělávací oblasti jsou vyučovány předměty **hudební výchova** a **výtvarná výchova**.

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Hudební výchova** je vyučován na 2. stupni ZŠ v rozsahu 4 hodin v návaznosti na tabulku časových dotací hodin na 2. stupni. Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Hudební výchova** stanovených RVP ZV.

Tento obor patří do vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, která poskytuje žákům vzdělávání s estetickým účinkem. Dochází zde k rozvíjení tvořivosti a vnímavosti k uměleckým dílům a díky nim i rozvoji žáků ve vztahu k okolnímu světu.

V tvořivých hudebních činnostech se pak rozvíjejí schopnosti nonverbálního vyjadřování a to především prostřednictvím tónů a zvuků. To znamená, že **Hudební výchova** vede žáky díky vokálním, instrumentálním, hudebně pohybovým a poslechovým činnostem k porozumění hudebního umění a hudbě vůbec.

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Hudební výchova	1	1	1	1

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Hudební výchova** na 2. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- tematický okruh - Sociální rozvoj = téma - komunikace - řeč těla, zvuků a slov (6., 7., 9. ročník)
 - Osobnostní rozvoj = téma - kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativit (8., 9. ročník)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- tematický okruh - Objevujeme Evropu a svět = téma - vztah k evropské a světové kultuře (8.,9.ročník)
- Evropa a svět nás zajímá = téma - místa události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu + naši sousedé v Evropě (6., 7., 8., 9. ročník)

Multikulturní výchova (MKV)

- tematický okruh - Etnický původ = téma - rovnocennost všech etnických skupin a kultur + informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících ve společnosti (8., 9. ročník)
 - Multikulturalita - prostředek vzájemného obohacování (8., 9. ročník)

Mediální výchova (MDV)

- tematický okruh - Vnímání autora mediálních sdělení = výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu (6. ročník)

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- cíleně vedeme žáky k pochopení termínů, znaků a symbolů
- směřujeme žáky k uvědomění si významu vzdělání v kontextu s jeho pracovním uplatněním
- umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií
- podporujeme skupinovou práci, využívání médií a rozvíjíme slovní zásobu u žáků
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, obce, sebe a ostatních lidí

Kompetence sociální a personální

- vytváříme esteticky vhodné školní a třídní prostředí
- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají
- podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmů a dáváme prostor pro diskusi
- vybízíme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování
- učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské

- v žácích pěstujeme sociální citění a schopnost empatie
- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance)
- vedeme žáky k hrdosti na školu, kterou navštěvují a ke zdravému sebevědomí
- utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dodržujeme vymezená pravidla
- sledujeme plnění povinností a zadaných úkolů
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných

Cílové zaměření

Vzdělávání v oblasti **Umění a kultura** směřuje žáka k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že ho vede k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání
- užívání jazyka umění jako prostředku komunikace
- chápání umění a kultury ve vzájemné provázanosti, tj. neoddělitelné součásti lidské existence
- spoluvytváření atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších souvislostech
- tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti

- toleranci projevů a potřeb různých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby, chápání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům ve světě

Očekávané výstupy - OV

Žák

1. využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
2. uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
3. reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
4. orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje
5. rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě s na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
6. orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako logicky utvářenému celku
7. zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
8. vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Hudební výchova – 6. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-9-1-01 HV-9-1-02 HV-9-1-03 HV-9-1-04 HV-9-1-05 HV-9-1-06 HV-9-1-07 HV-9-1-08	Využívá své hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách Reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy Provádí jednoduché hudební improvizace Rozpozná některé z tanců různých stylových období Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků poslouchané hudbě Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	Vokální činnost Rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, jednohlasý zpěv, improvizace jednoduchých hudebních forem, orientace v notovém záznamu vokální skladby. Instrumentální činnost Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje. Hudebně pohybová činnost Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby, pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění. Poslechová činnost Hudební dílo a její autor, hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora.	MDV 1d VMEGS 1 OSV 2c

Hudební výchova – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-9-1-01 HV-9-1-02 HV-9-1-03 HV-9-1-04 HV-9-1-05 HV-9-1-06 HV-9-1-07 HV-9-1-08	Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě Zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase Dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění Na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu Orientuje se v proudu znějící hudby Vytváří jednoduché hudební doprovody a improvizace	Vokální činnost Hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý zpěv, deklamace, souvislost rytmu řeči a hudby, reprodukce tónů, převod melodií z nezpěvné do zpěvné polohy. Instrumentální činnost Nástrojová reprodukce melodií, záznam hudby. Hudebně pohybová činnost Pohybová improvizace, pantomima. Poslechová činnost Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby.	OSV 2c VMEGS 1

Hudební výchova – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-9-1-01 HV-9-1-02 HV-9-1-03 HV-9-1-04 HV-9-1-05 HV-9-1-06 HV-9-1-07 HV-9-1-08	Zapíše graficky jednoduchý rytmus Vytvoří jednoduché doprovody Reprodukuje pohyby při hudebním doprovodu Porovná hudbu z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu	Vokální činnost Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu, notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby, zachycování rytmu či písně pomocí grafického záznamu. Instrumentální činnost Tvorba jednoduchých hudebních doprovodů. Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách. Poslechová činnost Interpretace znějící hudby.	VMEGS 2 VMEGS 1 MKV 3 MKV 4

Hudební výchova – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
HV-9-1-01 HV-9-1-02 HV-9-1-03 HV-9-1-04 HV-9-1-05 HV-9-1-06 HV-9-1-07 HV-9-1-08	Posoudí pěvecký a hudební výkon Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění Chápe význam hudebně výrazových prostředků a charakteristických sémantických prvků v hudbě Chápe pojem stupnice	Vokální činnost Techniky vokálního projevu, reflexe vokálního projevu. Instrumentální činnost Poslechová činnost Hudební styly a žánry, diatonické postupy v mollových a durových tóninách. Hudebně pohybová činnost Orientace v prostoru, rozvoj pohybové paměti. Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy.	OSV 2c VMEGS 1 VMEGS 2 MKV 3 MKV 4

Upravené výstupy Hudební výchova – 6. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
<i>HV-9-1-01 HV-9-1-02 HV-9-1-03 HV-9-1-04</i>	<i>Zpívá jednoduché písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem Zná a interpretuje vybrané lidové a umělé písně Rozpoznává různé hudební žánry Rozpozná vybrané hudební nástroje Zná vybrané hudební skladatele a jejich nejznámější díla Zná noty v rozsahu oktávy Správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při interpretaci písní Soustředí se na poslech skladeb Mění pohyb podle tempových a rytmických změn – propojuje vlastní pohyb s hudbou Doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</i>	<i>Vokální činnost Dechová a intonační cvičení, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, realizace písní, lidový dvojhlas (tercie), zápis stupnice C - dur, diktát not, zápis rytmu 2/4, 3/4, 4/4. Instrumentální činnost Reprodukce jednoduchých motivů na melodické hudební nástroje, použití repetice a pomlky při hraní, záznam melodie C - dur s pojmenováním not. Hudebně pohybové činnosti Lidové tance s využitím tanečních kroků, pantomima jako vyjádření hudby, vyjádření hudby na základě pohybové paměti, hudební sestavy. Poslechové činnosti Rozlišení akordu a souzvuku, poslech skladeb - rozlišení hudebních nástrojů, hudební hádanky s rozpoznáním hudebních stylů, výtvarné vyjádření pocitů z poslechu.</i>	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** je vyučován na 2. stupni ZŠ v rozsahu 6 hodin v návaznosti na tabulku časových dotací hodin na 2. stupni. Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Výtvarná výchova** stanovených RVP ZV.

Tento obor patří do vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, která poskytuje žákům vzdělání s estetickým účinkem. Dochází zde k rozvíjení tvořivosti a vnímavosti k uměleckým dílům a díky nim i rozvoji žáků ve vztahu k okolnímu světu.

Pracujeme s vizuálně obraznými znakovými systémy.

Rozvíjíme tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity. Přistupujeme k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápeme ho jako způsob poznání a komunikace. Užíváme různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií.

Vyučovací předmět výtvarná výchova probíhá v 6. a 7. ročníku dvě hodiny týdně. V 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Časová dotace:

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Výtvarná výchova	2	2	1	1

Do výuky předmětu **Výtvarná výchova** na 2. stupni jsou začleněna následující **průřezová témata:**

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj - Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, (6., 7. roč.),

Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, moje vztahy k druhým lidem (6.- 9. roč.),

Rozvoj schopností poznání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění(6.- 8. roč.)

Sociální rozvoj - Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, dovednosti pro sdělování neverbální (6.- 9. roč.)

Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu, odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd., pomáhající a prosociální chování (6.,7. roč.)

Výchova demokratického občana

- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování = principy demokracie (6. roč.)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace (7., 8. roč.).
- Evropa svět nás zajímá - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy (7., 8. roč.)

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy – vztahy mezi kulturami, uplatňování principu slušného chování, význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti, tolerance, empatie, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy (7.,8.roč.)
- Multikulturalita – multikultura jako prostředek vzájemného obohacování, naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem (6.,8. roč.)

Environmentální výchova

- Ekosystémy - les, pole, vodní zdroje, moře, lidské sídlo- město – vesnice, kulturní krajina (6., 9. roč.)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (6., 7.,8. roč.)
- Vztah člověka k prostředí – naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví (7., 8., 9.roč.)

Mediální výchova

- Práce v realizačním týmu - utváření týmu, význam různých sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti (9. roč.)
- Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a kombinaci pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení (6., 7.roč.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, aby dokázali získané výsledky porovnávat a posuzovat
- cíleně vedeme žáky k obecnému pochopení termínů, znaků, symbolů
- umožňujeme širší pohled nadaným žákům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce

Kompetence k řešení problému:

- umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií
- podporujeme skupinovou práci, využívání médií a rozvíjíme slovní zásobu u žáků
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, obce, sebe a ostatních lidí

Kompetence sociální a personální:

- vytváříme esteticky vhodné školní prostředí
- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti- práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají
- podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmu a dáváme prostor pro diskusi
- vybízíme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování
- učíme žáky pomocí vzorů a příkladů
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské:

- v žácích pěstujeme sociální citění a schopnost empatie
- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty /ohleduplnost, takt, tolerance/
- vedeme žáky k hrdosti na školu, kterou navštěvují a ke zdravému sebevědomí
- utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví
-

Kompetence pracovní :

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dodržujeme vymezená pravidla
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných
- dodržujeme zásady bezpečnosti práce
- sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů

Cílové zaměření

Vzdělávání v oblasti **Umění a kultura** směřuje žáka k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že ho vede k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání
- užívání jazyka umění jako prostředku komunikace
- chápání umění a kultury ve vzájemné provázanosti, tj. neoddělitelné součásti lidské existence
- spoluvytváření atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších souvislostech
- tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti
- toleranci projevů a potřeb různých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby, chápání a vyjadřování osobních zážitků i postojů k jevům ve světě

Očekávané výstupy - OV

Žák =

1. vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků
2. užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
3. užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích
4. vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících a běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
5. interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

Výtvarná výchova – 6. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-03 VV-9-1-04 VV-9-1-05	Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání Uplatňuje osobitý přístup k realitě Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků Užívá vizuálně obrazové vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů. Seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření K tvorbě užívá některých metod současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace. Osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům	Linie, tvar, objem Jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus, vnímání okolních jevů, přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události, kresebné studie rozvíjení smyslové citlivosti, fantazie, plastická a prostorová tvorba, subjektivní výtvarné vyjádření reality, souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů, např. hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru, plastická tvorba - papír, hlína, drát, sádra, tvarová a barevná kompozice, malba, teorie barev - Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy, barvy příbuzné, kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků - uplatnění při vlastní tvorbě, zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) - detail, polodetail, celek, písmo a užitá grafika např. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis, design a konstruování, jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, společná práce na jednom objektu - koordinace, komunikace, dekorační práce - využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů, tematické práce - Vánoce, Velikonoce - dekorativní předměty, výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání.	OSV 1a OSV 1b OSV 1e OSV 2c OSV 3b VDO 4 MKV 4 EV 1 EV 3 MDV 2a

Výtvarná výchova – 7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-03 VV-9-1-04 VV-9-1-05 VV-9-1-08	Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy Určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické Užívá a kombinuje různé výrazové prostředky a porovnává a hodnotí jejich účinky Vyjadřuje pocity, nálady, emoce v ploše, materiálu i prostoru Originálně zpracovává své výtvarné představy Pro zachycení skutečnosti užívá netradiční výtvarné postupy Zaznamenává zkušenosti získané hmatem Uvědomuje si rozdíly ve výtvarném vyjadřování K tvorbě užívá některých metod současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace Uplatňuje osobitost svého vnímání reality a její interpretace Ověřuje komunikační účinky vizuálně obraz. vyjádření Dokáže vyjádřit svůj názor na vizuálně obrazné vyjádření Přiměřeně svému věku interpretuje vizuálně obrazná vyjádření, rozliší subjektivní pocity a symbolický obsah	Rozvíjení smyslové citlivosti, zátiší – koláže, malba, kombinace materiálů, styly a prvky různých autorů a období, kresebné a grafické vyjádření jednoduchých předmětů a skupiny předmětů na základě pozorování a analýzy, přetváření odpadového materiálu, tematické práce – Vánoce, Velikonoce, dekorativní předměty, výzdoba, práce s fotografií – posunování, dokreslování, dolepování, ilustrace, jednoduché nádoby, fantastická zvířata z keramické hlíny, reliéfy, design a konstruování, prostorové útvary, využití médií, uplatňování subjektivity, interpretace a obhájení vlastní práce, figurativní a nefigurativní zobrazování, hodnocení práce ostatních, porovnávání dojmů, figurativní a nefigurativní zobrazování, ověřování komunikačních účinků.	OSV 1a OSV 1b OSV 1e OSV 2c OSV 3b VMEGS 3 VMEGS 1 MKV 2 EV 4 EV 3 MDV 2a

Výtvarná výchova – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-03 VV-9-1-04 VV-9-1-05 VV-9-1-06 VV-9-1-07 VV-9-1-08	Využívá vizuálně obrazná vyjádření pro ztvárnění vlastních zkušeností, pocitů, nálad a emocí Respektuje výtvarný materiál, využívá jeho různé možnosti Hledá optimální vztah mezi krásou a účelností Vyjádří vztahy lidí, pocity a nálady netradičními a osobitými prostředky Volí si vlastní přístup, rozliší racionální a fantazii Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků Zamýšlí se nad ukázkami výtvarných děl umělců Vytváří si osobní postoje k uměleckým dílům	Rozvíjení smyslové citlivosti, tvary tvořené přírodou a lidmi, volná malba, tisky, asambláže, jednoduchá plastika, design, konstruování, užité umění, lidská postava - poměrování, zachycení pohybu (různé techniky), práce s různými materiály (papír, textil, kovové folie, keram. hlína, dřevo), komiks, uplatňování subjektivity, kombinace technik, fantazijní představy, dílo romantismu a realismu, umění přelomu 19. a 20. století, výstavy, publikace, virtuální prohlídky galerií,	OSV 1a OSV 1b OSV 2c VMEGS 3 VMEGS 1 MKV 2 MKV 4 EV 3 EV 4

	Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	vztahy estetické a užité hodnoty, prezentace vlastní práce.	
--	---	---	--

Výtvarná výchova – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-9-1-01 VV-9-1-02 VV-9-1-03 VV-9-1-04 VV-9-1-05 VV-9-1-06 VV-9-1-07 VV-9-1-08	Uvědoměle rozvíjí vizuálně obrazné vnímání a vyjadřování Vybírá, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření Experimentuje s tvary a barvami s cílem co nejpřesněji vyjádřit své pocity Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Rozvoj smyslové citlivosti, prostorové vnímání, stavby (podle skutečnosti, podle svých představ - kresba v plenéru, perspektiva, objekty z papíru (překládání, ohýbání a lepení), zajímavé přírodniny s důrazem na strukturu, práce s textilem, vlnou, umělou hmotou, užitá grafika (logo, piktogram), reklama, různé druhy písma, ex libris, jednoduché tapisérie, nitáky, koláže, asambláže, malba, akvarel, výtvarné zjednodušení, stylizaci, užitá grafika (logo, piktogram), figurativní a nefigurativní vizuálně obrazné vyjádření, vzájemný vztah obsahu a formy výtvar. díla s důrazem na 20. století, sebe prezentace, hodnocení z hlediska jejich komunikačního účinku.	OSV 1a OSV 1b OSV 2c EV 4 EV 1 MDV 2b

Upravené výstupy Výtvarná výchova – 6. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VV-9-1-01-08p VV-9-1-01p, VV-9-1-03p VV-9-1-02p VV-9-1-06p	Výtvarně zobrazuje tvarově složitější útvary –kontrast tvaru a pozadí Používá linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru dle svého tvůrčího záměru Rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti Užívá techniku malby, míchá a vrství barvy Vytváří společné kompozice v prostoru Poznává výrazné ilustrace známých autorů Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru Při tvorbě vychází z vlastních zkušeností a představ, pro které s dopomocí učitele hledá a volí nejvhodnější prostředky a postupy Orientuje se ve výtvarných prostředcích a používá různé grafické techniky Rozvíjí estetické cítění – využívá vlastností materiálů a vazby mezi nimi Využívá k tvorbě některé metody současného výtvarného umění – počítačová grafika Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity Výtvarně se vyjadřuje k událostem a vlastním prožitkům	Rozlišení pozadí a objektu, jednoduché plošné kompozice, řazení, rytmus, různé grafické techniky, barevné vyjádření, společná práce na jednom objektu – koordinace, komunikace, ilustrátoři dětských knih, tematické práce – Vánoce, Velikonoce, dekorativní předměty, vkusná výzdoba. Zobrazení různých témat známými technikami, tisk z koláže, linoryt, práce s netradičními materiály, práce s programy podle schopností, výstavy a jiné prezentace uměleckých děl, vnímání okolního světa, tematické práce – tradice, dekorativní předměty, výzdoba školy.	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Tělesná výchova - Výchova ke zdraví – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Výchova ke zdraví** je vyučován na 2. stupni ZŠ v celkovém rozsahu 1 hodina týdně (v 8. a 9. ročníku), dle tabulky učebních plánů. Přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i problémy spojené s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby rozhodování a chování, které vedou k zachování či posílení zdraví. Získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Poznávají zásadní životní hodnoty, postupně si utvářejí postoj k nim a aktivně jednají v souladu s nimi. Důraz je kladen především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě.

Předmět přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Žáci se učí aktivně rozvíjet a chránit zdraví a být za ně odpovědní.

Upevňují si hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Časová dotace:

	8.r.	9.r.
Výchova ke zdraví	1	1

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Výchova ke zdraví** na 2. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- tematický okruh - **Osobnostní rozvoj** = téma – sebepoznání a sebepojetí – moje psychika – (8., 9.r.), Psychohygiena – 8.r.,9.r.

- seberegulace, sebeorganizace, osobní cíle – (8. ročník), sexuální orientace (9.ročník)
- **Sociální rozvoj** = téma - mezilidské vztahy – pravidla soužití v komunitě – (8. ročník), partnerské vztahy (8. ročník)
= téma komunikace – spolupráce, komunikace – (8. ročník), respektování, podpora, pomoc – (8. ročník), komunikace s kamarády, neznámou osobou, sexuální zneužití – (8. ročník)
- **Morální rozvoj** = Hodnoty, postoje, praktická etika – (8. – 9. ročník) – potřeby člověka v souladu s vyššími hodnotami a morálkou

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMGES)

- tematický okruh – Evropa a svět nás zajímá = téma – AIDS, způsoby vyjadřování lásky – (8.r.)

Mediální výchova (MV)

- tematický okruh – Fungování a vliv médií ve společnosti = téma - vliv médií na každodenní život ve společnosti - vliv médií na člověka – (8. ročník), manipulační reklama a informace – (8.r.), rodina, sexualita a média – (9. ročník)

Environmentální výchova (EV)

- tematický okruh - Vztah člověka k prostředí = téma – zdravý životní styl – spotřeba věcí, energie, odpady – (8. ročník)
- Základní podmínky života = téma – vliv životních podmínek na způsob stravování člověka – (8. ročník), vliv prostředí na zdraví – (8. ročník), zdravotní a preventivní péče – (8. ročník)

Výchovně vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- pracujeme s informacemi a odbornou literaturou
- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi
- učíme žáky vyvozovat závěry a samostatně obhajovat vlastní stanoviska
- umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové práce
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, aby dokázali získané výsledky porovnávat a posuzovat

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémové situace ve škole i mimo ni
- učíme je rozpoznávat problém a pochopit ho, přemýšlet o jeho příčinách a nalézat způsoby řešení
- umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace

- vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií
- podporujeme skupinovou práci, využívání médií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu u žáků
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí

Kompetence sociální a personální

- vytváříme esteticky vhodné školní a třídní prostředí
- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají
- podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmů a dáváme prostor pro diskusi
- učíme žáky předcházet a řešit problematiku šikany a dalších negativních projevů chování
- vybízíme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování
- učíme žáky pomocí vzorů a příkladů
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské

- v žácích pěstujeme sociální cítění a schopnost empatie
- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance)
- vedeme žáky k hrdosti na školu, kterou navštěvují a ke zdravému sebevědomí
- utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví
- podporujeme program protidrogové prevence
- vychováváme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dodržujeme vymezená pravidla
- dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků
- dodržujeme zásady bezpečnosti práce
- sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných

Cíle vzdělávací oblasti

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- jednání v souladu se zdravím
- pochopení zdraví jako stavu tělesné, duševní a sociální pohody a k usilování o vyrovnanost těchto složek v každodenním životě
- získávání orientace v základních názorech na zdraví a v činnostech preventivně podporujících zdraví i k jejich postupnému aktivnímu uplatňování v každodenním životě
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví (nemoc, úraz, osobní ohrožení, návykové látky) a k osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit
- upevňování způsobů jednání, která neohrožují zdraví vlastní, ani zdraví jiných lidí
- poznávání dostupných míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví a jejich využívání
- pochopení tělesných, psychických, sociálních změn spojených s dospíváním
- zvládání vlastních aktuálních problémů
- spoluvytváření vhodných vztahů v rodině a širším společenství
- utváření a upevňování základů odpovědného chování a rozhodování v otázkách partnerství a rodičovství
- získávání orientace v základní péči o děti, handicapované a nemocné
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování v souvislosti s ochranou zdraví, etikou, morálkou a vírou
- poznávání zdravotních a psychosociálních rizik návykových látek a osvojování způsobů jejich odmítání
- osvojení a procvičení způsobů bezpečného chování v různých, i krizových, situacích a při komunikaci s neznámými lidmi
- pochopení významu životního a pracovního prostředí v souvislosti s ochranou zdraví
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

Očekávané výstupy – OV

Žák =>

1. respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)
2. vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
3. vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím

4. vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
5. dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých
6. usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
7. vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
8. dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
9. uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se ze zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
10. projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu
11. samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
12. respektuje na fyziologické změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
13. respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
14. dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka
15. uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni
16. v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
17. vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt
18. uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
19. projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc
20. uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Výchova ke zdraví – 8. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámka
VZ-9-1-01 VZ-9-1-02	Uvede příklady formálních a neformálních skupin Chápe lidské vlastnosti důležité pro partnerský život, jak jsou právně ošetřeny vztahy mezi manžely a mezi rodiči a dětmi Chápe možnosti rodičovství z hlediska zralosti psychické i sociální Ve skupině se spolužáky vysvětlí důvody, proč člověk potřebuje společnost jiných lidí Se spolužáky sestaví pravidla chování žáků ve třídě	Vztahy ve dvojicích, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	OSV 1c OSV 1b OSV 1d OSV 2b OSV 2c OSV 3b VMEGS 1

	Na konkrétních příkladech vysvětlí význam dodržování pravidel chování Uvede konkrétní příklady spolupráce ve svém okolí (mezi příbuznými, obyvateli obce, ve škole, v zájmových kroužcích)		MDV 1e EV 2 EV 4
VZ-9-1-03		dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny	
VZ-9-1-04	objasní etapy vývoje lidského jedince a jejich typické znaky, pojmy: puberta, adolescence	sexuální dospívání a reprodukční zdraví, zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	
VZ-9-1-05			
VZ-9-1-06	chápe příklady generačních konfliktů, jejich důsledky a možnosti jejich řešení		
VZ-9-1-11	uvede zásady zodpovědného sexuálního chování ve vztahu ke zdraví, etice, morálce a životním cílům mladých lidí		
VZ-9-1-12	pamatuje si kontakt na nejbližší pedagogicko-psychologickou poradnu, krizové centrum a na linku důvěry		
VZ-9-1-07		výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota tělesná a duševní hygiena	
VZ-9-1-08	uvede šest základních zásad zdravé výživy		
VZ-9-1-09	sestaví podle zásad zdravé výživy jídelníček pro svou rodinu rozpozná příčiny a chápe nebezpečí poruch příjmu potravy vysvětlí pojem: zdravý životní styl, ve skupině se spolužáky napíše Soupis důvodů pro a proti kouření, sepiše kladné a záporné účinky alkoholu na člověka		
VZ-9-1-10	dodržuje zásady osobní a intimní hygieny vysvětlí pojmy: promiskuita, venerologické choroby, AIDS, virus HIV, bezpečný sex, uvede příklady přenosu nález jejich prevence vysvětlí pojem: biologické hodiny, biorytmus, chronobiologie uvede na příkladech, jak lze efektivně pracovat se svými biorytmy objasní význam pojmů: denní rytmus, režim dne uvede příklady vhodně a nevhodně využitého volného času se svými spolužáky sestaví přehled sportovních činností a koníčků jednotlivých žáků ve třídě (skupině) sestaví si vyvážený režim dne chápe význam pohybu pro zdraví, uplatňuje pohybový režim chápe význam zdravotní preventivní a lékařské péče a odpovědnosti v sexuálních vztazích	zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nález a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty denní režim - vyváženost pasivních a odpočinkových aktivit, ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nález a jejich prevence, ochrana před chronickými nepřenosi chorobami a před a úrazy prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění preventivní a léčebná péče Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	

Výchova ke zdraví – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VZ-9-1-10	Vysvětlí pojem: stres, uvede jeho příčiny a možnosti odstranění	Stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační	OSV 1b OSV 1c OSV 1d OSV 3b MDV 1e
VZ-9-1-13	Seznámí se s využitím různých technik k překonávání únavy, stresu a posilování duševní odolnosti	techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	
	Vysvětlí příčiny vzniku civilizačních chorob, zdravotní rizika, význam zdravotní prevence a zdravého životního stylu	Civilizační choroby - zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče	
	Na několika příkladech objasní vztah nesprávné výživy a kouření k civilizačním chorobám	Auto-destruktivní závislosti - zdravotní a sociální rizika zneužívání	
	objasní pojmy: tvrdé drogy, měkké drogy, objasní, v čem spočívá jejich nebezpečí	návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem; návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu)	
	poukáže na nebezpečí vzniku rozličných závislostí, vyvodí možnosti řešení problému	skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita	
	v denním tisku vyhledá příklady trestných činů hrubě narušujících občanské soužití	- šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci	
	vysvětlí pojem: šikana, uvede příklady šikanování a vhodné způsoby, jak tomuto jevu čelit	Bezpečné chování a komunikace, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb	
	objasní formy sexuálního zneužívání dětí, v případě krizové situace je schopen komunikovat se službami odborné pomoci (PPP, linka důvěry apod.)	komunikace, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb	
	uvede tři významy slova: komunikace - předvede různé způsoby a prostředky	v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích	
VZ-9-1-14	komunikace v modelových situacích uvede, ve kterých vnitřních normách školy jsou upravena pravidla chování žáků a pracovníků školy a práva a povinnosti žáků a jejich rodičů	a v situacích ohrožení dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech,	
VZ-9-1-15	dbá na dodržování pravidel chování, jedná v souvislosti se svými právy a povinnostmi	bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	
	dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví a pravidla silničního provozu	Manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt	
	uvede konkrétní příklady nezákonného a manipulativního jednání médií, extremistických skupin, sekt apod.	Ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	
	orientuje se v otázkách obecného ohrožení a jednání v krizových situacích	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	
	v situaci ohrožující zdraví jedince nebo skupiny obyvatel kontaktuje tísňovou linku, integrovaný záchranný systém, uspořádá lidské potřeby ve správném pořadí, doplní konkrétní příklady	Podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, Podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	
		sebezpoznaní a sebepojetí, vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí – utvářet vědomí vlastní identity	
		Seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení	
		Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení	

	prokáže na konkrétních příkladech přímou souvislost mezi tělesnou, duševní a sociální složkou zdraví a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví zajímá se o své životní prostředí a chová se k němu šetrně uvede, jaké jsou základní podmínky každé spolupráce a na příkladech doloží důsledky porušení těchto podmínek aktivně se účastní programů podpory zdraví, uvede, v čem vidí svůj vlastní smysl života uvede základní projevy lidského života z hlediska psychologie vysvětlí pojem: asertivní jednání, uvede některé zásady a situace, kdy je vhodné takto jednat využívá různých způsobů a prostředků komunikace v modelových situacích uvede několik příkladů tzv. vyšších citů vysvětlí pojmy: afekt, citový cynismus, uvede příklady ze života respektuje názory druhých, aktivně naslouchá, vede dialog jedná asertivně, podporuje dobré vztahy mezi spolužáky má schopnost empatie napiše deset důvodů, které by mohly pozměnit smysl života člověka, seřadí tyto události od „nejsilnější“ po „nejméně silnou“ zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, uvede své možnosti, jak může pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	problémů v mezilidských vztazích - pomáhající a prosociální chování Psychohygiena, v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; Chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích dopad vlastního jednání a chování	
--	---	---	--

Minimální výstupy Výchova ke zdraví – 8. + 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
VZ-9-1-01p	Seznamuje se s lidskými vlastnostmi důležitými pro partnerský život, jak jsou právně ošetřeny vztahy mezi manžely a mezi rodiči a dětmi	Rodina, partnerství, přátelství, komunikace v rodině, přátelství, role otce a matky, rodičovství	
VZ-9-1-03p	Seznamuje se se základními životními potřebami, s jejich naplňováním podle pravidel zdravého životního stylu	Pyramida potřeb, naplňování základních potřeb, sebezápor, pozitivní rozhodnutí	
VZ-9-1-04p	Rozezná aktivity podporující zdraví, seznamuje se s rozšiřujícími se civilizačními nemocemi, usiluje o zdravý životní styl	Zdravý životní styl, sport	
VZ-9-1-05p	Ve skupině dokáže obhájit svůj postoj, preferuje pozitivní životní hodnoty a zájmy, rozpozná postoje a chování negativně ovlivňující život a duševní i	Kriminalita - šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci Bezpečné chování a komunikace, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi,	
VZ-9-1-07p	materiální hodnoty druhých lidí	bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení dodržování pravidel	
VZ-9-1-08p	Seznamuje se se správnými stravovacími návyky, poznává zásady správné výživy a zdravého stravování	Ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákazy a	
VZ-9-1-13p	Seznamuje se s odbornou péčí v různých oblastech lidského zdraví		

VZ-9-1-14p	Seznamuje se s riziky zneužívání návykových látek a hazardních her, asertivně reaguje při odmítání návykových látek	jejich prevence, ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před a úrazy	
VZ-9-1-15p	Zaujímá odmítavé postoje k brutalitě a násilí	Prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění	
VZ-9-1-16p	Poznává zásady bezpečného chování v sociálních kontaktech, při komunikaci s neznámými lidmi, seznamuje se s centry pomoci v krizových situacích Poznává způsoby reakcí při mimořádných událostech, zná základy první pomoci	preventivní a léčebná péče První pomoc, mimořádné události	

TĚLESNÁ VÝCHOVA, ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Tělesná výchova** stanovených RVP ZV.

Tento obor patří do vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**. Je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti **Člověk a zdraví**, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Žáci si utváří pozitivní vztah ke zdraví a k pohybu.

Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti, v areálu školy, popř. dle potřeby v terénu, na zimním stadionu, v krytém plaveckém bazénu, na atletickém stadionu.

Důraz je kladen na získávání radostného pocitu z pohybu a utužení sociálních vztahů mezi žáky v kolektivu.

Žáci mají možnost formou kurzu absolvovat lyžařský a plavecký kurz. V hodinách Tv mohou mimo tělocvičnu chodit plavat, bruslit, lyžovat, apod. Ke všem těmto aktivitám jim škola může půjčit výstroj.

Zdravotní tělesná výchova je vyučována formou povinné Tv. Může být zřizována jako samostatně vedená jednotka místo běžné Tv (dle možností v rehabilitaci), zařazení některých cviků v rámci rozcvičky v Tv, při individuální činnosti v rámci Tv. Je určena pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem na doporučení lékaře. Její prvky jsou využívány v běžné Tv. Cílem je korekce zdravotního oslabení, u zdravých žáků plní ZTv funkci preventivní – zlepšit zdravotní stav a tělesnou kondici, aby se žáci zapojili do běžných tělovýchovných aktivit.

Časová dotace

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Tělesná výchova	3	3	3	3

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Tělesná výchova** na 2. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- tematický okruh - Osobnostní rozvoj – psychohygiena – (6. – 9. ročník)

- Sociální rozvoj – mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost – (6. – 9. ročník)

Mediální výchova (MDV)

- tematický okruh - Práce v realizačním týmu = komunikace a spolupráce v týmu

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- směřujeme žáky k uvědomění si významu vzdělání v kontextu s jeho pracovním uplatněním
- umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové práce

Kompetence k řešení problémů

- učíme je rozpoznávat problém a pochopit ho, přemýšlet o jeho příčinách a nalézat způsoby řešení
- podporujeme je v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali vhodné řešení problémů
- v případě možnosti je vedeme k praktickému ověření správnosti řešení problémů a k tomu, aby uměli přijmout důsledky svých rozhodnutí
- umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a s ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií, i s jinými školami
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí

Kompetence sociální a personální

- vytváříme esteticky vhodné školní a třídní prostředí
- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají
- podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmů a dáváme prostor pro diskusi
- učíme žáky předcházet a řešit problematiku šikany a dalších negativních projevů chování
- vybízíme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování
- učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské

- v žácích pěstujeme sociální citění a schopnost empatie
- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance)
- vedeme žáky k hrdosti na školu, kterou navštěvují a ke zdravému sebevědomí
- vychováváme ke zdravému životnímu stylu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dodržujeme vymezená pravidla
- dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků
- dodržujeme zásady bezpečnosti práce
- sledujeme plnění povinností a zadaných úkolů
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných

Cílové zaměření

Vzdělávání v oblasti **Člověk a zdraví** směřuje žáka k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že ho vede k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody
- k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- aktivnímu zapojování do činností podporující zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti

Očekávané výstupy – OV

Žák→

1. usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti
2. aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
3. předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost
4. uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť
5. samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy
6. je schopen individuálního rozcvičení, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla
7. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
8. zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
9. posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění
10. užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence
11. rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče a rozhodčího

Tělesná výchova – 6. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
TV-9-1-01 TV-9-1-02 <i>TV-9-1-02p</i> TV-9-1-03 <i>TV-9-1-03p</i> TV-9-1-04 <i>TV-9-1-04p</i> TV-9-1-05 <i>TV-9-1-05p</i> TV-9-2-01 <i>TV-9-2-01p</i> TV-9-2-02 <i>TV-9-2-02p</i>	Zná správný pohybový režim, jeho délku a intenzitu Dovede odlišit rozdílnost rekreačního a výkonnostního sportu Zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, jednoduché kondiční programy, cviky na uklidnění po zátěži, správné držení těla Manipuluje s jednoduchými a věku odpovídajícími zátěžemi Orientuje se v průpravných, kompenzačních, relaxačních a jiných zdravotně zaměřených cvičeních a jejich praktickém využití Volí vhodné oblečení a obutí při pohybových činnostech Dodržuje osobní hygienu při pohybových činnostech a hygienu cvičebního prostředí Dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech Zná základy první pomoci Zvládá pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity Využívá netradičního náčiní při cvičení, při pohybové tvořivosti Zná základní pojmy – základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, názvy používaného nářadí a náčiní Zvládá přiměřeně svým schopnostem sestavu se čtyřmi akrobatickými prvky Předvede přeskok přes kozu roznožmo či skrčmo Zacvičí jednoduchou sestavu na hrazdě a na kružích a osvojí si techniku šplhu Dívky předvedou jednoduchou sestavu na kladině s dvěma přechody Zvládá cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu Orientuje se v základních lidových tancích Orientuje se v základní technice běhů, skoků, hodů Zvládá běžeckou abecedu, rychlý běh na 60 m, vytrvalý běh na 12 minut Průpravná cvičení pro překážkový běh	význam pohybu pro zdraví rekreační a výkonnostní sport sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost rozvoj ZOZ kondiční programy manipulace se zatížením prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení hygienu a bezpečnost při pohybových činnostech v nestandardním prostředí první pomoc při sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách improvizované ošetření poranění a odsun raněného pohybové hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika, akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičným doprovodem základy rytmičké gymnastiky cvičení s náčiním kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tanec úpoly základy sebeobrany základy juda, aikido, karate atletika rychlý běh vytrvalý běh na dráze a v terénu základy překážkového běhu skok do dálky nebo do výšky hod míčkem nebo granátem, vrh koulí sportovní hry herní činnosti jednotlivce herní kombinace	OSV 1d OSV 2b OSV 2d MDV 2b

TV-9-3-01 <i>TV-9-3-01p</i> TV-9-3-02 <i>TV-9-3-02p</i> TV-9-3-03 <i>TV-9-3-03p</i> TV-9-3-04 <i>TV-9-3-04p</i> TV-9-3-05 <i>TV-9-3-05p</i> TV-9-3-06 <i>TV-9-3-06p</i>	Ovládá skok do dálky s rozběhem Ovládá hod míčkem nebo granátem s rozběhem Osvojuje si techniku vrhu koulí Ovládá manipulaci s míčem – jednoruč, obouruč, přihrávky, střelbu na koš, chytání a zpracování míče Spolupracuje ve hře a používá jednoduché herní kombinace a systémy Zná pravidla sportovních her – kopaná, házení, košíková Používá základní techniku pohybu na lyžích, hry na sněhu Uvědomuje si nebezpečí pobytu v horách a nepodceňuje ho Ovládá základní organizační názvosloví osvojovaných činností Využívá při hrách smluvené povely, signály atd. Spolupracuje při osvojování pohybových činností Orientuje se v prostoru a činnostech při nestandardních podmínkách Umí použít sportovní výstroj a výzbroj (dle podmínek školy) a umí se o ně starat Dodržuje zásady jednání a chování fair play Zná olympijské ideály Dodržuje pravidla osvojovaných pohybových činností při hrách, soutěžích, závodech Je schopen změřit výkon spolužáka a provést jeho zápis Rozpozná chyby a umí posoudit výkon spolužáka Umí vyhledat důležité informace o sportu	herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie zvládá alespoň dvě hry lyžování, lyžařský výcvik komunikace v TV tělocvičné názvosloví osvojovaných činností smluvené povely, signály, gesta, značky vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech organizace prostoru a pohybových činností v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování historie a současnost sportu významné soutěže a sportovci olympismus – olympijská charta pravidla osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností měření, evidence, vyhodnocování	
---	---	---	--

Zdravotní tělesná výchova – 6. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ZTV-9-1-01 ZTV-9-1-02 ZVT-9-1-03 <i>ZTV-9-1-01</i> <i>ZTV-9-1-02</i> <i>ZVT-9-1-03p</i>	uplatňuje správné způsoby držení těla získává správné návyky dle svého zdravotního oslabení správně vnímá pocity při cvičení chápe škodlivost nevhodného cvičení zařazuje pravidelně a samostatně vyrovnávací cvičení naučí se základní techniku cvičení a speciální cviky pro samostatné cvičení dle svého zdravotního oslabení	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné následky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení oslabení podpůrně pohybového aparátu (A) oslabení vnitřních orgánů (B) oslabení smyslových a nervových funkcí (C) všeobecně rozvíjející pohybové činnosti pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah Tv	

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Pracovní vyučování - 2. stupeň

Charakteristika předmětu

V případě částečné náhrady Anglického jazyka nahrazujeme tuto dvěma hodinami Pracovního vyučování v 8. a 9. ročníku. U žáků, kteří mají školským poradenským zařízením doporučeno nahradit druhý cizí jazyk, nahrazujeme ho třemi hodinami Pracovního vyučování v 8. a 9. ročníku. Tento obor patří do vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, která poskytuje široké spektrum pracovních činností a technologií, učí žáky pracovat s různými materiály. Svými formami výuky a vymezeným obsahem učiva, využíváním znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání i zkušeností nabytých v běžném životě, vede žáky k získání základních pracovních dovedností a návyků v různých oborech lidských činností (Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů). Formuje jejich osobnost rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností a dovedností. Dále přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků a k odpovědnému rozhodování o dalším profesním zaměření (Svět práce).

Koncepce této vzdělávací oblasti vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Pracovní vyučování se cílevědomě zaměřuje na praktické pracovní činnosti a návyky, doplňuje celé základní vzdělání na ZŠ o důležitou složku, která je nezbytná pro uplatnění jedince v dalším životě a společnosti. Tato oblast je založena na vzájemné spolupráci a tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Je určitou protiváhou k ostatním vzdělávacím oblastem.

Časová dotace

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Pracovní vyučování	5	5	1	1
Náhrada za Nj			3	3
Náhrada za Aj			2	2

Průřezová témata

Do výuky předmětu **Pracovní vyučování** na 2. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

Osobní a sociální výchova (OSV) (6., 7., 8., 9. ročník)

tematický okruh

- Rozvoj schopností poznání = dodržování pracovních postupů
- = estetické cítění - vzhled výrobku, přesnost
- = mezipředmětové vztahy - využívání poznatků z jiných předmětů
- Sebepoznání a sebepojetí
- = orientace a volba povolání (8., 9. ročník)
- Kreativita
- = kolektivní spolupráce a dělba práce
- = společné řešení problémů
- Mezilidské vztahy
- = sociální cítění
- Spolupráce a soutěživost = vytváření mravních hodnot

Výchova demokratického občana (VDO) (6., 7., 8., 9. ročník)

tematický okruh

- Občanská společnost a škola = vztah ke své škole, své obci, k sobě a ostatním lidem
- Občan, občanská společnost a stát = vztah k jiným národům a národnostním menšinám

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS) (6., 7., 8., 9. ročník)

tematický okruh

- Evropa a svět nás zajímá = spolupráce ve vědě a technice, využívání mezinárodních objevů

Environmentální výchova (EV) (6., 7., 8., 9. ročník)

tematický okruh

- Ekosystémy = vztah k životnímu prostředí
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí = těžba přírodních surovin (organického a anorganického původu)
 - = ekonomické využití vytěžených surovin
 - = odpadové suroviny - ekologické ukládání, využití recyklovaných surovin

Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- pracujeme s informacemi a odbornou literaturou
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, aby dokázali získané výsledky porovnávat a posuzovat
- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat nimi
- směřujeme žáky k uvědomění si významu vzdělání v kontextu s jeho pracovním uplatněním
- umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémové situace ve škole i mimo ni
- učíme je využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů
- podporujeme je v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali vhodné řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií, i s jinými školami
- podporujeme skupinovou práci, využívání medií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu u žáků
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje

Kompetence sociální a personální

- vytváříme esteticky vhodné a třídní prostředí
- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají
- učíme žáky předcházet a řešit problematiku šikany a dalších negativních projevů chování
- podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmů a dáváme prostor pro diskusi
- vybízíme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování
- učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů

Kompetence občanské

- v žácích pěstujeme sociální cítění a schopnost empatie
- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty (ohleduplnost, takt, tolerance)

- vedeme žáky k hrdomi na školu, kterou navštřevují a ke zdravému sebevědomí
- utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví
- vychováváme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dodržujeme vymezená pravidla
- dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků
- dodržujeme zásady bezpečnosti práce
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných oblastí

Cílové zaměření

Vzdělávání v oblasti **Člověk a svět práce** směřuje žáka k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že ho vede k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění základních úkolů
- k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitních výsledků
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- rozvoji osobních zájmů a cílů, vlastností, tělesného a zdravotní stavu, osobních vlastností a schopností, sebehodnocení
- organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí, nástrojů a pomůcek při práci i v běžném životě
- poznání, že technika a objevy jsou významnou součástí lidské kultury a jsou vždy úzce spojeny s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznání okolního světa
- vztahu k přírodě, efektnímu využívání surovin a významu využití druhotných surovin
- práci s odpadem - jeho třídění a ukládání
- potřebné sebedůvěře a k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formám fyzické a duševní práce
- osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- volbě studijních oborů a povolání

Očekávané výstupy – OV

Žák 1. Práce s technickými materiály:

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s nástroji a nářadím
- poskytne první pomoc při úrazu ve školní dílně, včetně úrazu elektrickým proudem

Žák 2. Design a konstruování:

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model
- navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost
- provádí montáž a demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Žák 3. Pěstelské práce a chovatelství:

- udržuje pořádek na pracovním místě
- dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí
- používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje, náčiní a osobní ochranné prostředky
- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásady bezpečného kontaktu se zvířaty
- poskytne první pomoc při astmatických potížích v době pylové sezóny

Žák 4. Provoz a údržba domácnosti :

- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- zvládá jednoduché postupy ručního šití
- orientuje se v návodech, obsluze šicích strojů a žehliček
- zná základy pletení a háčkování
- využívá dovednost, estetiku, vkus, úpravu
- orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

- správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy
- poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Žák 5. Příprava pokrmů:

- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Žák 6. Svět práce:

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování a volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Pracovní vyučování 6. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Poznámky
ČSP-9-3-01 ČSP-9-3-02 ČSP-9-3-03 ČSP-9-3-04 ČSP-9-3-05	Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin Prakticky zná podmínky života rostlin, využívá květiny pro výzdobu Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské práce a chovatelství Podmínky života rostlin, orientace v návodu pro pěstování, příprava vhodného prostředí, péče o drobné živočichy dle podmínek školy (želvy, terarijní zvířata), podmínky chovu zvířat, vhodné náčiní a nástroje, předcházení úrazům, první pomoc v případě úrazu.	OSV 1a OSV 1b OSV 1e OSV 2b OSV 2d VDO 1 VDO 2 EV 1 EV 3 VMEGS 1
ČSP-9-3-01 ČSP-9-3-02p ČSP-9-3-03 ČSP-9-3-04 ČSP-9-3-05p	<i>Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</i> <i>Pěstuje a ošetřuje rostliny a využívá je pro výzdobu</i> <i>Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</i> <i>Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</i> <i>Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty i jedovatými</i>	Příprava pokrmů	

ČSP-9-5-01 ČSP-9-5-02 ČSP-9-5-03 ČSP-9-5-04 ČSP-9-5-01 ČSP-9-5-02p ČSP-9-5-03p ČSP-9-5-04 ČSP-9-1-01 ČSP-9-1-02 ČSP-9-1-03 ČSP-9-1-04 ČSP-9-1-05 ČSP-9-1-01p ČSP-9-1-02 ČSP-9-1-03p ČSP-9-1-04p ČSP-9-1-05	<i>rostlinami</i> Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni <i>Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i> <i>Připraví jednoduché pokrmy podle postupů v souladu se zásadami zdravé výživy</i> <i>Dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu</i> <i>Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i> Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu <i>Seznamuje se s různými materiály, nástroji a pracovními postupy. Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i> <i>Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</i> <i>Organizuje svoji pracovní činnost</i> <i>Užívá technickou dokumentaci, orientuje se v pracovních postupech a návodech</i> <i>Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</i>	Vybavení kuchyně, spotřebiče, nástroje, vhodné suroviny, zdravá strava, práce s recepty, kultura stolování, předcházení úrazům, první pomoc v případě úrazu. Práce s technickými materiály Vlastnosti materiálů (kov, dřevo, plast, papír), postup práce dle návodu, dokumentace, vhodné technologické postupy, nářadí, nástroje, pomůcky, bezpečnost práce, předcházení úrazům, první pomoc v případě úrazu. Design a konstruování Práce s návodem, orientace, technické stavebnice, konstruování dle plánků, práce s konstrukčními aplikacemi/programy, základy programování, zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály, první pomoc v případě úrazu. Svět práce Orientace v pracovních profesích, požadavky na vzdělání,	
--	--	---	--

ČSP-9-2-01	Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	celoživotní vzdělávání, poradenské služby, pracovní portály, prezentace své osoby, modelové situace, práce s životopisem, žádosti o práci	
ČSP-9-2-02	Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.		
ČSP-9-2-03	Provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení		
ČSP-9-2-04	Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu		
ČSP-9-2-01p	<i>Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, daný model</i>		
ČSP-9-2-03p	<i>Provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení</i>		
ČSP-9-2-04	<i>Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu</i>		
ČSP-9-8-01	Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí		
ČSP-9-8-02	Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy		
ČSP-9-8-03	Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		
ČSP-9-8-04	Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce		
ČSP-9-8-01p	<i>Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách</i>		
ČSP-9-8-02p	<i>Posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace</i>		
ČSP-9-8-03p	<i>Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání</i>		
ČSP-9-8-04p	<i>Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</i>		
	<i>Seznámí se s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů</i>		
	<i>Seznámí se s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání</i>		

6. Hodnocení žáků

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Zásady hodnocení žáků ve škole

Hodnocení žáka by mělo směřovat ke stanoveným cílům proč se učím, k čemu se učím.

Při hodnocení používáme různé, předem stanovené, typy klasifikace

Hodnocení by mělo být ucelené, efektivní a přiměřené. Mělo by vypovídat o dosažené úrovni (aby žák věděl, na čem opravdu je).

Zpětná vazba:

- dává žákovi informace o správnosti postupu, jeho průběhu a výsledku
- upřednostňujeme pozitivní hodnocení problému, činnosti, ne samotného žáka a přihlížíme k individuálním schopnostem a možnostem žáka
- snažíme se o dosažení maximálního možného výsledku žáka (s přihlédnutím k individuální zvláštnostem)
- poskytujeme informace o tom, jak je možno dosáhnout lepších výsledků v problémových oblastech

Otevřenost:

- snažíme se být otevření k dětem i rodičům
- dáváme jasná kritéria pro hodnocení a jejich vysvětlení

Umožnění účasti žáka na hodnotícím procesu:

- žáci mají možnost vyjádřit se ke svému výkonu, konečné hodnocení provádí učitel

Hodnocení individuálního pokroku bez srovnání s ostatními:

- individuální pokrok hodnotíme u jednotlivých žáků, neporovnáváme s ostatními a porovnáváme současný výkon s předchozími výsledky práce

Podporování zvyšování sebeúcty dítěte, podpora pozitivního sebehodnocení:

- u žáků podporujeme jejich snahu a schopnost zhodnotit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí a možnosti (pro dosažení lepšího výsledku)

Žák by měl předem vědět, co bude hodnoceno.

Žák by se měl podílet na sestavení kritérií:

- žák má možnost podílet se na sestavení kritérií, přihlížíme k individuálním možnostem a specifikám žáků (pohlaví, nadání, sociální prostředí, psychika)

Kritéria hodnocení

1) Kritéria hodnocení pro skupiny předmětů:

- a) ČJ, M + naukové předměty – hodnocení známkou 1 – 5
- b) Výchovy – hodnocení známkou 1 – 5 s přihlédnutím ke schopnostem, snaze a zájmu žáka.

2) Hodnocení jednotlivých dílčích dovedností:

(U všech je nutno přihlížet ke snaze, přístupu a zájmu žáka)

- a) skupinová práce - přístup
 - spolupráce s ostatními ve skupině
 - výsledek práce
 - nikdy není klasifikována
- b) ústní prezentace - komunikativnost
 - přesnost vyjádření (referát, ústní zkoušení, soutěže, prezentace školy)
- c) čtenářské dovednosti – hodnotit především porozumění textu
- d) grafické úpravy
- e) praktické dovednosti
- f) písemné ověřování znalostí – hodnocení všech forem testů

3) Hodnocení chování:

– hodnocení dodržování a porušování pravidel daných školním řádem, který vychází z Úmluvy o právech dítěte a Úmluvy o právech mentálně postižených osob.

4) Role žáků při tvorbě kritérií:

- s žáky spolupracujeme při hodnocení jejich vlastní práce, aby měli možnost svou práci sebekriticky zhodnotit a také vyjádřit svůj názor na práce ostatních spolužáků.

Způsoby hodnocení

Hodnocení klasifikací

Základní pravidla pro hodnocení klasifikací

- *Zpětná vazba* – jako podmínka efektivního učení
 - poskytuje žákovi informace o jeho správném postupu a výsledku
 - pomáhá zaměřit se na problém, činnost – nehodnotí se osobnost žáka, ale jeho výsledky s ohledem k jeho individuálním schopnostem

- dát přednost pozitivnímu vyjadřování
- získat zpětnou vazbu i od žáků, tzn. žáci mají mít prostor k vyjádření se k průběhu výuky, ke kvalitě výsledků či efektivitě postupu (komunitní kruh, diskuse, anketa)

- *Způsoby používání klasifikace*
 - *VŽDY*: u kontrolních prací, testů, ověřovacích a doplňovacích cvičeníh, při kontrole probraného a procvičeného učiva
 - *NE*: u skupinové práce – hodnotí se slovně spolupráce a snaha dětí
 - *U VÝCHOV*: brát v úvahu individuální zvláštnosti a schopností dětí, hodnotit především snahu, tvořivost, zájem
- *Zásady pro použití klasifikace*
 - známka z vyučovacího předmětu nesmí zahrnovat hodnocení jeho osobnosti a chování, pouze výsledek práce (správně, špatně, málo, příliš ...)
 - klasifikovat jen probrané a procvičené učivo (žák musí mít dostatek času k naučení, procvičení a zažití učební látky)
 - vyváženě hodnotit s individuálním přístupem k žákovi – jeho dovednosti, vědomosti, postupy, práci s informacemi, úroveň komunikace, tvořivost a snahu i vynaložené úsilí
 - hodnocení musí probíhat průběžně ne nárazově na základě dostatečného množství různých podkladů
 - při klasifikaci se používá 5 klasifikačních stupňů
 - v případě zhoršení prospěchu žáka je nutné včas informovat rodiče, nejlépe písemně. Žák má právo si své neúspěšné hodnocení, po dohodě s vyučujícím, opravit.
 - čtvrtletní písemné práce a vědomostní testy jsou včas žákům oznámeny, aby se na ně žáci mohli připravit. Zámka ze čtvrtletní písemné práce nemůže zásadně rozhodnout o výsledné známce z předmětu
 - v den, kdy se píše kontrolní práce, nemůže probíhat další písemné zkoušení. Za koordinaci písemných prací odpovídá třídní učitel. Po dohodě s vyučujícími může stanovit plán písemných prací, aby nedošlo ke střetu více písemných prací v jeden den. Ostatní vyučující musí po této dohodě plán dodržet.
 - dát žákovi na výběr způsob ústního zkoušení - u tabule nebo v lavici či možnost písemného projevu (vzhledem k bezpečnému klimatu pro žáka se nedoporučuje zkoušení před tabulí – stresový faktor a výrazná ztráta času pro ostatní). Žák má právo v mimořádných situacích říci, že není na hodinu připraven (toto neplatí u souhrnných písemných prací).
 - práce s chybou – žák má právo dělat chyby, učit se sebekritice, uvědomění si chyby a má příležitost opravy.
 - ke shromažďování výsledků může sloužit i portfolio, které splňuje funkci diagnostickou, učí sebehodnocení, žák pozoruje vlastní vývoj, buduje sebevědomí, monitoruje žákovy pokroky.

Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků § 30 odst.2, školského zákona

Obecné zásady hodnocení

Cílem je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, pozitivní vyjadřování, uplatňovat pedagogický takt a přiměřenou náročnost vzhledem k individuálním schopnostem dětí, soustředit se na individuální pokrok žáka, nesrovnávat ho s ostatními a rozdělovat žáky na úspěšné a neúspěšné, pro celkové hodnocení používáme klasifikaci, slovní hodnocení nebo kombinaci obou hodnocení. Vedeme žáky k sebehodnocení, sebekontrolě a učíme je práci s chybou.

Hodnocení žáka je součástí výchovně vzdělávacího procesu. Je komplexním posouzením prospěchu a chování žáka. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, provádí se průběžně a celkově na konci každého pololetí. Předmětem klasifikace jsou výsledky, jichž žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s požadavky učebních osnov nebo individuálního vzdělávacího plánu. Řečová výchova se neklasifikuje. Při klasifikaci a hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň postižení, zdravotní stav, individuální a věkové zvláštnosti žáka a přihlíží ke kvalitě jeho výchovného prostředí.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Na 1. a 2. stupni probíhá sebehodnocení formou komunitních kruhů, tvořivé dramatiky, žákovských portfolií (průběžné shromažďování ukázek toho, co má dítě zvládnuto, resp. rozdíly toho, co zvládalo na začátku a pokroky na konci školního roku). Žáci jsou spolutvůrci portfolia, které má funkci zpětné vazby jeho výkonu a pokroku, má funkci informativní pro rodiče a diagnostickou pro učitele. Žák pozoruje vlastní vývoj a pokroky, učí se sebehodnocení a buduje si sebevědomí.

Sebehodnocení

Žákům je dána možnost sebehodnocení ve všech vyuč. předmětech (i v chování) na 1. i 2. st. ZŠ. Jsou vedeni k tomu, aby volili vhodnou a slušnou formu sebehodnocení (slušná slova, přiměřený tón hlasu).

Sebehodnocení probíhá ústní formou (individuálně s učitelem nebo před kolektivem třídy), případně jinou vhodnou formou (gesto apod.) po skončení vyučovací hodiny, v průběhu pololetí po ukončení jednotlivých tematických celků. Tato možnost je dána žákům také na konci 1. a 2. pololetí.

Sebehodnocení je též dle možností a vhodnosti zařazeno do tzv. komunitních kruhů, které probíhají podle předem stanoveného plánu a jsou zaměřeny na určitá témata.

Žákovské portfolio

Portfolio je osobní majetek žáka, do něhož vkládá své poznatky, zkušenosti, myšlenky a učitel ho používá jako nedílnou součást výukového procesu. Prostřednictvím portfolia se žák naučí sledovat rozvoj svého myšlení, vědomostí a dovedností.

Výhody portfolia:

- splňuje kompetence: dítě se učí třídit svou práci, sebehodnotit, obhajovat své úspěchy či neúspěchy, nebojí se pracovat s chybou
- učí se obhajovat svou práci
- buduje vlastní sebevědomí
- pozoruje vlastní vývoj

Stupně hodnocení prospěchu a chování, v případě použití klasifikace, jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií

Hodnocení a klasifikace jsou vytvořeny s odkazem na vyhlášku č.48/2005 v platném znění

(o základ. vzdělávání).

Co hodnotit ve výkonu žáka: jak zvládl jednotlivé výstupy daných předmětů v rámci jeho individuálních možností, schopnost řešit problémové situace, úroveň komunikativních dovedností, zda vykonává činnost smysluplně a tvůrčím způsobem řeší problémy, změny v chování, postojích a dovednostech, nehodnotit osobnost žáka, ale jeho výsledky a pokroky, úsilí a snahu.

Kritéria hodnocení

- známka z vyučovacího předmětu nesmí zahrnovat hodnocení jeho osobnosti a chování, pouze výsledek práce
- klasifikovat jen probrané a procvičené učivo
- vyváženě hodnotit s individuálním přístupem k žákovi
- hodnocení musí probíhat průběžně ne nárazově
- při klasifikaci se používá 5 klasifikačních stupňů
- v případě zhoršení prospěchu žáka je nutné včas informovat rodiče, nejlépe písemně
- čtvrtletní písemné práce a vědomostní testy jsou včas žákům oznámeny, aby se na ně žáci mohli připravit
- v jeden den se může psát pouze jedna kontrolní práce. Za koordinaci písemných prací odpovídá třídní učitel
- dát žákovi na výběr způsob ústního zkoušení
- žák má právo v mimořádných situacích říci, že není na hodinu připraven
- práce s chybou – žák má právo dělat chyby, učí se sebekritice
- ke shromažďování výsledků může sloužit i portfolio

Hodnocení prospěchu a chování

Stupně hodnocení prospěchu:

1 - výborný

2 – chvalitebný

- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 - nedostatečný

Stupně hodnocení chování:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

Nepovinné předměty se hodnotí analogicky jako předměty povinné.

Celkový prospěch žáka v 1. až 9. ročníku je hodnocen stupni:

prospěl s vyznamenáním – nejhorší známka je chvalitebný - 2, průměr prospěchu

je do 1,5; chování je hodnoceno jako velmi dobré - 1

prospěl – žádný předmět není hodnocen stupněm nedostatečný - 5

neprospěl – některý z předmětů je hodnocen stupněm nedostatečný - 5

nehodnocen – není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů na konci

1. pololetí

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci prospěl ve všech předmětech.

Nelze-li žáka v pololetí nebo na konci školního roku hodnotit, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín.

Jestliže je žák na konci školního roku poprvé na daném stupni (1.-5. třída), (6.-9. třída) hodnocen nejvýše ze dvou předmětů stupněm nedostatečný – 5 (s výjimkou předmětů výchovného zaměření), vykonává v termínu stanoveném ředitelem školy komisionální opravné zkoušky, kde se rozhodne, zda žák postoupí do vyššího ročníku, nebo bude opakovat ročník.

U žáka, který opakuje ročník, zajistí třídní učitel odborné vyšetření a posouzení jeho dalšího vzdělávání.

Je-li žák z některého předmětu uvolněn, bude v daném předmětu neklasifikován.

Pokud má zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení na konci 1. nebo 2. pololetí, může nejpozději do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka. *Podrobnosti jsou uvedeny ve školském zákoně § 50-53.*

Kritéria pro klasifikaci

Stupeň 1 – Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů správně nebo s menšími chybami. Ústní a písemný projev je zpravidla správný a výstižný. Žák je schopen samostatně pracovat po předběžném návodu učitele.

Stupeň 2 – Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů s menšími chybami. Ústní a písemný projev má drobné nedostatky ve správnosti a přesnosti. Žák je schopen pracovat s menšími obtížemi po předběžném návodu učitele.

Stupeň 3 – Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků závažné mezery. Svě vědomosti dokáže uplatnit pod dohledem učitele.

Stupeň 4 – Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků četné a závažné mezery. Svě vědomosti dokáže uplatnit velmi omezeně a jen za stálé pomoci učitele. Jeho ústní a písemný projev je nerozvinutý. Žák je schopen pracovat pouze pod trvalým vedením učitele.

Stupeň 5 – Žák si předepsané učivo neosvojil. Jeho ústní a písemný projev je nevyhovující. Žák není schopen pracovat ani s trvalou pomocí učitele

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

1. Pochvala - se žákovi uděluje za mimořádný projev humánnosti, za občanské a školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin či za dlouhodobou úspěšnou práci. Uděluje ji třídní učitel nebo ředitel školy a v písemné formě je doručena zákonným zástupcům.

2. Kázeňské opatření - se ukládá žákovi za závažné nebo opakované provinění proti školnímu řádu. Toto opatření předchází zpravidla sníženému stupni z chování. Podle závažnosti se ukládá napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele nebo důtka ředitele školy. Napomenutí a důtku třídního učitele může učitel uložit neprodleně po zjištění provinění, předem to oznámí řediteli školy a následně výchovnému poradci. Udělení důtky ředitele a snížené známky z chování projednává pedagogická rada.

1. Výchovná opatření se udělují před kolektivem třídy nebo školy.

2. Ředitel školy nebo třídní učitel oznámí důvody výchovného opatření písemně zákonnému zástupci žáka (napomenutí do žákovské knížky).

3. Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

4. Pochvaly ředitele školy i kázeňská opatření se zaznamenávají do katalogového listu žáka a do třídního výkazu, pochvaly se zaznamenávají i na vysvědčení.

Zásady pro používání slovního hodnocení, včetně předem stanovených kritérií

Slovní hodnocení popisuje úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům, formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům i k jeho věku. Zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Naznačuje další rozvoj žáka. Obsahuje zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení, v případě slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Slovní hodnocení na vysvědčení

Na žádost rodičů nebo školy a při doporučení příslušných odborných pracovišť mohou být žáci hodnoceni slovně.

- při hodnocení vychází učitel z doporučení a závěrů příslušných odborných pracovišť a hodnocení je vždy zcela individuální, s přihlédnutím k jeho možnostem a schopnostem
- učitel ve slovním hodnocení zhodnotí to, co žák zvládá nebo nezvládá, v čem má problémy a v čem je úspěšných
- slovní hodnocení porovnává současné výsledky s minulými, obsahuje popis individuálního pokroku žáka a informaci, jak dosáhnout dalšího zlepšení
- je adresováno žákovi

Slovní hodnocení pro potřeby školy

Pro potřeby školy budou žáci komplexně hodnoceni jedenkrát do roka a to na závěr školního roku. Hodnocení bude zapsáno do katalogového listu žáka. Žák má právo na hodnocení jak klasifikací, tak i slovní formou.

Širší slovní hodnocení obsahuje:

- a) konkrétní informaci o výsledcích, dosažených v jednotlivých vyučovacích předmětech, jejich srovnání s předešlými výkony žáka, míru splnění požadavků daného předmětu, přesvědčení o dalším možném zlepšení výkonu žáka
- b) popis chování při výuce, způsob zvládání požadavků kladených na žáka
- c) výpověď o jeho sociálním chování, schopnosti spolupracovat, podřídit se, pomoci druhým atd.
- d) posouzení individuálních vlastností žáka, mají-li vztah k sledovanému pokroku ve vývoji jeho osobnosti

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Zahrnujeme sem: ústní zkoušení a mluvený projev, písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení, doplňovací a didaktická cvičení a hry, úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly, výroba pomůcek, modelů, výtvarné práce i výrobky v PV. Dále sem patří projektové dny, kurzy a školy v přírodě, soustavné diagnostické pozorování žáka.

Vše hodnotíme vzhledem k individuálním schopnostem a dovednostem žáků a stupni či kombinaci postižení žáka.

Podklady pro klasifikaci a hodnocení získává učitel zejména:

- a) soustavným sledováním výkonů žáka v průběhu vyučování
- b) různými způsoby prověřování vědomostí, dovedností a návyků (praktické, pohybové, ústní, písemné, grafické)
- c) analýzou výsledků aktivit žáků, zvláště se zaměřením na manuální zručnosti, celkovou sociální vyspělost a samostatnost,
- d) konzultacemi s ostatními učiteli, vychovateli, případně pracovníky speciálně pedagogického centra nebo PPP

Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy, popř. jím pověřený učitel nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise – je tříčlenná a tvoří ji:

a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, pověří krajský úřad jiného pedagogického pracovníka školy

b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu

c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro ZŠ

- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

- O přezkoušení žáka se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi, náhradní termín přezkoušení.

- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se vzdělávacím programem školy.

- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku, ke které platí stejná pravidla jako u komisionální zkoušky.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

(integrovaných žáků ze ZŠ speciální, žáků s IVP - vyhl. 27/2016 a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami ..., v platném znění)

Hodnocení je vždy zcela individuální, žák je hodnocen s ohledem na své individuální možnosti a schopnosti, je hodnocen za individuální pokrok. Žáci, integrovaní a vyučovaní na základě individuálního vzdělávacího plánu, mohou být na žádost rodičů a doporučení PPP či SPC hodnoceni slovně. Při slovním hodnocení se především uvádí: ovládnutí učiva předepsaného osnovami, úroveň myšlení, úroveň vyjadřování a komunikace, úroveň aplikace vědomostí, píle, snaha a zájem o učení.